Dzisiaj 24 strony

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 40

Poznań, sobota, dnia 25 stycznia 1930

Rok XXV

Praca nad ogólnopolskiemi ustawami

Podczas obrad nad budżetem ministerjum sprawiedliwości, zwrócono w komisji budżetowej Sejmu uwagę na zbyt powolną działalność komisji kodyfikacyjnej. Uwaga ta jest uzasadnioną.

Rozumiemy dobrze, że prace komisji kodyfikacyjnej muszą być bardzo dokładne i staranne. Komisja ma wszak do czynienia z różnorodnemi i nader skomplikowanemi zagadnieniami prawnemi, a nadto musi się liczyć z poczwórnem ustawodawstwem, dotychczas na ziemiach polskich obowiązującem. Pociąga to za sobą konieczność jak najbardziej wszechstronnego rozważania składanych komisji projektów ustawodawczych, co znowu, oprócz gruntownej wiedzy prawniczej, wymaga jeszcze czasu, dużo czasu.

Rozumiejąc to wszystko, pozwalamy sobie mimo to wyrazić pod adresem komisji życzenie, ażeby w interesie całego społeczeństwa już teraz wyznaczyła sobie pewne, niezbyt odległe terminy dla ukończenia rozpoczętych przez siebie prac ustawodawczych. Życzenie to postaramy się pokrótce uzasadnić.

Według ustawy z dn. 3 czerwca 1919 r. o komisji kodyfikacyjnej, głównem jej zadaniem jest „przygotowanie projektów jednolitego ustawodawstwa dla wszystkich ziem w skład państwa wchodzących". Nie potrzeba rozwodzić się nad doniosłością tego zadania. Dopóki nie zostanie ono spełnione, nie można właściwie mówić o dokonaniu unifikacji ziem polskich; dopóki nie będziemy mieli jednolitego ustawodawstwa, całe nasze życie prywatne i publiczne będzie wciąż najeżone niesłychanemi trudnościami.

Pomyślmy tylko, jak ciężkiem jest położenie naszych sądów i urzędów, zmuszonych do operowania przepisami aż czterech różnorodnych ustawodawstw; jaki chaos wskutek tego często się w nich wytwarza; jak to krępuje na każdym kroku nasze władze państwowe (np. przy nominacjach urzędników); ile niewygód zmuszony jest znosić wskutek tego przeciętny polski obywatel; ile wreszcie czasu i wysiłków pochłania naszej młodzieży uniwersyteckiej konieczność studjowania aż czterech odrębnych systemów prawnych.

W roku ubiegłym upłynęło dziesięć lat od chwili utworzenia komisji kodyfikacyjnej. W ciągu tego dziesięciolecia komisja opracowała ustawę o prywatnem prawie międzydzielnicowem i międzynarodowem, rozporządzenia o prawie wekslowem, czekowem, patentowem, o spółkach akcyjnych, o prawie autorskiem i o nieuczciwej konkurencji. Procedura cywilna ma być w końcu stycznia r. b. odesłana do ministerjum sprawiedliwości.

Niewątpliwie, są to ustawy i ważne i skomplikowane. Ale są ważniejsze i bardziej skomplikowane — że wymienimy choćby ustawy karne i cywilne. Skutki, wynikające z rozbieżności przepisów prawa karnego i cywilnego, są bardzo szkodliwe, bo podrywają w społeczeństwie zaufanie do samego prawa. Weźmy np. przepisy karne: to, co w jednej dzielnicy karane jest bardzo surowo, w drugiej uchodzi bezkarnie (na przykład, strajk w jednej dzielnicy zagrożony jest więzieniem, a w drugiej jest całkiem bezkarny). Albo z dziedziny prawa małżeńskiego: w jednej dzielnicy istnieją śluby kościelne, w drugiej — cywilne; tu niema rozwodów, tam są; w jednem mieście polskiem małżonkowie mają w stosunku do siebie takie prawa majątkowe, a w drugiem — zupełnie inne.

Tymczasem komisja kodyfikacyjna oznajmiła przez usta swojego sekretarza generalnego p. Rappaporta na konferencji prasowej w dniu 27 grudnia r. z., że, jeżeli nadal będzie korzystała „z dostatecznego poparcia jej ważnych zadań państwowych przez czynniki miarodajne, zwłaszcza pod względem budżetowym, to drugie dziesięciolecie jej prac będzie zarazem ostatniem."

Dla społeczeństwa jednak to nowe dziesięciolecie, uzależnione przytem od dostatecznego poparcia finansowego prac komisji, jest terminem stanowczo za długim. W sferach prawniczych coraz częściej i coraz głośniej słyszy się narzekania na powolny bieg prac komisji. Złożył się na to szereg przyczyn, nad któremi tutaj zastanawiać się nie będziemy. Wymienimy tylko jedną: dążenie komisji do tworzenia ustaw, będących ostatnim wyrazem współczesnej wiedzy prawniczej.

Nam się jednak wydaje, że dla społeczeństwa byłoby bardziej pożądane, gdyby komisja, miast tworzyć w ciągu szeregu lat rzeczy idealne, poprzestała na stworzeniu w krótkim czasie rzeczy pożytecznych, choćby tylko kompilacyjnych. Z całego kompleksu ustaw, działających teraz na ziemiach polskich możnaby wybrać rzeczy dobre, odrzucić złe i w ten sposób stworzyć ustawy praktyczne, wolne od dotychczasowych usterek i błędów. Pracę tę należałoby powierzyć szczupłemu gronu specjalistów, nie zaś licznym komisjom i podkomisjom, sekcjom i podsekcjom. Ukończonoby ją prędzej i wypadłoby to taniej. W taki właśnie sposób powstała w Austrji ustawa postępowania cywilnego, której projekt w ciągu jednego roku przygotował w całości jeden tylko prawnik.

K. Kierski.

Min. Zaleski postawił kwestję zaufania

Warszawa, 25. 1. (Tel. wł.) Podczas rozpraw komisji budżetowej przegłosowano budżet M. S. Z.

W rozprawie nad funduszem dyspozycyjnym min. Zaleski postawił kwestję zaufania, domagając się udzielenia tego funduszu w wysokości preliminowanej przez budżet.

Uchwalono 18 głosami wniosek pp. Korneckiego i Czapińskiego, ażeby skreślić 3 miljony z funduszu dyspozycyjnego, a 20 głosami uchwalono przeznaczyć 1 miljon na fundusz reprezentacyjny.

W kołach politycznych komentuje się szeroko te uchwały i zastanawia się, jak postąpi dalej min. Zaleski. Zwracano uwagę, że jest to dopiero drugie czytanie komisji. Ostateczna decyzja zależy od uchwały sejmowej.

Rząd angielski za rewizją traktatów

Londyn, 25. 1. (Tel wł.) Angielski minister spraw zagranicznych Henderson, odpowiadając pisemnie na interpelację w Izbie gmin, oświadczył, że rząd angielski jest zwolennikiem istotnego stosowania art. 19 paktu Ligi Narodów, który przewiduje rewizję traktatów pokojowych z r. 1919, gdy warunki uczynią ją pożądaną.

Przyp. red.: Sprawa art 19 paktu Ligi Narodów była już poruszona na zeszłorocznem zgromadzeniu Ligi Narodów, a obecnie widać, że dalej się rozwija.

O tańszy kredyt

Przemówienie kierownika min. skarbu p. Matuszewskiego w komisji skarbowej

Warszawa, 24. 1. (PAT.) W komisji skarbowej podczas dyskusji nad nowelizacją ustawy o podatku od kapitałów i rent, kierownik min. skarbu Matuszewski w przemówieniu swem stwierdził m. in., że w ciągu dziesięciu lat niepodległego istnienia Polska rozwiązała już swe podstawowe zagadnienia finansowe. Mianowicie: stworzyła i ustabilizowała własną walutę i zrównoważyła budżet państwowy. W chwili obecnej kolejnem zagadnieniem finansowem, którego rozwiązanie zdaje się być najbardziej palącem — jest sprawa kredytu.

Jest rzeczą oczywistą, że im kredyt jest dla wytwórczości czy wymiany dostępniejszy i tańszy — tem warunki pracy dla wytwórczości i wymiany stają się łatwiejsze — konkurencyjność w znaczeniu światowem większa, produkt tańszy, płaca robotnicza większa. Koszta kredytu są zależne od trzech różnych czynników: podaży środków finansowych, zapotrzebowania na kredyt, oraz od stopnia zaufania kredytodawcy do kredytobiorcy.

Podaż kredytu stwarza człowiek, który więcej produkuje, niż spożywa — człowiek, który oszczędza. Zatem o podaży kredytu rozstrzyga w pierwszym rzędzie dzisiejszy stosunek produkcji do konsumcji i wysokość zapasó woszczędności, jakie zostały zgromadzone przez poprzednie pokolenia oraz forma umieszczenia nadwyżki.

Jak wygląda oszczędność w Polsce? Bezstronna obserwacja doprowadza do wniosku, iż najwięcej, najsumienniej oszczędza mały, drobny człowiek. W ciągu r. 1929 wkłady czysto oszczędnościowe w instytucjach finansowych rosły, podczas gdy wkłady wogóle spadały. Szczególnie wyraźnie występuje wzrost wkładów oszczędnościowych w P. K. O., gdzie gromadzą się właśnie klienci drobni, gdzie przeciętny wkład oszczędnościowy na jedną książeczkę wynosi 398 zł. Absolutny przyrost wkładów w ciągu r. 1929 w P. K. O. wyniósł 50.6 milj. zł. Wieś ciągle jeszcze swe oszczędności tezauruje, bądź przetrzymuje je w formie zmagazynowanych zapasów; obie te formy nie stwarzają podaży pieniądza ,nie mogą potanieć kredytu. W ten sposób ulokowana oszczędność nie odgrywa swej roli finansowo - społecznej. Jeśli podaż kredytu jest niewystarczająca — to popyt na kredyt jest niezmiernie wielki. Składa się na to zarówno zniszczenie wojenne i konieczność rozbudowy, jak i szybki przyrost ludności, idąca za tem konieczność uprzemysłowienia kraju, zaniedbania zaborców, wreszcie konieczność przebudowy całego ustroju gospodarczego.

Niedostateczna podaż, duży popyt kapitałów wytwarzać muszą już samo przez się drożyznę pieniądza. Na drożyznę kredytu w Polsce składa się szereg przyczyn. Przyczyny te są natury nietylko ekonomicznej, lecz i psychicznej. Zagadnienie potanienia kredytu jest taką sprawą, nad której rozwiązaniem nie może pracować tylko rząd i Sejm, czy tylko instytucje finansowe — ale pracować musi całe społeczeństwo, we wszystkich formach życia zbiorowego.

Zgłoszony projekt ustawy zmierza do zwolnienia od opłaty podatku od kapitałów tych, którzy kapitał ten lokują nie w kredycie długoterminowym, lecz w kredycie krótkoterminowym — to znaczy składają w instytucjach finansowych, prowadzących operacje kredytu krótkoterminowego. Kapitał bowiem ulokowany w kredy-

(Ciąg dalszy na stronie 3-ciej.)

Germanizacja Łużyc

W organie mniejszości narodowych w Niemczech, „Kulturwehr", czytamy o strasznym wprost ucisku, jakiemu podlegają łużyccy Serbowie i Wendowie, którzy stanowią resztki potężnych plemion słowiańskich, siedliskami swemi sięgających niegdyś Hamburga. Niemcy, począwszy od cesarza Henryka Ptasznika mieczem i ogniem niszczyli tę ziemię i mordowali ludzi, aby zrobić miejsce dla kolonistów niemieckich.

Mimo to, resztki Słowian w Miśni i Łużycach, ziemiach ongiś należących do Polski, trzymały się swojej tradycji i wytrwały, jak prawdziwa wyspa wśród niemieckiego zalewu, który przez Saksonję i Dolny Śląsk pchał się ku Czechom i ku Polsce.

Zdając sobie sprawę, że katolicyzm większej ludności łużyckiej jest główną ostoją jej odrębności narodowej, postanowiono na tym punkcie właśnie przypisać atak. Ponieważ Miśnia i Łużyce nie posiadają własnej diecezji, ale tylko prefekturę apostolską, więc utworzono dla wychowania serbskiego kleru seminarjum przy uniwersytecie w Pradze, które posiadało liczne fundacje, wystarczające dla kilkunastu klerykom. Jednakże już przed wojną, a tembardziej w czasie wojny, rząd niemiecki usuwał księży Serbów w czysto niemieckie okolice, podobnie jak to czynił z Polakami, a Serbom łużyckim narzucał duchownych - Niemców. Wśród Serbów pracowali również księża - Polacy, którzy bardzo łatwo przyswajali sobie mowę serbską, a jednym z bardzo dzielnych pracowników na Łużycach był ks. Otremba, obecnie proboszcz w Świętochłowicach na Śląsku.

Po wojnie, gdy się zdawało, że w Niemczech świta nowa era wolności, Serbowie wzięli się bardzo energicznie do pracy, założyli szereg pism perjodycznych i rozpoczęli starania o należytą organizację swej kultury, szukając przytem oparcia przeważnie o kulturę czeską. Nowy organizacyjny podział diecezji w Niemczech wyrządził Serbom bardzo poważną szkodę, bo prefekturę apostolską Miśni przyłączono do diecezji berlińskiej, a tamtejszy biskup dr. Schreiber, robi wszystko, ażeby zniszczyć do reszty prastare szczątki kultury słowiańskiej.

Celem zerwania łączności Serbów z Czechami dr. Schreiber zniósł serbskie gimnazjum w Pradze, budynki i próżne objekty fundacyjne sprzedano, a kleryków serbskich porozrzucano pojedyńczo po różnych niemieckich seminarjach, celem przeprowadzenia zupełnej ich germanizacji.

Wywóz produktów polskich

Gdynia, 25. 1. (Tel. wł.) Dziś w południe opuścił tutejszy port niemiecki okręt „Ymir", który zabrał ze składów firmy Panterey" pierwszy wielki transport polskiego cukru tegorocznej kampanji w ilości 5 000 tonn. Cukier przeznaczony jest dla Holandji.

W dniu wczorajszym odszedł z Gdyni do Ameryki szwedzki okręt „Robert" z ładunkiem 1282 tonn wytłoków buraczanych, przeznaczonych dla Nowego Orleanu. Jest to pierwszy wypadek, że statek handlowy, uprawiający nieregularną żeglugę, wyrusza z ładunkiem polskim wprost z Gdyni do Ameryki.

S. B.

Posiedzenie Senatu w środę

Warszawa, 25. 1. (Tel. wł.) Posiedzenie plenarne Senatu odbędzie się w środę 29. Będzie m. in. omawiana sprawa dekretu prasowego z racji nowelizacji dekretu o wydawaniu Dziennika Ustaw.

(w)

Szkodliwa polityka

W odpowiedzi prezesowi Stronnictwa Chłopskiego wicemarszałkowi Dąbskiemu

W „Posener Tageblatt'cie" ukazał się artykuł „Die deutsch-polnischen Beziehungen", który omawia wywiad sprawozdawcy „Leipziger Neueste Nachrichten" z p Janem Dąbskim, prezesem Stronnictwa Chłopskiego i wicemarszałkiem Sejmu polskiego. Ponieważ treść tego wywiadu ukazała się w rozmaitych pismach niemieckich nacjonalistycznego kierunku i nie została według naszej wiadomości nigdzie zdementowana, poczuwamy się do obowiązku podać wywiad ten do publicznej wiadomości, aby szerokie sfery naszego społeczeństwa dowiedziały się, jakie poglądy na kwestję porozumienia się polsko-niemieckiego panują u niektórych naszych czołowych ludzi, którzy zaznaczają, że „czują się w zgodzie z wielką częścią Polski".

Najpierw wypada zaznaczyć, że gazeta „Leipziger Neueste Nachr." należała już przed wojną do najbardziej hakatystycznych pism, występujących ustawicznie przeciw Polakom, i że kierunku tego do dziś nie zmieniła. Dlaczego p. wicemarszałek Sejmu Jan Dąbski właśnie wobec tej gazety postanowił tak serdecznie się wynurzać, pozostaje dla nas narazie tajemnicą. Ale przejdźmy do wywiadu. P. Jan Dąbski powiedział według „Posener Tageblattu", co następuje:

„Na niemiecko-polskie zagadnienie, którego bardzo aktualnego znaczenia dla europejskiego pokoju nikt dzisiaj nie może kwestjonować, patrzeć trzeba, wychodząc z zasady, że złe porozumienie lepszem jest niż dobra wojna. Momenty, które dzisiaj najwięcej wstrzymują niemiecko-polskie zjednoczenie (Vereinigung), poza terytorjalnem żądaniem Niemiec, o którem wobec dzisiejszej polskiej generacji wcale dyskutować nie można, dają się sprowadzić do trzech punktów:

„1. odziedziczony i niestety do dziś egzystujący antagonizm obu narodów.

„2. ciągły stan podrażnienia niemiecko-polskiego stosunku przez kwestje mniejszościowe,

„3. stadjum walki gospodarczej.

„Jest niestety smutnym faktem, że tak w Polsce, jak i Niemczech odziedziczona nienawiść rasowa, która widzi w swoim przeciwniku śmiertelnego nieprzyjaciela, dotychczas nie wymarła. Tutaj powinna właśnie rozpocząć się akcja uświadamiająca przez prasę, szkołę i kościół, aby tę nieszczęsną i tak niebezpieczną ideę obłędną wyrwać z korzeniem Byłaby na czasie ogólna pacyfikacja duchowa. (!) Chciałbym stwierdzić, że w Polsce zaczyna powoli ustępować znane w ostatnich czasach dostatecznie przeczulenie narodowe, zupełnie zrozumiałe jako skutek powstania nowego państwa. Narodowy szowinizm, jaki dzisiaj jeszcze hodują polskie partje prawicowe, jest zupełnie zbyteczną pozostałością z czasów niewoli Polski.

„Na wsi szowinistyczny światopogląd jest już zlikwidowany. Polski chłop — a 65 proc. polskiego narodu to chłopi — zupełnie praktycznie nastawiony, zrobił właśnie w tej dziedzinie znaczne postępy. Polski chłop nie widzi już nieprzyjaciela w niemieckim sąsiedzie, tylko widzi w państwie niemieckiem przedewszystkiem źródło zbytu dla swoich produktów. Polski chłop doskonale rozumie, że każde narodowościowe zadrażnienie, albo nawet niebezpieczeństwo wojny, przynosi mu tylko stratę, a nigdy zysku. Chciałbym także zaznaczyć, że do polskiego chłopa należy przyszłość Polski."

A dalej czytamy tam:

„Zawarcie polsko - niemieckiego układu handlowego uważam za jedno z najważniejszych zadań polsko - niemieckiej polityki. Nietylko dlatego, że przez to mogą być wyzyskane obustronne wartościowe gospodarcze możliwości, lecz dlatego także, że stosunki gospodarcze najwięcej podatne są, aby czysto psychologiczne przeciwieństwa pokryć pewną internacjonalizacją. Tylko część przemysłu jest dzisiaj w Polsce przeciwna układowi handlowemu. Sądzę przecież, że nie będzie szkody, jeżeli takie gałęzie produkcji, które sztucznie wyhodowano i które są sztucznie podtrzymywane — a takich warsztatów mamy w Polsce niemało — znikną, jeżeli nie są zdolne do życia i nie mogą przetrzymać zdrowej konkurencji. Zresztą polski przemysł przeważnie orjentuje się na wschód. W przeciwieństwie do tego polski chłop i rolnik orjentuje się li tylko na zachód, swoich terenów zbytu szuka na zachodzie. Polskie rolnictwo, polski chłop, chcą otwartych granic, nie boją się konkurencji, nie chcą utrzymywać sztucznego przemysłu i zwalczają jego zgubną politykę dumpingową."

Resztę wywiadu, choć jest również interesująca, możemy opuścić, ażeby zatrzymać się na tem, co wyżej powiedziano O nastrojach, które panują w narodzie, a zwłaszcza w przemyśle i handlu wobec traktatu handlowego polsko-niemieckiego, p. Dąbski zdaje się być nieszczególnie poinformowany Szerokie koła przemysłu i handlu życzą sobie jak najszybszego zawarcia traktatu handlowego, który może za sobą sprowadzić poważniejszą i korzystniejszą wymianę towarów między sąsiedniemi narodami, niż to było dotychczas. Te koła, które p. Dąbski darzy ogólnem mianem szowinistów, nie życzą sobie tylko takiego układu polsko-niemieckiego, któryby nie równoważył korzyści po jednej lub drugiej stronie, lub wyraźnie zawartym był na szkodę tej, lub innej wielkiej gałęzi naszego gospodarstwa, coby się równało szkodzie dla całego narodu.

Jeżeli p. Dąbski mówi o szowinizmie, to stwierdzić należy, że w całym jego wywiadzie przebija się również szowinizm, a mianowicie szowinizm chłopski. Szowinizm, który jak opętany krąży w obrębie swego podwórka i nie umie osądzić, jak daleko interesy małego i wielkiego rolnika powiązane są z interesami przemysłu.

Pan Dąbski widzi przeszkody w zawarciu polskiego traktatu handlowego tylko po stronie przemysłu polskiego, a nie wspomina nic o tem, jak wielkie koła szowinistów niemieckich sprzeciwiają się zawarciu traktatu handlowego z Polską, jakie walki staczają o każdą świnię polską i o wolny wywóz zboża i węgla do Niemiec. Serdeczna oferta p. Dąbskiego w stronę Niemiec nie znajduje najmniejszego oddźwięku w niemieckich sferach rolniczych. Mimo to p. Dąbski gotów jest odrazu cały przemysł polski poświęcić traktatowi handlowemu z Niemcami, byle tylko chłopu polskiemu, „który orjentuje się na zachód", zapewnić wolny zbyt do Niemiec. Sądzimy, że na ten wolny wywóz rolniczych płodów polskich do Niemiec p. Dąbski będzie musiał czekać jeszcze bardzo długo. Natomiast zapomina p. wicemarszałek, że głównym konsumentem płodów rolniczych polskich jest przemysł polski z jego miljonami robotników i ich rodzinami. Zapomina dalej, że przemysł polski wchłania przyrost ludności na wsi, i że temu przyrostowi przemysł polski daje pracę. Z naszej nadwyżki urodzin, wynoszącej ok. 400 000 głów rocznie, mała tylko ilość, bo 20 proc. wychodzi zagranicę, reszta musi być wyżywioną w kraju. Nie zanosi się na to, aby rolnictwo polskie ten przyrost mogło wyżywić, a trudno się pogodzić z tem, abyśmy spokojnie pozbywali się rodaków przez emigrację, pozbawiając się przez to najlepszych i najzdrowszych sił w kraju. Właśnie w interesie wyżywienia jak największej ilości ludzi, jak również w interesie samowystarczalności kraju, czego pod żadnym warunkiem bagatelizować nie należy, życzyćby należało, aby przemysł w Polsce rozwijał się i miał należytą opiekę ze strony społeczeństwa. Interes rolnictwa zaś wymaga, aby uprzemysłowienie kraju następowało jak najprędzej, gdyż tylko w krajach uprzemysłowionych rolnictwo osiąga największe ceny za swoje płody.

Pan Dąbski, jako informator gazet niemieckich, nie mniej lekkomyślnie postąpił, mówiąc o przemyśle sztucznie hodowanym, nie mogącym sprostać konkurencji, który powinien, zdaniem jego, zniknąć. Miał na myśli oczywiście przemysł polski, który bez wszelkiego skrupułu zlikwidować zamierza na rzecz przemysłu niemieckiego. Co za nieostrożność!

Coby p. wicemarszałek, pozujący tak wyraźnie na króla chłopów, powiedział, gdyby równie niepowołana jednostka ze strony przemysłu wywnętrzała się niemieckim agentom na temat konkurencyjności polskiego chłopa wobec chłopa niemieckiego? Gdyby twierdziła, że polski chłop w przeważającej liczbie produkuje zaledwie połowę tego, co niemiecki, i powinien wobec tego zniknąć. Zastąpiłby go z największem powodzeniem kolonista niemiecki! Gdyby zdradziła również (publiczną tajemnicę), że polski chłop, posiadający do 15 ha ziemi, nie płaci podatków, a płaci je w dużej części ten przemysł, który rzekomo sztucznie jest hodowany? Czy pan informator tę okoliczność już sobie rozważył w swojej koncepcji „Polski chłopskiej"?

Takich rewelacyj żaden przemysłowiec nie powiedziałby, choćby mu nawet stanowisko wicemarszałka Sejmu trochę zawróciło w głowie. Przemysłowcy wiedzą dobrze o niedomaganiach niektórych dziedzin rolnictwa, wiedzą o zupełnej niezdolności pewnych sfer w dziedzinie spółdzielni rolniczo-handlowych i kooperatyw, które sztucznie, na koszt skarbu państwa, chciano wyhodować. Ale nie przyjdzie im na myśl iść do obcych ze skargami. Te sprawy załatwiają na gruncie własnym, nie prosząc o radę tych, których to nic nie powinno obchodzić. Przemysłowcy wiedzą dobrze, że to nie chłop polski winien jest małej produkcji, ale warunki, w jakich żyje i pracuje I warunki te muszą ulec poprawie, gdyż tego wymaga interes całego narodu.

Mówiąc o „dumpingu", którego chłop polski rzekomo jest takim nieprzyjacielem, trudno przypuścić, aby p. Dąbski myślał o dumpingu polskim, chociaż treść wywiadu niestety na to wskazuje. Lepiejby było, gdyby rzecz nazwał po imieniu i w wywiadzie kategorycznie stwierdził, że dumping niemiecki dziś jest tak ogólnie stosowany, iż trudno będzie ten fakt przemilczeć przy zawieraniu układu handlowego.

A może p. Dąbski nie jest o tem poinformowany? Może nie wie, że w ofertach zagranicznych spotyka się przemysł polski stale z ofertami niemieckiemi, które są do 25 proc. niższe od cen na rynku wewnętrznym niemieckim? Może nie wie o tem, że na zboże polskie nakładają Niemcy prohibicyjne cła po 9 do 10 zł od 100 kg, a gotowi są Polsce dostawiać zboże po cenach poniżej kosztów swej produkcji? Byłoby w naszym interesie ogólnym, aby właśnie nasi chłopi należycie o tem byli poinformowani, bo chodzi o skórę ich wszystkich. I tutaj p. Dąbski mógłby przez akcję uświadamiającą, począwszy od siebie, poważne sobie zaskarbić zasługi.

Oświetlić jeszcze wypada głęboką sentencję, wypowiedzianą przez p. Dąbskiego, że „złe porozumienie lepsze jest aniżeli dobra wojna". Mowa tu może być oczywiście tylko o wojnie gospodarczej, którą Niemcy narzuciły Polsce. Autor wywiadu twierdzi, że chłop polski wojny, ani nawet nieporozumień żadnych nie chce, gdyż traci w każdym wypadku. Autor zdaje się znów nie wiedzieć, co dostatecznie historycznie zostało stwierdzone, że na wojnie gospodarczej z Niemcami wyszła Polska bardzo dobrze. Postarała się o inne rynki zbytu, stworzyła własny przemysł i uniezależniła się w wielkim stopniu od obcych. Czy stan rzeczy zmieniłby się na lepsze, gdyby odtąd za skromny kontyngent świń polskich do Niemiec idących, Niemcy zaczęli dostawiać Polsce armaty, okręty, lokomotywy, produkty chemiczne i gazy trujące oraz wszystko, co rolnictwo polskie z wyrobów przemysłowych potrzebuje? Kategorycznie o tem należy powątpiewać.

Mówiąc o „złem porozumieniu", autor wywiadu nie mógł myśleć o złym interesie dla Niemiec, tylko dla strony polskiej. Złego interesu Niemcy z Polską nie zawrą. Natomiast jest inna droga wyjścia, która wyklucza „złe porozumienie i dobrą wojnę", a mianowicie układ handlowy tak ujęty między obu państwami, aby nie zostały naruszone życiowe interesy żadnego z państw, oraz zarobkującej ludności w jej rozmaitych warstwach.

Takiego układu handlowego życzy sobie przemysł polski zarówno w interesie miljonów robotników przemysłowych, jak i rolnictwa polskiego Każdy troskający się o dolę narodu obywatel winien rozumieć, że w Polsce niema miejsca na przywileje dla poszczególnych klas lub gałęzi gospodarczych. Polska nie może być ani chłopską, według p. Dąbskiego, ani robotniczą, według recept innych, ani też urzędniczą, lub szlachecką Natomiast przedstawia ona bogate pole współpracy dla wszystkich warstw, które, niesione uczuciem bratniej solidarności, mogą łatwo wytworzyć podstawy narodowego bogactwa, obejmującego wszystkie stany i wszystkie sfery. Aby to osiągnąć, trzeba się zabrać do pracy wewnętrznej, a nie do gadania nazewnątrz.

Przemysł polski zastrzec się musi poważnie przeciw niepowołanym politykom w dziedzinie układów międzynarodowych, którzy pojęcia nie mają o strukturze gospodarczej własnego państwa i o misternej tkaninie wspólnych interesów poszczególnych warstw ludności, a wszystko nagiąć chcieliby do demagogicznego interesu partyjnego podwórka.

Nakoniec słów kilka o ideologji chłopskiej w oświetleniu p. Dąbskiego. Myli się informator i obelgę rzuca w twarz chłopu polskiemu, posądzając go o obrzydliwy egoizm i o pragnienie pokoju za cenę zaprzepaszczenia żywotnych interesów wytwórczości polskiej. Ten chłop, który wraz z innymi krew swoją przelewał, aby pomóc w odzyskaniu polskiej niepodległości, napewno inaczej i więcej po polsku myśli, niż p. wicemarszałek Dąbski.

Związek Obrony Przemysłu Polskiego Tow. zap. w Poznaniu.

Przed nominacją komisarza wyborczego

Warszawa, 25. 1. (AW). P. Prezydent podpisać ma nominację głównego komisarza wyborczego powołanego z pośród 3 kandydatów przedstawionych przez kolegjum prezesa Sądu Najwyższego. Kandydatami tymi są sędziowie pp. Stanisław Giżycki, Ludwik Lipiński i Władysław Kuczyński.

Adwokaci przeciw Carowi

Warszawa, 25. 1. (Tel. wł.). — Grono adwokatów złożyło do Rady Adwokackiej protest przeciwko przyjęciu do niej b ministra sprawiedliwości Cara. (w)

Całonocna walka komunistów z policją w Hamburgu

Hamburg, 25. 1. (Radjo wł.) W czwartek zamierzali komuniści hamburscy urządzić t. zw. „pochód głodowy" (Hungermarsch) przez ulice miasta. Został on jednak policyjnie zakazany. Hamburska „Volkszeitung" rozpisała się mimo to w piątek w dalszym ciągu za demonstracjami, co wywołało ten skutek, że ub. nocy przyszło do krawych starć między policją a komunistami. W piątek wieczorem (wczoraj) o godz. 8 przy ul. Jungiusstr. grupa komunistów, licząca kilkaset osób, napadła dwóch policjantów których zmaltretowano. Z tłumu oddano kilka strzałów, także napadnięci w obronie własnej użyć musieli broni palnej.

Napastnicy rozpierzchli się, gdy napadniętym nadeszła pomoc. Czy na skutek strzałów został kto raniony, nie zdołano stwierdzić. Po ukończonem zebraniu komunistycznem u Sabella, zebrał się przy rynku, a szczególnie w dzielnicy „Gaengeviertel", ponownie tłum komunistów. Wkraczającą policję powitano gradem butelek i innych przedmiotów. Z różnych stron strzelano również do policji. Policja zrobiła użytek z gumowych pałek jak również odstrzeliwując się w stronę napastników. W ulicy Rademachergang, w której oddano szczególnie dużo strzałów do policji, 16-letni przechodzień otrzymał postrzał w nogę. Manifestanci pogasili na ulicach latarnie. Ataki na policję trwały przez całą noc do rana. Wiele osób zostało aresztowanych, za dalszymi prowodyrami wypadków śledzi policja.

W szkole, w podróży lub w domu posilaj się znakomitemi cukierkami śmietankowemi

„PUDLISZKI"

gdyż posiadają najcenniejsze składniki odżywcze.

Żądać wszędzie.

Zakłady Przemysłu Spożywczego Maj. Pudliszki

poczta Krobia (Wlkp.)

Grypę, kaszel i bronchit uleczysz systematycznem piciem szczawnickich wód kruszcowych „Stefana" i „Józefiny". Choroby żołądka i przemiany materji usunie Ci szczawnicka „Magdalena" i „Wanda". Do nabycia w aptekach i skład. aptecznych.

nw 7766

O tańszy kredyt

(Ciąg dalszy ze strony 1-szej.)

cie długoterminowym został ustawami z dnia 1 5. 1923, 20. 7. 1925 Rozp. Prezydenta Rzplitej 17. 5. 1927 od opłaty tego podatku zwolniony. Pierwsze pytanie, jakie postawić sobie należy skoro mowa o ulgze podatkowej — jest to pytanie, kto dany podatek opłaca? Opłaca go w większości wypadków nie posiadacz kapitałów, czyli kredytodawca — lecz ten, kto korzysta z kredytu — to jest dłużnik.

W istocie swojej jest to podatek łatwo przerzucalny. Skoro ktoś udziela kredytu — to w kosztach jego udzielenia kalkulować musi również opodatkowanie za trzymanie swego majątku w płynnej gotowiźnie. Posiadacz płynnej gotowizny, jeśli wyłączyć drobnych wkładców, zawsze jest w stanie przesunąć swoje kapitały z banku na „rynek prywatny" z chwilą, gdyby mu bank płacił procent od wkładów zbyt niski. Zresztą dla posiadaczy większych wkładów prócz tej nielegalnej drogi ucieczki do płacenia samemu podatku od kapitału w gotowiźnie — istnieje droga całkowicie legalna. Mianowicie ustawa o podatku od kapitałów i rent zwalnia od tego podatku w Polsce wszelkie kapitały zagraniczne. Wystarczy zatem przesunąć swoją gotowiznę przez pierwszy lepszy bank gdański, aby wróciła ona do kraju, wolna od podatku. Że to nie jest tylko pusty frazes — potwierdza fakt, iż około 75 milj. guldenów kapitałów polskich leży w bankach gdańskich. Ile jest w innych krajach — odpowiedzieć nie potrafię. O ile jednak wielki kapitał z łatwością nawet w drodze całkowicie legalnej uniknąć może opłaty specjalnego podatku od kapitałów — o tyle pokrzywdzony jest przez jego stosowanie posiadacz drobnych sum.

Drobny posiadacz wkładów, nawet niewielkie przedsiębiorstwo, nie umiejące i nie posiadające środków, aby przerzucać opłatę tego podatku, albo go unikać — te go płacą. Za wielki wkład można dostać stopę wyższą od obliczanej powszechnie. Za mały — nie. Zawieszając opłatę tego podatku, usuniemy tę niesprawiedliwość, która nietylko jest niesprawiedliwością społeczną, lecz i absurdem ekonomicznym.

Przy obecnym stanie ustawodawstwa kredyt długoterminowy jest kredytem uprzywilejowanym. Kapitalista, odcinający kupony od obligacyj kredytu długoterminowego, nie opłaca specjalnego podatku od tego kapitału, choćby posiadał w tych papierach miljony. Wynika pytanie, czy usprawiedliwione jest z punktu widzenia czysto ekonomicznego to gorsze traktowanie kapitałów, zaangażowanych w kredycie krótkoterminowym od kapitałów, włożonych w kredyt długoterminowy.

Społeczeństwo, w którem ogólny stosunek kapitałów obrotowych do zakładowych jest niski, niesłychanie ciężko przeżywać musi każdą kolejną falę recesji. Nawet najlepiej przystosowane do potrzeb rynku przedsiębiorstwa mogą się załamywać i upadać, kiedy brak im rezerw na spokojne przetrzymanie przyhamowania produkcji. W tych warunkach uprzywilejowanie pieniądza, włożonego w kapitał zakładowy, bo kredyt długoterminowy jest wkładem w kapitał zakładowy, na niekorzyść pieniądza, włożonego w kapitał obrotowy — to znaczy pieniądza, przeznaczonego dla kredytu krótkoterminowego — nie wydaje się być słusznem. Obecny projekt ustawy nielogiczność tę usuwa.

„Wnosząc o uchwalenie powyższego projektu ustawy, pozwalam sobie apelować do Wysokiej Komisji o pośpieszne traktowanie tej sprawy. W chwili obecnej bowiem dogodniej może ,jak w innej, dadzą się osiągnąć pożądane przez nas skutki. Sytuacja na międzynarodowym rynku pieniężnym przedstawia się obecnie w ten sposób, iż możliwem jest zniżenie stopy dyskontowej przez naszą instytucję emisyjną. Pociągnąćby to za sobą musiało zniżkę obowiązującej stopy bankowej. Znżka ustawowej stopy bankowej dałaby w konsekwencji zniżenie oprocentowania, płaconego przez banki posiadaczom wkładów.

„Jeśli zawieszone zostanie opodatkowanie kapitału, leżącego w instytucjach finansowych na wkładach oszczędnościowych terminowych, czy rachunkach czekowych, wówczas zniżenie ustawowej stopy bankowej nie pociągnie za sobą zniżki oprocentowania wkładów złotowych. Ofiara ze strony Skarbu nie jest tu zbyt bolesna. Wpływy z tytułu tego podatku wyniosły w latach ostatnich 7 milj. złotych rocznie.

Z komitetu ekonomicznego

Polsko - niemieckie porozumienie zbożowe

Warszawa, 25. 1. (Tel. wł.). — Na wczorajszem posiedzeniu komitetu ekonomicznego rozpatrywano m. in. sprawę zjawienia się na rynku obcych produktów naftowych, których cena nie odpowiada warunkom kalkulacji kupieckiej. Rozpatrywano sprawę zawarcia umów, potrzebnych do wykonania robót drugiego okresu rozbudowy portu w Gdyni. (w).

Warszawa, 25. 1. (Tel. wł.). — Prasa podaje, że na wczorajszem posiedzeniu komitetu ekonomicznego ministrów w sprawie eksportu zboża rozpatrywano warunki porozumienia polsko-niemieckiego, które zostało już zaakceptowane przez ministra wyżywienia Rzeszy Dietricha. Komitet warunki akceptował i wieczorem o godz. 10 wyjechał do Berlina dyrektor Departamentu M. P. H. Sokołowski, aby odpowiedni układ podpisać. Układ berliński przewiduje porozumienie polsko-niemieckie w sprawie eksportu żyta na targi północne. Jest to układ tymczasowy, który ma obowiązywać tylko do 10 lutego. Sokołowski omówi w Berlinie sprawę rokowań o porozumienie stałe na okres dłuższy. W związku z tem ceny na giełdach zbożowych już zwyżkowały. (w)

Projekty budowlane rządu

Warszawa, 24. 1. (AW.) Na naradach budowlanych w Komitecie Ekonomicznym ustalono wytyczne dla polityki budowlanej państwa na rok bieżący. Wytyczne te zyskały aprobatę Izby Przemysłowo-Handlowej, przemysłu budowlanego i spółdzielni mieszkaniowych. Podstawą finansowa tegorocznego budownictwa jest 100 milj. zł, na które złożą się rząd i zakłady ubezpieczeniowe. Z sumy tej 30 milj. zł przeznaczy się na dokończenie rozpoczętych już domów, 70 milj zł na sfinansowanie budowy mieszkań przedewszystkiem dla robotników. W celu osiągnięcia niskich kosztów budowy będą wznoszone wielkie bloki domów, zawierające conajmniej 200 pomieszczeń rodzinnych.

Katastrofa wodociągowa w Krakowie

Kraków, 24. 1. (AW.) Wczoraj w godzinach popołudniowych pękła w Krakowie główna rura wodociągowa przy ul. Poniatowskiego, powyżej rogatki miejskiej, wskutek czego całe miasto zostało nagle pozbawione wody. Miasto otrzyma wodę najwcześniej w sobotę rano. Zarządzono natychmiast uruchomienie wodociągu rezerwowego, który zasila wodą dzielnice niżej położone. Niezależnie od tego, prezydjum miasta zarządziło wożenie wody do miasta beczkowozami samochodowemi, które będą zaopatrywały w wodę ludność dzielnic wyżej położonych.

Litwini zamykają szkoły polskie

Wilno, 24. 1. (AW.) Z pogranicza litewskiego nadeszły wiadomości, że władze litewskie w miejscowościach pogranicznych, zamieszkałych przez ludność polską, zamknęły 14 szkół polskich. Władze litewskie przez stosowanie represji wobec szkolnictwa polskiego na Litwie usiłują zmusić ludność polską do posyłania swych dzieci do szkół litewskich.

O przeniesienie prochów W. ks. Witołda

Wilno, 24. 1. (AW.) Przybył z Kowna członek komitetu obchodu 500-lecia zgonu W. Ks. litewskiego Witołda, niejaki Malinowski, który przyjęty został przez J. E. ks. arcybiskupa Jałbrzykowskiego. Malinowski złożył arcybiskupowi projekt ustawienia w katedrze sarkofagu W. Ks. Witołda, jako założyciela świątyni. Niezależnie od sprawy wzniesienia sarkofagu, Malinowski czyni starania o wydanie prochów W. Ks. Witołda i przewiezienia ich do Kowna.

Wzmocnienie floty sowieckiej na morzu Czarnem

Konstantynopol, 24 1. (AW.) Międzynarodowa komisja dla nadzoru cieśniny Dardanelskiej publikuje komunikat, że komisja była zawiadomiona w przepisowy sposób o przepłynięciu wojennych okrętów sowieckich przez Cieśninę Dardanelską. Komunikat twierdzi, że ze względu na wolność cieśniny, Sowiety, jako państwo czarnomorskie, mają prawo przesyłać okręty z Bałtyku na Morze Czarne. W kołach politycznych sądzą, że Sowiety chcą wzmocnić swoją flotę na Morzu Czarnem, nietylko z powodów technicznych, ale i politycznych. Chodzi o wzmocnienie floty sowieckiej wobec sił rumuńskich.

Proces Wałacha-Litwinowa

Paryż, 25. 1. (PAT.) Wczorajsza rozprawa w głośnej sprawie Wałacha-Litwinowa poświęcona była wyjaśnieniu panujących w państwie sowieckiem stosunków. Szereg świadków przedstawił charakter etyki sowieckiej oraz rolę, którą odgrywa Komintern. Badania te miały na celu dowieść, że Litwinow, który wystawiał inkryminowane weksle z rozkazu niejakiego Turowa, wybitnego członka Kominternu, nie mógł bez narażenia życia na niebezpieczeństwo odmówić spełnienia tego rozkazu. Wykład o etyce sowieckiej wygłosił Mirkin Gecewicz, profesor Uniwersytetu Paryskiego, dowodząc, że regime Sowietów opiera się na negacji praworządności. Sensację wywołały zeznania Biesiedowskiego. — Świadek Piatakow oświadczył, że rząd sowiecki miał pierwotnie zamiar zapłacenia odnośnych weksli, lecz gdy okazało się, iż to zbyt duża suma — zapłaty odmówił.

O rewizję art. 25 konstytucji

Warszawa, 25. 1. (Tel. wł.) W komisji konstytucyjnej poseł Komarnicki (Klub Narodowy) omawiał wniosek nagły tego klubu w sprawie rewizji art. 25 konstytucji. Rozprawa toczy się nadal.

O votum nieufności dla min. Pristora

Warszawa, 25. 1. (Tel. wł.) Grupy centrowe i lewicowe uzgodniły ostatecznie swoje stanowisko wobec propozycji P. P. S. zgłoszenia votum nieufności dla min. Pristora. Postanowiły głosować za tym wnioskiem. Termin jednak zgłoszenia tego wniosku nie jest ustalony. Prawdopodobnie nie zostanie zgłoszony zaraz, ażeby nie sprowadzać trudności podczas uchwalenia budżetu.

Wakacje w szkołach

Warszawa, 25. 1. Minister oświecenia publicznego wydał dla wszystkich szkół zarządzenie, aby w bieżącym roku szkolnym pierwsze półrocze zakończyło się dnia 30 stycznia,, a drugie rozpoczęło po czterech dniach wolnych od nauki, t. j. w dn. 4 lutego r. b.

Znamienne zaprzeczenie

Berlin, 24. 1. (Tel. wł.) W kołach urzędowych twierdzą, że podana przez prasę prawicową wiadomość o treści rozmowy, która toczyć się miała na przyjęciu delgacji z prowincyj wschodnich u prezydenta Hindenburga, nie została ogłoszona przez Biuro Wolffa. Komunikat wydany został przez jedną z korespondencyj prowincjonalnych i ma być oparty na zupełnie fałszywych informacjach.

Metropolita Szeptycki chory

Warszawa, 25. 1. (Tel. wł.). — Metropolita grecko-katolicki ks. Szeptycki we Lwowie ciężko zaniemógł. (w)

Kurs złotego. Dziś rano notowano w obrotach nieoficjalnych kurs dolara w Warszawie 8.88 zł, w Gdańsku na Warszawę 8.87 1/2 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach 212.65 do 212.95 zł, gotówką 212.25 zł; za 100 guld. gd. w dewizach 173.08 do 173.34 zł, gotówką 172.74 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 25 stycznia 1930.

Dzisiejsze zebranie miało tendencję bez zmiany. Kursy naogół utrzymane.

Z papierów procentowych płacono w dalszym ciągu za 5 proc. poż konwers. 49,50 proc, również za 8 proc listy zast. hipot. Zach. Tow. Kredyt. płacono 91,50 proc., natomiast 8 proc. listy dolarowe oddawano po 92.25 proc. (przy dew. 8.90), także 4 proc. listy konwers. Pozn. Ziem Kred. ofiarowano po 39 proc., 6 proc listy żytnie poszukiwano po 21,— (za 1 ctr. mtr.) bez obrotu i oddawców.

Z akcyj bankowych zauważono, że napływ akcyj Banku Przemysłowców ustał, natomiast zaistniał większy popyt po kursie 30.— przy braku materjału Nawet po nieco wyższym kursie nie było oddawców.

Z akcyj przemysłowych oddawano Cegielskiego po 43.— i Unję po 92,—. Mniejsze ilości Herzfelda handlowano po 45,— w transakcjach bez kursu.

Z nieoficjalnych papierów handlowano Akwawitem po 56.50 ex. kup. (Wczoraj podano mylnie kurs za Akwawit 56,— + kupon, zamiast **ex kupon).**

Cedula urzędowa z dnia 25 stycznia 1930 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 49,50% P.
8% listy zastawne Zach. Pol. T-wa Kredyt. Miejsk w Poznaniu 91.50% P
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 92,25% O
4% listy zastaw. Pozn. Ziemstwa Kredyt. 39% O.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Przemysłowców I em. zł. 30,— P.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Cegielski H. I em. zł. 43,— O.
„Unja" (dawn. Ventzki) I em. zł. 92,— O.

Tendencja: Bez zmiany.

GIEŁDA WARSZAWSKA

dnia 25. 1 1930.

Waluty	Gotówka		
Dolary St. Zjed. tr.: 8,87 sp.: 8,89 kup.: 8,85			
Dewizy:	trans.	sprzed.	kup.
Kopenhaga	238,53	239,13	237,93
Londyn	43,39	43,50	43,28
Nowy Jork	8,90	8,92	8,88
Nowy Jork kabel	8,91,8	8,93,8	8,89,8
Paryż	35,02½	35,11	34,94
Praga	26,38	27,44	26,32
Szwajcarja	172,27	172,70	171,84
Wiedeń	125,45	125,70	125,14
Włochy	46,67	46,79	46,55
Talin	237,90	238,50	237,30

Tendencja bez zmiany.

Papiery państwowe i obligacje:			
4% poż. inwest. . .	120,50	123,00	122,50
5% poż premj dol. .	72 00	75,00	73,00
5% poż.. konw. . . .			49,00

Akcje w złotych:

Bank Dyskontowy	0,00—124,00
Bank Handlowy	0,00—117,00
Bank Polski	183,00—182,75
Bank Zw. Sp. Zarob. . . .	0,00— 78,50
Gródek	0,00— 06,00
Siła i Światło	0,00— 90,00
W. T. F. Cukru	0,00— 27,00
Nobel	0,00 — 11,00
Starachowice	0,00 — 21,00
Borkowski	0,00— 7.25
Monopol Gdański	279,39—277,66

Tendencja przeważnie mocniejsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin. dnia 25 stycznia 1930

Pszenica march. od st. załad. 76-77 kg. przeciętn. jakości	244,00—247,00
Tendencja słabsza.	
Żyto march. od stacji załad. 72 kg. przeciętnej jakości	159,00—162,00
Tendencja stała.	
Owies march do stacji załad.	133,00—143,00
Tendencja słaba.	
Jęczmień browarny	172,00—182,00
Tendencja słaba.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	150,00—160,00
Tendencja słaba.	
Kukurydza loco Berlin bez obrotów.	
Kukurydza loco Hamburg bez obrotów.	
Mąka pszenna	30,00—35,50
Tendencja cicha.	
Mąka żytnia	22,15—25,10
Tendencja cicha.	
Ospa pszenna	09,75—10,25
Tendencja niechętna.	
Ospa żytnia	08,25—08,75
Tendencja niechętna.	
Groch Victoria	23,00 - 31,00
Groch dr. jad.	21,00 - 24.00
Groch pastewny	19,00—20,00
Peluszka	17,50—19,50
Bób polny	18,00—19,00
Wyka	21,00—24,00
Łubin niebieski	14,00—15,00
Łubin żółty	17,00—18,00
Seradela nowa	25,00—30,00
Makuch rzepakowy	16,75—17,25
Makuch lniany	21,60—22,00
Wytłoki suszone	07,20—07,40
Śrót Soya	14,60—14,90
Płatki ziemniaczane	13,60—14,00

Ogólna tendencja osłabiona.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 25 stycznia 1930

Wypłaty na Warszawę 46.825—47,025
Noty wielkie. 46,625—47,075

Polska, rokując z Niemcami, pada ofiarą podstępu

Sensacyjne wywody o fikcji rokowań polsko - niemieckich

W „Kurjerze Warszawskim" ukazał się ciekawy artykuł o rokowaniach polsko - niemieckich, odsłaniający podstępną grę Rzeszy, której uległa dyplomacja polska.

Po przyjęciu planu Younga — pisze „Kurjer Warszawski" — na konferencji paryskiej w maju r. z., stanęliśmy wobec niebezpieczeństwa utraty prawa likwidacji mienia niemieckiego w Polsce, o ile ona nie będzie wykonana w rok po ratyfikacji tego planu. Wobec tego rząd polski zaczął likwidację w przyśpieszonem tempie, choć wprawdzie tylko częściowo. Inspirowana prasa niemiecka zaczęła grozić zerwaniem rokowań handlowych, a gdy to nie pomogło, chwycił się rząd niemiecki podstępu. Rokowania handlowe z Polską wziął w swe ręce „osobisty" przedstawiciel p. Stresemanna, lecz, po spisaniu projektu umowy okazało się, że nie posiadał on pełnomocnictwa, legitymowany zaś pełnomocnik rządu niemieckiego, p. Hermes, oświadczył, że przyjmuje do wiadomości tylko ustępstwa polskie, a co do reszty swego podpisu nie daje. Wobec tego dalsza gra przy pomocy p. Hermesa okazała się niemożliwą, odwołanie p. Hermesa stało się nieuniknione, co obwieszczono światu, jako ustępstwo niemieckie, i p. pos. Rauscher został mianowany pełnomocnikiem do rokowań likwidacyjnych i handlowych.

Zachodziła jednak obawa, że rząd polski likwidacji nie wstrzyma i okaże się nieustępliwym. Powstała dla Niemiec kwestja, jak tu zyskać na czasie i odwlec aktywność rządu polskiego aż do konferencji haskiej? Pomóc mógł tylko nowy układ „fikcyjny", a uważany w Polsce za realny.

Po podpisaniu umowy warszawskiej z dnia 31 października r. z., rząd niemiecki był zaatakowany nietylko przez opozycyjną, ale i własną, t. j. rządową prasę. Oczywistem było, iż p. minister Curtius nie zgodził się na propozycje polskiego delegata w Hadze, p. Mrozowskiego, żeby umowę warszawską, uważaną przez rząd niemiecki za fikcyjną, włączyć do planu Younga i zabezpieczyć jej ratyfikację w Reichstagu. Ale jeszcze w ostatniej chwili — obawiali się Niemcy — mogła delegacja polska zrobić na konferencji coś niespodziewanego. Wobec tego inspirowana prasa niemiecka zaczęła opowiadać, iż p. poseł Rauscher jedzie do Genewy, żeby się spotkać z p. ministrem Zaleskim i posłem Knollem, jak gdyby nie mieli oni dość czasu na rozmowy w Warszawie. Od pierwszego dnia pobytu swego w Hadze obwieszczał p. Curtius, że musi pojechać do Genewy, w celu spotkania się z p. Zaleskim. Oczywiście p. Curtius nie pojechał, żeby angażować swe dobre imię w fikcyjnej umowie, której się będzie musiał wyprzeć w Reichstagu. Pojechał tylko p. pos. Rauscher i p. Schubert, podsekretarz stanu.

Przed Genewą pisała dnia 5 bm. „Vossische Zeitung", tuba Wilhelmstrasse dla spraw „porozumienia polsko-niemieckiego":

„Gdyby nie można już rzeczywiście nic zmienić na korzyść umowy Rauscher — Zaleski, to fakt ten musi wywrzeć wpływ na zawarcie lub ratyfikację t. zw. małej umowy handlowej z Polską, gdyż część życzeń niemieckich musi być bezwarunkowo włączoną do ogólnej części umowy handlowej. O ileby Polska na to się nie zgodziła, to należy się obawiać, iż. dalsze umowy z Polską nie znajdą aprobaty parlamentu niemieckiego".

Dnia 16 bm. doniosły komunikaty urzędowe, iż usunięto drobne nieporozumienia i niejasności w umowie warszawskiej; „Koelnische Zeitung" z dnia 16 bm doniosła w inspirowanym telegramie z Genewy, że p. Zaleski uwzględnił sprecyzowanie niektórych życzeń niemieckich w sprawie likwidacji, iż nareszcie przebyto martwy punkt w rokowaniach handlowych i że za niewiele tygodni traktat handlowy będzie gotów „Mein Liebchen was willst Du noch mehr?"

Miodowy nastrój trwał tylko jeden dzień. W telegramie z Hagi z 17 bm. pisała „Koelnische Ztg." o końcowym protokule konferencji haskiej, co następuje:

„Przed końcem posiedzenia doszło do porozumienia z Polską, tak, że odpada wysuwane pierwotnie przez Polskę żądanie junctim między umową polsko-niemiecką a umową haską. Nad wszystkiemi umowami likwidacyjnemi (zawartemi przez Niemcy z innemi państwami, tak samo jak z Polską) Reichstag będzie musiał odrębnie głosować".

Gdy klamka w Hadze zapadła, zapomniała dnia 18 bm. „Vossische Zeitung" („organ porozumienia polsko-niemieckiego") o tem, co pisała 5 bm., i oświadczyła bez ogródek: „Wątpliwości natury finansowej, podzielane przez wszystkie partje burżuazyjne, istnieją nadal i przyczynią się do dokładnego zbadania, czy uzyskane w Genewie poprawki polityczne warte są rzeczywiście ofiar finansowych, które pewne bardzo fachowe koła uważają, jako nie do zniesienia."

Padliśmy ofiarą fikcyjnej umowy, o której ratyfikowaniu nikt w Niemczech na serjo nie myśli. Zostaliśmy postawieni wobec faktu dokonanego na konferencji haskiej. Rząd niemiecki jest zobowiązany ratyfikować plan Younga, przyjęty na konferencji w Hadze i Reichstag to uczyni, nie jest zaś obowiązany ratyfikować umowy warszawskiej i tego napewno nie przeprowadzi.

Parlament polski zaś ma tylko dwie drogi: albo ratyfikować plan Younga, albo ratyfikację odrzucić. W pierwszym przypadku Polska zrzeka się bez wzajemności prawa likwidacji, w drugim zaś traci korzyści, złączone z podpisem pod planem Younga. Sejm, postawiony wobec aktu dokonanego, znajdzie się dosłownie między młotem a kowadłem

Tyle „Kurjer Warszawski". Prawdopodobnie p. Zaleski złoży w tej sprawie dokładne wyjaśnienia w Sejmie. Gdyby wywody informatora „Kurjera Warszawskiego" były ścisłe — cały złudny, według nas, plan obecnego ministerjum spraw zagranicznych związania Niemiec z Polską umowami ogólnemi, wzamian za nasze ustępstwa, i stworzenia podstaw dla współpracy polsko - niemieckiej runąłby w gruzy. Oczywiście, nie my będziemy żałowali umowy likwidacyjnej polsko - niemieckiej. Ale nie świadczyłoby dobrze o naszej polityce zagranicznej, gdyby się okazało, że pada ona ofiarą podstępu niemieckiego i wykrętnej gry Berlina, która zawsze można było stwierdzić. Ale gdy polityka opiera się na złudzeniach doprowadza też tylko do fikcyj.

Dziesięć lat nad morzem

Warszawska „Rzeczpospolita" zamieszcza artykuł p. t. „Dziesięć lat nad morzem", w którym słusznie podkreśla, że bez obrony całego Pomorza przeciw niemieckiemu naporowi „cud Gdyni" może stać się kiedyś tylko — bajką o przeszłości.

Dziennik stwierdza, że dużo niezwykle cennego materjału, dotyczącego kwestji Pomorza i naszego wybrzeża morskiego, przyniósł specjalny numer „Kurjera Poznańskiego", poświęcony dziesięcioleciu odzyskania Pomorza. „Znajdujemy tam — pisze „Rzeczpospolita" — rzeczy nieznane i takie, o których od maleńkości każdy Polak wiedzieć powinien, a o których jednak, jak się pokazuje, ciągle myślimy za mało."

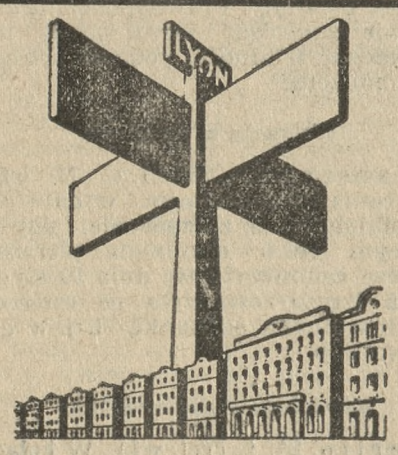

Od 3 do 16 marca 1930 r.
znajdziecie na
Międzynarodowych
Targach Lyońskich
ostatnie kreacje nw 6498
techniki, mody i sztuki.
Tydzień maszyny rolniczej od 11 do 16 marca 1930 r.
Katalog wystawców objętość 700 stron franko: **12 franków francuskich.**
Ułatwienia w podróży, w kwaterach i przy wstępie na Targi. — Żądajcie **„Przewodnik kupującego"** (Guide de l'acheteur) wydany w 15 językach w administracji Targów
FOIRE DE LYON 6,
rue Ménestrier-Lyon (France).

Faszyzm a wychowanie młodzieży

(KAP) Wydany dn. 20 bm. wieczorem dziennik rozkazów partji faszystowskiej zajmuje się kwestją znaczenia młodzieży w partji i państwie. Faszyzm — stwierdza ów organ — zamierza pozostać nadal władzą młodzieży. W wypadkach wątpliwych, dotyczących osób trzydziesto- i czterdziestoletnich o jednakowych zasługach, wybrani byliby pierwsi. Również i oddziały bojowe składały się z młodych, częściowo młodzieńczych elementów, które nauczyły się walczyć i życzyły sobie umrzeć pod znakiem liktorskim. Faszyzm zamierza przygotować duchowo całą młodzież włoską. Z pośród niej muszą wyjść przyszłe siły kierownicze Włoch faszystowskich. W tym celu obok milicji obywatelskiej tworzone są związki młodzieży, oddziały młodzieńców oraz faszystowskie oddziały uniwersyteckie. Wychowanie młodzieży męskiej należy do najwyższych konieczności rewolucji faszystowskiej. Młodzież musi bardziej niż ktokolwiek inny słuchać, by zdobyć sobie prawo albo obowiązek rozkazywania.

Te wynurzenia organu partji faszystowskiej są uważane do pewnego stopnia za odpowiedź na encyklikę Papieża o wychowaniu młodzieży, przynajmniej o tyle, że raz jeszcze ujawniają faszystowską koncepcję przywileju państwa w sprawie wychowania młodzieży.

Dobra nauczka

Z Krakowa piszą nam:

„Kurjer Pozn." ogłosił niedawno korespondencję między pewnym domem handl. w Poznaniu, a takimże w Niemczech z powodu adresowania przez niego „Posen". Przypominam sobie, że jeszcze przed wojną światową Niemcy dlatego, iż kiedyś dzisiejszy Budapeszt składał się z dwóch odrębnych części Budy i Pesztu, a oni tę pierwszą nazywali „Ofen", zaczęli też odrazu adresować do Budapesztu „Ofen-Pest". Wtedy w odpowiedzi na to węg. zarządpoczt ogłosił, że będzie zwracać przesyłki tak adresowane, co natychmiast poskutkowało. Sądzę, że nasz zarząd mógłby w taki sam sposób nauczyć Niemców adresowania jak należy... J. W.

Z pewnością! Węgierska poczta odrazu rzecz ujęła we właściwy sposób.

Ciekawa nowość w „Grandce"

Bardzo ciekawą inowację zaprowadziła dyrekcja zakładów „Gastronomja" w swych lokalach „Grand Café Restaurant". Idąc mianowicie za przykładem większych lokali rozrywkowych i kawiarni zagranicznych, zainstalowała w swych lokalach urządzenie dla transmisji muzyki. Rojno tam też i gwarno nietylko podczas koncertu doskonałej orkiestry oryginalnej, lecz również w czasie przerw muzycznych tej orkiestry, oraz w godzinach obiadowych, gdyż wówczas zastępuje ją doskonała transmisja koncertu płyt gramofonowych, ciesząca się wielkiem uznaniem gości. Koncert ten odznacza się nadzwyczajną czystością dźwiękową i czyni wrażenie oryginalnego koncertu. Z chwilą zainstalowania urządzenia głośnikowego mogą korzystać z koncertu, — tak oryginalnej orkiestry jak i płyt gramofonowych, — także goście przebywający w lokalu restauracyjnym, którzy muzyki dotychczas nie mogli słyszeć, gdyż ginęła ona w ogólnym gwarze, panującym w tym ruchliwym lokalu. Pw 8826/4,137

Nowość tę witamy z prawdziwym entuzjazmem i wyrażamy szczere uznanie dla dyrekcji zakładów „Gastronomja", która dokłada wszelkich starań, aby uprzyjemnić gościom jak najwięcej pobyt w swych lokalach. Należałoby się też spodziewać, że także inne poznańskie restauracje i kawiarnie pójdą za tym naśladowania godnym przykładem.

Jak nas poinformowano, przeprowadziła instalację głośnikową tutejsza firma Siemens, ul. Fredry.

Nowe sejmiki i wydziały powiatowe

Nowowybrany sejmik powiatu ostrowskiego na pierwszem posiedzeniu dokonał wyborów nowego wydziału powiatowego. Z listy Narodowego Bloku Obywatelskiego wybrano p. Stefana Rowińskiego, z listy B. B. p. Jana Lipskiego, z listy „Piasta" pp. Ludwika Dolatę i Jana Gawrona, z listy N. P. R. p. Franciszka Matuszaka i z listy P. P. S. p. Józefa Szczepanka.

H. MAKOWSKI
WINO-MIÓD
KRUSZWICA
Pw 8562-51,232

LIKIERY-WÓDKI
Kantorowicza
BEZKONKURENCYJNEJ JAKOŚCI
Pw 8855-2 117

CYMA
NIEMA SÓBIE RÓWNEGO
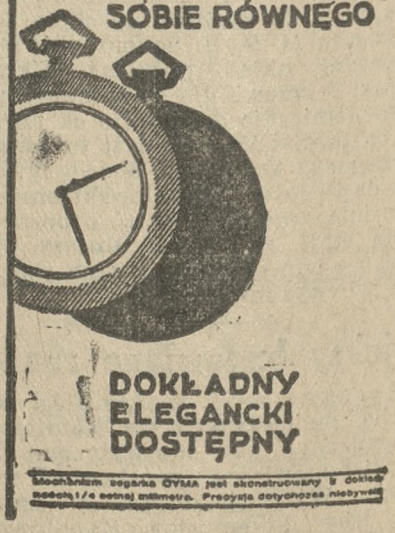
DOKŁADNY
ELEGANCKI
DOSTĘPNY
Mechanizm zegarka CYMA jest skonstruowany z dokładnością 1/4 części milimetra. Precyzja dotychczas niebywała
Pw 8250-62,18

SIWE WŁOSY
WSKAZUJĄ NA ZBLIŻAJĄCĄ SIĘ STAROŚĆ
NALEŻY TEGO UNIKAĆ
GDYŻ JEDYNIE MŁODOŚĆ ZDOBI

„Orientine"
PRZYWRACA STOPNIOWO SIWYM WŁOSOM PIERWOTNY NATURALNY KOLOR NIEZNACZNIE DLA OTOCZENIA, JEST NIESZKODLIWY NIE PLAMI NIE BRUDZI, PROSTY W UŻYCIU
PARF. d' ORIENT
WARSZAWA
WSZĘDZIE DO NABYCIA

ANTIBA S.Z.O.O. WARSZAWA
PETROL
WZMACNIA WŁOSY
NISZCZY ŁUPIEŻ
nw 782

Konferencja morska w Londynie

Bez konkretnych żądań — Kwestjonarjusz w sprawie programu — Stanowisko Francji — Głosy prasy angielskiej

Londyn, 24. 1. (PAT.) U schyłku pierwszego tygodnia prac konferencji morskiej, rezultat jej przedstawia się nader ubogo. Konferencja dotąd prawie że nie posunęła się poza granice ogólnych rozmów, mających na celu ustalenie metod działania i programu prac konferencji. Żadna ze stron nie wystąpiła dotąd z jakąkolwiek konkretną propozycją. Cechą charakterystyczną jest wyraźne unikanie zgłaszania jakichkolwiek konkretnych żądań i propozycyj.

Rekord pod tym względem osiągnęli Japończycy, którzy zachowują maksymalne milczenie, ograniczając swą taktykę narazie wyłącznie do roli obserwacyjnej, interesując się jedynie każdym krokiem Amerykan. Amerykanie ze swej strony wysunąwszy jedynie zasadę parytetu angielsko-amerykańskiego, zachowują również rezerwę, obserwując rozgrywkę państw europejskich, uczestniczących w konferencji. Faktycznie więc konferencja do tej pory robi wrażenie konferencji angielsko-francusko-włoskiej. Wśród tych trzech delegacyj odbywa się ożywiona wzajemna wymiana zdań, której wynik niewątpliwie zaważy na dalszych losach całej konferencji.

Londyn, 25. 1. (PAT.) Sekretarz konferencji rozdał delegacjom memorjał z prośbą o udzielenie przed poniedziałkiem odpowiedzi na wyczerpujący kwestjonarjusz w sprawie programu morskiego. W ten sposób w przyszłym tygodniu problemat morski będzie przedstawiony w całej swej rozciągłości.

Paryż, 25. 1. (PAT.) Prasa wyraża zapatrywanie, że konferencja londyńska zakończyła okres banalnych rozmów i przystąpiła do szczegółowych badań realnych. „Echo de Paris" podkreśla, że Francja nie poczyni żadnych ustępstw, dopóki nie nastąpi ostateczne wyrzeczenie się proporcyj, ustalonych w Waszyngtonie, oraz metod, które były ich podłożem. Francja — kończy dziennik — domaga się jedynie ustalenia indywidualnego programu, zastosowanego do potrzeb każdego kraju.

Londyn, 25. 1. (Radjo wł.) Prasa tutejsza podkreśla, że Francja nie chce pod żadnym warunkiem uznać zasady równości swej floty z flotą włoska i w razie niemożności uzgodnienia swych poglądów z postulatami innych państw morskich w Londynie, radaby powrócić do dawnych zasad francusko-angielskiego kompromisu z roku 1928, starając się na ich podstawie o podwyższenie tonnażu dla swojej floty.

„Daily Telegraph" zarzuca Mac Donaldowi, że ulega zbytnio żądaniom francuskim, zamiast raczej popierać interesy Włoch. „Times" dowodzi, iż niepokój i niecierpliwość, okazywane z powodu powolnego postępu obrad konferencji przez prasę paryską, są manewrem taktycznym w celu poparcia delegacji francuskiej w Londynie.

O węgiel polski na rynku niemieckim

Berlin, 24. 1. (PAT.) Pruski min. handlu Schreiber wygłosił wczoraj w sejmie pruskim podczas obrad nad budżetem górniczym przemówienie, w którem m. in. oświadczył:

„Pożądane w interesie Niemiec i Polski zawarcie polsko-niemieckiego traktatu handlowego doprowadzi niestety do tego, iż pewna ilość węgla polskiego będzie musiała być umieszczona na rynku niemieckim. Konieczne są przeto zarządzenia, któreby uniemożliwiły, aby produkowany na innych warunkach socjalnych węgiel polski rujnował ceny niemieckie i aby napór importu polskiego nie obciążył wyłącznie rewirów węglowych na Śląsku niemieckim".

W związku z dyskusją nad budżetem górniczym przedłożono około 30 wniosków, domagających się m. in dla węgla niemieckiego gwarancji traktatowych, zwłaszcza w stosunku do Polski.

Współczesne ustosunkowanie sił na morzach

W historji zbrojeń morskich ostatniego trzydziestolecia możemy wyodrębnić trzy okresy.

Pierwszy — przedwojenny — odznacza się niczem niepohamowanym pędem zbrojeniowym, oraz niestałością proporcji sił na morzach. Nie rozpatrując poszczególnych stadjów rywalizacji morskiej w tym okresie, możemy tylko zaznaczyć, że na początku bieżącego stulecia do wyścigów zbrojeniowych na morzach staje 8 potęg naczelnych, Anglja, Francja, Rosja, Stany Zjednoczone, Włochy, Niemcy, Japonja i Austro-Węgry.

W ciągu pierwszego czternastolecia XX w. flota niemiecka z szóstego miejsca wysunęła się na drugie, amerykańska — z czwartego na trzecie, francuska natomiast cofnęła się z drugiego na czwarte, podczas, gdy flota japońska zajęła miejsce piąte (w r. 1900 zajmowała siódme), włoska — szóste —, austro-węgierska — siódme, wreszcie rosyjska — ósme.

Na czoło morskich zagadnień okresu przedwojennego wysunęła się rywalizacja angielsko-niemiecka.

Czteroletni okres wojny światowej przyczynia się przedewszystkiem do wzmocnienia potęgi morskiej dwu państw pozaeuropejskich: Stanów Zjednoczonych i Japonji, a potem — do załamania potęgi Niemiec, oraz zupełnego unicestwienia floty austro-węgierskiej.

Na czoło powojennych zagadnień morskich wysunęły się dwa problematy: rywalizacja angielsko-amerykańska, oraz ograniczenie zbrojeń morskich zapomocą układów międzynarodowych.

Już w r. 1921 na konferencji w Waszyngtonie uchwalono słynną proporcję tonnażu eskadr pancernych, przyczem flota Stanów Zjednoczonych została pod tym względem zrównana z flotą angielską, flota japońska zajęła miejsce trzecie, a flota włoska uzyskała parytet, odpowiadający wielkości floty francuskiej.

Wyścigi zbrojeń morskich zostały w ten sposób zahamowane, lecz tylko częściowo. **W dziedzinie bowiem budowy szybkich krążowników**, kontrtorpedowców, oraz łodzi podwodnych trwały i trwają nadal.

Obecnie najliczniejszą flotą wojenną rozporządza admiralicja Stanów Zjednoczonych. Pod tym względem od r. 1914 zmieniło się wiele, gdyż wówczas przeszło pięciuset statkom floty angielskiej Stany Zjedn. mogły przeciwstawić zaledwie sto siedmdziesiąt jednostek bojowych; obecnie flota amerykańska liczy około czterystu siedmdziesięciu statków, a angielska — zaledwie trzysta czterdzieści.

Flota Stanów Zjednoczonych składa się z 18 pancerników superdreadnoughtów, 36 szybkich krążowników, 309 kontrtorpedowców, oraz 120 łodzi podwodnych; angielska — z 18 pancerników i czterech krążowników bojowych (superdradnoughtów), 52 szybkich krążowników, blisko 150 kontrtorpedowców i 68 łodzi podwodnych.

Admiralicja japońska rozporządza 9 pancernikami i 4 bojowemi krążownikami typu superdreadought, 35 krążownikami szybkiemi, przeszło 100 kontrtorpedowcami, oraz 50 łodziami podwodnemi. Wojenna flota japońska zajmuje obecnie niepodzielnie trzecie miejsce na świecie, podczas, gdy w r. 1900 zajmowała miejsce siódme, a w chwili wybuchu wojny światowej — miejsce piąte.

Flota włoska liczy: 7 pancerników i 4 krążowniki bojowe, 12 szybkich krążowników, 65 kontrtorpedowców, oraz 54 łodzie podwodne; francuska — 9 pancerników (półdreadnoughtów i dreadnoughtów), 16 szybkich krążowników, 54 kontrtorpedowce i 46 łodzi podwodnych.

Flota niemiecka liczy: 8 starych i 1 nowy pancernik, 9 krążowników oraz 40 kontrtorpedowców, rosyjska — 6 pancerników, 9 krążowników, oraz 50 torpedowców i 24 łodzie podwodne.

Przy ustalaniu kolejności miejsc pod względem sił na morzu nasuwają się trudności następujące: niewiadomo, czy pierwsze miejsce należy do Anglji, czy też do Stnów Zjednoczonych, a czwarte — czy przypada Włochom ,czy Francji.

Anglja posiada nad Stanami przewagę pod względem liczby dreadnoughtów oraz szybkich krążowników, ustępuje natomiast znacznie Stanom co do liczby kontrtorpedowców i łodzi podwodnych; mażno zatem przypuszczać, że flota angielska jest jeszcze nieco silniejszą od amerykańskiej.

Czwarte miejsce na morzach przypada obecnie raczej flocie włoskiej, liczącej w swym składzie znacznie nowsze i potężniejsze dreadnoughty niż marynarka francuska — wobec jednakowej mniejwięcej liczby statków wojennych innych typów

Ostatecznie zatem pierwsze miejsce jako potęga morska zajmuje obecnie Anglja, drugie, lecz prawie równorzędne, Stany Zjednoczone, trzecie — Japonja, czwarte — Włochy, piąte — Francja, szóste — Niemcy, a siódme Rosja.

St Cz.

Zbrodnicza robota najemników Moskwy

Nowa ofensywa Trzeciej Międzynarodówki — Komuniści prowokują rozruchy bezrobotnych w różnych miejscowościach Polski

W ciągu ostatnich paru lat wpływy komunistyczne w większości państw europejskich znacznie osłabły. Ostatnio jednak Komintern uznał, że czas znów podjąć ofensywę rewolucyjną — a jako podłoże sprzyjające postanowił wykorzystać kryzys gospodarczy, przejawiający się we wszystkich prawie krajach Europy Od kilku tygodni z różnych miast dochodzą wiadomości o krwawych rozruchach, do których komuniści podżegają ze specjalnem zamiłowaniem bezrobotnych, jako materjał, najłatwiej dający się podburzyć

W Polsce przesilenie gospodarcze, wywołane złą konjunkturą, doznało jeszcze znacznego zaostrzenia wskutek błędnej polityki sfer rządzących. To też komuniści mają u nas robotę bardzo ułatwioną — i mogą się już „poszczycić", że w ciągu ostatnich 3 tygodni udało się im sprowokować rozruchy w dwudziestu blisko miejscowościach różnych okolic naszego państwa

Smutny początek dał tu niestety Poznań O rozruchach, zaaranżowanych w naszem mieście przez komunistów, pisaliśmy już obszernie, wykazując, w jak zbrodniczy sposób wysłannicy Moskwy starają się wyzyskać na swą korzyść nędzę, panującą wśród bezrobotnych.

Drugiem miastem województw zachodnich, gdzie doszło do rozruchów, jest Grudziądz W dniu 21 bm przed magistratem grudziądzkim zgromadził się tłum, złożony z 600 do 700 bezrobotnych. Zebrani zamierzali wybrać delegację, aby zażądać od magistratu i starostwa zwiększenia zasiłków.

Wdali się jednak w tę akcję agitatorzy komunistyczni, którzy, podburzywszy zebranych, popchnęli ich do awantury. W pewnym momencie tłum zaatakował magistrat i starostwo. Posypały się nawet kamienie Władze wezwały policję, aby zapobiec zdemolowaniu starostwa i magistratu i usunąć demonstrantów. Wówczas komuniści pchnęli tłum na policję, usiłując ją rozbroić. Policja musiała użyć białej broni. W czasie starcia kilku policjantów zostało poturbowanych, a jeden z demonstrantów ranny został bagnetem

W czwartek, 23 bm, Grudziądz był świadkiem nowych rozruchów i manifestacyj, które trwały przez cały dzień. Miał się odbyć wiec, zorganizowany przez komitet bezrobotnych, który pozostaje pod wpływami komunistów. Mimo zakazu ze strony władz zebrał się tłum, złożony z około 1000 osób, który zaatakował policję przy pomocy cegieł i kamieni. Tłum rozpędzono strumieniami wody z sikawek Rozruchy wybuchały raz po razie w różnych punktach miasta, doprowadzając do starć z policją.

I w Toruniu doszło w dniu 23 b. m. do awantur bezrobotnych, którzy częściowo zdemolowali jedno z biur w magistracie.

W Warszawie dochodzi ustawicznie do demonstracyj komunistycznych, które rozpędza policja W łódzkim okręgu przemysłowym doszło w dn 21 bm do rozruchów w miasteczku Zduńska Wola. Tłum bezrobotnych, podżegany przez komunistów, ruszył pochodem pod magistrat i pod biuro pośrednictwa pracy W czasie pochodu agitatorzy komunistyczni usiłowali wywołać różne ekscesy, wobec czego policja zmuszona była pochód rozproszyć. Aresztowano głównego agitatora komunistycznego, Ignacego Fronczka.

W Sosnowcu w tymże dniu tłum bezrobotnych, któremu policja uniemożliwiła odbycie wiecu obok gmachu kina „Zagłoba", sformował pochód demonstracyjny pod magistrat. Podburzony przez komunistów, tłum zaczął rzucać wrogie okrzyki pod adresem policji, nawołując do rozbrojenia policjantów Niektórzy agitatorzy komunistyczni rzucili się na policjantów i usiłowali wyrwać im karabiny z rąk. Dzięki taktowi policji udało się w spokojny sposób zlikwidować awanturę. Siedmiu agitatorów komunistycznych, znanych z wystąpień antypaństwowych, aresztowano.

Poważne rozruchy wywołali komuniści wśród ludności ruskiej w szeregu miejscowości Małopolski Wschodniej. Donosiliśmy już o krwawych zajściach, które miały miejsce w Lubyczy Królewskiej, pow Rawa Ruska, gdzie podburzony tłum chłopów zaatakował policję, raniąc komendanta patrolu i 2 posterunkowych W obronie własnej policjanci położyli trupem 2 manifestantów. — Do podobnych zajść doszło w miasteczku Sołtysach w tym samym powiecie, gdzie z podburzonego tłumu padły strzały do policji, która w obronie własnej również odpowiedziała strzałami. Zabity został 1 agitator komunistyczny, a rannych 2. Z policji rannych zostało 2 posterunkowych i komendant Noga — Do demonstracyj ulicznych bezrobotnych, podburzonych przez komunistów, doszło też w Sokalu, oraz w Rawie Ruskiej podczas pogrzebu 2 zabitych komunistów.

Większa część tych rozruchów miała miejsce we wtorek, 21 bm., w którym to dniu komuniści obchodzili „święto trzech L" (Lenina, Liebknechta i Róży Luksemburg). Zbrodnicze podżeganie trwa jednak w dalszym ciągu Świeżo komuniści próbowali sprowokować rozruchy w Wilnie, gdzie jednak dostali odprawę od bezrobotnych, jak o tem już dziś rano donosiliśmy.

Dla obrony przed idącą znów od wschodu falą czerwonego barbarzyństwa konieczna jest natychmiastowa mobilizacja wszystkich zdrowych sił społecznych.

Kłopoty zastępcy ministra

Prasa warszawska zwraca uwagę na zachowanie się wiceministra spraw wojskowych gen. Konarzewskiego wobec Sejmu i sejmowej komisji budżetowej. Na ten temat pisze „Robotnik":

„Jest to człowiek zacny i poczciwy z kościami — ten nasz wice-minister spraw wojskowych gen Daniel Konarzewski.

„W roku ubiegłym nie przybył na posiedzenie sejmowej komisji budżetowej, gdy omawiano budżet ministerjum spraw wojskowych P marsz. Piłsudski uznał był podówczas, że honorowi munduru oficerskiego grozi w komisji Sejmu Rzeczypospolitej zgoła poważne niebezpieczeństwo. Tym razem p marsz Piłsudski pomniejszył swoje obawy, i pp posłowie mogli gościć pośród siebie p gen Daniela Konarzewskiego, którego mundur wyszedł z tej opresji — o ile wiemy — bez szwanku.

Stwierdza następnie, że gen. Konarzewski albo odpowiadał na pytania „złośliwych partyjników" „z przedziwną prostotą", albo też milczał. Szczególnie dziwne było to milczenie przy zapytaniu o „wesołe budżety":

„Jakże to! P. minister spraw wojskowych powiada publicznie, że byli tacy ministrowie spraw wojskowych w Polsce, którzy przepijali pieniądze państwowe. — Zapytano p ministra, któż to taki P minister nie odpowiedział Upłynął prawie rok. Zapytano znowuż p. gen Konarzewskiego. P. gen Konarzewski nie odpowiedział Poprzedni ministrowie spraw wojskowych pozostają pod pręgierzem — wszyscy P gen Konarzewski był, a poniekąd jest i po dzień dzisiejszy, kolegą broni tych poprzednich ministrów I p. gen Konarzewski... nie odpowiedział A p marsz Piłsudski także milczy. No, więc jakże to jest?

„Wszakże to „milczenie" przejdzie również do historji, przejdzie... bez komentarzy".

Tu się „Robotnik" myli. Są nietylko komentarze, ale i ustalona powszechna opinja. Na to istnieje już miano, które przejdzie do historji. Jestto to samo miano, które zdobył u wszystkich p. Moraczewski.

Rewizja w księgarni

Wilno, 25. 1. (AW.) Starostwo grodzkie w Wilnie dokonało rewizji w księgarni przy ul. Ostrobramskiej, gdzie znaleziono większą ilość książek sowieckich, nadesłanych z Mińska.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Stowarzyszenie Samopomocy Doraźnej

Piękny rozwój pożytecznej organizacji — Uroczystość poświęcenia sztandaru

W styczniu 1928 r. powstało w Poznaniu „Stowarzyszenie Samopomocy Doraźnej" o charakterze kasy pogrzebowej. Dzięki liczebności członków może ono płacić w wypadkach śmierci dość wysokie sumy — przyczem dąży do tego, aby już w najkrótszym czasie zapomoga wynosiła 2 tys. zł.

Kasa zapomóg pośmiertnych składa się z dwóch samodzielnych i niezależnych oddziałów. Oddział pierwszy t. zw. „A" przeznaczony jest dla osób liczących od 18 do 54 lat włącznie. Zapomoga obecnie wynosi już przeszło 750 zł, a wzrasta ona automatycznie aż do 2 tys. zł. Drugi oddział zwany „B" obejmuje osoby od 55 lat do 75 lat. Zapomoga dla tych wynosi obecnie 300 zł.

Obecnie chcąc umożliwić korzystanie z tego rodzaju zabezpieczenia osobom liczącym powyżej lat 75, czyli bez ograniczenia wieku pozbawionych dotąd tego rodzaju wzajemnej pomocy, zakłada się trzeci oddział „C" przeznaczony wyłącznie dla nich. Zamiar ten wzbudził duże zainteresowanie i wielu zgłasza się do S. S. D., to też wkrótce oddział „C" będzie uruchomiony.

Do biura S. S. D. stale napływają wnioski z całej Polski o przystąpienie do Stowarzyszenia. Również przyłączają się do niego różne organizacje jak Tow. Uczestników Powstania, Zw. Emerytów i w. l. Dotąd wypłacono 43,720 zł w 93 wypadkach. W tych dniach Stow. Sam. Doraźnej zarejestrowało w okresie 23 miesięcy swego istnienia przeszło 2.100 członków.

W interesie poszczególnych organizacyj społeczno - narodowych leży, by zlikwidowały swe kasy pośmiertne i przyłączyły się do jednej wielkiej kasy w Stow. Samop. Doraźnej. Słabe liczebnie kasy zapomóg pośmiertnych, nie mają racji istnienia z tego powodu, że dotkniętej nieszczęściem rodzinie nie mogą służyć wydatną pomocą materjalną, w takich wypadkach koniecznie potrzebną. Rodzina zmarłego powinna otrzymać tak wysoką zapomogę, aby ta nietylko starczyła na koszta pogrzebu, ale aby przy ograniczonych wymaganiach, mogła również służyć na jej zaopatrzenie, w ukształtowaniu się nowych warunków życia. To zadanie spełnić mogą organizacje o silnie liczebnem zrzeszeniu, jak również o silnych podstawach finansowych i dobrej administracji, jak Stow. Sam. Dor.

Dnia 2 lutego br. wspomniane Stowarzyszenie w drugą rocznicę swego istnienia zapowiada uroczystość poświęcenia sztandaru, która niewątpliwie wypadnie imponująco gromadząc liczne zastępy członków i sympatyków pożytecznej organizacji. (z)

Tajemnicze morderstwo

Z powodu braku dowodów obu oskarżonych uwolniono

Od trzech dni toczyła się przed IV-tym wydziałem karnym sądu okręgowego rozprawa — jak już donosiliśmy — przeciwko Józefowi Surdykowi i Tomaszowi Jurdze, oskarżonym o zabójstwo prezesa Zw. Osadników na woj. poznańskie i b. posła Władysława Kwiatkowskiego.

Przypominamy, że dn. 12 maja ub. roku znaleziono go w lesie w Nojewie, zastrzelonego z fuzji. Podejrzenie padło od razu na rodzinę Surdyków, którzy, dzierżawiąc gospodarstwo zamordowanego, żyli z nim w niezgodzie. Szczególnie skierowano całe podejrzenie na 24-letniego Józefa Surdyka, którego też aresztowano. W pierwiastkowem śledztwie istotnie przyznał się on do winy, tłumacząc się tem, że Kwiatkowski wpierw do niego strzelił. Później w więzieniu zmienił swe zeznania, zwalając winę na Jurgę, który z nim polował w lesie. Ten ostatni zaprzeczał kategorycznie.

Pierwszą rozprawę ze względów formalnych odroczono. Obecna nie wyświetliła również zagadkowego morderstwa. Podejrzani byli obaj oskarżeni, lecz konkretnie nie dało się ustalić winy — to też sąd ogłosił wyrok uwalniający obu oskarżonych od winy i kary.

W motywach przewodniczący dr. Cyprjan podkreślił, iż rozprawa nie wyjaśniła zagadkowego morderstwa. Sprawiedliwość ludzka jest za słaba, żeby zbadać, który z oskarżonych ponosi winę. Dla tego trzeba było uwolnić obu, ale jeden z nich opuszcza sąd jako zabójca i sprawiedliwość Boska to kiedyś wykaże. Powództwa cywilnego, wniesionego przez żonę śp. Kwiatkowskiego ze względu na uwolnienie nie rozpatrywano. (z)

Bujna fantazja

Zmyślona historja akuszerki z Modliborzyc

Jak donieśliśmy w swoim czasie, okolica Inowrocławia zaniepokojona została sensacyjnem doniesieniem akuszerki w Modliborzycach p. Janiny Maćkowiakowej. Doniesienie to było tak nieprawdopodobne, że wspomnianą wiadomość podaliśmy z zastrzeżeniami.

Zeznała ona mianowicie, iż pewnej nocy w pierwszych dniach stycznia br. dwóch zamaskowanych mężczyzn wezwało ją do położnicy w nieznanej jej miejscowości. Gwałtem prawie wsunięto ją do powozu, zaprzężonego w parę zmęczonych dłuższą podróżą koni. W powozie wspomniani mężczyźni nałożyli jej przepaskę na oczy, uspokajając, że chodzi o dyskretny wypadek, więc też zależy im, by nie widziała drogi, którą przebywają. Po przybyciu do nieznanego jej domu, spełniła swój obowiązek wobec młodej matki i w jej obecności przyszłe na świat dwojaczki spalił w piecu jeden z zamaskowanych mężczyzn.

Natychmiastowe śledztwo doprowadziło do rewelacyjnego wyniku: Ustalono, że Maćkowiakowa zmyśliła całe zajście. Głównego powodu dopatrują się władze śledcze w chęci wyprowadzenia się jej z Modliborzyc do innej miejscowości. Zgłosiła już odpowiedni wniosek o przesiedlenie, ale załatwił go odmownie lekarz powiatowy. Chwyciła się więc wcale nieoczekiwanego, a jak się okazało, mało skutecznego środka, by w ten sposób wywrzeć pewną presję, umożliwiającą jej uzyskanie przeniesienia. (k)

KALENDARZYK

Sobota, 25 stycznia 1930.

Słońce: wschód 7,46 — zachód 16.24 — długość dnia 8 godzin 38 min

Księżyc: wschód 5.00 — zachód 12,03 — **po ostatniej kwadrze.**

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: dziś plus 0,66 m.

Kal. rz.-kat.: Nawrócenie Św. Pawła — jutro Polikarp.

Kal. słow.: Miłosz — jutro Skarbimir.

Wystawy

Salon Wlkp. Stow. Artystów-Plastyków, pl Wolności 14 a. otwarty w dni powszednie od godz. 11—17, w dni świąteczne od 12—15.

Salon Stow. Przyj. Sztuk Pięknych, plac Wolności 18. otwarty w dni powszednie od godz. 11—17, w dni świąteczne od 12—15.

Bibljoteka I. J. Kraszewskiego (Wrocławska 17) otwarta codziennie od 12—1 i od 4—7. w soboty od 12—3. Kaucja zł 3,00. Abonament zł 1.80. Wpis zł 0,50.

Publiczna wypożyczalnia książek Czytelni dla Kobiet przy ul. Kantaka 8-9. II ptr., otwarta codziennie od godz 11—13 i od 16—19. Opłata miesięczna 2 zł.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Sapieżyńska, plac Sapieżyński 1. — Apteka pod Eskulapem, pl. Wolności 13. — Apteka pod Złotym Lwem, Stary Rynek 75 Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo nr. 76.

Łazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul. Marszałka Focha 47.

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ulica Kraszewskiego 12.

Wilda: Apteka pod Koroną, G. Wilda 61

W innych dzielnicach apteki tam się znajdujące.

Pogotowie Ratunkowe Związku Lekarzy, ulica Pocztowa 30, dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

OSOBISTE

— * **Srebrne gody małżeńskie obchodzą dziś,** w dniu 25 bm. pp. Sylwester Drzewiecki z żoną Marją z Palmowskich. ul. Strzałowa 4. Nabożeństwo na intencję Jubilatów odbyło się tegoż dnia o godzinie 9 w kościele Bożego Ciała.

— * **Złote gody małżeńskie** obchodzą d. 26 bm. pp. Michałostwo Jasieccy przy ul. Konopnickiej 9, I. Msza św. w intencji Jubilatów o godz. 8,30 w kaplicy Sióstr Elżbietanek na Jeżycach.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Młodzież Wszechpolska.** Zebranie kandydatów odbędzie się dnia 27 bm o godzinie 20 w lokalu własnym przy ul św. Marcina 65 (podwórze, prawa, I ptr.) P. mag. Zdzitowiecki wygłosi referat na temat: „Akademickie organizacje ideowe"

— * **Grupa akademicka Młodych O. W. P.** W sobotę dnia 25 stycznia o godzinie 8 wiecz odbędzie się w lokalu „Młodzieży Wszechpolskiej" przy św Macrinie nr 65 (dom w podwórzu) zebranie grupy akademickiej Młodych Obozu Wielkiej Polski Referat wygłosi p mag J Zdzitowiecki

— * **Stowarzyszenie Polskiej Młodzieży Katolickiej p. w. św. Kazimierza Poznań-Jeżyce.** Roczne walne zebranie odbędzie się w środę 29 bm. o godzinie 20 na salce parafjalnej, na które wszystkich członków zapraszamy. Druhowie Senjorzy mile widziani. Wnioski należy przesłać na ręce drh. prezesa najpóźniej do dnia 27 b. m. Zarząd.

— * **Ze Zw. Zaw. Pracowników Bankowych.** Nadzwyczajne walne zebranie Okręgu Poznańskiego odbędzie się dnia 30 bm o godzinie 19.30 w lokalu Związku przy Al. Marcinkowskiego 24 Na porządku obrad: Przyjęcie regulaminu funduszu im śp L. Przewoskiego i wolne wnioski. W razie nieprzybycia dostatecznej ilości członków, następne zebranie prawomocne odbędzie się o godzinie 20. W obradach i decyzjach mogą brać udział prócz członków wszyscy ofiarodawcy, którzy w swoim czasie zdeklarowali pewną sumę na wiadomy fundusz

— * **Z Pozn. Tow. Pływackiego, Oddział Żeński.** Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek 27 bm. o godz. 8 wiecz. w lokalu p. Cichowicza. ul. Kantaka 11

— * **Stow. Rodzina Policyjna.** Walne zebranie odbędzie się w dniu 31 stycznia o godz. 18 w restauracji „Boulevard" przy placu Nowomiejskim 5.

WYKŁADY

— * **Zagadnienie Prus Wschodnich.** — W poniedziałek, dnia 27 bm o godz. 20 w sali Bibljoteki Uniwersyteckiej przy ulicy Fr. Ratajczaka wygłosi wybitny znawca zagadnienia wschodnio - pruskiego — b konsul generalny R. P. w Królewcu — p wojewoda Stanisław Srokowski odczyt n t. „Zagadnienie Prus Wschodnich" Odczyt ten będzie pierwszym z cyklu wykładów publicznych, poświęconych zagadnieniom polsko - niemieckim, a zorganizowanych przez Zarząd Koła Miejscowego Związku Obrony Kresów Zachodnich w Poznaniu. Wstęp wolny. Niezwykle interesujący temat referatu, jak i osoba prelegenta, powinny ściągnąć jak najliczniejszą publiczność.

WYSTAWY

— * **Wystawa medali polskich.** W Salonie Tow. Przyj. Sztuk Pięknych, plac Wolności 18, wystawiono poważny i bardzo ciekawy zbiór medali polskich, począwszy od Zygmunta I do czasów obecnych. — Wśród kolekcji tej, której właścicielem jest p. Kandziora Karol z Poznania, znajduje się kilka okazów bardzo rzadkich, które z pewnością zainteresują świat artystyczny miasta Poznania. Wystawa otwarta od godz. 11—17, w niedziele i święta od godz. 12—15. Wstęp 1 zł, młodzież płaci połowę.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Jeśli kto chce się zabawić,** niech spieszy do kawiarni Teatru Wielkiego, gdzie Akademickie Koło Krakowian i Lwowian urządza wieczór taneczny z u rozmaiconym programem. Ceny biletów 2 do 4 zł

— * **Dziesięciolecie Polskiego Bałtyku.** W niedzielę, dn. 9 lutego, odbędzie się o godzinie 6 po poł. w Auli Uniwersyteckiej wielka i uroczysta akademja ku uczczeniu dziesięciolecia objęcia wybrzeży Bałtyku przez Państwo Polskie. Akademja odbędzie się staraniem szeregu organizacyj społecznych i akademickich. Program tej podniosłej uroczystości będzie bardzo urozmaicony i zgromadzi niezawodnie całe patrjotyczne obywatelstwo naszego grodu.

— * **Stow. Młodzieży Polskiej Poznań - Główna** urządza w niedzielę 26 bm. o godzinie 7 wiecz. na sali p. Koczorowskiego (Rynek Wschodni) przedstawienie amatorskie p. t. „Łobuz". Jest to bardzo wesoła komedja w 3 aktach. Okażmy więc nasze zainteresowanie katolicką młodzieżą polską i wszyscy podążmy na przedstawienie, by dodać jej otuchy do dalszej znojnej pracy.

— * **W ostatniej chwili** przypominamy, że dziś odbędzie się wielki bal maskowy Tow. Obywateli Poznań - Główna w sali p. Koczorowskiego, ul. Główna 122. Różne niespodzianki, m. in. premjowanie najoryginalniejszych masek. Sala pięknie udekorowana. Początek o godz. 20. — Kto pragnie godziwej rozrywki, niech śpieszy dziś na nasz bal maskowy.

Dla oczyszczenia krwi pijcie rano przez kilka dni z rzędu szklankę naturalnej wody gorzkiej **Franciszka-Józefa.** Stosowana przez bardzo wielu lekarzy woda **Franciszka-Józefa** wzmacnia żołądek, reguluje trawienie, poprawia stan krwi, uspakaja system nerwowy, dając zdrowie całemu organizmowi i jasność umysłu. Żądać w aptekach i drogerjach. nw 7825

— * **Wieczornica Papieska** odbędzie się staraniem kilku Sodalicyj Marjańskich we wtorek 28 bm. o godz. 20 na sali sodalicyjnej OO. Jezuitów. Wstęp dla członków sodalicyj wolny.

— * **Bal maskowy L. O. P. P.** Dziś w pięknych salach Domu Rzemieślniczego przy ul. Fr. Ratajczaka odbędzie się wielki bal maskowy, zorganizowany przez tut. Koło L. O. P. P. Czysty zysk z balu przeznacza się na budowę schronu przeciwgazowego. Bal obfitować będzie w szereg ciekawych atrakcyj, jak np. filmowanie uczestników balu, premjowanie masek i tańców i t. d. Przygrywać będą pierwszorzędne orkiestry. Bale na rzecz L. O. P. P. miały zawsze powodzenie, to też i dzisiejszy bal, jak z sprzedaży biletów sądzić można — będzie miał wielkie powodzenie.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Komitet T. C. L. na św. Łazarzu** donosi, że zwiedzenie Muzeum Przyrodniczego (Ogród Zoologiczny) nastąpi w niedzielę 26 bm. o godzinie 11 pod kierunkiem p. dr. Rakowskiego. Wstęp wolny.

— * **Egzaminy na mierniczych przysięgłych.** W myśl par. 26 rozporządzenia Ministerstwa Robót Publicznych z dnia 26 lutego 1926 roku (Dz. U. R. P. Nr. 33 poz. 203) zawiadamia się, że egzaminy na mierniczych przysięgłych w terminie wiosennym r. b. odbędą się dla kandydatów, przynależnych pod względem terytorjalnym do Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie, w kwietniu rb. Bliższe szczegóły, jak termin, lokal i godzina rozpoczęcia egzaminu, będą podane pisemnie każdemu zgłoszonemu i dopuszczonemu do egzaminu kandydatowi. Równocześnie przypomina się, że w myśl par. 7 na wstępie powołanego rozporządzenia kandydaci, którzy pragną być dopuszczeni do egzaminu w terminie wiosennym, winni złożyć w ciągu lutego rb. na ręce sekretarza Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie, ul. Foksal 11 (lokal Wydziału Pomiarowego Min. Rob. Publ.) należycie udokumentowane podanie (par 8 wspomnianego wyżej rozporządzenia) oraz pokwitowanie wpłaconej taksy egzaminacyjnej (konto P. K. O. Nr. 30491). Tam też można nabyć wykaz ustaw, rozporządzeń i przepisów, wymaganych przy egzaminie.

— * **Telegramy listowe do Węgier.** — Dyrekcja Poczt i Telegr. zawiadamia: Od 1 stycznia rb. wprowadzono telegramy listowe między Polską a Węgrami. Telegramy takie winny być oznaczone przed adresem płatną wskazówką służbową — „IT". Opłata od wyrazu telegramu listowego do Węgier wynosi 8 i pół cent., najmniej 1 fr. 70 cent. Powyższą należytość przelicza się na złote polskie według ekwiwalentu, obowiązującego w odnośnym dniu dla złotego polskiego i franka złotego (obecnie 1 fr. — 1,80 zł). Bliższych informacyj udzielają urzędy pocztowo - telegraficzne. (PAT.)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Echa przejechania przez pociąg.** W związku z najechaniem śp. Franciszka Ratajczaka przez parowóz w pobliżu stacji w Ławicy ustalono na podstawie badań władz policyjnych i komisji sądowo-lekarskiej, że Ratajczak padł ofiarą nieszczęśliwego wypadku. Ratajczak, zamieszkały w Cerekwicy w powiecie poznańskim, pracował w fabryce płatowców „Samolot" na Ławicy jako ślusarz, dokąd dojeżdżał codziennie koleją. W środę wieczorem zamierzał wrócić pociągiem, odchodzącym z dworca około godz. 19. Udał się jednak wpierw do swego krewnego, strażnika toru i przebył pewien czas w jego budce, oczekując na pociąg. Tymczasem parowóz pociągu doznał uszkodzenia, wskutek czego trzeba było wymienić lokomotywę. Nadjeżdżającą krótko przed przyjazdem pociągu lokomotywę rezerwową zauważył Ratajczak i sądząc, że to jego pociąg już nadjeżdża, usiłował dobiec do stacji i przebiegł przed jadącym pospiesznie parowozem, wpadając pod jego koła. Dopiero znajdujący się na dworcu krewniak śp. Ratajczaka spostrzegł jego brak przy odjeździe pociągu i wskutek nasuwających mu się podejrzeń przeszukał tor, znajdując rozszarpanego już przez pociąg trupa. (k)

— * **Wypadek samochodowy.** Wczoraj w godzinach przedpołudniowych na Chwaliszewie została najechana przez samochód P Z nr 41255 p. Jadwiga Adamczakówna, mieszkająca tam pod liczbą 7. Poranioną na głowie przewieziono do lecznicy miejskiej. (k)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Ujęcie złodzieja międzynarodowego.** Ujęto osobnika podającego się za Jana Kozłowskiego, lat 30, pochodzenia z Borówna pod Częstochową, który rzekomo przekroczył granicę nielegalnie, wracając z Niemiec. Znaleziono przy nim komplet precyzyjnych wytrychów do włamań, któ-

re to narzędzia dał mu rzekomo na dworcu jakiś „Stasiek". Również odebrano mu plastykę do imitacji 20-markówek niem. na ołowiu i szary pluszowy męski kapelusz znacz. S S J, które to przedmioty pochodzą z kradzieży. Tożsamości Kozłowskiego dotychczas nie stwierdzono, lecz niema wątpliwości, że przybył tu na występy złodziejskie (z)

— * **Zbiegł z szpitala, kradnąc.** Ludwik Karol, pielęgniarz chorych w zakładzie Diakonisek przy ul. Grunwaldzkiej 49, doniósł, że pacjent tego zakładu Gronowski Edmund, zamieszk. przy ulicy Szwajcarskiej 21, ulotnił się dnia 24 bm kradnąc pacjentom 1450 zł, aparat fotograficzny J. K., lornetkę podwójną, srebrny kryty zegarek, portfel skórzany, wykaz osobisty na nazwisko Bała Jan, zezwolenie na noszenie broni, płaszcz zimowy i wełniany szal. (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Zaczadzenie się dziecka.** W Słęborze - Dworze w pow. wągrowieckim zaczadził się 14-miesięczny Marjan Drób. Dziecko pozostawiono bez opieki w mieszkaniu, w którem paliła się słoma w piecu. W pobliżu pieca leżała również większa ilość słomy, która zapaliła się od wypadających z pieca iskier. Z powodu silnego dymu dziecko uległo zaczadzeniu. (k)

— * **Napad z rewolwerem w ręku.** W pobliżu Grochola w pow. bydgoskim przejeżdżającego porucznika Ignacego Grzegorzewskiego z Bydgoszczy napadli zamaskowani bandyci, którzy z bronią w ręku terroryzowali go, rabując mu portfel z zawartością 205 złotych. Po napadzie bandyci ulotnili się. (k)

— * **Oszustwa kaucyjne.** W okolicach Ostrowa aresztowano Piotra Węderskiego z Poznania, Antoniego Hoffmanna i jego żonę Magdalenę z Krzyżownik, pod zarzutem oszustw kaucyjnych. Wspomniana trójka dawała w miejscowem piśmie ogłoszenia obiecujące wyrobienie posad za złożeniem kaucji. (k)

— * **Jazda „na gapę".** W pociągu pospiesznym w pobliżu Ostrowa ujęto „robotnika" Abrama Icka Apelbauma bez stałego mieszkania i odstawiono do więzienia sądowego w Ostrowie, gdyż jechał bez biletu, ukrywając się w czasie rewizji w budce hamulczego. Są poszlaki, że Icek trudni się jakimś podejrzanym procederem. (k)

— * **Niedokładności w niemieckim Darlehnsbanku we Wrześni.** Na czele niemieckiej spółdzielni bankowej Darlehnsbank - Września stał dotychczas kupiec Zinn, czołowy kandydat Niemców przy wyborach do rady miejskiej. Od kilku dni poruszona jest Września wiadomością o odebraniu nagłem przez rewizorów kierownictwa tego banku p. Zinnowi i przeniesieniu instytucji do miejscowego Consumu. Nieporządki w książkach lekkomyślność w prowadzeniu instytucji i brak poważnej sumy pieniędzy — były powodem poczynienia tych nagłych zmian. Krążą wieści o poważnych stratach, które będą musieli ponieść członkowie — Niemcy. Nie brak wśród nich niestety kilku Polaczków, którzy chyba teraz po szkodzie opamiętają się i przejdą do miejscowych instytucyj bankowych polskich, prowadzonych wzorowo pod nadzorem odnośnych władz. — Bliższe szczegóły o rozmiarach niedokładności podamy po ukończeniu dokładnych badań i dochodzeń. (y)

JARMARKI

— * **Osieczna.** Jarmark na konie, bydło, świnie, tow. kramne i produkty rolne odbędzie się we wtorek 28 bm.

— * **Lwówek.** Jarmark odbędzie się w czwartek, dnia 13 lutego, na konie, bydło i towary kramne.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Swarzędz.** (Zebranie.) Stow. Młodzieży Polskiej w Swarzędzu urządza dnia 26 bm. o godz. 17 roczne walne zebranie w salce p. Korcza. Przybycie członków obowiązkowe. Patronat uprasza się o liczny udział. Goście mile widziani.

— * **Pobiedziska.** (Z życia kolejarzy.) Stow. Kolejowców Polskich w Pobiedziskach odegrało dnia 19 bm. w sali p. Kowalskiego komedję Fredry „Pan Jowialski". Przedstawienie wypadło bardzo dobrze a aktorzy wywiązali się z swoich zadań doskonale. Po przedstawieniu odbyła się zabawa taneczna, która przeciągnęła się do rana. Dochód osiągnięty z przedstawienia przekazano do kasy pośmiertnej stowarzyszenia na wdowy i sieroty po zmarłych kolejowcach. (pp)

— * **Oborniki.** (Z życia śpiewaków.) W połowie stycznia odbyło się roczne walne zebranie Koła Śpiewackiego św. Cecylji. Po załatwieniu kilku drobniejszych spraw i przyjęciu nowych członków, m. in. dr. Cicierskiego i Stefana Gazeckiego jako nieczynnych oraz Z. Garstkówny i F. Tomczaka jako czynnych, przystąpiono do wysłuchania sprawozdań. Wygłosili je dotychczasowi członkowie zarządu pp. Bulszewicz, Łukomski, Maślanka, Matysiak, Figiel i Feliksiak. W dyskusji zabrał również głos ks. prob. Szymański, który wyrażał się z uznaniem o działalności koła i dziękował za szczególne pielęgnowanie pieśni kościelnych. Po udzielonem absolutorjum wybrano nowe władze koła. Weszli do nich pp.: prezes — Bulsiewicz, wiceprezes — Marceli Małecki, sekretarz — Łukomski, zastępca — J. Klose, skarbnik — Wł. Feliksiak, bibljotekarz — L. Figiel, zastępca — Kmieciński, ławnicy — Kmieciński, Wieczorek, Pilarski, Lewandowski, Kowalczakówna i B. Kotecka. (og)

— * **Szczepanowo** pow. Mogilno (Spłoszono koniokradów.) W nocy na niedzielę około 1 godz., gdy syn dzierżawcy tutejszego probostwa p. Żmudzińskiego wracał do domu, spostrzegł — noc była jasna — bramę stajni otwartą i osobę krzątającą się około stajni. Szybkim krokiem zwrócił się do stajni, wtem trzech drabów poczęło uciekać. W stajni brak było dwóch najlepszych koni. Na zrobiony alarm przybiegło kilku ludzi. Poczęto się przygotowywać do pościgu, w tem wykradzione konie wbiegły na podwórze. Widocznie musiało być czterech złodziei, z tych jeden wyprowadził konie, a trzech pozostałych miało prawdopodobnie przygotować uprzęże i powózkę. — Gdy zostali spłoszeni, czując się niepewni wobec prawdopodobnego pościgu, woleli uprowadzone konie puścić. (hu)

— * **Śrem.** (Masowa kradzież drobiu.) W tych dniach włamali się nieznani złoczyńcy do zabudowań p. Marjana Szulc Obolskiego i skradli 57 sztuk różnego drobiu. Wdrożony za włamywaczami pościg pozostał narazie bez skutku. (k)

— * **Międzychód.** (Pożar.) W dniu 21 bm. wybuchł pożar w zabudowaniach p. Stanisławy Pławskiej w Łowyniu. Spaliła się stodoła ze zbożem, chlew i narzędzia rolnicze, wartości około 4 tys. zł. (k)

— * **Sieraków.** (Pożar.) W nocy na 23 bm. wybuchł pożar w zabudowaniach Otona Rieschkoppa w Sierakowie. Spaliła się stodoła, ubezpieczona na sumę 3 tys. zł. Przyczyny powstania pożaru nie zdołano ustalić. (k)

— * **Szamotuły.** (Kradzież szorów.) W nocy na 22 bm. włamali się nieznani złoczyńcy do stajni majętności p. Skrzydlewskiego i zabrali parę szorów wyjazdowych, lejce do zaprzęgu czterokonnego i 4 koce koloru żółtego znaczone monogramem „F. F." (k)

— * **Wągrowiec.** (Występ Koła Śpiewackiego.) Dnia 19 bm. Koło Śpiewackie urządziło na wielkiej sali p. Rossy wspaniały koncert, połączony z gościnnym występem artysty operowego p. Romana Heisinga. Przy szczelnie zapełnionej sali chór wykonał kilkanaście pieśni Nowowiejskiego, Lachmana, Moniuszki, Wiechowicza i t. d. Całość wypadła bardzo dobrze, o czem świadczyły burze oklasków. Należy się uznanie prof. Zielińskiemu za zorganizowanie tak pięknego koncertu. Niebywałą atrakcją był występ art. oper. p. R. Heisinga. Publiczność gorąco go oklaskiwała a na koniec zmusiła jeszcze do odśpiewania kilka pieśni nad program. W tej samej sali odbyła się po koncercie zabawa. (tr.)

— * **Obrzycko.** (Z życia młodzieży.) — Roczne walne zebranie Stow. Młodzieży Polskiej odbyło się dnia 19 bm. w szkole katolickiej. Z sprawozdań zarządu wynikało, że praca w stowarzyszeniu ożywiła się w okresie sprawozdawczym znacznie. Wybrano nowy zarząd, w skład którego weszli: jako prezes — Edmund Matz, zastępca — Henryk Kurczewski, sekretarz — Zimniak, skarbnik — Zieliński, bibljotekarz — Szczęsny Marjan. Naczelnikiem wybrano dh. Stefana Gronka. Po omówieniu spraw mniejszej wagi, przewodniczący ks. patron Dziubiński solwował zebranie.

— (Z Tow. Włościanek.) Dnia 19 bm. odbyło się w lokalu p. Króla roczne walne zebranie Tow. Włościanek. Członkowie zarządu zdawali sprawozdanie z swej działalności w ub. roku. Skład zarządu nie uległ zmianie i przedstawia się następująco: prezeska — p. Madalińska, sekretarka — p. Marja Hejnowiczówna, skarbniczka — p. Guzowa, ławniczki — p. Kokotowa i p. Schwartzowa.

— (Z Tow. Robotników Katol.) Dnia 19 bm. odbyło się roczne walne zebranie Tow. Robotników Katol. Po sprawozdaniach przystąpiono do wyboru nowego zarządu, do którego weszli pp.: prezes — Kaczmarek, zastępca — Owczarzak, sekretarz — Krzyżaniak, zastępca — Kulwicki, skarbnik — Jantkowiak Piotr, bibljotekarz — Kwiatecki, gospodarz — Libera; poczet sztandarowy tworzą: chorąży Szaj, zastępca Przybysz, marszałkowie Tomkowiak i Budniak.

— (Zmiana nazwy.) Miejska Kasa Oszczędności przemianowała wskutek zarządzenia władzy nadzorczej dotychczasową nazwę na nową Komunalna Kasa Oszczędności Miasta Obrzycka w Obrzycku. (os)

— * **Września.** (Z komitetu rodzicielskiego przy gimnazjum.) Na ostatniem zebraniu komitetu rodzicielskiego przy tutejszem gimnazjum ukonstytuował się zarząd w następujący sposób: przewodniczący — p. aptekarz Konieczny, sekretarz — p. prof. Wąs, skarbnik — p. rektor Gawęcki. Opłaty miesięczne od uczniów wynoszą od miejscowych 2 zł, od pozamiejscowych 3 zł. Do zarządu kooptowano jednogłośnie nowego starostę p. Chodakowskiego. P. dyr. gimn. dr. Panna przedstawił komitetowi różne nowe zarządzenia, w sprawie wychowania młodzieży i jej dobra życzliwe te uwagi przyjął komitet z pełnem uznaniem i przyobiecał swą współpracę z dyrekcją i gronem profesorskiem (y)

— * **Budzyń.** (Z Tow. Powst. i Woj.) Walne zebranie Tow. Powst. i Woj. w Budzyniu odbyło się dnia 12 bm. Przewodniczył p. Stepczyński jako najstarszy wiekiem. Po odczytaniu protokółu zdawał stary zarząd sprawę z swej rocznej działalności. Do nowego zarządu weszli pp. Fr. Kaźmierczak — prezes, Woźniak — zastępca, Konstanty Berczyński — sekretarz, Hochwajda — zastępca, Leon Stepczyński — skarbnik, Kaja — referent oświatowy, Wincenty Berczyński — komendant. (bk.)

— * **Inowrocław.** (Z teatru.) Dnia 14 bm. odbyło się w sali Parku Miejskiego gościnne przedstawienie teatru „Reduta". Świetne wykonanie przeróbki powieści Dickensa pod tyt.: „Świerszcz" wywoływało frenetyczne oklaski licznie zebranej publiczności. Dnia 16 bm. odbył się występ Teatru Miejskiego z Torunia. Pełen humoru wodewil Cyryla Danielewskiego pod tyt. „Polacy w Ameryce" urozmaicony tańcami pomysłu Rygier Piechotówny i oryginalne dekoracje złożyły się na niepowszednią całość. Niebywałem zdarzeniem dla teatromanów jest zapowiedziany na 4 lutego przyjazd Teatru Miejskiego z Bydgoszczy z gościnnym występem Ludwika Solskiego w 4-aktowej komedji Al. hr. Fredry pod tyt.: „Pan Jowialski".

— (Produkcja soli na Kujawach.) Uruchomienie nowych otworów wiertniczych w czerwcu r. ub. w salinie inowrocławskiej ułatwiło zwiększenie produkcji w III. kwartale 1929 r. o 5 tysięcy tonn. — Produkcja soli na Kujawach rozwija się pomyślnie; prócz warzelni inowrocławskiej, która wyprodukowała w III kwartale ub. roku 11 547 tonn soli, otrzymano w Ciechocinku w tym samym czasie 1 673 tonn. Kopalnia w Wapnie dostarczyła 28 542 tonn, a w Solnie pod Inowrocławiem wartość solanki po przeliczeniu na odpowiednią ilość soli stałej wyraża się liczbą 21 696 tonn. Produkcja solna Kujaw stanowi około 42 proc. produkcji całej Polski.

— (Z zebrania właścicieli domów.) Na walnem dorocznem zebraniu Tow. Właścicieli Nieruchomości w Inowrocławiu sprawozdania z rocznej działalności wygłosili skarbnik p. Müller, sekretarz p. Krantz, a prezes p. Komarnicki omówił zjazd prezesów stowarzyszeń nieruchomości miejskiej, który odbył się w grudniu roku ub. w Warszawie. Do nowego zarządu wybrano prezesem ponownie p. Komarnickiego; reszta członków zarządu ukonstytuowała się następująco: zast. prezesa — dr Gutowski; sekretarz — p. Ulatowski; zast. sekretarza — p. Karski i skarbnik — p. Müller. (em.)

— * **Ostrów.** (Z Stow. Kobiet Katolickich.) Jedno z najliczniejszych stowarzyszeń miejscowych, Stow. Kobiet Katolickich, odbyło pod przewodnictwem swego patrona, ks. prob. Zamysłowskiego doroczne walne zebranie. Z sprawozdania zarządu wynikało, że organizacja ta rozwija się jak najpomyślniej. Liczy ona 781 członków; bibljoteka obejmuje 206 książek. Zarząd wybrano ten sam, co w roku ubiegłym, z p. Jadwigą Porankiewiczową jako przewodniczącą.

— (Jasełka). Młode Polki z „Dąbrówki" i „Jutrzenki" odegrały w sali Domu Katolickiego jasełka p. t. „Szopka w Betlejem" i „Córki Syonu". Niełatwy występ był nadzwyczaj starannie przygotowany. Dochód poświęciły Młode Polki na odnowienie kościoła. (n)

Z POMORZA

— * **Świecie.** (Poświęcenie domu starców w Goluszycach.) W Goluszycach, rozparcelowanym przez kolonizację pruską majątku, nabył sejmik powiatowy za 180 tys. zł 250-morgową resztówkę, ażeby urządzić na niej dom starców. Kosztem około 200 tys. zł przeprowadzono gruntowny remont dawnego dworu piętrowego i uporządkowano park i zabudowania gospodarcze. Ostatnio odbyło się poświęcenie tej dobroczynnej placówki, która stanowić będzie żywy pomnik dziesiątej rocznicy oswobodzenia powiatu z długoletniej niewoli. (x)

— * **Gdynia.** (Wycieczki zagraniczne.) „Żegluga Polska" przystąpiła już do dorocznych oględzin i remontu swoich statków pasażerskich, które wszystkie będą dokonane celem sprawdzenia dna; maszyny zostaną zbadane, kabiny przedezynfektowane i rzetelnie oczyszczone. Zgłoszenia pasażerów już się zaczynają.

— * **Jastarnia.** (Rozwój portu.) Tam, gdzie niedawno były wydmy piaszczyste, gdzie nawet kutrów nie można było trzymać — powstał mały port — Jastarnia, niedaleko od wiosek rybackich Bór i Jastarnia. W roku 1930 Żegluga Polska buduje przy tym porcie pawilon, gdzie będzie umieszczona kawiarnia i dancing, co nada Jastarni europejski wygląd. Ilość rejsów statków pomiędzy Gdynią a Jastarnią zostanie znacznie zwiększona, przyczem zostanie urządzoną komunikacja za pomocą tych statków pomiędzy Jastarnią a Helem, co da nowe atrakcje letnikom, wyjeżdżającym nad polskie morze. W roku 1929 ilość pasażerów na statkach przybrzeżnych Żeglugi Polskiej wyniosła prawie że 150 000, podczas gdy w roku poprzednim było ich około 80 000. Te cyfry świadczą wymownie o rozwoju naszego wybrzeża.

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś, w sobotę przedostatni gościnny występ Ewy Bandrowskiej w operze „Rigoletto". W niedzielę, 26 bm. o godz. 15 po cenach zniżonych baśń operowa „Jaś i Małgosia" z pp. Fontanówną, Marynowicz, Szafrańską i Wawrzynieckim; kapelmistrz dyr. Wojciechowski. Wieczorem ostatni gościnny występ Ewy Bandrowskiej w tytułowej partji w operze „Lakme"; partnerami znakomitej artystki będą pp. dr. Roesslerowna, Drabik, Karpacki i Urbanowicz; kapelmistrz p. Tyllia.

W poniedziałek stale wyprzedana „Krysia Leśniczanka" z pp. Fontanówną, Karską, Nochowicz, Folańskim, Gruszczyńskim i Wiśniewskim, kapelmistrz p. Eichstaedt. We wtorek 28 bm. „Hrabina Marica" z p. Grabowską.

— * **Z Teatru Polskiego.** Dziś po raz drugi wystawiona z przepychem komedja W. Szekspira „Kupiec wenecki", która na wczorajszej premjerze przyjęta została entuzjastycznie przez publiczność, wypełniającą teatr do ostatniego miejsca. Jutro popołudniu po cenach zniżonych stale wyprzedana do ostatnich miejsc piękna bajka Walewskiego „Kopciuszek". — Wieczorem po raz trzeci komedja Szekspira „Kupiec wenecki" z pp. Biesiadecką i Chmielewskim w rolach głównych.

W poniedziałek zawsze mile widziana „Królowa Biarritz".

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś i dni następnych sensacyjna sztuka „Rywale", ciesząca się ogromnem powodzeniem na scenie Teatru Nowego i obfitująca w wiele momentów prostego żołnierskiego humoru oraz przekomicznych sytuacyj. Publiczność, codziennie wypełniająca salę Teatru Nowego, darzy niemilknącemi oklaskami wykonawców z pp. Cieszkowską, Bystrzyńskim, Chmurkowskim, Mazankiem i Smoczyńskim na czele. Reżyserja dyr. Rudkowskiego, dekoracje Al. Kobrynia.

W niedzielę o godz. 15.30 przepiękna bajka dla dzieci p. t. „Dziecię szczęścia", która stała się ulubionem widowiskiem naszych milusińskich. Piękne tańce kwiatków, karzełków i zbójników oraz niezwykłe przeżycia królewicza Zbyszka wzbudzają zachwyt naszych najmłodszych widzów.

W próbach sensacyjna sztuka znakomitego autora Walace'a p. t. „Ten który zmienił nazwisko". Sztuka ta przeszła triumfalnie przez wszystkie sceny Europy, przyjmowana entuzjastycznie przez publiczność i prasę. W rolach głównych pp. Cieszkowska, Chmurkowski, Mazanek, Kitka - Sokołowski i inni.

Teatr Wielki

DZIŚ — „Rigoletto", opera Verdiego. — (Gośc. występ Ewy Bandrowskiej).
Niedziela, 26. 1 o godz. 15 „Jaś i Małgosia" baśń operowa Humperdincka. — (Ceny zniżone).
Niedziela, 26. 1 wiecz. „Lakme", opera Delibesa. (Ostatni gośc. występ Ewy Bandrowskiej).
Poniedziałek, 27. 1 „Krysia Leśniczanka", operetka J. Jarno.
Wtorek, 28. 1 „Hrabina Marica", operetka Kalmana.
Środa, 29. 1. „Cavalleria Rusticana", opera Mascagniego i „Pajace", opera Leoncavalla.
Czwartek, 30. 1. „Krysia Leśniczanka", operetka J. Jarno.
Piątek, 31. 1 „Hrabina Marica", operetka Kalmana.
Sobota, 1. 2. „Casanova", opera komiczna Ludomiła Różyckiego.
Niedziela, 2. 2. o godz. 15 „Pan Twardowski", balet Różyckiego.
Niedziela, 2. 2. wiecz. „Krysia Leśniczanka", operetka J. Jarno.
Poniedziałek, 3. 2. „Hrabina Marica", operetka Kalmana.
Wtorek, 4. 2. „Łucja z Lammermooru", opera Donizettiego.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuszczony nie będzie.
Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Polski

DZIŚ — „Kupiec wenecki".
Niedziela, 26. 1 po poł. „Kopciuszek".
Niedziela, 26. 1 wiecz. „Kupiec wenecki".
Poniedziałek, 27. 1 „Królowa Biarritz".
Wtorek, 28. 1. „Kupiec wenecki".
Środa, 29. 1. „Kupiec wenecki".
Czwartek, 30. 1. „Królowa Biarritz".
Piątek, 31. 1. „Kupiec wenecki".
Sobota, 1. 2. „Kupiec wenecki".
Niedziela, 2. 2. o godz. 15 „Kopciuszek".
Niedziela, 2. 2. wiecz. „Kupiec wenecki".
Poniedziałek, 3. 2. „Komedja o prawdzie".
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Rywale".
Niedziela, 26. 1. o godzinie 15.30 „Dziecię szczęścia", bajka dla dzieci".
Niedziela, 26. 1 wieczorem „Rywale".
Poniedziałek, 27. 1. „Rywale".
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

NAUKA, ROMANS I HISTORYCY

W toku dyskusji, która wywiązała się dokoła książki Waliszewskiego wydanej świeżo w tłumaczeniu polskiem St. Wasylewski wyszedł poza ścisłe ramy romansu o carycy i poruszył szersze zagadnienie, zagadnienie współczesnego dziejopisarstwa polskiego. Stan jego scharakteryzował w słowach bardzo dosadnych, mówiąc o tragedji „bez cudzysłowu", o tem, że „Historycy... do pisania historji nieprędko dojdą", itd. W uwagach krytycznych St. Wasylewskiego wybijają się wyraźnie dwa główne zagadnienia: treści polskich dzieł historycznych i ich formy. Obok tego poruszył ubocznie inne kwestje, jak związek formy i ścisłości, zagadnienie informowania o rewindykacji itd. itd.

Po kolei o każdej kwestji.

Otóż jest rzeczą niewątpliwą, że nauka historyczna nie może pracować niejako w oderwaniu od społeczeństwa: przeciwnie, musi ona się liczyć w pewnej mierze z tem, że społeczeństwo, szerokie sfery czytające, chcą być przez nią o dziejach narodu informowane i to w szerokich linjach, syntetycznie, tak aby czytelnik mógł się zorjentować w wielkich prądach życia narodowego i by potrafił czerpać z nich porównanie ze życiem współczesnem Przecież: historja jest magistra vitae! To są jej społeczne obowiązki, idące obok ściśle naukowych.

Do tego potrzebną jest s y n t e z a h i s t o r y c z n a: obraz, który wydobywa zasadnicze cechy charakterystyczne życia narodowego w danej epoce, czy w danym momencie.

Trzeba więc zaznaczyć tem silniej, że poczucie potrzeby tej syntezy wyrosło już u samych historyków. Jednym z uczonych, który ostro wysunął ten postulat, był prof. S. Kutrzeba, autor broszury o „Wadach i zadaniach naszej historjografji". Trzeba jednak naszą obecną historjografję nieco wytłumaczyć. W drugiej połowie XIX wieku wydano niezmierną ilość źródeł historycznych. Musiało się przebudować, niekiedy w nader drobnych szczegółach, stary gmach wiedzy historycznej. Z natury rzeczy musiał rozwinąć się na tym gruncie silny monografizm, tj. dociekliwe badanie małych wycinków dziejowych, praca dopiero przygotowawcza do jakiejkolwiek syntezy, praca, która materjał do syntezy zbiera. Całe pokolenie, które rozpoczęło swą działalność w ostatniej ćwierci XIX wieku, a także i to, które weszło w orbitę historjografji w początkach XX w. poszło prawie całkowicie w tym kierunku.

W dobie jednak wojennej i powojennej rozwinęła się silna reakcja przeciw wyłączności kierunku monograficznego i w najbliższym czasie spodziewać się należy wyraźnego zupełnie zwrotu ku s t u d j o m s y n t e t y c z n y m. Ten sam zresztą objaw spotykamy i na zachodzie Europy, gdzie ginie typ historyka-erudyty a poczynają się pojawiać ujęcia syntetyczne, wywołujące nawet zastrzeżenie ze strony starej szkoły.

Już dzisiaj wymienić można szereg polskich prac syntetycznych dostępnych szerokiemu ogółowi. Ma swoją monografję Mieszko I., ma ją też Chrobry. Obie z pod pióra prof. Stan. Zakrzewskiego. Okres rządów dzielnicowych wyczerpująco opracowany tak w dostępnej dla ogółu książce pt. „Dzieje Polski średniowiecznej", jak też w wydawnictwie „Polska jej dzieje i kultura". Kazimierz Wielki istotnie jeszcze nie ma monografji, ale też inaczej obowiązuje pisanie „Lenina", a inaczej pisanie monografji Kazimierza Wielkiego. Autor monografji musi czekać na przygotowane od lat przez prof. Balzera opracowanie statutów tego króla; domaga się opracowania zagadnienie kolonizacji za tego panującego. Nieruszone są również niektóre działy jego polityki zagranicznej.

Jeżeli do tej chwili usprawiedliwialiśmy historyków, to teraz wystąpmy z pretensjami w ich imieniu Wiele egzemplarzy książki o Chrobrym sprzedano w czasię Zjazdu historyków w Poznaniu? Ściśle 18, autentyczność tych danych potwierdzi p. Kazimierz Gubrynowicz. Wiele osób ze starszego społeczeństwa posiada „Dzieje Polski średniowiecznej"? Jeżeli bowiem można było zarzucić historykom pewne zaniedbanie syntezy, to społeczeństwu można zarzucić zupełny brak zainteresowania książkami, które nie przypominają okładkami Wallace'a.

A teraz kwestja formy. Jest ona rzeczą ważną. Bynajmniej nie neguje ona ścisłości. Całkiem nietrafnie pisze St. Wasylewski, że „młodzi historycy używają skąposłowego żargonu — aby nie byli powołani o śmiertelny grzech nieścisłości". Można być znakomitym stylistą pozostając ścisłym, exemplum O. Balzer. Nikt nikomu pięknego pisania nie broni, owszem sami historycy postulaty takie podnoszą — natomiast pisać nieściśle nie wolno i istnienie nieścisłość jest grzechem śmiertelnym i jako taki będzie prześladowana, historja bowiem jest nauką.

Może się zdarzyć, że znakomity stylista, pisarz w artystycznem tego słowa znaczeniu przejdzie na niwę historji. Wtedy powstaje np. taki Łoziński i wiekopomne „Prawem i lewem", książka o Polsce XVII wieku a zarazem niejako o Polsce współczesnej... Ale Łoziński nie rodzi się co rok, nawet nie w każdym roku przestępnym.

Z drugiej zaś strony nie może zdyskwalifikować historyka brak daru pięknego pisania, tak, jak nie może zdyskwalifikować brak tego daru chemika, czy fizyka. Mimo bowiem sliniejszych związków z szerokiem czytelnictwem, historyk nie przestaje być naukowcem i produkcja jego nie może nie zaliczać się do literatury naukowej. Tam zaś nie decydują kryterja pięknego stylu.

I teraz przychodzimy do sedna rzeczy. Skoro publiczność boczy się na prace, nawet syntetyczne, jeżeli wychodzą z pod pióra fachowego i skoro nie zawsze te fachowe prace będą się odznaczać darem pięknego słowa. pole tutaj dla popularyzacji, ubranej w szatę artystyczną, noszącej więc ze wszech miar pierwiastek pracy t w ó r c z e j. Historycy jednak nie mogą się wyrzec kontroli nad takiemi publikacjami. Z jednej strony nie można wydawców prywatnych narażać na wydawanie rzeczy, które przyniosą im stratę nie znalazłszy czytelnika. Wydawca ma prawo żądać zarobku, zwłaszcza prywatny. Ale z drugiej strony trzeba wydawać rzeczy nie stojące w sprzeczności z wynikami badań naukowych, albowiem nie jest do obronienia postulat zarobku bez względu na jakość książki. Przecież i od hurtownika masła żąda się dobrego towaru.

Autor takiej pracy nie potrzebuje opierać się na ostatniem słowie syntezy. Może wznosić swoje rusztowanie już na podstawie badań szczegółów. Jakżeż wdzięcznym tematem godnym najszerszego echa i szaty artystycznej sa starania o koronę polską czterech pokoleń Henryków wrocławskich w XIII w.! I wiele innych zagadnień.

Może zresztą i książka zawodowego historyka, publikowana nakładem dobrze handlowo zorganizowanego przedsiebiorstwa, mającego wyżłobione już drogi do czytelników, poszłaby lepiej, niż jako wydawnictwo Akademji, czy któregoś z Towarzystw Naukowych. Trzeba się jednak o to do nich zwrócić. Ot teraz okazja. We wrześniu 1931 przypada 600-lecie Płowiec. Autora monografji o Łokietku możnaby znaleźć. Publikacja np. Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk „pójdzie" znów w 15 egzemplarzach. Prosimy PP. Wydawców na ochotnika.

Nakoniec jeszcze jeden drobiazg: nie można robić historykom zarzutu na temat braku służby informacyjnej. St. Wasylewski wymienił sprawę rewindykacji. Ależ o niej szeroko pisano w „Kwartalniku Hist." (i odbitce) w osobie Kust. Tyszkowskiego, w „Tygodniku Ilustrowanym" (Siemieński), ponadto w „Przeglądzie Warszawskim" i „Współczesnym". Kto to jednak czyta....

Dr. Z y g m u n t W o j c i e c h o w s k i.

P o z n a ń.

Książki nadesłane

Ks. Franciszek Walczyński: „Oratorjum Bożego Narodzenia" czyli tak zwane „Jasełka" w obrazach scenicznych ze śpiewami. Tarnów 1928. Nakł. Księg. Zygmunta Jelenia.

Stefan Żeromski: „Syzyfowe prace". Opr. A. Krzysiński „Bibljoteka Krytyczna". Tarnów 1928. Nakł. Księg. Zygmunta Jelenia.

ŻYCIE KULTURALNE

U PRZYJACIÓŁ SZTUK PIĘKNYCH

Obecna wystawa w Towarzystwie Sztuk Pięknych ciekawą jest przez zestawienie prac artystów starszych, jak Boznańskiej i Malczewskiego, z młodszymi z Dołżyckim i Hannytkiewiczem. Otrzymujemy w ten sposób ciekawy rzut oka na rozwój naszej sztuki, od Malczewskiego, z epoki wcześniejszej (portret żony artysty), przez Boznańską aż do współczesnych nam modernistów.

Odkładajac na następny raz wystawiających tym razem innych plastyków, należy stwierdzić, że na pierwszym planie znajdują się Dołżycki i Hannytkiewicz. Pierwszy wystawia kilka obrazów o poziomie nieprzeciętnym i poważnym wysiłku twórczym. Jest to artysta, dla którego najwazniejszą i jedyną dążnością jest rozwiązywanie problemów czysto malarskich, z rozmyślnem pominięciem t. zw. tematu, który z całą świadomością odrzuca na plan drugi. W pejzażu ima się często motywu prostego nieefektownego, w którym potrafi wyszukać ukryte dla przeciętnego widza ciekawe i subtelne szczegóły barwne, wydobywając je na jaw i umiejętnie stwarzając piękną, kolorystycznie interesującą wizję rzeczywistości.

W portrecie Lisickiego uderza najwięcej podobieństwo muzyka, natomiast w portrecie art. dram. Ludwiżanki zaciekawia oryginalne zaaranżowanie całości obrazu, w którym bogato opracowane akcesorja tła walczą o lepsze z ujęciem samej postaci. Trzeci portret jest bardzo prosty w ujęciu plastycznem, bogaty i silnie skondensowany w zestawie barw. Realistycznie pojęte „kwiaty" cechuje nader staranny i subtelny rysunek. Niezawodnym probierzem poważnej twórczości Dołżyckiego jest to, że prace jego zawsze zaciekawiają, budzą w widzu jakiś niepokój, który zmusza go do współpracy z artystą, do zastanowienia się głębszego nad jego oryginalnem traktowaniem obrazu.

Hannytkiewicz jest znów prawdziwym mistrzem w swych martwych naturach, w Polsce bodaj że jednym z pierwszych; jego „Owoce" są silne w plastyce i bogate w kolorycie. W pejzażu wydobywa dużo poetycznego na stroju i subtelnej gry światła. J. M.

NAUKA

Co publikują historycy warszawscy? Na pytanie to niejednokrotnie trudno odpowiedzieć, ponieważ przez nasz sortyment księgarski wydawnictwa naukowe trudno przedostają się do wiadomości zainteresowanych. Dotyczy to zwłaszcza „Rozpraw historycznych Towarzystwa Naukowego Warszawskiego" w których drukowane są prace przedewszystkiem ze szkoły prof. Handelsmana. Z tego seminarjum wyszła praca p R. Przelaskowskiego pt. Sejm warszawski roku 1825 (t. VII, zesz. 2-gi, 1929, str 190). Zagadnieniom historji oświaty poświęcił w tomie VI, zeszycie 2-gim (1929, str. 150) swą pracą znany już dobrze w literaturze naukowej dr. Tadeusz Manteuffel publikując rzecz p. t. Centralne władze oświatowe na terenie b Królestwa Kongresowego (1807 — 1915). Rzecz — zgodnie z zamierzeniem autora — ma charakter głównie zbioru materjałów. Obok „Rozpraw" utworzono w T. Nauk. Warsz. osobne wydawnictwo pt. Roczniki Komisji Historycznej poświęcone zagadnieniom wydawniczym, historji archiwów itd. Redakcję wydawnictwa objął dyr. Siemieński, który też ogłosił w roku 1927 zeszyt 1-szy pt. Symbolika wydawnicza, projekt ujednostajnienia. W r. 1929 ukazały się 2 dalsze zeszyty, p. Jadw. Karwasińskiej „Archiwa Skarbowe Koronne i Obojga Narodów" (str. 38) i A. Wolffa „Metryka Mazowiecka, Układ pierwotny, Sposób rejestracji" (str. 128). Wszyscy autorowie są urzędnikami warszawskiego Archiwum Głównego Akt Dawnych. (zw)

Polskie Tow. Chemiczne. Oddział Lwowski odbył zwyczajne walne zgromadzenie, na którem w części naukowej inż. S. Maliński wygłosił odczyt p. t. „Naukowa organizacja pracy w cukrowniach". (nl)

POLONICA WŁOSKIE

Nowela Zaborowskiego. W jednym z najpoważniejszych włoskich dwutygodników „Nuova antalogia" z września ukazał się przekład myśliwskiej noweli St. Zaborowskiego pt. „Caccia al cinghiale in Polonia". Tłumaczem jest p. Gasparini, lektor jęz. włoskiego w uniw. warszawskim Przekład jest piękny, niestety nazwisko autora zostało przekręcone i podane bez imienia Bogata nasza literatura myśliwska może liczyć na chętnych czytelników na Zachodzie. (P.)

TEATR

Wznowiony Rittner. Piszą nam z Warszawy: Teatr Mały wznowił „Wilki w nocy", jedną z najświetniejszych sztuk Tadeusza Rittnera. Wzbudziła ona ogromne zainteresowanie i wykazała raz jeszcze, jakiego dramaturga i jakiego poetę stracilismy w tym przedwcześnie zgasłym pisarzu. Teatry szyfmanowskie dały też świetnemu dziełu niemniej świetną obsadę. Dość powiedzieć, że dwie główne role kobiece grały pp. Przybyłko-Potocka i Marja Modzelewska, zaś męskie Stanisławski, Grabowski i Daczyński. (tw)

MUZYKA

Zaleski wystawił Jenufę w Warszaw Piszą nam z Warszawy: Dyr. Stermi[illegible] przygotował muzycznie, zaś Zygmunt Za[illegible]leski reżysersko „Jenufę" Janaczka, k[illegible] jest znana publiczności poznańskiej. [illegible]kne i pełne wyrazu dzieło zostało wyk[illegible]ne przez pp. Wermińską (Jenufa), Bu[illegible]szewską (Kościelniczka) i Szereszew[illegible]ską (Buryja) zaś z mężczyzn przez pp. Dobosza i Bregyego w partjach głównych. Prasa przyjęła premjerę z wielkiem zaciekawieniem, p. F. Szopski podnosi wartość „Jenufy" i opracowanie jej przez pp. Stermicha i Zaleskiego. P. Domaniewski mniej ma uznania dla strony muzycznej, natomiast o aktorskiej i o reżyserji pisze superlatywami: „Sztuka przemawiała tylko ze sceny. Niezawsze biła ona ze śpiewu, ale bezwątpienia cechowała ona wszystko co dotyczyło doskonałej reżyserji Zygmunta Zaleskiego.. Jego artystyczna dla premjery zasługa polega przedewszystkiem na wszechstronnem i indywidualnem postawieniu każdej roli, na wypracowaniu ich w szczegółach, jednem słowem na możliwie szerokiem wyzyskaniu aktorskich talentów artystów, którzy też wszyscy dali na tem polu bardzo wiele. Przemyślał p Zaleski rolę mas i zrealizował ją barwnie, interesująco. Pod względem reżyserskim stała premjera „Jenufy" na poważnym poziomie". (ow)

SZKOLNICTWO

„Historja w szkole powszechnej". Taki tytuł ma podręcznik historji dla oddz. III pp. St. Nowaczyka i L. Bandury, wydany przez Księgarnię Szkolną w Poznaniu. Książka zawiera oprócz materjału, przepisanego programem, obszerny dział teoretyczny i szczegółowe wskazówki metodyczne, opracowane według zasad nowoczesnych. Nauczycielstwo powita niewątpliwie ukazanie się tej książki z zadowoleniem, gdyż historja w oddz III należy do najtrudniejszych przedmiotów nauczania. Nowy podręcznik będzie niemałą pomocą.

MESKALINA A TWÓRCZOŚĆ

Niewiele osób wie, co to jest m e s k a l i n a, tem mniej więc słyszało o tem, jaki ma związek z twórczością i na czem się ten związek zasadza. Dzisiaj nadarza się okazja, aby z tą niezwykle ciekawą egzotyczną kwestją się zaznajomić. Oto w sali Śniadeckich Colleg. Medicum (ulica Fredry 10 II p.) odbędzie się o godz. 8 wieczorem XXVI posiedzenie naukowe Poznańskiego Towarzystwa Filozoficznego, na którem dr. Stefan Szuman prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego wygłosi referat z przeźroczami o działaniu meskaliny na wyobraźnię. Meskalina jest mianowicie alkaloidem, zawartym w pewnej roślinie meksykańskiej i wśród Indjan Meksyku jest oddawna znana jako środek z tego, że po zażyciu jej ma się niezmiernie żywe, różnokolorowe, dziwnie fantastyczne wizje. Indjanie zażywają meskalinę z okazyj różnych uroczystości i ceremonij religijnych.

W Europie meskalina jest znana dopiero od niedawna, lecz działanie jej na wyobraźnię dotąd bardzo mało zbadane zostało naukowo. Profesor Szuman przeprowadził szereg doświadczeń z sobą samym i z kilku artystami malarzami. Na wykładzie swym zademonstruje liczne rysunki i obrazy, które pozwolą słuchaczom zdać sobie sprawę z dziwnych fantastycznych widzeń jakie meskalina maluje przed oczyma wyobraźni. Obrazy te podda szczegółowej analizie, omówi zjawiska te z punktu widzenia psychologji wyobraźni i przedstawi ciekawe analogje jakie zachodzą między obrazami wizyj meskalinowych a sztuką ornamentacyjną, sztuka umysłowo chorych i stylem w dziedzinie sztuki w różnych epokach historji. Na naszym terenie są to pierwsze próby naukowego ujmowania zjawisk z tej dziedziny.

Należy się spodziewać, że ciekawych nie zbraknie, a Tow Filozoficzne udział gości dopuszcza. Jak zwykle, wstępne wynosi 1 zł. młodzież uniwersytecka płaci 20 groszy.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Kasy chorych we Francji i w Polsce

II.

Dekret francuski z marca 1929 r. o kasach chorych nie przewiduje lekarzy kasowych i niekasowych. Każdy lekarz, aprobowany przez państwo, może leczyć ubezpieczonych w kasie, o ile podda się jej nadzorowi. Zasada, która najzupełniej licuje z pojęciem wolnego zawodu lekarskiego. System dopuszczania lekarzy w Polsce, obwarowany szeregiem formalności, zmonopolizowany przez kilka jednostek, jest często polem, na którem zdarzają się niewłaściwości i pociąga za sobą proletaryzację lekarzy młodych których jest nadmiar i którzy z praktyki prywatnej nie mogą się utrzymać, skoro większość chorych jest ubezpieczona w kasach chorych. W projekcie francuskim wybór lekarza pozostawiony jest choremu, czynnikiem decydującym jest zaufanie chorego do lekarza, niema tych formalności, które lekarzy polskich doprowadziły do fatalnej zależności we wszystkich prawie sprawach od kas chorych (przepisywanie leków, dozwolonych przez kasę, uznawanie niezdolności do pracy przez komisje kontrolne kas chorych itp.)

A jednakże ogół lekarzy we Francji dawno prowadzi zaciętą walkę z ustawą o kasach chorych i w walce swej żywo jest popierany przez opinję publiczną. Konfederacja syndykatów lekarzy, reprezentująca 17.500 lekarzy, oświadczyła publicznie, że z kasami chorych współpracować nie będzie, o ile pewne punkty ustawy i dekretu nie ulegną zmianie. Chodzi tu w pierwszym rzędzie o kontrolę czynności lekarskich przez kasc chorych. Mimo wszystko między chorym, a lekarzem w myśl dekretu francuskiego staje lekarz kontroler, który wprawdzie teoretycznie ograniczyć się ma do stwierdzenia, czy nie zachodzą nadużycia przy uznawaniu niezdolności do pracy, praktycznie jednakże należy się liczyć z możliwością konfliktów i nieporozumień, czego dowodem mogą być, naprzykład komisje kontrolne u nas, które, opłacane bezpośrednio przez kasy chorych, zbyt często stają w sprzeczności z opinją lekarza leczącego, który ostatnio został pozbawiony zupełnie prawa rozstrzygania o niezdolności do pracy ubezpieczonego, za wyjątkiem obłożnie chorych.

W istocie rzeczy ogół lekarzy francuskich przeciwstawia się tej kontroli swych czynności, wychodząc z założenia, że między chorym a lekarzem nie może być żadnego pośrednika, żadnej kontroli, może i musi być tylko zaufanie chorego z poczucia odpowiedzialności lekarza w stosunku do chorego. Inaczej, tak rozumują lekarze francuscy, lekarz staje się funkcjonarjuszem kasy chorych, co oznacza zanik poczucia odpowiedzialności, zanik inicjatywy wolnej i nieskrępowanej lekarza w leczeniu chorych, oznacza demoralizację i upadek medycyny.

W tej walce spieszy lekarzom francuskim z sukursem uczony niemiecki prof. Eppinger z Fryburga w/Br., którego wywody dosadnie charakteryzują stosunki, jakie kasy chorych wytworzyły w Niemczech, a które przeczytano na jednem z ostatnich posiedzeń paryskiej Academie de Médecine.

Brzmią one następująco: „Roli lekarza kasowego — za wyjątkiem tych, którzy umieli pozostać uczciwymi i sumiennymi — nie można porównać z rolą, jaką odgrywali lekarze w przeszłości. Lekarz kasowy pomija przedewszystkiem czynnik moralny, cenny i nieodzowny w stosunku wzajemnym lekarza i chorego, czynnik, który stwarza między jednym a drugim pewnego rodzaju wspólnotę idei, dążeń i nadziei, których podstawą jest, wyczuwany przez chorego, wysiłek ze strony lekarza celem uzyskania polepszenia lub wyzdrowienia. Kasa chorych, stając między nimi zrywa tę cichą umowę; hamuje cały bieg leczenia, przecina te delikatne więzy, które nawiązuje opanowanie choroby przez lekarza i zaufanie chorego do niego. Lekarz kasowy uważa za swój obowiązek li tylko uzyskanie wyzdrowienia w możliwie najkrótszym czasie. Lekarz kasowy nie tylko pomija element moralny, z którym zresztą kasa chorych nie wie co począć, lecz daleki od tego, żeby się podobnym czynnikiem posługiwać w leczeniu chorego, musi go nawet zwalczać, gdy zauważy, że w umyśle osoby leczonej zaczyna przeważać.

„Przecież lekarz ten może udzielić klientowi pomocy tylko o tyle, o ile to jest możliwe przy ograniczonej liczbie jego wizyt i jakości przepisanych przez kasę leków. Czyż nie widzimy, że zakazano stosować insulinę nawet u diabetyków zakwaszonych.

„Uznanie, respekt i szacunek w stosunku do lekarza, które na szczęście jeszcze dosyć często spotyka się we Francji, stały się w Niemczech martwą literą. Zastąpiła je nieufność lub lekceważenie. Coraz częściej też chorzy uciekają się do porad u szarlatanów i — Kurpfuszerów".

Wywody swe prof. Eppinger kończy następująco: „Ubezpieczenia społeczne w Niemczech zgniotły i ujarzmiły lekarzy; obniżyły przeciętny poziom studjów i stworzyły nadmiar lekarzy, a co zatem idzie proletarjat lekarski; poczynają zagrażać nauce i pracy badawczej w klinikach uniwersyteckich."

Tak mówi uczony niemiecki o stosunkach w swoim kraju, a przecież w Niemczech wpierw wprowadzono kasy chorych w obecnej ich postaci. Nic więc dziwnego, że lekarze francuscy występują w obronie swych zdobyczy, swojego autorytetu i swej swietnej tradycyji, tworzonej z mozołem od lat wielu przez tylu wybitnych mężów nauki i wielkich lekarzy.

I społeczeństwo francuskie nie pozostaje bierne. Rozumie doskonale, że interes lekarza, to interes chorego. Popiera zatem lekarzy w walce o swe postulaty. Podnoszą się nawet głosy, że ubezpieczenia socjalne to nowe podatki, nowe ciężary, które spowodują wzmożenie się drożyzny w kraju.

Na nieszczęście ubezpieczenia społeczne są równocześnie kwestją polityczną, to woda na młyn demagogi, z której wybitnie korzystają pewne stronnictwa.

Czyż więc lekarze francuscy występują wogóle przeciw instytucji kas chorych? — Bynajmniej. Żądają jedynie, żeby im umożliwiono nieść chorym istotną pomoc i opiekę właściwą, żądają, żeby nie było kartek, formalności i konsultacyj seryjnych, żądają, żeby nie było kontrolerów i innych pośredników.

Staraliśmy się powyżej podkreślić, że projekt francuski, jakkolwiek posiada poważne braki, jednakże przeniesiony na stosunki polskie stanowiłby bez wątpienia znaczny postęp w organizacji lecznictwa kas chorych. Przestańmy się oglądać na organizację niemiecką, którą Niemcy sami potępiają. Wzorujmy się raczej na tych, którzy zasady wolności równości i braterstwa potrafią realizować w życiu codziennem. Istnieje projekt reformy ubezpieczeń społecznych polskich. Pożądanem byłoby, żeby dotychczasowe doświadczenia nie poszły na marne. Kwestja ubezpieczeń społecznych czy kas chorych nie jest już zagadnieniem czysto socjalnem. Kasy chorych operują olbrzymiemi funduszami, jest to zatem również zagadnienie ekonomiczne, a nie w ostatnim rzędzie zagadnienie kultury narodowej, jeżeli chodzi o sprawne działanie fakultetów medycznych, a zatem o dobre imię uniwersytetów polskich.

Dr. L. W.

Paryż.

Kupiectwo obraduje

Uchwały zjazdu delegatów Rady Naczelnej zrzeszeń kupiectwa polskiego

Podaliśmy już wczoraj przebieg obrad zjazdu delegatów naczelnej Rady zrzeszeń kupiectwa polskiego. Poniżej zamieszczamy powzięte na nim uchwały:

O uzdrowienie handlu

Zjazd stwierdza, iż, wskutek znacznego osłabienia zdolności nabywczej, wywołanego przedewszystkiem przesileniem w rolnictwie, cały handel, przeżywający stale największe trudności w swej pracy, znalazł się ostatnio w sytuacji szczególnie poważnej, przybierającej w niektórych działach rozmiary głębokiego kryzysu. Powyższy stan rzeczy wyraża się przedewszystkiem w daleko idącej dezorganizacji rynku wskute kcoraz powszechniejszych niewypłacalności przy gwałtownem forsowaniu zbytu ze strony zarówno wytwórców, jak i sprzedawców, co, z kolei, powoduje rozwój wszelkich form niedozwolonej konkurencji, podrywającej ostatecznie byt solidnych placówek kupieckich.

Zachodzi nieodzowna konieczność zastosowania przez władze skarbowe w szerokim zakresie doraźnych ulg podatkowych oraz jaknajszybszego ustawowego złagodzenia podatku obrotowego dla wszystkich działów handlu przy konsekwentnem przeprowadzeniu w najszerszym zakresie zasady uprzywilejowania płatników, prowadzących książki handlowe oraz faktycznem zryczałtowaniu tego podatku dla drobnych płatników.

Reforma prawa handlowego

Szczególnej aktualności i znaczenia nabiera dzisiaj również zasadniczy i posiadający pierwszorzędne znaczenie dla całego świata gospodarczego postulat reformy prawa handlowego oraz usprawnienia wymiaru sprawiedliwości w dziedzinie stosunków handlowo - przemysłowych. Obecny stan rzeczy nie gwarantuje koniecznej szybkości w postępowaniu procesowem i egzekucyjnem. Niezbędne jest przeprowadzenie jednolitej kodyfikacji materjalnego prawa handlowego, opartej o nowe współczesne zasady, oraz reforma dla przyspieszenia postępowania zarówno w kierunku zmiany przepisów procesowo - egzekucyjnych, jak i modernizacji biurowości — obok doraźnych zmian możliwych do przeprowadzenia w ramach obecnego prawodawstwa handlowego.

Organizacja branżowa kupiectwa

Zjazd wzywa wszystkie zrzeszenia, należące do naczelnej Rady, do poświęcenia specjalnych wysiłków organizowaniu branżowemu kupiectwa. Akcja w tym zakresie ułatwić powinna ustalenie właściwych środków do walki ze skutkami panujących stosunków w handlu i z dezorganizacją procesu zbytu. Równocześnie zjazd poleca członkom naczelnej Rady powołanie do życia miejscowych komisyj racjonalizacji handlu dla podjęcia we własnym zakresie metodycznych prac nad podnoszeniem sprawności aparatu handlowego w Polsce.

Handel wobec badania konjunktur

Zjazd wita z uznaniem podejmowane przez państwowy instytut badania konjunktur gospodarczych i cen, naukowe badanie stanu handlu w Polsce, deklarując pełną gotowość kupiectwa polskiego do współdziałania z instytutem w pracach i wyrażając przekonanie, że badania mogą skutecznie przyczynić się do poprawienia warunków pracy handlu w Polsce, o ile rezultaty tych badań będą odpowiednio szybko zrealizowane.

Popieranie Gdyni

W związku ze zbliżającym się ku końcowi pierwszym etapem prac nad rozbudową portu gdyńskiego zjazd, podnosząc doniosłość dokonanego dzieła, składa panu ministrowi Kwiatkowskiemu, jako naczelnemu realizatorowi polskiej polityki morskiej, wyrazy głębokiego uznania.

Zjazd wzywa wszystkie zrzeszenia, wchodzące do naczelnej Rady, do podjęcia jaknajintensywniejszej akcji w kierunku wyzyskania tych realnych możliwości handlowych, jakie dziś już port gdyński reprezentuje — a to na drodze energicznego kierowania twórczej inicjatywy kupieckiej we wszystkich ośrodkach Rzeczypospolitej ku tworzeniu handlu osiadłego w Gdyni, oraz możliwie jaknajszerszemu korzystaniu z portu w tranzakcjach importowych i eksportowych.

Zjazd poleca wszystkim zrzeszeniom, wchodzącym do naczelnej Rady, podjąć energiczną propagandę na rzecz portu gdyńskiego w postaci wszechstronnej akcji informacyjnej wśród kupiectwa polskiego co do sytuacji i postępującego rozwoju portu, między innemi — przez organizowanie prelekcyj i zbiorowych wycieczek do Gdyni, oraz przez nawiązanie i utrzymywanie stałego kontaktu z izbą przemysłowo-handlową w Grudziądzu, lub jej ekspozyturą gdyńską, jak również ze Zw. Towarzystw Kupieckich na Pomorzu, lub z organizacjami kupieckiemi Gdyni.

Celem zadokumentowania wzrastającej wagi i znaczenia portu gdyńskiego dla stosunków handlowych Polski, zjazd postanawia przyznać w naczelnej Radzie obok mandatów jedenastu centralnych organizacyj kupiectwa polskiego Rzeczypospolitej, mandat dla organizacyj kupieckich Gdyni. Postanowiono odbyć w Gdyni jeden z najbliższych zjazdów naczelnej Rady zrzeszeń kupiectwa polskiego.

Przeciw podatkowi wyrównawczemu od importu

Zjazd akceptuje całkowicie zasadnicze negatywne stanowisko, zajęte w sprawie projektowanego wyrównawczego podatku od importu przez przedstawicieli kupiectwa polskiego w izbach przemysłowo-handlowych. Równocześnie zjazd stwierdza, że, gdyby w razie ostatecznego wyjaśnienia wszystkich trudności technicznych, związanych z realizacją podatku wyrównawczego, podatek ten miał być wprowadzony w życie, jako doraźny środek zwiększenia ochrony niektórych działów produkcji krajowej, byłoby rzeczą nieodzowną całkowite pozbawienie go charakteru czynnika sztucznego rozszerzania ogólnego podatku obrotowego. (Warunek ten możliwy jest do spełnienia tylko przez jednoczesne uogólnienie u producentów opodatkowania obrotów wewnętrznych temi artykułami, których import miałby być obciążony podatkiem wyrównawczym).

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Bilans Banku Polskiego.** Bilans Banku Polskiego na drugą dekadę rb. wykazuje zapas złota 700 milj. 681 tys. zł. tj. o 89 tys. zł. więcej niż w poprzedniej dekadzie. Pieniądze i należności zagraniczne zaliczone do pokrycia zmniejszyły się o 10 mil. 53 tys. zł. do sumy 390 mil. 590 tys. zł., również i niezaliczone do pokrycia zmniejszyły się o 7 milj. 675 tys. zł. do sumy 98 milj. 661 tys. zł. Portfel wekslowy spadł o 9 milj. 213 tys. zł. i wynosi 675 milj. 493 tys. zł.. Pożyczki zastawowe zmniejszyły się o 1 milj. 882 tys. zł. do kwoty 72 milj. 277 tys. zł. Inne aktywa zmniejszyły się o 20 milj. 64 tys. zł. i wynoszą 92 milj. 824 tys. zł. Pozycja natychmiast płatnych zobowiązań wzrosła o 2 milj. 678 tys. zł. (540 milj. 992 tys. zł.) Obieg biletów bankowych zmniejszył się o 53 milj. 567 tys. zł. (1.161 milj. 534 tys. zł.) Skutkiem zmniejszenia obiegu pokrycie wzrosło dość znacznie, osiągając najwyższy odsetek w ciągu 10-ciu miesięcy. Stosunek procentowy pokrycia obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku wyłącznie złotem wynosi 41. 16 proc. (11.16 proc. ponad pokrycie statutowe), pokrycie kruszcowo walutowe 64.10 proc. (24.10 proc. ponad pokrycie statutowe), wreszcie pokrycie złotem samego tylko obiegu biletów bankowych wynosi 60.32 proc.

(k) **Nadzwyczajne walne zebranie zachodnio-polskiego Stowarz. Hurtowników Win.** W dniu 20 bm. odbyło się nadzwyczajne walne zebranie Zachodnio-Polskiego oStow. Hurtowników Win pod przewodnictwem p. A. Glabisza. Na porządku obrad były następujące sprawy: sprawa cen na wina, sprawa ustawy o winach. Po dłuższej dyskusji zebranie przyjęło wniosek komisji w sprawie cen podstawowych na wina i koniaki markowe, uchwalono też w tej sprawie specjalną rezolucję, która zostanie rozesłana wszystkim odbiorcom przez hurtowników. Odnośnie do wprowadzenia jednolitej ustawy o winach postanowiono wypracować odpowiedni memorjał do władz w tej sprawie, przyczem zebrani wypowiedzieli się za koniecznością wydania w jaknajkrótszym czasie takiej ustawy i to w porozumieniu z kołami zainteresowanemi.

(k) **Pożyczki ulgowe dla samorządów.** Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych udziela, jak wiadomo, samorządom pożyczek ulgowych, oprocentowanych w wysokości 4 procent rocznie, na wytwórnie i składy materjałów budowlanych oraz na urządzenia przeciwpożarowe. Gdy w trzyleciu od 1924 do 1926 samorządy otrzymały od P. Z. U. W., tytułem pożyczek ulgowych na wytwórnie i składy materjałów budowlanych 233.000 zł, to w następnem trzyleciu od 1927 do 1929 suma ta wzrosła do 4.666.000 zł. Na urządzenia przeciwpożarowe Zakład udzielił samorządom do r. 1927 pożyczek na sumę 263 000 zł, a w trzyleciu od 1927 do 1929 1.702.480 zł.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 25. 1. 1930

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo dostawa bieżąca za 100 kg:

Standardy: a) żyta 696 gr. (118,5 f. w. h.), b) pszenicy 753 gr. (128,0 f. w. h.), c) jęczmienia 673 gr. 114,1 f. w. h.), d) owsa 508 gr. 84,6 w. h.).

„Ceny orjentacyjne"
parytet Poznań

Żyto	22,50—23,00
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	35,50—36,50
Usposobienie słabsze.	
Jęczmień przemiałowy	21,75—22,25
Jęczmień browarowy	24,50—26,50
Usposobienie spokojne.	
Owies	16,50—17,50
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia wł. work. według urzędowo ustalonego typu (70%)	35,50
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	55,50—59,50
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	14,00—15,00
Otręby pszenne	16,00—17,00
Groch polny	30,00—33,00
Groch Victoria	34,00—42,00
Groch Folgera	33,00—38,00
Łubin niebieski	20,00—22,00
Łubin żółty	23,00—25,00
Seradela	20,00—24,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Uwaga: Wiadomości o osłabieniu się rynków zagranicznych nie osłabiły tendencji rynku krajowego, gdzie z powodu małej podaży panuje w dalszym ciągu ożywienie.

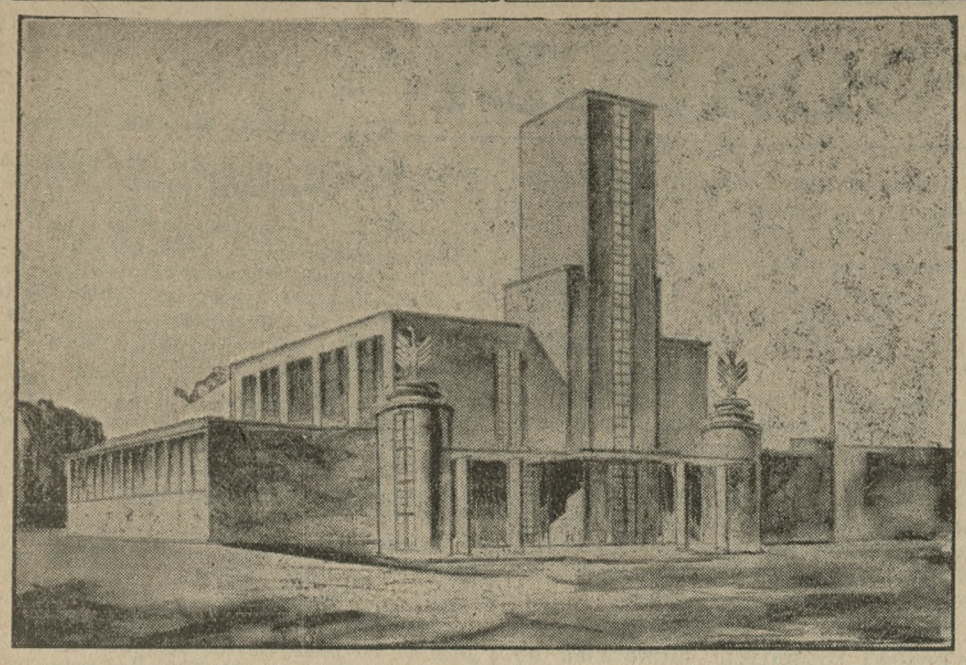

Pawilon działu polskiego na wystawie międzynarodowej w Leodjum w r. 1930.

Polska na Wystawie Międzynarodowej w Belgji

W maju roku bieżącego odbędzie się w Leodjum (Liège) z okazji stuletniej rocznicy niepodległej państwowości belgijskiej Międzynarodowa Wystawa, w której obok wszystkich państw cywilizowanych weźmie udział również Polska, stawiając swój własny pawilon wystawowy.

Inicjatywę do wzięcia udziału Polski w tej Wystawie dał p. min. Przemysłu i Handlu na skutek zaproszenia ze strony rządu belgijskiego. Utworzony został specjalny Komitet Wykonawczy, w którego skład wchodzą pp.: b. min., inż. Marjan Szydłowski jako przewodniczący, min. dr. K. Bertoni, radca Stanisław Budzyński, prezes Kazimierz Fudakowski, b. min. prezes Czesław Klarner, prezes Jerzy Gościcki, prezes Marcin Szarski, prezes Antoni Mieniawski. Bezpośrednio zaś pracami organizacyjnemi zajmuje się Dyrekcja Działu Polskiego na Wystawie Międzynarodowej w Leodjum w r. 1930 z siedzibą w Poznaniu, ul. Grunwaldzka 22. Dyrektorem naczelnym jest p. dr. Stanisław Wachowiak, prezes zarządu i naczelny dyrektor likwidującej się obecnie Powszechnej Wystawy Krajowej.

Program Wystawy obejmuje 3 działy:

I. Dział Ogólny, w którym rząd przedstawi ogólne zagadnienia gospodarcze Polski;

II. Dział Przemysłowy, w którym wystąpią wszystkie poważniejsze polskie przemysły eksportowe oraz

III. Dział Rolniczy, przedstawiający ogólny stan naszego rolnictwa, oraz te szczegóły, które mogą mieć znaczenie dla eksportu.

Pawilon polski znajduje się już w budowie. Wykonany będzie z elementów odlanych w gipsie na armaturze drewnianojutowej, które będą przymocowane na szkielecie o konstrukcji drewnianej, opartej na betonowym fundamencie. Zajmuje on powierzchnię około 1.300 m. kw., wysokość bocznych części 6 m.; centralnej części 10 m.; wieża umieszczona nad głównem wejściem posiada wysokości 22 m.; zdobią go dwa srebrne orły oraz flagi o barwach państwowych na masztach. Pawilon zaprojektowany nowocześnie z reminiscencjami empiru polskiego utrzymany jest w w szlachetnej prostocie, w barwach żywych lecz dyskretnych zapewne czynić będzie dodatnie wrażenie. Autorem projektu pawilonu jest arch. inż. Jerzy Müller.

Wystawa polska w Leodjum stanie się poważnym czynnikiem propagandowym dla Polski zarówno pod względem politycznym jak i gospodarczym. Dyrekcja dokłada wszelkich starań, aby wystawa ta tak co do treści, jak i co do wyglądu stała na jaknajwyższym poziomie. Większość miejsca została już zajęta przez związki gospodarcze i branżowe.

Zainteresowanym tą wystawą udziela informacji wyżej podana Dyrekcja Działu Polskiego.

Żydowska maskarada na ulicach Pabjanic

W niedzielę 19. b. m. około godziny 11 przedpołudniem od strony dworca posuwał się ul. Zamkową przez całe miasto ku ratuszowi osobliwy pochód.

Na czele kroczył siwobrody Żyd w chałacie, za nim jechał na koniu król Izraela w żółtym fantastycznym stroju, na głowie miał złocistą koronę przypominającą kształtem korony carów rosyjskich. Adjutantami ukoronowanego władcy było dwóch generałów rosyjskich, a dalszą eskortę tworzyli kozacy z nahajkami, imitowani germańcy w „pickelhaubach" i kilku szajgeców przebranych za Turków, Kirgizów i Czerkiesów. Do asysty należeli sjoniści w białych czapkach i oni też dali swoją orkiestrę.

Pochód ten robił wrażenie sojuszu żydowsko - bolszewicko - niemieckiego, zamykała go karawana wozów, które wypełnili liczni przedstawiciele semickiej rasy obojga płci.

Kordon pieszej policji z najeżonemi bagnetami otaczał pochód, a w pogotowiu policja konna, specjalnie z Łodzi sprowadzona. Uczestnicy pochodu pewni siebie, triumfująco patrzyli na wyległy na ulicę tłum chrześcijan, w których sercach nurtowały różne uczucia. Jedni, przywykli do tego, że tam żydostwo rej wodzi, nie odczuwali nawet, jakim policzkiem jest ta maskarada dla ludności polskiej. Inni w oburzeniu zastanawiali się nad tem, po co to gloryfikowanie caratu z nahajkami, po co wskrzeszanie tych przykrych wspomnień okupacji niemieckiej i apoteoza wrogów w wolnej Polsce? Niejednemu z narodowców nasunęło się pytanie, kto tu właściwie gospodarzem — my — czy oni? Przy tej żydowskiej paradzie smętnie wyglądały ich wynędzniałe konie, widać było, że nie dbają o nie ich właściciele, ani też żadne towarzystwo opieki nad zwierzętami.

Wł. Krz.

Zgon króla detektywów

Życie pełne przygód i zwycięstw

Niedawno zmarł szef policji śledczej w Londynie, 73-letni Frank Froest, który dzięki swym niebywałym zdolnościom wybił się na czoło wszystkich detektywów świata. Froest był idealnem wcieleniem nowoczesnego agenta śledczego, władający wieloma językami, człowiek o niezwykłej sile ducha, zamknięty w sobie i fenomenalnie bystry — był prawdziwą chlubą angielskiej tajnej policji.

Swojego czasu, gdy Anglja usiłowała stłumić powstanie Boerów w Afryce Południowej, rząd wielkobrytyjski wysłał tam Froesta w niezwykłej misji. Zrobić miał nie mniej i nie więcej, jak przywieźć pojmaneg owodza Boerów dr. Jamesona! Było to zadanie rzeczywiście nielada. Detektyw podjął się go jednak i wkrótce potem wyjechał do Afryki po raz wtóry, celem ścigania słynnego rozbójnika Balfoura. Pościg za przestępcą trwał przez długi czas i obfitował w prawdziwie romantyczne, a często niezwykle niebezpieczne przygody. Wkońcu po przebyciu przeszło 1.600 klm. dzikiej krainy, udało się Froestowi dokonać swego zadania. Sensacyjny ten pościg zwrócił na zdolnego detektywa uwagę całego świata. Niemniejsze zainteresowanie wzbudziło wykrycie żonobójcy, dr. Grippena, kiedyto zastosowano dla celów policyjnych poraz pierwszy telegraf bez drutu.

Froest, wpadłszy na trop zbrodniarza, skomunikował się drogą radjową z kapitanem okrętu, na którym się dr. Grippen znajdował. Wkrótce otrzymał odpowiedź, że na pokładzie znajduje się rzeczywiście ścigany w towarzystwie młodego chłopca, którym była, jak się potem okazało, jego kochanka. Froest zarządził pościg wyścigową motorówką i zbrodniarza ujęto jeszcze przed przybyciem okrętu do portu.

Pewnego razu, gdy Froest był jeszcze młodym i niedoświadczonym urzędnikiem policyjnym, otrzymał polecenie ujęcia w porcie Queenstown pewnego cowboya amerykańskiego, podejrzanego o morderstwo.

Gdy F. przybył na pokład okrętu i usiłował go ująć, cowboy, człowiek-olbrzym rzucił się nań i wywiązała się straszliwa walka na śmierć i życie. Cowboy dobył noża i niemal cudem policjant uszedł ciosu Gdy przestępcę mimo wszystko aresztowano, pokazał z dumą swój sztylet, na którego rękojeści było sześć nacięć.

— To są znaki, ile ludzi tym nożem zabiłem. Nie wiele brakowało, a przybyłoby siódme nacięcie — rzekł zbrodniarz, patrząc znacząco na Froesta.

Sława tego detektywa była tak wielka, że kiedy któreś z państw nie mogło dać sobie rady z jakąś aferą kryminalną „wypożyczano" go sobie na pewien czas tak, że w Paryżu, Berlinie, Kapsztadzie czy Nowym Jorku czuł się tak samo swobodny i pewny siebie jak w Londynie

Froest działał nieraz wbrew istniejącym kanonom służby śledczej, zawsze jednak dzięki swej nadzwyczajnej bystrości umiał wpaść na właściwy trop

Zgon najwybitniejszego detektywa, zwanego „królem ajentów śledczych", wywołał wśród sfer policyjnych całego świata zrozumiałe wrażenie. (H. J.)

Nagrody za liczne potomstwo

Akademja francuska ma, jak się z poniższego przekonamy, rozliczne i przeróżne zadania. Rozdziela mianowicie premje nietylko ludziom nauki i literatury, ale i rodzinom pobłogosławionym licznem potomstwem. Małżeństwo Cocnacq, zmarłe przed rokiem, zapisało Akademji legat z nadmienieniem, że rodzinom, wykazującym się licznem potomstwem, należy wypłacać premje pieniężne, ponieważ dobre postępki powinny być nagradzane.

Tyle się pisze i mówi na temat wymierania narodu francuskiego i bezdzietności Francuzów, że trudno sobie wyobrazić, aby się znalazły rodziny, któreby się mogły pochwalić wielu dziećmi. Tymczasem stała się rzecz niespodziewana. Otóż z departamentu Sekwany zgłosiło się przeszło 1 000 rodzin, godnych przeznaczonej nagrody. Akademja rozdała 90 premij po 25 000 franków i pokaźną liczbę dalszych po 10 000 franków. Nagrody s nie byle jakie, nic więc dziwnego, że ludzie dobijają się o nie. Na czele nagrodzonych stało małżeństwo posiadające 15 dzieci, na drugiem miejscu inne z 14 pociechami. Siedem par wykazało 13 dzieci, a 25 par chwali się tuzinem.

Każdy przyzna, że jak na Francję, to objaw zupełnie pocieszający. I Polska pochwaliłby się mogła bogactwem dzieci, tylko że u nas niema tak wspaniałomyślnych, którzyby hojnemi legatami przyszli z pomocą licznym rodzinom. (aw)

Fałszywa rzeźba przedhistoryczna

W ostatnich dniach obywatel czeski Milender usiłował sprzedać pewnemu amerykańskiemu zbieraczowi rzekomo przedhistoryczną rzeźbę z kości mamuta, przedstawiającą postać kobiety. Rzeźba ta otrzymała nawet swoją napół naukową nazwę „Wenus z Wisternitz". Byłoby doszło do kupna za cenę przeszło 4 i ½ milj. kor., gdyby nie interwencja berneńskiego archeologa prof. Absolona, który oświadczył publicznie, iż „cenna" rzeźba jest falsyfikatem. Ciekawe jednak jest, że materjał t. j. kość mamuta jest oryginalna. Jednym z argumentów uczonego jest okoliczność, że „Wenus" posiada starannie wykończone rysy i kształty, podczas gdy w prawdziwych okazach sztuki pradziejowej szczegóły te są niewyraźne i lekko tylko zaznaczone.

Nie ustalono dotychczas, przez kogo i kiedy falsyfikat został wykonany.

Posiadacz zakwestjonowanej rzeźby twierdzi, iż w jego rodzinie znajdowała się ona od niepamiętnych czasów i jako cenna pamiątka przechodziła z pokolenia na pokolenie.

Skutkiem sensacyjnego orzeczenia prof. Absolona prokurator zarządził przesłuchanie Milendera, który przyznał się, iż swojego czasu dyrektor wiedeńskiego muzeum przyrodniczo - historycznego określił już rzeźbę jako falsyfikat. Milendera przestrzeżono wówczas przed sprzedażą „zabytku", gdyż znalazłby się wówczas pod zarzutem zbrodni oszustwa.

Chciwy właściciel jednak usiłował wymienić swoją rzeźbę na dolary i kto wie, czy nie będzie w kozie rozmyślał nad losami „Wenus z Wisternitz". (H. J.)

Jak pracuje fabryka tytoni i papierosów

Tyle pieniędzy puszczamy z dymem, że nie od rzeczy będzie, gdy szerszy ogół dowie się, jakie koleje przechodzą wyroby tytoniowe, nim dostaną się do rąk palacza.

W Polsce mamy plantacje tytoni w wschodniej Małopolsce, na Wołyniu, Lubelszczyźnie i w Poznańskiem. Surowiec zagraniczny sfermentowany sprowadza się w belach z Bułgarji, Jugosławji, Grecji, Rosji, Włoch i Turcji. Dalej idą surowce amerykańskie Virginja i Kentucky. Krajowych surowców używa się do niżej taryfowanych tytoni, cygar i papierosów.

Oto jak odbywa się wyrób papierosów, cygar i tytoni w monopolowej fabryce w Warszawie, na Ochocie. Pierwszym etapem fabrykacji jest oddział przyrządzalni liści tytoniowych. Praca tu dzieli się na pierwszą i drugą operację. Pierwsza polega na otwieraniu bel, rozwiązywaniu z łyka liści tytoniowych i skrapianiu wodą za pomocą rozpylaczy Kertinga, celem nadania liściom elastyczności. Surowiec skropiony w skrzyniach odsyła się do sytni (zwilżarni), gdzie utrzymana jest wilgoć od 95 do 100% zapomocą pary, w temperaturze + 25 st. C. Ze sytni transporterem mechanicznym sprowadza się skrzynie do drugiej operacji. Tu praca polega na składaniu i mieszaniu liści tytoniowych różnych gatunków, według procedury, przepisanej przez Dyrekcję Monopolu do poszczególnych gatunków wyrobów.

Mieszanki sporządza się w specjalnych kaflowych przegrodach o pojemności do 800 kg. Surowiec po maturyzacji na drugi dzień składany jest do pak z oznaczeniem gatunku. Paki te przechodzą następnie do krajalni. Fabryka posiada krajarki systemu krajowego firmy „Pionier" i wiedeńskie Clayton Schuttleworth. Jedna maszyna taka kraje 700 do 800 kg. surowca dziennie. Surowiec krajany w miarę krajania, jest wciągany zapomocą powietrza przez specjalne rury do t. zw. separatorów, które oddzielają miał od tytoniu. Jest to urządzenie nowoczesne, jakiego nie znał nasz przemysł prywatny, a które zastosowano dotychczas w bardzo niewielu fabrykach w Europie. Po przeschnięciu tytoń jest już gotowy do fabrykacji papierosów.

W oddziale fabrykacji gilz znajduje się 50 maszyn gilzowych wyrobu krajowego, każda z nich produkuje 70 do 75 tys. gilz dziennie. W oddziale tym są też specjalne maszyny napychaczki systemu Müllera, które nabijają tytoń do gilz; jedna maszyna napycha 85 tys. papierosów dziennie. Obok mieszczą się maszyny, które służą do fabrykacji papierosów bezustnikowych.

Papierosy gotowe idą do suszarni, gdzie po jednodniowem przynajmniej przechnięciu są pakowane w pudełka, następnie w skrzynie i odsyłane do magazynów wyrobów gotowych. Papierosy pakuje się ręcznie i częściowo maszynami. Ostatnio sprowadzono maszyny najnowszego typu z Wiednia, które robią pudełka, jednocześnie pakują papierosy i zaklejają. Maszyna taka pakuje do 400 tys. papierosów dziennie. Pakowaczka krajowa jest w stanie zapakować 650 tys. sztuk dziennie bez robienia pudełek i zaklejania. Prócz tego są maszyny sygneciarki, które zaklejają pudełka sygnetkami (godło państwowe), wybijają stempel kontrolny z numerem fabryki, datą i numerem stołu, by w razie reklamacji wiadomo było, która fabryka i jaki stół (robotnik) robił papierosy. W fabryce jest pakowalnia tytoniu, w której tytoń jest ważony, pakowany w odpowiednie paczki i przygotowany do sprzedaży. R.

Nowe muzeum archeologiczne

w Watykanie.

(KAP). W poniedziałek dn. 27 bm. nastąpi otwarcie muzeum archeologicznego w Watykanie, nad którem pieczę będzie miała papieska komisja archeologiczna. Wśród eksponatów tego muzeum znajduje się b. wiele krótkich napisów sarkofagów i różnego rodzaju przedmiotów wykopaliskowych. W czasie prac nad budową fundamentów muzeum odnaleziono resztki pewnej liczby domów rzymskich, na których zachowały się freski w dobrym stanie.

Zebranie konstytucyjne podchorążych rezerwy

W dniu 21 b. m. w sali W. S. H odbyło się pod przewodnictwem kol. Jankowskiego (W. S. H.) zebranie konstytucyjne Koła Podchorążych Rezerwy. Po przemówieniu przewodniczącego, który przedstawił cele mającej powstać organizacji, a więc pracę dla dobra narodu i państwa, współdziałanie z organizacjami P. W. i dalsze kształcenie się w zakresie wojskowym, i wyczerpującej dyskusji zebrani w liczbie około stu uznali Koło Podchorążych za istniejące. Zkolei wybrano komisję statutową o następującym składzie: Jankowski — przewodniczący, Pukacki, Lubecki, Kałamajski, Wołdański i Boniecki.

Charakterystyczny objaw

Obniżanie cen mięsa z powodu — cofania się jego konsumpcji

W Warszawie od poniedziałku 27. bm. mają być obniżone ceny wyrobów wędliniarskich o 20—50 groszy na kilogramie. Ta obniżka cen jest — według zapewnień wędliniarzy — większa, niż spadek cen żywca i ma na celu podtrzymanie szybko zmniejszającego się spożycia mięsa i wędlin.

Objaw ten daje dużo do myślenia. Mimo potanienia produktów rolnych i również mięsa, spożycie tego ostatniego zaczyna w kraju się zmniejszać. Kryzys gospodarczy ogólnokrajowy zaczyna już wydawać ten skutek, że pewne warstwy społeczeństwa muszą ograniczać ilość spożywanego mięsa i wyrobów mięsnych. Podobnie dzieje się zresztą i ze spożyciem cukru, którego mamy w kraju nadmiar, ale który stale drożeje ze względu na eksport zagraniczny.

Niewątpliwie rychlej czy później musi to się odbić na zdrowotności szerszych mas, szczególniej miejskich.

RUCH KOBIECY

pod redakcją: dr. Bożeny Stelmachowskiej

O kształceniu zmysłu piękna

Dziwnie przykro uderza nas fakt, że tak wielkie i kulturalne miasto, jak Poznań posiada tak nikłą frekwencję na wystawach obrazów. Trudno mówić o jakiejś abderze, ponieważ księgi Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych wykazują, że właśnie w najsmutniejszych czasach niewoli liczba płacących członków i zwiedzających salon była proporcjonalnie największa. — Obecnie, gdy w towarzystwie wystawia tak wielu artystów przybyłych z najrozmaitszych stron Polski, równocześnie ich compatrjoci z tych samych regjonów, zamieszkali obecnie w poważnej liczbie w Poznaniu być może, że nie zawsze poczuwają się do obowiązku popierania wystaw, gdyż nie widać ich w salonie. — Trzeba sobie uprzytomnić, że w mieście naszem nastąpiło znamienne przegrupowanie ludności, że miejsca ubyłych z Poznania Niemców, którzy przecież bojkotowali polskie imprezy kulturalne, zajęli Polacy przybyli z poza Poznania, że więc ilość Polaków wzrosła, powinna się więc była także podwoić i potroić ilość członków Tow. Prz. Szt. Pięknych, a zwiedzających musiałyby być tłumy całe.

Niestety! — Spotyka się raz po raz starych nałogowców, ale i ci powoli wymierają. — Nowych członków i sympatów jest mało!

A przecież wolny, wielki Poznań, który miał ambicję podjęcie za całą Polskę trudów i kosztów Pow. Wyst. Krajowej, powinien uważać sobie za punkt honoru posiadanie pięknego gmachu dla wystaw obrazów i wystawy te oglądać, być z nich dumnym, kochać je, tak, jak to robią inne miasta!

Wina niepomyślnego stanu rzeczy leży poniekąd i w braku odpowiedniej propagandy. — Dawniej, każdy kulturalny obywatel miasta i wsi wielkopolskiej wiedział o tem, że musi uczęszczać na wystawy obrazów, gdyż należało to do jego obowiązków narodowych, a zarazem było potrzebą duchową, dziś, gdy nastąpiło tyle przemian wewnętrznych i zewnętrznych, trzeba od nowa pouczyć nowy Poznań, że i teraz musimy popierać sztukę rodzimą, jeśli nie chcemy się stać parjasami narodów!

Hasło kształcenia zmysłu piękna należy przedewszystkiem zwrócić do kobiet! Najpierw dlatego, że wśród zwiedzających wystawy obrazów spotyka się naogół więcej panów niż pań, a dalej, że niejeden entuzjasta sztuki zobojętniał dla niej pod wpływem swego najbliższego otoczenia. Jest niestety dużo takich kobiet, które nie zawahają się przed poważnym wydatkiem na stroje, na przyjęcia, nie liczą częstych wydatków na kino i cukiernię, lecz truchleją na myśl, że mąż mógłby zapalić się do jakiegoś obrazu, rzeźby, czy stylowego sprzętu, a przecież w ich przekonaniu są to wszystko przedmioty niepotrzebne — jest to karygodny, niebezpieczny luksus.

Jeśli więc mowa o sprzedaży obrazów, największemi ich nieprzyjaciółkami są kobiety. — Jednakże nie koniec na tem. Kobiety także są winne temu, że upadają salony, że wegetują smutnie Towarzystwa zamiast rozwijać się normalnie. Gdyby kobiety bardziej kształciły w sobie zmysł piękna, uczęszczałyby i mniej zamożne rodziny na wystawy, gdyż bilet wstępu np. do Tow. P. Szt. P. jest śmiesznie tani, a członkostwo, które również nie obciążą zbytnio budżetu, upoważnia do codziennego przebywania na wystawie. — Kilkakrotny pobyt w kinie równa się w sumie wydatków całorocznej składce członkowskiej, a faktem jest, że nawet mniej zamożne osoby bywają na przedstawieniach filmowych nie kilka — lecz kilkadziesiąt razy do roku!

Żony, córki matki często narzekają na niemożność nawiązania kontaktu duchowego ze swojem najbliższem otoczeniem, a przyczyny doszukuje się w ogólnem podenerwowaniu, w zmaterjalizowaniu, w braku ideałów. — Nie często jednakże zastanawiają się nad tem, jakby mogły podnieść poziom kulturalny swoich rodzin. Nic prostszego! Trzeba wybrać się wspólnie na wystawę obrazów — nie brak później tematu do długich, interesujących dyskusyj. Powinno się również dbać o to, żeby dorastająca młodzież stale i systematycznie uczęszczała na wystawy obrazów, bo tylko wczesne kształcenie zmysłu piękna może wyrobić racjonalny pogląd na sztukę, zamiłowanie do niej i docenienie jej moralnej wartości. Można nawet zabrać na wystawę dzieci i zwrócić im uwagę, czy to na jaki piękny motyw, czy na żywą barwę, pouczając je, że to sztuka polska, że to Polacy tak pięknie malować i rzeźbić potrafią.

Kobieta polska powinna zrozumieć, że przedewszystkiem w jej ręku spoczywa odpowiedzialność za poziom kulturalny społeczeństwa i że poziom ten podniesie się jedynie wówczas, gdy dbać się będzie o rozwój etyczny i estetyczny!

Kwestja kobieca w Polsce

Z chwilą wybuchu wojny 1914 r. niemal nie było rodziny, z której nie stanęłyby kobiety do pracy na wszystkich polach: w komitecie sanitarnym, w komitecie opieki nad ludnością, w Kole pracy kobiet, w komisji opieki nad dziećmi, w Radzie głównej opiekuńczej. Nie było terenu, na którym nie działałaby zwarta, karna i ofiarna organizacja kobieca. Koło pań ziemi Mińskiej dla krechowieckich ułanów i potem — korpusu Dowbora, Związek walki czynnej dla rozsianych po całych przestrzeniach Rosji polskich formacyj wojskowych, P. O. W. i Liga kobiet dla legjonistów Piłsudskiego, — wszędzie, gdzie tylko Polak chwytał za broń, stawała pomoc kobiet polskich.

A owe emisarjuszki Pol. Komitetu Narodowego, których typem najdoskonalszym była śp. Zofja Sokolnicka, na pamięć wyuczająca się całych memorjałów, by je potem dyktować w Genewie wysłańcom Dmowskiego bez obawy, że przy rewizji na granicy Niemcy znjdą u niej te informcje o sytuacji w kraju.

Któż może z czystem sumieniem powiedzieć, że kobiety polskie nie dorosły do równych praw?

Nam tych praw nie dano! Myśmy je sobie same wzięły! wtedy, gdy płaciło się za nie więzieniem, męką prześladowania przez rządy zaborcze i ruiną zdrowia.

Przez wieki pełniona służba narodowi nadała Polkom odrębne, niż wśród innych narodów stanowisko w społeczeństwie i w odrodzonem państwie przyniosła tylko ustawowe jego uznanie.

Obecnie napozór „kwestja kobieca" w Polsce nie powinna istnieć. Mimo to wywołują ją jaskrawe fakty, tkwiących wciąż jeszcze w umysłach wielu ludzi, pozostałości... z kodeksu Napoleona. Jest upośledzenie urzędniczek w stopniach służbowych, był wydany w r 1927 horendalny dekret, usuwający nauczycielki na Śląsku z posad z chwilą wyjścia zamąż, był równie sprzeczny z prawem słynny okólnik min. Miedzińskiego, żądający od urzędniczek poczty i telegrafu zaświadczenia męża, narzeczonego lub innego „opiekuna", że wolno im pracować; mamy niedopuszczanie kobiet do stanowisk sędziów i rejentów (pierwszy sędzia-kobieta, p. Grabińska, zdobyła to stanowisko tylko dlatego, że wyspecjalizowała się w sądownictwie dla nieletnich. W sądach przysięgłych dotąd ustawa wzbrania uczestnictwa kobietom narówni z osobami, karanemi za przestępstwa kryminalne). Dotąd w prawie małżeńskiem opieka nad dziećmi oddana jest ojcu, a w razie jego śmierci, zaginięcia lub ubezwłasnowolnienia — radzie familijnej, w żadnym wypadku — matce narówni z ojcem (wdowcowi nie narzuca się rady familijnej). Przy ostatnich wyborach do parlamentu pousuwano kobiety na listach kandydatów na miejsca dalsze, czego wynikiem jest, że na 555 posłów i senatorów mamy 10 kobiet, w tem tylko posłanka Balicka z ugrupowań prawicowych. A przecież mandaty przechodzą naszemi głosami, kobiet jest w Polsce o 2 miljony więcej, niż mężczyzn. (W Niemczech jest ogółem we wszystkich parlamentach 132 posłanki, z tego w sejmie związkowym 34).

Gdzież tu jest równouprawnienie? Czy w tem lekceważącem traktowaniu pracy kobiecej? Czy może w tym tonie często bezczelnej nonszalancji, z jaką zachowuje się młodzież w towarzystwie?

Polskie organizacje kobiece wszystkich obozów politycznych taksamo, jak społeczne, oświadczają wyraźnie, że nie chodzi im o walkę dwu płci, tylko o przymierze równych z równymi, o zgodną współpracę. Dopominając się miejsca dla swoich przedstawicielek w ciałach ustawodawczych i samorządowych, czynią to dla pracy w tych dziedzinach, w których tylko kobieta znajduje radę i chroni przed krzywdą. Mężczyźni nawet bez złej woli nie zajmują się temi sprawami, które tak bezpośrednio odczuwają w swem życiu kobiety. Ani opieka nad macierzyństwem, ani sprawy wychowawcze, ani walka z handlem żywym towarem i z alkoholizmem, ani podniesienie naszych gospodarstw domowych, ani sprawa inspektorek fabrycznych, ani problem pracy dla owych 2 miljonów kobiet, które w śmiesznej naiwności przeciwnicy „feminizmu" odsyłają do pracy w rodzinie, do garnków i pielęgnowania dzieci, zapominając, że one tej rodziny nie mają, ani cały szereg innych spraw nie znajdzie takiego zrozumienia i rozwiązania przez mężczyzn, jakie dać mogą jedynie kobiety.

Życia cofnąć w jego biegu nie można. Kobiety „wyszły z domu" dlatego, że zarówno obrona rodziny, jak służba Narodowi zmusza je do pracy w innych warunkach, niż te, w jakich prowadziły ją nasze prababki. My tylko dopominamy się o to, by nam tej pracy nie utrudniano.

Z. Borakowska-Zaleska.

Warszawa.

Na wszechsłowiański zjazd kobiet

W dniu 3 lutego b. r. obędzie się w Pradze wszechsłowiański Zjazd kobiet, urządzany przez organizację czeską „Jednota slovanskych zen". W związku ze zjazdem organizują Czeszki „Vseslovanskan Besedu", czyli biesiadę, na którą przybędą goście ze wszystkich krajów słowiańskich. Oryginalnym punktem programu „biesiady" to tańce narodowe wszystkich słowiańskich narodów. To też uczestniczki są proszone, aby zabrały z sobą strój narodowy swego kraju. Stworzy się barwna mozajka, a zarazem przegląd strojów każdego kraju i wytworzy się miły obraz kultury danego narodu.

„Jednota slovanskych zen" pracuje dopiero od roku, a przez ten czas zdołała już nawiązać stosunki ze wszystkiemi prawie reprezentantkami narodów słowiańskich w pracy społecznej. Tak więc J. S. Z. porozumiewała się z kołem kobiet serbskich w Belgradzie, z kołem jugosłowiańskich kobiet w Zagrzebiu i Lublanie i szeregiem innych stowarzyszeń słowiańskich. J. S. Z. podejmowała akcję wspomagania kobiet, czy stowarzyszeń słowiańskich tam, gdzie zachodziła pilna potrzeba.

Była też w Pradze wystawa i aukcja obrazów pod protektoratem dra Baxy. Przyniosła 98.000 „Jvu", które odesłano na cele słowiańskiej propagandy do uniwersytetu w Sofji.

Urządziła J. S Z. dwa koncerty słowiańskich pieśni narodowych i aryj z wykładami objaśniającemi profesorów uniwersytetu.

Oprócz tego wygłoszono z ramienia J. S. Z. szereg wykładów propagandowych, J. S. Z. wysłała też swoje delegatki ubiegłego roku do Poznania na wszechsłowiański zlot Sokolstwa, dla nawiązania stosunków z Polkami. J. S. Z. brała udział na wystawie w Bernie morawskiem, współpracowała z studentkami i t. d. Niema dziedziny społecznej, w której J. S. Z. nie zaznaczałaby swego istnienia i nie przykładała swej pracy czy to w kraju, czy innych państwach słowiańskich.

Wykazała zatem ta najmłodsza a tak dzielna organizacja, że potrafi pracować sprężyście. Daje też pełną gwarancję, że utworzenie ligi kobiet słowiańskich może stać się poważnym związkiem o wielkiem znaczeniu dla współżycia przyjaznego Słowian. Informacji o Zjeździe udziela: Kancelarja J. S. Z., Praga III. Vitezna 18.

Ze wspomnień o Emilji Sczanieckiej

W całym powiecie nowotomyskim było tylko trzech większych posiedzicieli Polaków i to: Emilja Sczaniecka, Władysław hr. Korzbok-Łącki i proboszcz Brodzki. Wszystkie większe majątki posiadali Niemcy. Całe miasto Nowy-Tomyśl było w posiadaniu Niemców a miasto Lwówek posiadali w połowie Niemcy i Żydzi. Cały prawie rynek w Lwówku był w posiadaniu Żydów. We wszystkich wioskach powiatu wdarli się Niemcy. Jedynie Pakosław i Michorzewo, majątki „Pani Emilji", pozostały czysto polskie, do czego się w głównej mierze przyczyniła „Pani Emilja", przepłacając nieraz posiadłości, aby je tylko zachować w rękach polskich. Kupione zaś posiadłości, sprzedawała znów włościanom, którzy dawali pewność, że ich nie przefrymarczą.

„Więc chociaż wróg wdarł się tu chytrze we wioski i miasta,
Pozostała wieś polską, jak była za Piasta".

Przytaczam jeszcze kilka zdarzeń, opowiedzianych mi przez „Panią Emilję". „Gdy miałam lazaret w Śremie, pruscy oficerowie, Niemcy, obchodzili się z nami wprost brutalnie. Wieczorem a nawet w nocy zaglądano przez szpary do naszej sypialni, stosowano do nas niesmaczne dwuznaczniki i dokuczano nam w rozmaity sposób. Musiałyśmy się zawsze kłaść na spoczynek przy zgaszonej świecy".

Gdy w Wielkopolsce wybuchła cholera, bawiła w tym czasie „Pani Emilja" ze swoją przyjaciółką i towarzyszką panną Dunin, siostrą ks. arcybiskupa w Warszawie. Na wieść o epidemji, zaopatrzona w środki lecznicze, wracała pospiesznie do Pakosławia. W pewnej wsi już w Wielkopolsce (nazwę wsi tej zapomniałem) zauważyły obie panie gromadę ludzi gestykulujących i lamentujących nad leżącą kobietą. Na zapytanie: Co się tu dzieje! odpowiedziano: „Cholera Jaśnie Pani!" „ Toć ją trzeba ratować!" odpowiada „Pani Emilja". Ale strach ludzi rozproszył. Wtenczas wysiadły obie panie z powozu, zaniosły chorą do jej mieszkania, położyły ją na łóżko i kazały ją silnie nacierać, a po podaniu jej środków leczniczych, chora przyszła potem do siebie. Zaleciła w izbie podłogę octem wyszorować i octem i i jałowcem codziennie wykadzać.

Po przybyciu do domu, kazała zabijać skopy i przygotować krupy, które potem roznosiła osobiście do miejscowości przez cholerę nawiedzonych, zalecała środki zaradcze i nie ustała w tej pracy, dopóty cholera nie wygasła.

W dniu 21 maja 1894 r. odwiedził swą ciotkę „Panią Emilją" ks. arcybiskup Florjan Stablewski, przyjmowany uroczyście przez lud i szkołę, chociaż sobie oficjalnego przyjęcia nie życzył, gdyż przybywał w charakterze prywatnym. Wielce była „Pani Emilja wizytą tą uradowana. Opowiadała mi potem z ożywieniem: „Ojciec księdza arcybiskupa miał dwa majątki, ale biorąc żywy udział w powstaniach, stracił je i pozostawił swą żonę z dwojgiem dzieci w kłopotliwem położeniu. Wszyscy się od nich wtenczas usunęli. Niestety! tak to zwykle bywa. Dopóki człowiek posiada majątek, znają go wszyscy i ubiegają się o jego przyjaźń, ale gdy mu się majątek usunie, mało go poważają. Nie łożyłam wprawdzie na jego wykształcenie, ale nigdy się od nich nie usuwałam i o ile się okazja zdarzyła, zawsze ich odwiedzałam, czy to gdy mieszkali w Wschowie, czy w Trzemesznie. I stąd pochodzi ta wdzięczność ku mnie. Jak mnie pięknie powitał: „Przyjechałem odwiedzić ciotkę moją ukochaną i ucałować jej ręce, jedynej kobiety, której ręce ja, jako arcybiskup ucałuję".

Matka księdza arcybiskupa Stablewskiego wtenczas już nie żyła. „Łatwiej jest napisać księgę, niż dzień dobrze przeżyć" mówi A. Mickiewicz. O Emilji Sczanieckiej można powiedzieć: Wprawdzie księgi nie napisała, ale „dzień swego życia" dobrze przeżyła.

Pisałem w kwietniu 1929.

Stanisław Magnuszewicz.

ŻYCIE MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ

Redaktor odpowiedzialny: Stefan Wyrzykowski.

Zjazd Ogólnopolskiego Związku Bratnich Pomocy

Rokrocznie zbierają się kierownicy „Bratnich Pomocy" na wspólne narady, celem przedstawienia działalności środowisk na terenie samopomocowym, oraz wypowiedzenia się w sprawie przyszłej polityki bratniackiej w roku bieżącym i następnych.

Ostatni zjazd, odbyty w dniu 16 do 19 grudnia r. ub. w Warszawie, stanowił pewnego rodzaju wyłom w zwyczaju dotychczas przyjętym, który opierał się na zupełnie odrębnym, samodzielnym charakterze zjazdów bratniacikch. Został bowiem zwołany w tym samym czasie, co VI Zjazd Ogólny P. M. A. wchodząc poniekąd w ramy Zjazdu, temsamem więc stracił swą dotychczasową odrębność. Wynikło to z tego, że Ogólnopolski Związek Bratnich Pomocy wchodzi w skład Związku Narodowego P. M. A., którego władze dążą do centralizacji życia akademickiego wszędzie tam, gdzie nie przyniesie to szkody danej sprawie, lub instytucji. Dążności te należy uznać za wskazane i w przyszłości stale urządzać zjazdy wszystkich centralnych organizacyj w jednym czasie, a tylko może nie w jednym dniu. Przemawia za tem to, że często delegaci reprezentują kilka rodzajów organizacyj, lub też orjentując się w danej gałęzi życia akademickiego jako jej dawniejsi pracownicy, mogliby brać udział w kilku zjazdach. Pozatem wspólność terminów zjazdów doprowadzi do skoordynowania pracy organizacyj akademickich w poszczególnych gałęziach, zespoli i scementuje Rzeczpospolitą Akademicką.

Nie obojętnym dla strony finansowej organizacyj akademickich będzie fakt, że w ten sposób zmniejszą się koszty zjazdów, które powinny pozatem być urządzane stale w pierwszych dniach wakacyj, nie kolidując z zajęciami na uczelniach.

Przystępując do omówienia przebiegu zjazdu, stwierdzić wypada na początek, że silnie odbił się na jego obradach VI Zjazd Ogólny P. M. A., który uważał zjazd Bratnich Pomocy za swą sekcję samopomocową.

W sprawozdaniu prezydjum Ogólnego Związku Bratnich Pomocy za rok ubiegły czytamy, że „ciężkie warunki pracy, na które uskarżało się prezydjum poprzednie, nietylko w niczem się nie polepszyły — lecz przeciwnie zmieniły się na gorsze. Przedstawiciele Związku nie mogli dostać się do czynników rządzących, zaś dłuższa bezczynność Sejmu uniemożliwiła i tę drogę starań o polepszenie bytu akademików".

Jakże zupełnie inaczej natomiast przedstawia się współpraca z Radą Naczelną do Spraw Pomocy P. M. A.! Nacechowaną była ona zrozumieniem potrzeb młodzieży akademickiej, czy to w sprawie budowy sanatorjum akademickiego w Zakopanem, czy też przez pomoc materjalną Rady dla Związku. Ten sam serdeczny stosunek wzajemnej współpracy łączył Związek z Naczelnym Komitetem Akademickim, jako najwyższą władzą akademicką. Wyrazem tego stosunku są chociażby fakty, że prezes O. Z. B. P. był jednocześnie wiceprezesem N. K. A., oraz że zwołano sesję Rady Delegatów O. Z. B. P. równocześnie z VI Zjazdem Ogólnym P. M. A.

Podkreślić należy przychylne stanowisko Senatów i władz uniwersyteckich wobec zagadnień samopomocowych młodzieży. Sprawy, które właściwie powinny znaleźć się w ministerstwie W. R. i O. P., były przedstawione na zjeździe rektorów, np. sprawa stypendjów samorządowych, sprawa przymusu należenia do „Bratnich Pomocy", podział terytorjalny „Br. Pom.", oraz liczne uchwały programowe i gospodarcze zjazdu wileńskiego „Br. Pomocy".

Praca w ubiegłym roku mimo licznych przeszkód wykazała kilka dodatnich posunięć. Do nich zaliczyć należy dział akademicki na P. W. K., który na łamach naszego pisma był już omawiany — dalej wymienić wypada współpracę nad budową sanatorjum w Zakopanem, o czem jeszcze pomówimy, oraz powierzenie O. Z. B. P. biura samopomocowego C. I. E. przez zjazd tej organizacji w Budapeszcie. Biuro samopomocowe utrzymywało kontakt z Międzynarodowem Biurem Pracy w Genewie, z Instytutem Współpracy Intelektualnej w Paryżu, z „International Student Service" i z Instytutem Samopomocowym w Dreźnie. Zasługą prezydjum O. Z. B. P. jest również ponowne nawiązanie kontaktu z kołami prowincjonalnemi, oraz dążność do rozgraniczenia kompetencji tych kół i O Z B. P. w sprawach samopomocowych, co ostatecznie załatwione będzie w miesiącach najbliższych.

Z uchwał, powziętych na zjeździe, wymienić wypada te, które mają znaczenie podstawowe dla samopomocy. Zjazd podkreśla raz jeszcze, że tylko O. Z. B. P. ma prawo reprezentować młodzież akademicką w kwestjach samopomocowych i jakiejkolwiek innej reprezentacji należy się przeciwstawić. Dalej stwierdza się, że młodzież akademicka żywi całkowite zaufanie do Senatów szkół wyższych, których współpraca z Radą Naczelną do Spraw Pomocy P M A. jest niezbędna. Wypowiedziano się też za zwiększeniem reprezentacji młodzieży akad. w Radzie Naczelnej. W środowiskach — stwierdzają rezolucje — poczynić należy starania o stworzenie po jednej organizacji samopomocowej przy każdej wyższej uczelni (nb dotyczy to również środowiska poznańskiego). W sprawie stypendjów wypowiedziano się za utrzymaniem dotychczasowych wysokości, podwyższeniem ilości z 2 procent na 4 procent, oraz zwiększeniem starań o stypendja samorządowe. Wprowadza się w miarę możności zwyczaj odbywania sesji Rady Delegatów równocześnie ze Zjazdem Ogólnym P M A.

Żywą dyskusję wywołał wniosek prezydjum, przekazujący prerogatywy złotej odznaki Przyjaciel Akademika Ogólnop. Związku Bratnich Pomocy na rzecz Związku Narodowego P M A. Lecz mimo licznych sprzeciwów wniosek ten przeszedł, tak że odtąd nadawać będzie złotą odznakę N K. A z tem, że w sprawach samopomocowych głos decydujący ma O Z B. P. Środowisku poznańskiemu przyznano jeden mandat więcej, wobec czego obecnie Poznań wysyła odtąd 4 delegatów na sesje Rady Delegatów O Z. B P

Po udzieleniu absolutorjum ustępującym władzom wybrano nowe, w skład którego wchodzą kol kol. Pruszyński jako prezes, Puciata i Radzyniewski jako wiceprezesi, oraz kol Aleks Prągłowski — sekretarz i Arlitewiczówna — skarbnik.

Delegatami do Rady Naczelnej poza prezesem wybrano kol. Salabuna ze Lwowa i kol. Nowaka z Poznania

Przed nowem prezydjum stoją poważne zagadnienia: 1) współpraca nad dokończeniem sanatorjum w Zakopanem: 2) ustalenie ścisłej współpracy N K A., jako najwyższej władzy akad. z O Z. B P., reprezentantem potrzeb materjalnych młodzieży akademickiej; 3) rozgraniczenie działalności „Bratnich Pomocy" i Kół prowincjonalnych; 4) znalezienie wyjścia z nienormalnego stanu rzeczy, wynikającego ze stanowiska czynników rządzących.

J. N.

VI Zjazd Centralnego Związku Kół Naukowych

Równocześnie z VI. Zjazdem Ogólnym P. M. A. w Warszawie obradował VI. zjazd Centralnego Związku Kół Naukowych w charakterze sekcji „sejmu akademickiego". Miejscem obrad był gmach pawilonu centralnego Kolonji Akademickiej przy ul. Grójeckiej. Zjazd obesłały licznie poszczególne środowiska, a więc Warszawa, Lwów, Kraków, Poznań, Wilno, Lublin, Gdańsk i Cieszyn. Poznańska delegacja, której przewodniczył kol. Zdzisław Jaroszewski (prezes Młodzieży Wszechpolskiej), składała się z 11 członków. Reprezentowali Koło Prawników i Ekonomistów: kol. kol. Sajdak, J. Wyganowski, Hawelski (wice-przewodniczący delegacji) i Muszyński, Koło Medyków: kol. Jaroszewski i Kończal, Koło Polonistów — kol. Mistyński, Koło Historyków — Kol. Schubert, Koło Farmaceutów — kol. Szewczyński, Koło Prehistoryków — kol. Dankowski, Koło Romanistów — kol. Szałajda.

Inauguracja zjazdu odbyła się łącznie z otwarciem Zzjazdu Ogólnego. Po mszy św. w katedrze św. Jana na uroczystem zebraniu inauguracyjnem Zjazdu Ogólnego kol. Janusz Turski otworzył zjazd C. Z. K. N.

Popołudniu tegoż dnia komisja rewizyjna C. Z. K. N. odbyła posiedzenie w celu zbadania książkowości Związku (Poznań reprezentował kol. Sajdak — prezes Koła Prawników i Ekonomistów).

Następnego dnia (16 grudnia) rano obradował konwent senjorów (środowisko poznańskie reprezentowali kol. kol. Zd. Jaroszewski, J. Wyganowski i J. J. Sajdak), na którym załatwiono sprawę ratyfikacji upoważnień poszczególnych delegatów i ustalono program zjazdu i komisyj.

Popołudniu odbyło się pierwsze plenarne posiedzenie. Dokonano na nim wyboru prezydjum zjazdu z kol. Franciszkiem Bonieckim, jako przewodniczącym, wysłuchano sprawozdań ustępującego zarządu, złożonego przez kol. prezesa J. Turskiego i komisji rewizyjnej, przeprowadzono częściowo dyskusję nad sprawozdaniami i wybrano przewodniczących komisyj: ogólnej (kol. Piszczatowski — Koło Rolników, Warszawa) i organizacyjnej (kol. J. Wyganowski — Koło Praw. i Ekon., Poznań).

We wtorek, obradowały komisje i odbyło się zebranie plenarne.

Na komisji ogólnej zajmowano się głównie kwestją reformy studjów. Komisja organizacyjna, której przypadło w udziale gros pracy, debatowała nad reformą ustroju C. Z. K. N.; projekt reorganizacji przedstawił kol. Janusz Turski(wraz z kol. Bayerem).

Projekt reorganizacji wypowiadał się w dwóch kierunkach:

1) przewidywał scentralizowanie pracy kół naukowych, a więc likwidację związk. specjalnych (np. Ogólnop. Zw. Kół Prawn. i Ekon., Kół Medycznych) i stworzenie z nich wydziałów (np. prawno-ekonomicznego), przy Centralnym Związku Kół Naukowych P. M. A.,

2) przewidywał wprowadzenie w miejsce środowiskowych konferencyj kół naukowych (skupiających koła naukowe wszystkich wyższych uczelni danego środowiska) „delegacyj uczelnianych" (gromadzących koła naukowe tylko jednego zakładu wyższego), wychodząc z tego słusznego stanowiska, że koła naukowe danej uczelni (np. uniwersytetu) wiąże więcej interesów wspólnych, aniżeli takież koła kilku uczelni (uniwersytetów, politechniki i t. d.).

Na zebraniu plenarnem w dniu 18 grudnia dokończono dyskusji nad sprawozdaniem zarządu, uchwalono absolutorjum zarządowi z wyłączeniem wiceprezesa Geblewicza (któremu na wniosek delegacji poznańskiej odmówiono absolutorjum za niepraworządne stanowisko organizacyjne) wraz z gorącem podziękowaniem dla kol. J. Turskiego, który dokonał gros pracy, przyjęto wnioski komisyj. Na temże posiedzeniu w związku z uchwaleniem reorganizacji Związku kol. Biernacki w imieniu Ogólnopolskiego Zw. Kół Prawn. i Ekon. oświadczył, że Związek likwiduje się i zaczyna działać jako wydział Centralnego Zw. Kół Naukowych. Oświadczenie to przyjęto długo niemilknącemi oklaskami.

Na ostatniem zebraniu plenarnem dokonano wyboru nowego zarządu z prezesem kol. Bayerem na czele, komisji rewizyjnej z kol. J. Turskim, jako przewodniczącym, oraz wysłuchano i gorąco przyjęto exposé nowego prezesa. Obrady zamknięto uchwaleniem podziękowania dla przewodniczącego za umiejętne przeprowadzenie obrad.

Zaznaczyć należy, że wnioski zjazdu referowane były na plenum Zjazdu Ogólnego, jako wnioski sekcji naukowej. Do uchwał zjazdu jeszcze powrócimy.

Nowy Poznański Komitet Akademicki

W środę, dnia 22 b. m. odbyło się o godz 17.15 w lokalu Poznańskiego Komitetu Akadem. (św Marcin 40, p 3) posiedzenie delegatów na VI Zjazd Ogólny P M A. pod przewodnictwem kol. Alfonsa Lisewskiego.

Na zebraniu tem dokonano wyboru członków i zastępców Poznańskiego Komitetu Akademickiego w następującym składzie: Kajkowski Zb., Koziciński Jan, Jastrzębska Hel., Kończal Feliks, Mertka Józef, Bach - Żelewski St., Smoczkiewicz M., Dabiński M. Członkowie: Ewert - Krzemieniewska Alek., Głowacki Zygm., Wyganowski Jan, Czechowski Władysław, Szymczewski St., Szeląg Franc., Czapiewski St. — zastępcy.

W skład komisji rewizyjnej Poznańskiego Komitetu Akademickiego którą, jak wiadomo, wybrano na Zjeździe Ogólnym P. M. A., wchodzą: Sikorski Józefat, przewodniczący, Czakowska Łucja, Sosnowski Kiryll — członkowie, Alkiewicz Józef, Goc Roman, Drynkowski Czesław — zastępcy.

Z Młodzieży Wszechpolskiej

Zebranie ogólne Młodzieży Wszechpolskiej

W ub. sobotę, dnia 18 bm. odbyło się zebranie ogólne Młodzieży Wszechpolskiej. Sprawozdanie z VI Zjazdu Ogólnego P. M. A. złożył prezes Młodzieży Wszechpolskiej, przewodniczący klubu narodowego delegacji poznańskiej na Zjazd Ogólny. kol. Zd. Jaroszewski, z 13 sesji rady delegatów Ogólnopolskiego Związku Bratnich Pomocy kolegi Józef Nowak, z jazdu Centralnego Związku Kół Naukowych przewodniczący Komisji Rewizyjnej Koła Prawników i Ekonomistów kol. Jan Wyganowski.

Nad sprawozdaniami wywiązała się ożywiona dyskusja. Po komunikatach zarządu prezes zebranie zamknął.

Zebranie sekcji kandydatów.

W poniedziałek, dnia 13 bm. odbyło się zebranie sekcji kandydatów M. W. z referatem kolegi mag. Jana Zdzitowieckiego n. t. „Naród a państwo". Wywody referenta przyjęto burzą oklasków.

W związku z zagadnieniami, poruszonemi przez prelegenta, przemawiał kol. prezes Zd. Jaroszewski. Pytania pod adresem referenta formułowali koledzy Czarnecki i Sokołowski (w sekcji kandydatów niema dyskusji). Program pracy sekcji kandydatów na II trymestr przedstawił kierownik sekcji kol. J. Wyganowski W wolnych głosach przew. sekcji koleżanek kol. Eryka Smoluchowska informowała o pracy koleżanek. Na tem zebranie zamknięto.

W poniedziałek dnia 20 bm. odbyło się następne zebranie kandydatów Młodzieży Wszechpolskiej z referatem red. Ryszarda Piestrzyńskiego n. t. „Jaki powinien być ustrój Polski". Wywody prelegenta przyjęli słuchacze długo niemilknącemi oklaskami.

Następnie zabrał głos kierownik sekcji kol. Jan Wyganowski, który podziękowawszy prelegentowi za świetne przemówienia, zesumował jego zasadnicze myśli.

Zarząd Młodzieży Wszechpolskiej dyżuruje codziennie od godz. 17 — 18 w lokalu własnym (św. Marcin 65, podwórze, prawo, I. p.)

Z organizacyj akademickich

Bratnia Pomoc U. P.

Dyżury sekretarjatu odbywają się codziennie od godz. 9 — 15 (św. Marcin 40, tel. 3946, bez przerwy tel 16-49). Członkowie zarządu dyżurują codziennie od godz. 12 — 14. prezes od 13 — 14.

Bal „Bratniej Pomocy" odbędzie się 2 lutego b. r. w salach Bazaru. Lista zaproszeń wyłożona jest w sekretarjacie.

Organizacja Studentek U. P.

Zarząd organizacji dyżuruje codziennie w godzinach od 12 — 13 i 15 — 16 w Zamku, półpiętro.

Bratnia Pomoc W S. H.

Sekretarjat otwarty codziennie od godz. 9 — 14, w lokalu przy ul. Piekary 17, II p., tel. 2647.

Koło Prawników i Ekonomistów.

Wydział gospodarczy dyżuruje co poniedziałek i sobotę od godz 10 — 13. co wtorek, środę i czwartek od 13 — 14.30. co piątek od 11.30 — 13.

Sekcja naukowa prosi Kolegów o zgłaszanie się do opracowania skryptów (dyżury — wtorki 11 — 12 i piątki od 10 —, 11).

ŻYCIE SOKOLE

Słowiańskie zawody narciarskie

Dopiero w ostatnich latach przekonaliśmy się niezbicie, że nawet tak odległy od wszelkiej polityki sport, potrafi odegrać ważną rolę w pięknej idei wzajemnego zbratania się narodów. Ogół składający się z szarego tłumu, zwykł wyobrażać sobie inną narodowość jako coś zupełnie obcego i wrogiego. Tymczasem czy to na boiskach piłkarskich, czy lekkoatletycznych, czy szlakach narciarskich — widzi się zdrowych, uśmiechniętych i sympatycznych chłopaków, którzy wprawdzie walczą z naszymi, jednak konkurencja ta raczej jednoczy niż rozdziela walczących. To też wzajemna konkurencja zamiast zaostrzać antagonizmy narodowościowe, każe zapomnieć o sztucznej nieraz nienawiści i w ten sposób tworzy się coraz liczniejsza rodzina sportowa wszystkich narodowości. Trafiają się i tutaj wyjątki, ale to trudno.

My Polacy dążyliśmy i dążyć będziemy zawsze do jaknajściślejszej współpracy na polu sportu z narodami słowiańskimi. Trójmecze lekkoatletyczne, czy pływackie Polska-Czechy-Jugosławja, mają już swoją ustaloną opinję i są konkurencją nadzwyczaj interesujące. Odbywają się one co roku w innym z interesowanych krajów i przez to dają sposobność wzajemnego zapoznania się wszystkich z wszystkimi.

Obecnie przybywa nowa tego rodzaju konkurencja a mianowicie słowiańskie zawody narciarskie, zapoczątkowane narazie w ramach związków sokolich trzech państw, a zainicjowane przez Związek Sokolstwa Polskiego z okazji Zlotu Wszechsłowiańskiego. Zeszłoroczne zawody odbyte w Zakopanem przy udziale Czechów, udały się znakomicie zarówno pod względem organizacyjnym jak i doborowego zespołu zawodników. Wtedy Jugosłowianie nie startowali, jednak już w obecnym roku sami przystąpili z kolei do zorganizowania podobnych zawodów; odbędą się one 15 i 16 lutego w miejscowości Moastranicy koło Bledu. Zapewniony jest udział Czechów, którzy będą chcieli zrewanżować się za zeszłoroczną porażkę w Zakopanem, ponadto Sokoli Związek w Polsce wysyła drużynę reprezentacyjną złożoną z 7 zawodników z Szostakiem, Cukrem i Bronisławą Staszel - Polankową na czele.

W dalszych latach zawody podobne odbywać się będą stale coraz to w innem państwie słowiańskiem i łącznie z innemi konkurencjami stworzą ścisłe porozumienie sportowe oraz jeden z najsilniejszych bloków Europy Środkowej. Dodać trzeba, że Czesi posiadają bardzo silnie rozwinięte narciarstwo. Co do Jugosławian to w ostatnich latach poczynili także ogromne postępy.

Dobrze jest, że inicjatywa urządzenia podobnych zawodów wyszła ze strony Sokolstwa. Jest to najlepszym dowodem, że stara macierz nasza idzie z duchem czasu i przygarnia coraz to nowe dziedziny sportu pod swoje opiekuńcze skrzydła gwarantując ich przyszłość swoją dotychczasową tak piękną i owocną przeszłością.

A. Krzeptowski.

Walne zebrania gniazd męskich

OKRĘG POZNAŃSKI

Poznań-Łazarz. Obrady zagaił w lokalu dha Smoczyka przy przepełnionej sali prezes gniazda dh. Wawrzyńczak, a kierownictwo objął obecny na zebraniu prezes Dzielnicy Wielkp. dh. Antoni Wolski. Zarząd Okręgu Poznańskiego reprezentował wiceprezes tegoż dh. Maksymiljan Bytter.

Wygłoszone przez poszczególnych członków zarządu sprawozdania wykazały najpierw, że zarząd spełniał sumiennie przyjęte na siebie obowiązki, starannie przygotowując miesięczne zebrania plenarne, które stale urozmaicone były odpowiedniemi wykładami, oraz dbając o stały rozwój gniazda. Świadczy o tem choćby pokaźna liczba 16 zebrań zarządowych w ciągu roku sprawozdawczego przy 13 plenarnych. Tę swoją obowiązkowość umiał zarząd także wpajać poszczególnym członkom, skutkiem czego naogół nie było uchylania się od pracy, udział w zebraniach bywał liczny a także stosunki finansowe gniazda w uregulowanym i dobrym znajdują się stanie, dzięki obowiązkowości członków w płaceniu składek oraz umiejętności zarządu korzystania także z innych źródeł dochodowych. Wprost rekordowy sukces osiągło gniazdo w ubiegłym roku pod względem liczby członków, których w początku było 68 a przy końcu 178, przyczem podkreślić należy z zadowoleniem, że coraz liczniej garnie się do Sokoła inteligencja, biorąc czynny udział w jego pracy. Również praca gimnastyczna wykazuje duże ożywienie, zarówno w oddziale druhów, jak i młodzieży, oraz poważne sukcesy w różnych zawodach. Jednem słowem, gniazdo łazarskie znajduje się w pełni pięknego rozwoju i rozkwitu.

Po ukończeniu sprawozdań przewodniczący dh. prezes Wolski w dłuższem przemówieniu wskazał na doniosłe znaczenie wychowawcze takiego corocznego rachunku sumienia, na jego wpływ dodatni na dalszy rozwój i postęp pracy organizacyjnej, przez pobudzenie ospałych i gnuśnych do życia i pracy oraz zachęcenie pilnych i obowiązkowych do wytrwania i większego jeszcze wysiłku w służbie sokolej dla Polski. Następnie odbyła się jeszcze krótka dyskusja nad różnemi szczegółami sprawozdań, poczem na wniosek komisji rewizyjnej udzielono jednogłośnie zarządowi pokwitowania, dziękując mu zarazem za owocną pracę sokolem „Czołem!"

Przystąpiono potem do wyborów zarządu, które przyniosły w wyniku swym tylko niewielkie zmiany i uzupełnienia. Wybrani zostali: prezesem dh. Wawrzyńczak, wiceprezesami dh. Sobkowski i Meissner, sekretarzem dh. Cz. Szwarc, jego zastępcą dh. Macioszek, skarbnikiem dh. Dolatkowski, naczelnikiem dh. Schmidt Edmund, zast. nacz. dh. Muszyński, porządkowym dh. Czesław Schmidt, zastępcą dh. Pokorski, a radnymi druh wie apt. Pluciński, inż. St. Maćkowiak, Trybus i Maciejewski. Poza tem dokonano wyboru chorążego i zastępcy, komisji rewizyjnej, sądu honorowego oraz delegatów do Rady Dzielnicowej i Okręgowej. Po objęciu urzędowania przez nowy zarząd zabrał głos wiceprez. okr. dr. Bytter, który w serdecznych słowach wyraził uznanie za dotychczasową owocną działalność, zachęcając zarazem do dalszej.

Naramowice. Obrady zagaił dh. prezes Wachowiak. Ze sprawozdań zarządu wynikało, że gniazdo w roku ub. było bardzo ruchliwe. Poza ćwiczeniami urządzono liczne wycieczki i wyjazdy na zloty sąsiedzkie oraz inne obchody. Podkreślić wypada dobry stan drużyny ćwiczącej. Obrót kasowy wynosi około 1400,— zł, a w bibljotece znajduje się około 100 tomów. W dowód uznania przy wyborze nowego zarządu nie zaszły żadne zmiany. Skład jego jest następujący: dh. dh.: Wachowiak — prezes, Kukla — sekretarz, Kowalak — skarbnik, Siebert — naczelnik, Majówna — bibljotekarka, Mazurek i Nogaj radni. Do komisji rewizyjnej weszli dh. dh. Kazimierz Szumiński i Teszner. Obrady toczyły się bardzo zgodnie i harmonijnie, co wypada z naciskiem podkreślić. (k)

OKRĘG ROGOZIŃSKI

Rogoźno. Obrady zagaił w lokalu p. Jarosza drh. prezes rektor Urbański, który następnie w ogólnych zarysach omówił pracę w gnieździe. M. I. złożył serdeczne podziękowanie radzie miejskiej za uzyskaną subwencję, miejscowemu obywatelstwu — za poparcie, oraz prasie — za bezinteresowną pomoc. Zkolei odczytał zast. sekretarza drh. Smolarz starannie opracowane sprawozdanie, z którego wynika, że odbyło się 10 zebrań miesięcznych i 1 walne, a zarządowych 16 z pouczającemi odczytami. Gniazdo uczestniczyło w zlocie okręgowym i w zlocie wszechsłowiańskim w Poznaniu, dokąd na własny koszt wysłało drużynę starszych i młodzieży. Brano udział w 35-letnim jubileuszu Sokoła w Wągrówcu, urządzono tradycyjny opłatek, jajko święcone, zabawy, zawody gniazdowe oraz obchód listopadowy i akademję ku uczczeniu gen. Hallera. Gniazdo liczy około 130 członków, w tem 14 druhen. Następnie skarbnik drh. Szymański przedstawił, że ogólny dochód wynosił 1.878,76 zł, rozchód 1.825, 93 zł. Dh naczelnik Skrętny stwierdził, że ćwiczeń w drużynie męskiej odbyło się 62, w drużynie żeńskiej 23. Na wniosek komisji rewizyjnej w osobie drh. Kozłowskiego jednomyślnie uchwalono pokwitowanie. Obecny trzyletni zarząd uzupełniono wyborem dwóch członków, obecnie władze gniazda zatem tworzą: drh. prezes rektor — Urbański, zast. — Pufal, sekretarz — Stanisław Wojnecki, zast — Smolarz, skarbnik — Szymański, naczelnik — Skrętny, naczelniczka — Dziembowska, porządkowy — Uliczny oraz członkowie zarządu — Szałkowska, Winiecka, Pomorski, Haupa, Napiecek, Lorylolski, Zieliński i Domagalski. Komisję rewizyjną stanowią druhowie: Kozłowski, Tomaszewski i Likowski. Do rady dzielnicowej wyznaczono drh. Smolarza i Pomorskiego a do okręgowej drh. Patelkę, Müllera i Thomanna. Sąd honorowy tworzą druhowie burmistrz Smukalski, radca dr. Wysocki oraz Likowski. Budżet na rok 1930 preliminowano w wysokości 1000 złotych. W czasie zebrania przemówił w podniosłych słowach prezes okręgowy dh. Roskosz. (ski.,

Oborniki. Zebranie zagaił prezes dh. Małecki przy bardzo licznym udziale druhen i druhów. Na przewodniczącego wybrano jednogłośnie p. Stanisława Zamęskiego. Po załatwieniu zwykłych formalności składał sprawozdanie dotychczasowy zarząd ze swej działalności, a mianowicie dh. dh.: prezes — Małecki, skarbnik, bibljotekarz i gospodarz — Kmieciński, naczelnik — M. Lewandowski, przewodniczący komisji rewizyjnej — Mierzyński, poczem udzielono absolutorjum ustępującemu zarządowi, powołując go jednogłośnie na rok następny w tym samym składzie, a mianowicie dh. dh.: prezes — Małecki, wiceprezes — Zamęski, sekretarz — Nowaczyk, zastępca — Łukomski, skarbnik, bibljotekarz i gospodarz — Stanisław Kmieciński, ławnicy — Kotecki, W. Stachowiak; komisję rewizyjną tworzą dh. dh.: S. Mielrzyński (przewodniczący), Klose, Lehmann i Dachtera oraz przedstawicielka sokolic dh. Błachowa. Poza tem wybrano jednogłośnie do rady okręgowej dh. dh. — Zamęskiego i Dachterę oraz druhny — Błachową i Adamkównę. Jako nowi członkowie zgłosili się pp.: L. Nowaczyk, St. Jaśkowiak, St. Przywoźny i Jackowska. (og)

OKRĘG GNIEŹNIEŃSKI

Września. Zebranie zagaił prezes Wł. Kaliszewski poczem wygłosił bardzo aktualny referat na temat „Sprawy społeczne ongiś, a dzisiaj". Do ciekawego wykładu dodał cenne uwagi prezes okręgu dh. dr Trepiński. Następnie w uznaniu długoletnich zasług mianowało walne zebranie druha -założyciela Gorysia członkiem honorowym. Zkolei zdał zarząd sprawozdania ze swej czynności. Druh prezes podał ogólny pogląd na pracę i ubolewał nad tem, że nie można było przez dłuższy czas korzystać z hali gimnastycznej miejscowego gimnazjum z powodu niepotwierdzenia przez kuratorjum szkolne w Poznaniu. Ze sprawozdania sekretarza dh. Frydrychowicza wynika, że odbyto 10 zebrań plenarnych, 11 zebrań zarządu, brano udział w różnych zjazdach i zlotach, i że gniazdo wrzesińskie liczy obecnie 110 członków. Skarbnik dh. Urbański stwierdził, że kasa przedstawia się korzystnie, wykazując remanentu na rok 1930 przeszło 500 zł. Druh naczelnik Haller podkreśla chęć członków do ćwiczeń i ubolewa nad brakiem odpowiedniej sali. Do przeprowadzenia wyborów zarządu wybrano na przewodniczącego zebrania dh. Koniecznego. Jednogłośnie powołano następujący zarząd: prezes — Wł. Kaliszewski, zast. prez. — Al. Matuszewski, sekretarz — Frydrychowicz, zast. — Jankowski, skarbnik — Urbański, naczelnik — Oblamski, zast. naczelnika — Haller, rewizorzy kasy — W. Olek, Milczyński, Szajkiewicz, chorąży Siudziński. Do rady wybrano druhów Fijałkowskiego, L. Kulczaka, Milczyńskiego i E. Ciesielskiego. Uchwalono obchodzić w jesieni uroczyście rocznicę 35-lecia. Przy końcu zebrania apelują druh prez. dr. Trepiński i dh. prez. Wł. Kaliszewski, aby z nowym rokiem zabrano się ze zdwojoną energją do pracy w imię zaczytnej idei sokolej. (y)

Z życia sokolic

WALNE ZEBRANIE

Poznań - Rataje. Obrady zagaiła prezeska dhna Gawarecka, witając prezesa gniazda męskiego dha Brodziaka i przedstawicielkę wydziału okręgowego dhnę Dobroczyńskę, której też oddała przewodnictwo. Gniazdo liczy 28 członków. Ćwiczy przeciętnie 15 druhen, a w Zlocie brało ich udział 18. Zebrania odbywają się co miesiąc, na których są różne wykłady i deklamacje. W kursie przeciwgazowych brało udział 15 druhen. Gniazdo posiada 188 zł gotówki oraz różne sprzęty. Nowy zarząd stanowią dhny: Gawarecka — prezeska; Brodziakowa — zast. przewodn.; Kosicka Elżbieta — sekretarka; Gielówna Marja — zast. sekr.; Palankiewiczówna Wład. — skarbniczka; Kujawianka Wład. — naczelniczka; Goderzemka Kaz. — zast. nacz.; Kozicka Helena i Nowakówna Marja — radne. Na zakończenie odbyły się bardzo udatne deklamacje i śpiew.

Pod znakiem gwiazdki

OPŁATEK

Rogoźno Wlkp. Tutejsze gniazdo urządziło w lokalu zebrań (cukiernia dha Jarosza) „Opłatek". Uroczystość zagaił przemówieniem dh. prezes Urbański, wskazując m. i. na fakt, że ze świętami Bożego Narodzenia wiąże się może jedna z najpiękniejszych chwil życia sokolego: 11 lat temu, nie kto inny, ale sokoli jako pierwsi chwycili za oręż, by przepędzić wroga odwiecznego. Dh. Smolarz przemówił następnie na temat zespolenia sokolstwa pod znakiem Krzyża i Orła Białego, wznosząc okrzyk na pomyślność idei sokolej, a dh. Roskosz, prezes okręgu, w treściwych słowach zachęcał do dalszej pracy dla Tej, która nie zginęła. Udział członków z rodzicami i gośćmi był bardzo liczny. Do upiększenia wieczoru przyczyniły się udatnie wygłoszone deklamacje dzieci dzieci druhów Małacha i Wiśniewskiego. Do kolend wtórowała własna orkiestra, a po wieczerzy przygrywała do tańca. Gniazdo tutejsze przez urządzenie „Opłatka" przyczyniło się tem samem do większego spopularyzowania idei sokolej w mieście otoczonem niby łańcuchem osad niemieckich. (prs)

„Katechizm sokoli"

Już opuścił prasę „Katechizm Sokoli" wydanie trzecie. Nowe to wydanie rozszerzone znacznie, przewyższa poprzednie większą ilością informacyj i jaśniejszym układem, nadto zawiera barwną tablicę odznak sokolich i marsz sokoli wraz z nutami.

Książeczka ta spełniła dotychczas dobrze swoje zadanie, informując sokołów o tem, co koniecznie każdy o swej organizacji wiedzieć musi, zresztą sam nakład, wyczerpany w ciągu 2 lat świadczy o wielkiem zainteresowaniu. Mimo powiększenia znacznego kosztów wydawnictwa cena nowego wydania nie odbiega bardzo od ceny dawnej, gdyż wynosi tylko 1,20 zł z tego powodu, by druhowie i druhny mogli nabyć egzemplarz i uczynić z niego nieodstępnego towarzysza w życiu sokolem. Uzupełniono luki, jakie znajdowały się w wydaniu pierwszem, uwzględniając potrzeby sokolic.

Niewątpliwie znajdzie się Katechizm u wszystkich sokołów, a szczególnie winni go nabyć obowiązkowo członkowie nowowstępujący, by mogli się zapoznać z celami i ideą sokolą. Zarządy gniazd zajmą się zapewne rozpowszechnieniem wśród swoich członków tego ze wszechmiar potrzebnego informatora. Każdą ilość przesyła za nadesłaniem gotówki lub pobraniem pocztowem Dzielnica Małopolska Związku Tow. Gimn. Sokół we Lwowie, ul. Sokola 7.

Walne zebrania

Towarzystwo Przemysłowców na Wildzie pod którego sztandarem gromadzi się przeszło 500 członków, obradowało w sali parafjalnej przy kościele ks. ks. Zmartwychwstańców. Posiedzenie otworzył długoletni prezes p. A. Krüger. Po śpiewie, odczytaniu protokółu i przyjęciu kilku kandydatów, sprawozdanie z działalności Komitetu Tow. Dzielnicy Wildeckiej wygłosił p. Malinowski, a p. Krüger referował przebieg obrad zjazdu prezesów Zw. Tow. Przemysłowych.

Dalsze przewodnictwo obrano w ręce dyrektora Przybylskiego, sekretarzował p. Jaskowski. Zkolei referowali o rocznej działalności sekretarz p. Vogt, skarbnik kasy lokalnej p. Osiński, skarbnik kasy pośmiertnej p. Śniatecki i bibljotekarz p. Sarna. Z całokształtu widać, że Towarzystwo rozwija się i zdobywa sobie należne znaczenie. Komisja rewizyjna w osobach pp.: Mularczyka, Deji i Paetza stwierdziła, że zarząd wzorowo pracował, to też po dyskusji udzielono mu pokwitowania. Przystąpiono do wyboru 4 członków zarządu któremi zostali pp.: Bartosz — skarbnik kasy pośm., Giełdzik — zast. sekretarza, Paetz — zast. bibljotekarza i Zengehoer — radny. Na stałego rewizora wybrano p. Suwalskiego, na kursora p. Kielisza. Chorążymi zostali pp.: Malinowski, Szlapka, Lutkiewicz, Lesiński, Kielisz i Mleczak; delegaci do Komitetu: Królak, Kucharski, Deja, Malinowski i Mikołajewski. Na porządkowych wybrano pp.: Owsianowskiego i Jasiewicza, do komisji zabawowej 10 członków.

Po przemówieniu prezesa zabrał głos ks. prob. Torbus dziękując w gorących słowach za urządzoną składkę na rzecz upiększenia Kościoła. Załatwiono cały szereg wniosków m. in. również sprawę przystąpienia do Zw. Tow. Przem. Na cel. Tow. św. Wincentego a Paulo złożyło Tow. 50 zł. (z)

Z Tow. Uczestników Powst. Dzielnica — Jeżyce. Walne zebranie odbyło się w dn. 7. bm. w lokalu posiedzień p. Tomikowskiego. Zebranie zagaił dh. prezes Sobczak Ignacy. Po wyczerpaniu komunikatów zarządu przystąpiono do wyboru przewodniczącego walnego zebrania, który to zaszczyt przyjął dh. Kom. Zw. płk. Piekucki, do prowadzenia pióra poproszono dh. Porankiewicza Stanisława; jako radnych wybrano dh. Jasińskiego i dh. Tomaszewskiego Bolesł. Po wręczeniu dyplomów zasługi kilku członkom przystąpiono do sprawozdań. Tow. rozwijało się dobrze. Na wniosek komisji rewizyjnej udzielono zarządowi absolutorjum, poczem przystąpiono do wyborów uzupełniających, w miejsce występujących przez wylosowanie ⅓ członków zarządu. Wybrano przez aklamację ponownie: skarbn. dh Krajewskiego, komendanta dh. Kutę, radnym dh. Wicherskiego zast. sekretarza dh. Dubisza.

W wyborach zarząd ukonstytuował się jak następuje: dh. dh Sobczak Ignacy — prezes, Dźwikowski Wł. — wiceprezes, Cwojdziński Mikołaj — sekretarz, Dubisz — zast. sekretarza, Krajewski Stefan — skarbnik, Wicherski i Ślósarski Walery — radnymi, Komendant Brok ze rzędu Kuta Michał, Sobczak Stefan — zast. Komdt.

Poczet sztandarowy: Lewandowski Fr. chorąży, Wicherski Zyg. oficer sztandarowy, Trybus i Mroczkowski chorążowie. Sobczak Stan. zastępca. Dybizbański Marcin zastępca, Tomaszewski Hip. i Kiszka Wojc. zastępcy.

Do Komsji rewizyjnej weszli dh. dh. Jasiński, Garczarek, i Chwaliszewski. Sąd honorowy tworzą dh. dh Wike, Tomaszewski Hip. Wiśniewski Stan., Pilaczyński i Sterczyński. Komisja werif. dh. dh Jasiński, Tomaszewski Hip. i Wike. Delegatami do Związku i Okręgu I wybrani zostali dh. dh. Wike, Matela i Trybus, delegatami do Komitetu Dzieln. Jeżyckiej dh. dh. Jasiński, Cwojdziński i Krenz.

Z I. Wlkp. Tow. Hodowli Kanarków w Poznaniu. Dnia 5 bm. odbyło się walne zebranie w lokalu p. Świtalskiego ul. Podgórna 13. Zagaił je prezes p. Krupecki. Po odczytaniu protokółu i sprawozdania z działalności Towarzystwa oraz ożywionej nad niemi dyskusji, udzielono absolutorjum ustępującemu zarządowi. Do nowego zarządu wybrano: prezesem p. Chudziaka, zast. prezesa p. Jóźwiaka, sekretarzem p. Ambrosiusa, zast. sekr. p. Jurgę, skarbnikiem p. Kaźmierczaka, rekwizytorem p. Urbaniaka i dwóch ławników pp. Białeckiego i Genderę. W skład komisji rewizyjnej wybrano pp.: Ambrosiusa, Wejnera i Krupeckiego.

Pap. Dzieło Rozkrzewiania Wiary par. św. Marcina. W święto Trzech Króli, zaraz po nabożeństwie misyjnem, na którem piękne kazanie wygłosił ks. kapelan Dymarski, odbyło się zebranie misyjne Pap. Dzieła Rozkrzewiania Wiary, w auli Wyższej Szkoły Handlowej. Zebranie zagaił ks. dyrektor Kaczorowski, witając zebranych gości i członków, którzy w liczbie około 700, wypełnili po brzegi obszerną salę, a zwłaszcza ks. radcę Lewandowskiego, dyrektora PDRW na archidiecezję gnieźnieńską i poznańską. W komunikatach ks. dyr. Kaczorowski podał do wiadomości, że w rozdanych latem około 1800 puszkach tekturowych parafja św. Marcina zebrała największą w Polsce kwotę na cel katechistów misyjnych, bo przeszło 6.000 zł., — i serdecznie dziękował wszystkim za podjęte trudy około zbierania składek na tak wzniosły cel. Sekretarz p. Fr. Porankiewicz przeczytał sprawozdanie z ostatniego zebrania. Z sprawozdania dowiadujemy się, że do wyżej wspomnianej organizacji należy przeszło 600 członków, i że liczba ich z każdym dniem wzrasta, oraz że do Misyjnego Sekretarjatu Generalnego przy Kancelarji Prymasowskiej przekaże się z składek członkowskich 1.800 zł.

Po deklamacji nastąpił bardzo interesujący wykład p. t.: „Refleksje nad narodowym kongresem misyjnym w Barcelonie". Prelegentem był ks. radca Lewandowski.

Z Koła Śpiewu „Harmonja" w Lasku. W niedzielę, dnia 12 bm. odbyło się walne zebranie przy licznym udziale członków i gości. Zebranie zagaił wieloletni prezes Koła dh. Kubiak, poczem na przewodniczącego zebrania wybrano p. Koskę. Członkowie zarządu ogłaszali sprawozdania z działalności i rozwoju Koła w ub. roku. Koło rozwija się doskonale, prowadzi bardzo ożywioną działalność na polu krzewienia pieśni, jakoteż na polu oświatowem i wychowawczem. Następnie przystąpiono do wyboru nowego Zarządu: prezesem Koła wybrano jednogłośnie po raz 7-my zasłużonego pracownika około rozwoju Koła dh. Kubiaka. Sekretarzem i skarbnikiem wybrano ponownie dh. Ziberta Stefana i dh. Czyża. Zastępcą prezesa wybrany został dh. Zibert Stanisław, bibljotekarzem dh. Leonarczyk. W skład Komisji rewizyjnej weszli druhowie: Zibert Wawrzyn Wawrzyniak i Roszyk. Radnymi wybrano dhów: Waseckiego, Gajową i Suchowiaka W wolnych głosach delegaci innych Towarzystw składali zarządowi życzenia jak najpomyślniejszej pracy około rozwoju Koła.

Z Tow. Śpiewu „Harmonja". W tych dniach w sali Stow. Techników odbyło się 30 z rzędu walne zebranie. Obrady zagaił prezes Ignacy Kaczmarek. Przewodnictwo powierzono członkowi jubilatowi p. Franciszkowi Stryczyńskiemu, do pióra powołano p. Florjana Radela.

Z sprawozdania zarządu w roku ub. okazuje się, że zespół spędził czas ten bardzo pracowicie. Największe natężenie wykazały prace członków „Harmonji" w czasie imponującego swą liczebnością Wszechsłowiańskiego Zlotu Sokolego, który się odbywał w czasie od 28 czerwca do 1. lipca 1929 r. Chór wystąpił na uroczystej akademji w auli uniwersytetu, wreszcie pamiętnym zostanie jego udział w alegorycznem widowisku „Zaślubin Wisły z Bałtykiem", którego wystawienie odbyło się wobec wielotysięcznych rzesz. Prace przygotowawcze prowadzone były z tak wielkim natężeniem, że odbywano próby codziennie. Na uroczystości zamknięcia PWK chór pod dyr. kompozytora F. Nowowiejskiego odśpiewał potężną jego kantatę „Testament Bolesława Chrobrego". W ciągu roku chór śpiewał kilkakrotnie przed mikrofonem Radja Poznańskiego. W maju ub. r. zorganizowano 8-dniową wycieczkę do Berlina. Z zestawień liczby członków okazuje się stały przyrost członków czynnych. W roku sprawozdawczym zmarł zasłużony członek założyciel towarzystwa śp. Stanisław Adamski, dyrektor Banku Pożyczkowego. Pamięć jego uczczono przez powstanie.

Pilnych i pracowitych członków chóru, a mianowicie pp.: Szlapczyńską, Klockiewiczównę, Szaratę i Suchorskiego odznaczono dyplomami uznania które wręczył prezes „Harmonji" p. Ignacy Kaczmarek.

W wyborach zarząd towarzystwa ukonstytuował się jak następuje: pp.: dyr. Kaczmarek — prezes, (po raz 11), Florjan Radel — wiceprezes, Kazimierz Przybylski — sekretarz, Franciszek Suchorski — zast. sekretarza, Stefan Lemke — skarbnik, Jan Czaplicki — bibljotekarz, Helena Górska — zastępcz. bibljotekarza, Mieczysław Jaruntowski — gospodarz i Marja Szlapczyńska kontroler. W skład komisji rewizyjnej weszli pp.: Franciszek Stryczyński, Feliks Bzdęga i Józef Glaziński. (k)

Koło Podchorążych Rezerwy przy Zw. Oficerów Rezerwy odbyło dnia 20 bm. w auli Wyższej Szkoły Handlowej pierwsze konstytucyjne zebranie, na które stawiło się około 150 osób. Związek Oficerów Rezerwy reprezentowali pp.: mjr. rez. Panieński, kpt. Fitzner i por. rez. Nowacki. Ponadto na zebranie przybyli przedstawiciele prasy. Obrady zagaił podch. rez. p. Jankowski. Następnie w krótkiem treściwem przemówieniu omówił cele i zadania nowopowstałego koła. Zkolei zabrał głos kpt. rez. Fitzner, witając zgromadzonych im. Zw. Oficerów Rez. Mówca wyraził radość z powodu założenia Koła, zaznaczając iż myśl ta dawno już istniała, a dziś właśnie urzeczywistnia się. Na przewodniczącego zaproszono inicjatora zebrania p. Jankowskiego. Po krótkiej dyskusji przystąpiono do wyboru komisji organizacyjnej, która najpóźniej do dnia 10 lutego opracuje statut i przedstawi go do zatwierdzenia walnemu zebraniu. W skład komisji weszli pp. podch. podch.: Jankowki jako przewodniczący, Woldański, Guzikowski, Lubecki, Bukacki, Boniecki Kałamajski. (tr)

Z Cechu Kowalskiego w Poznaniu. W dniu 20 bm. odbyło się roczne walne zebranie w sali p. Jarockiego w obecności 72 członków i przedstawicieli Zarządu Izby Rzemieślniczej, które zagaił starszy Cechu p. Sroka. Sekretarz cechu odczytał protokół, który przyjęto bez zmian, poczem wybrano prezydjum walnego zebrania. Na przewodniczącego wybrano przedstawiciela Zarządu Izby Rziemieśln. p. W. Koźmickiego, który powołał do pióra p. Welzandta, na asesorów p. Figaszewskiego i p. Rosta. Następnie składali kolejno sprawozdania z rocznej działalności: sekretarz p. Welzandt, skarbnik p. Szajek oraz komisja rewizyjna w osobie p. Figaszewskiego i p. Napieralskiego. Na wniosek tejże, udzielono ustępującemu zarządowi pokwitowania. Przystąpiono do wyboru nowego zarządu w skład którego weszli następujący pp.:

Jako starszy cechu Ludwik Pacholski, na podstarszych pp.: Stanisław Figaszewski, Stanisław Welzandt, Roman Rost, na dalszych trzech członków wybrano pp.: Tomasza Kucharskiego, Bolesława Olsztyńskiego i Stefana Strażyńskiego. Następnie przyjęto budżet na rok 1930.

Na interpelację kilku członków w sprawie młodocianych pracowników, świadectw szkoły dokształcającej i kilku innych mniej ważnych spraw dawał wyjaśnienia przewodniczący p. W. Koźmicki.

Z Tow. Przem. „Jedność" w Poznaniu. We wtorek 21 bm. odbyło się na salce p. Ograbowicza roczne walne zebranie Tow. Przem. „Jedność". O godz. 8 zagaił obrady prezes p. Mrugalski. Po odczytaniu protokółu z ostatniego zebrania, wybrano na przewodniczącego walnego zebrania p. Spychałę. Do pióra powołano p. Kudlińskiego, na radnych pp.: Szczepańskiego Józefa i Różańskiego.

Nastąpiły sprawozdania sekretarza i skarbnika. Ze sprawozdań dowiedzieliśmy się, że Tow. liczy obecnie 238 członków (włącznie z honorowymi) a budżet Tow. zamyka się w sumie 1.580 zł. Na wniosek komisji rewizyjnej udzielono ustępującemu zarządowi absolutorjum.

W komunikatach zarządu zaapelował prezes członków, by zakupywali cegiełki na Bursę Przem. im. Staszica, której należy się jaknajwiększe poparcie ze strony rzemiosła. Poczem uczczono dwóch członków - jubilatów pp.: Szczepańskiego Józefa i Beszterdę Waw. przez wręczenie im odpowiednich odznak. Im. jubilatów podziękował p. Szczepański, apelując do młodych członków, by wzorem starych, pracowali gorliwie w Towarzystwie ażeby sobie zasłużyć kiedyś na takie same uznanie. Po krótkiej przerwie nastąpił wybór nowego zarządu, do którego weszli pp.: Mrugalski — prezes, Jaśniak — wiceprezes, Kudliński — sekretarz, Porzegowski — zast. sekretarza, Kuźniarski — skarbnik, Urbański — bibljotekarz, Różański — zast. bibl., Elbanowski i Laskowski jako — ławnicy, Spychała — jako arbiter sądu honorowego. Szczepański Józef I-chorąży, Kowalski Ed. i Pawłowski Piotr jako marszałkowie. Na delegatów do Związku Tow Przem. i Rzem. wybrano pp.: Minickiego i Mrugalskiego Feliksa. Na rewizora kasy p. Bartl. Lechnę a biblj. p. Szczepańskiego Macieja. Kursorem został p. Rożański. Po załatwieniu kilku wniosków, solwował p. przewodniczący zebranie. Tad.

Z Tow. Przem. „Sobieski". Dnia 13 b. m. o godz. 20,20 w lokalu p. Wróblewicza, Chwaliszewo 68, odbyło się roczne walne zebranie Kółka Śpiewu Tow. Przem. „Sobieski". Po zagajeniu przez drh. prezesa Krausego Stanisława i powitani członków honorowych i prezesa Tow. „Sobieski" p. Rucińskiego Edmunda, przystąpiono do porządku obrad. Sekr. Mrugalski Feliks odczytał protokół z ostatniego zebrania. Na przewodniczącego walnego zebrania wybrano drh. Janczewskiego Stanisława, do pióra powołano drh. Rauscha Stanisława. Sprawozdanie sekr. odczytał drh. Mrugalski, sprawozdania skarbnika Kuźniarskiego Teodora, bibljotekarza Śmiecińskiego Ludwika i potwierdzenie rewizorów Rauscha Wład. i Stan. wypadły ku zadowoleniu wszystkich, to też zebranie udzieliło pokwitowania dla całego zarządu. Po przerwie przystąpiono do wyboru nowego zarządu; zostali wybrani druhowie: Krause prezesem, Rausch Stanisław zastępcą prezesa, Mrugalski Feliks sekretarzem, Kuźniarski Teodor skarbnikiem, Śmieciński rekwizytorem, Kusztówna Irena radną. Uchwalono potem jednorazową gratyfikację dla całego ustępującego zarządu. W wolnych głosach omawiano różne sprawy.

Z Polskiego Związku Kręglarskiego. W ubiegłą niedzielę odbyły się rozgrywki o mistrzostwo związkowe na rok 1929, na związkowej kręgielni p. Zielińskiego, Górna Wilda 109. Chodziło o rzucenie 100 kul z najlepszym wynikiem. Kolejno zajęli miejsca następujący druhowie: 1. Musiał z klubu „Wielkopolskiego", 2. Piekarczyk z klubu „Stelli", 3. Zapłata z klubu „Jedność", 4. Pużycki z klubu „Lech", 5. Kowalski z „Pogoni", 6. Wawrzyniak z „Stelli", 7. Francuszkiewicz z „Firetu", 8. Serdecki z „Kościuszki", 9. Klause z „Pogoni", 10. Stróżyk z Warty.

Jakkolwiek wyników poszczególnych druhów tej imprezy, odbywającej się po raz pierwszy w Poznaniu, nie uważa się za pierwszorzędne, są one w każdym razie dość poważne, albowiem osiągnięto w 100 rzutach od 652 do 676 punktów. Powyżsi druhowie - kręglarze stanowią odtąd drużynę reprezentacyjną Związku Kręglarzy z siedzibą w Poznaniu. Impreza cieszyła się wielkiem powodzeniem wśród publiczności i miłośników sportu kręglarskiego.

Kat. Tow. Robotników Polskich „Oświata" w Poznaniu, przy św. Marcinie, odbyło w salce parafji swe roczne walne zebranie. Obrady otworzył prezes p. Kowalski, oddając przewodnictwo w ręce patrona ks. Koczorowskiego.

Protokół z ostatniego zebrania przeczytał sekretarz p. A. Bogusławski. Nastąpiły sprawozdania z działalności rocznej. Z sprawozdań wynika, że Towarzystwo liczy 115 członków, zebrań odbyło się w roku sprawozdawczym 12 zarządowych, 10 zwykłych oraz jedno roczne i jedno półroczne. Członkowie Tow. korzystają skwapliwie z bibljoteki zaopatrzonej w 179 książek.

Głównym celem Towarzystwa jest szerzenie wśród członków oświaty i życia towarzyskiego. Przy Towarzystwie istnieje również kasa pogrzebowa, która obecnie wypłaca od 100 do 400 zł. Nad sprawozdaniami wyłoniła się żywa dyskusja, poczem na wniosek komisji w osobie p. Siwczaka, udzielono zarządowi pokwitowania.

W końcu wybrano nowy zarząd w następującym składzie pp.: S. Kowalski — prezes, St. Gostyński — wicepr., A. Bogusławski — sekretarz, J. Konieczny — zast. sekretarza, M. Urbaniak — bibljotekarz i St. Knapski — skarbnik. Ławnicy pp.: J. Matelski, Świrgiel i M. Pankowski. Na chorążych i ich zastępców wybrano pp.: M. Siwczaka, Urbaniaka i Golika. Po dokonanym wyborze, ks. patr. Koczorowski wygł. interesujący referat o ostatniej rewolucji francuskiej. Odśpiewaniem pieśni zakończono obrady. (z)

Z Cechu Samodzielnych Introligatorów w Poznaniu. W sobotę 18 stycznia rb. w lokalu p. Jarockiego, odbyło się kwartalne zebranie Cechu Samodzielnych Introligatorów w Poznaniu, które zagaił Starszy Cechu p. Przesławski, witając mistrzów introligatorskich, a szczególnie przybyłych z prowincji.

Po odczytaniu protokółów przez sekretarza Cechu, p. Kozłowskiego, przystąpiono do sprawozdania z działalności Cechu. Po wyczerpującej dyskusji nad sprawami cechu i obrony zawodu, zebrani powierzyli zarządowi dalszą działalność w tym kierunku. Następnie przy wnioskach poruszono sprawę odłączenia zawodu introligatorskiego od drukarstwa, ponieważ ustawa przemysłowa zabrania utrzymywania warsztatów introligatorskich przy zakładach drukarskich. Sprawę tę powierzono również do załatwienia zarządowi. W wolnych głosach po omówieniu spraw cechu i zawodu, Starszy Cechu p. Przesławski zamknął posiedzenie. Tad.

Związek Niższych Prac. Poczt. Telegr. i Telef. w Poznaniu odbył swe zwyczajne zebranie, które zagaił prezes Piasecki. Po odczytaniu protokółu z ostatniego zebrania poruszono sprawę zabawy karnawałowej. W dalszym ciągu obrad omawiano sprawę umundurowania, awansów i egzaminów fachowych. W wolnych głosach zebrani żalili się na ciężkie położenie materjalne, wskutek niskich poborów, wynoszących zaledwie stokilkadziesiąt zł. Zebrani domagali się przeszeregowania i wyrównania pensji na równi w stosunku do płac pracowników kolejowych. Po ożywionej dyskusji uchwalono rezolucję w sprawach zawodowych. (tr)

Z Tow. Młodzieży Polsko - Katolickiej pod wezw. św. St. Kostki Poznań - Wilda, Stow. odbyło swe walne zebranie dnia 14 bm. Po wybraniu prezydjum zebrania, przystąpiono do sprawozdań ustępującego zarządu jak i komisji rewizyjnej. Sprawozdanie przyjęło zebranie z zadowoleniem. Potem przystąpiono do wyboru nowego zarządu, w skład którego wchodzą nast. druhowie: prezes Grausz Wł., wicepr. Anioła Wł., sekretarz Karaś Z., zast. sekr. Ciszak Fr., skarbnik Grausz Ed., naczelnik Biernat L., bibljotekarz Kruś F. gospodarz Darna J. Komisję rewizyjną tworzą pp.: Bergman, Lenartowski i Kalas.

Roczne walne zebranie Tow. Powstańców i Wojaków w Obrzycku. Roczne walne zebranie Tow. Powst. i Wojaków w Obrzycku im. ks. kap. Dziubińskiego odbyło się 13 bm. przy licznym udziale członków. Zagaił je prezes dh. Kordyla. Po przywitaniu zarządu X Okręgu Tow. Powst. i Woj. z Szamotuł, przystąpiono do wysłuchania sprawozdania sekretarza dh. Guza. Następnie wygłosił sprawozdanie skarbnik dh. Kazimierz Hejnowicz. W dalszym ciągu zebrania zdał komendant dh. Franciszek Leraczyk obszerne sprawozdanie.

Funkcje komendanta pełnili kolejno: dh. Waszkowski, dh. Lech, a ostatnio dh. Hejnowicz. Na zarządzenie starosty powiatowego w Szamotułach zorganizowało towarzystwo w dn. 4 marca 1929 r. oddział ratunkowy, który ma nieść pomoc mieszkańcom tutejszego miasta w razie powodzi. Oddział ten tworzy 22 członków, a kierownictwo nad całą akcją ratunkową powierzył p. starosta komendantowi Tow. Powst. i Wojaków w Obrzycku.

Ze sprawozdania dyrygenta orkiestry druha Ignacego Głuszaka wynika, iż orkiestrę założono w lutym 1929 r. Orkiestra brała ponadto bezinteresownie udział we wszelkich uroczystościach narodowych i kościelnych oraz występowała na zamówienia za opłatą.

Po sprawozdaniach udzielono ustępującemu zarządowi absolutorjum. Poczem przystąpiono do wyboru nowego zarządu. Prezesem wybrano dh. Bronisława Łukaszyka. W pięknych słowach podziękował ustępujący prezes Kordyla, który ze względów służbowych został przeniesiony do Poznania — członkom zarządu i wszystkim członkom za gorliwą pracę. Równocześnie podziękował ks. kapelanowi Dziubińskiemu za jego pełne poświęcenie się dla towarzystwa, poczem prezes okręgowy p. Müller wręczył zasłużonemu kapłanowi order zasługi. Dyrygentem orkiestry wybrano jednogłośnie dh Ignacego Głuszaka.

W dalszym ciągu zebrania na wniosek prezesa okr. dh. Müllera uczczono przez powstanie pamięć zmarłej śp. hr. Kwileckiej.

W końcu obszernem przemówieniem z wyrazami szczerego żalu pożegnano odchodzącego prezesa dh. Kordylę, przyczem

wygłosił obszerny referat ks. kapel. Dziubiński, wyszczególniając jego działalność i zasługi, poniesione dla rozwoju towarzystwa (os)

Z Tow. Młodych Polek w Obornikach. Dnia 12 bm. odbyło się roczne walne zebranie Stow. Młodych Polek w lokalu Szkoły Powszechnej, które zagaiła prezeska p. Kowalska. Po protokóle powołało zebranie ks. wicepatr. Małego na przewodnicz. zebrania, zaś na sekretarkę zebrania wybrano p. Chojnacką. Jako ławniczki wybrano pp.: Ratajczakównę i Maćkowiakównę. Ustępujący zarząd ogłosił roczne sprawozdanie z swej działalności. Wybór nowego zarządu wypadł jednogłośnie jak następuje: prezeska p. Kowalska, wiceprezeska p. Chojnacka sekretarka p. Hołożanka, zast. sekretarki p. Chrzanowska, skarbniczka p. Skierczyńska, zastępczynią jej Garbusówna, gospodyni p. Lamenska, bibljotekarka p. Garczewska, naczelniczka p. Nowakówna, zastępczyni jej p. Chudówna. Do Sądu honorowego wybrano pp.: Oświanówną, Tiezównę, Kandulską, zaś do kom. rewiz. pp. Paplaczykównę, Cholewiankę i Pietzównę Gertrudę. Ks. Wicepatron podziękował w serdecznych słowach wszystkim pp., które wstąpiły do zarządu, prosząc zarazem, aby pracowały gorliwie, następnie złożył wszystkim zebranym życzenia noworoczne i wyraził nadzieję, iż Tow. będzie się rozwijało. (og)

SPORT

Gry ruchowe

Wylosowano następujące rozgrywki o puhar firmy Gąsiorowski i Frankowski w piłkę koszykową na niedzielę godz. 15 „Berger" I — „AZS" I, „Seminarjum" — „Drukarz"; godz. 16: „AZS II — „Marcinkowski" II, „Czarna 13" I — „Zwycięzca z Wolsztyna". W czwartek 30 bm. grają o godz. 20 „Sokół" Poznań — „Marcinkowski" II. Mecze rozpoczynają się o godz. 15 na stadjonie ośrodka przy ul. Marcelińskiej.

Narciarstwo

Na mistrzostwa Jugosławji w Bled wyznaczył PZPN następującą reprezentację Polski: Czech Bronisław i Karol Szostak (SNPTT), Antoni Szostak (Sokół Zakopane) i Zdzisław Motyka (Wisła). Kierownikiem ekspedycji jest p. dr. Henryk Szatkowski. Mistrzostwa Jugosławji rozpoczynają się w Bled 29 bm. Wyjazd ekspedycji polskiej nastąpi w niedzielę.

Pięściarstwo

Trójmecz bokserski HCP — Sokół — Błękitni, który odbędzie się jutro o godz. 18 w hali Cegielskiego wzbudził ogromne zainteresowanie z uwagi na pierwszy występ drużyny Błękitnych i Sokoła. Bilety sprzedawać się będzie przy wejściu na salę.

Mecz Poznań — Monachjum odbędzie się ostatecznie w niedzielę 16 lutego o godzinie 12 w sali kina „Słońce". Zarząd Poznańskiego OZB zdecydował się wczoraj wieczorem na wybór zespołu Monachjum ze względu na dogodniejsze warunki finansowe, niż w propozycji Kolonji. Monachjum jest jednym z najpoważniejszych ośrodków pięściarstwa w Niemczech, a jego drużyna należy do najgroźniejszych; do Poznania zjedzie w swym dobrym doborowym składzie (paru mistrzów Rzeszy), nic więc dziwnego że mecz ten będzie nielada atrakcją sportową.

Piłka nożna

Sparta — Posnania. Pierwsze spotkanie I drużyn odbędzie się w niedzielę 26 bm. o godz. 14 na boisku. Sparty przy wylocie ul. Grunwaldzkiej.

„HCP" I — „Legja" I Powyższe zawody odbędą się w niedzielę o godz. 11, na boisku „HCP" przy Górnej Wildzie 180. Zawody te zapowiadają się bardzo interesująco, ponieważ obie drużyny występują w najlepszych składach.

„HCP" Ib — „III płk. lotn.". Zawody te odbędą się w niedzielę o godz. 14 na boisku „HCP".

Różne

Z okazji dziesięciolecia sportu polskiego Zw. Polskich, Zw. Sportowy postanowił odznaczyć specjalnemi dyplomami honorowemi osoby oraz instytucje najbardziej zasłużone w ruchu sportowym. P. .i z Poznania odznaczone zostały towarzystwa: „Sokół", „Warta", „AZS", „Kl. Wiośl. 04", i „Wielk. Klub Jazdy. Poza tem otrzymali odznaczenia pp.: Stanisław Broniarz, Edmund Szyc obaj z „Warty", gen. Stan. Sochaczewski i dr. Smoluchowski. W Warszawie m. i. otrzymał odznaczenie nasz stał współpracownik p. Tadeusz Semadeni

Hokej na lodzie

Mecz o mistrzostwo okręgu odbędzie się jutro o godz. 11 i pół pomiędzy „Wartą" i „A. Z. S."

RADJO

Programy radjofoniczne

Poniedziałek, dnia 27 stycznia 1930 r.

Poznań (335 m) godz. **13.00** sygnał czasu; godz. **13.05** koncert gramofonowy; godzina **14.00** notowania giełdy pien. i zboż. towarowej; godz. **14.15** komunikaty gosp., roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. **16.50** odczyt TCL; godz. **17.10** lekcja gry szachowej (wykł. p. Jan Machalski); godz. **17.30** audycja regjonalna; godz. **17.45** koncert lekkiej muzyki w wyk. orkiestry wojskowej 56 pp. pod batutą kapelmistrza por. Sadowskiego; godz. **18.45** nadprogram; godz. **19.05** „Silva rerum"; godz. **19.50** feljeton literacki p. t. „Wśród 300 dziewcząt" (wygł. red. Zenon Kosidowski); godz. **20.05** odczyt z cyklu „Z nowoczesnego ruchu społecznego" (wygł. p. Kazimiera Berkanówna); godz. **20.30** „Hrabina — Żebrak" — operetka Leona Aschera (transmisja z Warszawy); godz. **22.00** sygnał czasu z obserwat. astr. U. P. — komunikaty PAT i sportowe; godz. **22.15** lekcja tańców (wykł. p. Stefan Witusz'owski),

Katowice (409 m) godz. **12.05** koncert gramofonowy; godz. **16.00** komunikaty gospodarcze; godz. **16.15** program dla dzieci z Warszawy; godz. **16.45** koncert gramofonowy; godz. **17.15** pogadanka z działu: „Nowości radjowe"; godz. **17.45** muzyka lekka z Warszawy; godz. **19.05** audycja zbiorowa Koła literatów śląskich; godz. **19.30** wizytator dr. E. Farnik: „Wiadomości z gramatyki języka polskiego"; godz. **20.05** dr. Wiktor Przybyła: „Zadania gmin w dziedzinie opieki społecznej"; godz. **20.30** operetka z Warszawy; godz. **22.00** Feljeton z Warszawy; godz. **22.15** komunikaty; godz. **23.00** odczyt „Życie uniwersyteckie" (w języku francuskim); gz. **23.15** transmisja muzyki tanecznej.

Warszawa (1412 m) godz. **12.05** muzyka gramofonowa; godzina **13.10** komunikat meteorologiczny; godz. **15.00** komunikat gospodarczy; godz. **16.15** program dla dzieci „Wesoła wojna"; godz. **16.45** muzyka gramofonowa; godz. **17.15** lekcja języka francuskiego; godz. **17.45** muzyka lekka; godz. **19.10** „Skrzynka pocztowa rolnicza"; godz. **19.25** płyty gramofonowe; godz. **20.30** operetka „Hrabina żebrak" Leona Aschera; godz. **22.00** feljeton p. t. „Trochę kontrastów" — wygł. p. Wanda Grabińska; godzina **22.15** komunikaty; godz **22.35** komunikaty PAT; godz. **23.00** muzyka taneczna;

Wrażenia z Genewy w radjo.

Aktualny i interesujący feljeton usłyszą radjosłuchacze na fali warszawskiej (1412) dziś w sobotę dnia 25 bm o godz. 22.00. Naczelnik Wydziału Prasowego Ministerstwa Spraw Zagranicznych p. Leon Chrzanowski natychmiast po powrocie z Genewy podzieli się z radjosłuchaczami swojemi wrażeniami i opowie o przebiegu obrad ostatniego posiedzenia Ligi Narodów, któremu przewodniczył, jak wiadomo, Minister Spraw Zagranicznych — p. August Zaleski.

Tego samego dnia o godz. 20.15 znany podróżnik p. Wojciec Marylski wygłosi feljeton poświęcony łowom na grubego zwierza u podnóża góry Ruwenzori w Afryce.

Fiasco fultografji w Niemczech.

W dniu 20 grudnia r z. stacja berlińska po raz ostatni nadawała obrazy, czyniąc w ten sposób zadość licznym głosom radjoabonentów i prasy, która już od dość dawna domagała się skasowania fultografji, zagważdżającej programy audycji przykrem brzęczeniem. Jak zaznacza gazeta „Tempo" był to eksperyment chybiony i kosztowny. Systemu kpt. Fultona nie udało się z korzyścią dla radja spożytkować. Tanie aparaty dawały obrazy, nie mogące zadośćuczynić najskromniejszym wymaganiom estetycznym. System Karolusa zdaje się mieć lepszą przyszłość.

Radjostacja poznańska wciąż jeszcze niepotrzebnie zużywa energję na nadawanie obrazków. Coprawda nie nadaje ich już wieczorem, lecz w czasie popołudniowym, gdy to nikomu nie przeszkadza.

Oryginalne radjo - nagrody.

Kierownik pewnego duńskiego lokalu, w którym nadaje się co jakiś czas koncerty radjowe, wpadł na ciekawy pomysł. Pragnąc spopularyzować swój lokal i wzbudzić dla koncertów zainteresowanie, ogłosił konkurs dla wszystkich słuchaczy. Zadanie polegało na odgadnięciu tytułów poszczególnych produkcyj muzycznych. W nagrodę każdy szczęśliwy uczestnik ma prawo zjeść pierwszorzędny obiad — gratis w owym lokalu.

O innym jeszcze ciekawszym wypadku donoszą pisma angielskie.

Przed budynek londyńskiej stacji nadawczej zajechał pewnego dnia wóz ciężarowy, z którego wysiadł woźnica i zapytał portjera o nadającego prognozę pogody.

— A czego pan sobie życzy od niego? zapytał portjer.

— Mam do oddania beczkę węgorzy.

— Węgorzy?! zdumiał się portjer.

Do przesyłki dołączony był list, który wyjaśnił dziwaczny wypadek. Jak się okazało, pewien rybak irlandzki wybrał się na połów. Będąc w drodze, usłyszał przez radjoodbiornik zapowiedź zbliżającej się burzy. Powrócił więc czemprędzej i wkrótce potem zerwał się szalony orkan, który byłby niechybnie roztrzaskał barkę rybacką o nadbrzeżne skały.

Pragnąc się więc odwdzięczyć speakerowi, przesłał mu beczułkę ryb, dziękując za mimowiednie ocalone życie. (H. J.)

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Zw. Zaw. Automobilistów Oddział w Poznaniu.** Walne doroczne zebranie odbędzie się dnia 26 bm o godz 10 w lokalu p. Kasperkowej przy ul. Kraszewskiego 16. O ile o godz. 10 nie stawi się przynajmniej 51 proc. członków, natenczas zebranie zostanie odroczone do godziny 10,15, poczem odbędzie się bez względu na ilość przybyłych członków, a wtenczas tak wybory jak i uchwały uzyskują prawomocność

— **Wszechstanowy Związek Białych Rycerzy Poznań - Tum.** W niedzielę dn 26 bm o godz 8.45 zbiórka na pl. Tumskim celem wysłuchania mszy św W poniedziałek 27 bm. o g. 19.30 zebranie plenarne w Domu Katolickim na Śródce.

— **Grono Przyjaciół Sceny Polskiej.** — Walne zebranie, zapowiedziane na niedzielę 26 bm., nie odbędzie się

— **Rycerze Białego Orła oddz. II Wilda.** Zebranie plenarne odbędzie się w niedzielę 26 bm. o godz. 15 w sali p. Fiedlerowej, Górna Wilda 47. Goście mile widziani

— **Tow. Uczniów Handlowych.** Nadzwyczajne zebranie „Kółka Scenicznego odbędzie się w niedzielę, dnia 26 bm o godzinie 16 w „Ognisku" przy Al. Marcinkowskiego 26 — Plenarne zebranie Tow Uczniów Handlowych odbędzie się w czwartek, dnia 30 bm. o godz 8 wiecz na małej sali Domu Król. Jadwigi, Al Marcinkowskiego 1.

— **Tow. Cechowej Czeladzi Stolarskiej** Plenarne zebranie odbędzie się w niedzielę 26 bm o godz 11 w salce OO Franciszkanów. Zarazem podaje się, iż urządza się tegoż dnia zabawę karnawałowa w salach „Boulevard" przy pl. Nowomiejskim 5. Początek zabawy o godz 17

— **Polsko - Katolickie Tow. Głuchoniemych.** Miesięczne zebranie, połączone z walnem zebraniem Kasy Pośmiertnej, odbędzie się w niedzielę dnia 26. bm. o godzinie 16 na sali p. Jarockiego.

— **Kat. Tow.. Rzemieślników Polskich.** Walne zebranie odbędzie się w poniedziałek dnia 27 bm. o godzinie 19.30 na sali Domu Królowej Jadwigi. Na porządku obrad sprawozdania, wybór nowego zarządu, przyjęcie budżetu i inne ważne sprawy

— **Tow. Powst. i Wojaków Łazarz - Górczyn.** Roczne walne zebranie odbędzie się w poniedziałek dnia 27 bm o godzinie 7 wieczorem przy ulicy Marszałka Focha 81 Na porządku obrad wybór ustępujących członków Zarządu i bardzo ważne sprawy. W myśl uchwały Zarządu z dnia 18 bm. członkowie, którzy zalegają z składkami, nie mają prawa głosu.

— **Stowarzyszenie Młodzieży Obywatelskiej Poznań - Śródmieście.** Roczne walne zebranie odbędzie się w poniedziałek 27 bm. o godzinie 20 na sali posiedzeń Koła Senjorów. Al. Marcinkowskiego nr. 26, II dom ogrod., II ptr. O przybycie wszystkich członków uprasza Zarząd.

— **Związek Zawodowy Pracowników Przemysłu Gastronomiczno - Hotelowego** Okręg Poznański. Zebranie informacyjne — zawodowe w poniedziałek 27 bm. o godzinie 1 w nocy w rest „Boulevard".

— **Poznański Klub Wioślarek** urządza we wtorek dnia 28 bm o godzinie 19.30 na salce restauracji Continental (św. Marcin) skromną herbatkę z tańcami.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Hoffa 10 zł; — Lenejewska 5 zł; — Antoni Brzuszkiewicz 5 zł; — urzędnicy Elektrowni Miejskiej zamiast wieńca na trumnę ś p. Franciszka Kwiatkowskiego 32 zł; F. i H. Szymańscy 10 zł; — F. Chojnacki 5 zł; — T. J. 2 zł; — N. N. 10 zł; — Rowecka 25 zł; — Czesław Cichowicz, „Apollo" 28 zł; — Kabaret „Apollo" 5 zł; — Cegielska Janówiec 5 zł; — W. N. Pobiedziska z podziękowaniem za doznaną łaskę z prośbą o dalsze, 20 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 2 023,79 zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Teresa Durczakówna 4 d. 12 i pół godz. Marja Marciniak z d. Frąszczakówna, 38 lat. Bohdan Stanisław Kiersnowski, urzędnik, 45 l. Izabela Kusztelanówna, artystka malarka, 49 l. Genowefa Piechocka, robotnica, 19 l. Marja Deutschowa z d. Rutkiewiczówna, wdowa, 69 l. Gertruda Rossdorfówna 3 m. 11 d. Bronisława Witucka z d. Graczykówna, 37 l. Alfred Suszczyński, kancel. sądowy, 57 l. Marja Kornowska z d. Gierniżanka, wdowa, 65 l. Eugenja Marja Szukalska 4 godz. Wacław Sienicki, urzędnik bankowy, 66 lat Marja Dubiszowa z d. Kasprzakówna, 40 l. Jan Łukowski, robotnik, 62 l. Klemens Złotowicz, kupiec, 49 l. Urszula Przynoga 4 m. 8 dni Jadwiga Jakimowiczówna 3 m. 25 d. Bogumił Kwiatkowski, uczeń szkolny, 9 l. Jan Jankowiak, bileter, 30 l. Cecylja Witkowska 2 m.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **P. Marja Makowska.** Radzimy „firmie" tej nie ufać zbytnio; o ile nam wiadomo, chodzi jej o sprzedawców domokrążnych jakiegoś kleistego preparatu. — Obecna waluta polska ma wystarczające zupełnie pokrycie złote; pogłoski, o których Pani pisze, należy wobec tego uważać za bezpodstawne. (K)

— **J. W. Daszewice.** Dobroczynność

— **Stały korespondent Jarocin.** Szkoła taka nie istnieje. (K)

— **W. Z.** Podlegają również obowiązkowi służby w wojsku. (K)

— **Z. R. Poznań.** Nie interesowaliśmy się tym konkursem i nie wiemy, jaki był wynik. Przypuszczamy, że warunki konkursu i prawdopodobnie także jego wynik były podane w dziale ogłoszeń. (K)

— **F. W.** Pedagogjum Akademickie, Poznań św Marcin 40. (K)

— **W. B. z Poznania.** Wystarczy adresować na Waszyngton (K)

— **P. W. Karolewski, Rzegnowo.** Równowartość hipoteki z grudnia 1918 r. wynosi 6700 zł; jeżeli to zwykła hipoteka, należność zwaloryzowana (na 15 procent) wynosi wraz z odsetkami do końca roku 1924 — 1206 zł. jeżeli zaś reszta ceny kupna, należność zwaloryzowana (najmniej na 18¾ proc.) wynosi wraz z odsetkami do końca 1924 r — 1507.50 zł. — Równowartość hipoteki z grudnia 1919 r. wynosi 923 zł Należność wraz z odsetkami do końca 1924 r. wynosi, stosownie do tego, czy to hipoteka zwykła czy też reszta ceny kupna, 166.14 zł względnie 207.69 zł.

— **L. J. 200.** 1) Termin wypowiedzenia stosownie do umowy lub dwa tygodnie do pierwszego danego miesiąca 2) Składki do kasy chorych płacą: pracodawca trzy piąte, pracobiorca dwie piąte; składki inwalidzkie po połowie. 3)Można potrącać straty z płacy jedynie za dobrowolną zgodą pracownika. (K)

— **P. K. Piechowiak.** Gospodyni nie jest pracownikiem umysłowym w myśl art. 2 rozp. Prez. Rzplitej z dnia 16 marca 1928 o umowie o pracę pracowników umysłowych, ani także w myśl art. 3 rozp. Prez Rzpl. z 24 listopada 1927 o ubezpieczeniu pracowników umysłowych. — W sprawie ubezpieczenia dobrowolnego należy wnieść podanie do Zakładu Ubezpieczenia Pracowników Umysłowych w Poznaniu, ul. Sew. Mielżyńskiego 2. (K)

Pan na balu.

W smokingu, skrojonym jak z żurnalu
Wytworny, piękny w każdym calu,
Pełne zachwytu spojrzenia zbiera —
No — bo to klijent EDMUNDA RYCHTERA.
Ma powodzenie zapewnione,
Może na balu znajdzie żonę
Dlaczegożby nie? — wszak się ubiera
U niezawodnego Edmunda RYCHTERA.
Niechaj więc każdy za jego przykładem,
Zostanie dżentem — a nie dziadem
Bo tym się tylko szczęście otwiera,
Których ubrania są od RYCHTERA.
zw 21 070/1

Ostrze nożyka decyduje o dokładnem ogoleniu

i dlatego nożyki Gillette wykonane z najlepszej stali i wyostrzone z matematyczną dokładnością, golą wielokrotnie i znakomicie.

Miej zawsze zapas nożyków Gillette.

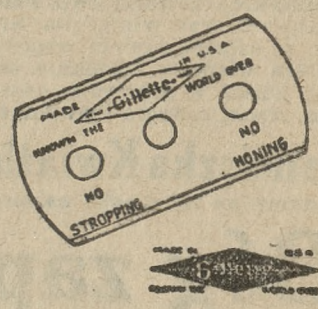

Gillette

nw 6492

Borykając się z trudnościami codziennego życia i narzekając na biedę zapominamy, że często winę tego smutnego stanu ponosimy sami Mianowicie lgnąc jak mucha do lepu do towarów zagranicznych, i zwłaszcza specyfików leczniczych wysyłamy miljony złotych z Polski podczas gdy nabycie ich nie zawsze jest konieczne gdyż można je z łatwością zastąpić wyrobami krajowemi Pw 7453 47.50

TABLETKI PARAMINT „ERBE" o przyjemnym smaku i zapachu stanowią sympatyczny i **PEWNY ŚRODEK DESINFEKUJĄCY GARDŁO I KRTAŃ**, nietylko dla chorych lecz i zdrowych przy pielęgnowaniu osób chorych zakaźnie, oraz podczas epidemji tak w domu jak i w szpitalach, szkołach, urzędach w tramwaju i w kinie. **PARAMINT „ERBE"** zażywaj kilka razy dziennie abyś się nie zaraził **GRYPĄ, ANGINĄ** lub innemi chorobami.

Do nabycia w aptekach i drogerjach.

Wielebnemu Duchowieństwu, Czcigodnym Siostrom Miłosierdzia zakładu Przem. Pańskiego, Cechowi Mistrzów stolarskich, Tow. Rzemieślników, wszystkim Krewnym, Przyjaciołom i Znajomym, za szczere dowody współczucia oraz liczne wieńce i kwiaty i udział w pogrzebie, drogiego męża i ojca, ś. p.

Wincentego Pawlickiego

składają najserdeczniejsze zw 21 449

Bóg zapłać!

Żona, dzieci i rodzina.

Wielebnemu Duchowieństwu, PP. Mistrzom Cechu Piekarskiego, Przyjaciołom, Znajomym, Sąsiadom i Krewnym za liczny udział w pogrzebie i oddanie ostatniej przysługi, p. Ringowi i Chórowi Męskiemu pod wezw. św. Kazimierza, za pienia nad grobem naszej kochanej córki i siostry, ś. p. zw 21 448

Marji Chmielnikówny

oraz za okazane i nadesłane nam liczne dowody szczerego współczucia i złożone na grobie liczne wieńce, wyrażamy na tej drodze nasze serdeczne

Bóg zapłać!

Rodzina.

Za tak liczne i serdeczne okazane mi współczucie, tak wielką ilość przepięknych wieńcy i tak liczny udział w pogrzebie męża mego, ś. p.

Stanisława Surmy

składam na tej drodze wszystkim życzliwym, Kolegom, Krewnym, Przyjaciołom, Znajomym, Szan. Związkowi pp. nauczycieli emerytów, moje serdeczne zw 21 450

podziękowanie.

Helena Surmowa.

Podziękowanie.

Wielebnemu Duchowieństwu, Panu Dyrektorowi, Panom Mistrzom i Pracownikom Elektrowni Miejskiej, Towarzystwu Przem. Wilda, Szan. Lokatorom oraz wszystkim Krewnym i Znajomym za szczere dowody współczucia, nadesłanie licznych wieńców i oddanie ostatniej przysługi przez udział w pogrzebie, naszego najdroższego brata, zięcia, szwagra i wujka, ś. p. dw 3901

Franciszka Kwiatkowskiego

składamy na tej drodze najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

Rodzina.

Poznań, dnia 25 stycznia 1930 r.

Zakład pogrzeb. St. Jaśkiewicz, Klasztorna 14.

Przewielebnemu Rekt. Sem. Duchown. Ks. Prof. K. Rolewskiemu, Ks. Mans. Zarembie, Wiel. Księżom, a przedewszystkiem za pomoc w pogrzebie WPanu Komend. Sauterowi, Szan. Komendzie P. P., WPanom St. Przodown., Przodownikom i Współpracownikom Komisarjatu I., Tow. Sobieskiego (Chórowi), Tow. Sokół, Tow. Jedność, wszystkim Krewnym i Znajomym za nadesłanie wieńców, współczucie oraz udział w pogrzebie, najdroższego męża mego i ojczulka, ś. p. dw 3984

Franciszka Jankowskiego

emer. przodownika P. P.

składam najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

Żona z córkami.

Poznań, Chwaliszewo 21/22.

Za oddanie ostatniej przysługi mężowi mojemu, ś. p. zw 21 432

Emilowi Haniszowi

oraz okazane współczucie i złożone wieńce, składam na tej drodze wszystkim Uczestnikom, najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

Stroskana **żona i córka.**

Ubikacje masywne

2-piętrowe, wśród miasta, posiadające własną bocznicę kolejową, nowo wyrestaurowane, nadające się na każde przedsiębiorstwo fabryczne lub przemysłowe, jest częściowo lub w całości natychmiast do wydzierżawienia. Zgłoszenia do biura ogłoszeń „PAR", Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 4,110 Pw 8810-4,110

Dnia 23 stycznia 1930 roku, zmarł nagle, nasz najukochańszy ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Józef Maćkowiak

przeżywszy lat 65.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 26 b. m. o godz. 3,30 z kostnicy św. Józefa na cmentarz św. Marciński przy ul. Bukowskiej. Msza św. żałobna we wtorek, 28 b. m. o godz. 7,30 w kościele św. Marcina.

W ciężkim smutku pogrążeni

dw 3998 **żona, dzieci i wnuki.**

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjał", Poznań, ul. Towarowa 25 — Telefon 31-80.

W dniu 23 stycznia 1930 r., zmarł nagle nasz długoletni współpracownik, ś. p. dw 3999

Józef Maćkowiak

przeżywszy lat 65. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 26 stycznia 1930 r., o godz. 3,30, z kostnicy św. Józefa. W Zmarłym straciliśmy zacnego kolegę.

Cześć Jego pamięci!

Pracownicy

F-y Elektro - Industrja.

Dnia 20 stycznia 1930 roku zmarł, ś. p.

Dr. med. Ernst Klitsch

z Zbąszynia.

W Zmarłym straciliśmy zacnego Kolegę i gorliwego członka.

dw 3985 **Związek Lekarzy Zach. Polski.**

Dnia 23 stycznia 1930 r. zmarł po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, nasz współpracownik, ś. p. zw 21457

Alfred Suszczyński

przeżywszy lat 57. Cześć Jego pamięci.

Naczelnik i urzędnicy Sądu Grodzkiego w Poznaniu.

Pogrzeb odbędzie się niedzielę, dnia 26 stycznia 1930 r. z kostnicy św. Józefa o godz. 1.30 na cmentarz św. Marciński przy ulicy Bukowskiej.

PRZYRZĄDY KREŚLARSKIE i miernicze winny być w najlepszym gatunku i **idealnie wykończone!**

dlatego kupujcie je w firmie

G. GERLACH, Poznań,

Pw 8875-2,75 **Gwarna 14 — Telefon 52-32.**

Fabr. egz. w Warsz. od 1816 r.

Dzielnego maszynistę

do maszyny parowej 200 H. P., który zarazem obsługiwać musi stację elektryczną, oraz

dzielnego ślusarza maszynowego

poszukują

FABRYKI SZKŁA UJŚCIE, Spółka Akcyjna

dawn. Friedr. Siemens w Ujściu. Pw 8845-4,150

Przewielebnemu Duchowieństwu oraz P. P. Urzędnikom Pocztowym jak i też Krewnym i Życzliwym za oddanie ostatniej przysługi i liczne wieńce oraz szczere wyrazy współczucia z powodu zgonu mego najdroższego męża, naszego ukochanego ojca, teścia dziadka i brata, ś. p.

Jana Spychalskiego

składa najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

żona z dziećmi i rodzina.

zw 21438

Płaszcze żałobne Damskie

stale na składzie, miarowe starannie wykonane w okresie 24 godzin, najtaniej

Józef Szuster

Stary Rynek 76, I. ptr. (naprzeciw Odwachu).

zw 21 058

TYLKO

Lakiery - Emalje - Farby marki

„SMOK"

są najlepsze i najtrwalsze. Kto „Smokiem" maluje. Nigdy nie żałuje. 5 w 1899

PATENTY

wzory i znaki ochronne w Polsce i zagranicą

MARCELI ZOCH,

inżynier dyplomowany rzecznik patentowy

Poznań, Przecznica 9.

Pw 8944-1,100

SPÓŁKA OSADNICZA W POZNANIU Sp. Akc.

(dawn. Bank Osadniczy S. A.)

Poznań, ulica Rzeczypospolitej nr. 1. Telefon nr. 31-16.

INSTYTUCJA UPOWAZNIONA PRZEZ MIN. REFORM ROLNYCH DO PRZEPROWADZANIA PARCELACJI ZAŁATWIA PRZY KOSZTACH NAJNIŻSZYCH PARCELACJE I WNIOSKI O WYŁĄCZENIE CELOWO SZYBKO FACHOWO Pw 8788-8,118

Polecamy na dogodnych warunkach spłaty z własnych terenów parcele budowlane w Poznaniu i nad Bałtykiem (okolica Chłapowa i Gdyni).

Parcele budowlane

30 mórg w jednym obszarze, na Miasteczku, blisko kościoła, są w całości lub częściowo, nadające się na budowlę domów urzędniczych lub przedsiębiorstwo przemysłowe tanio do sprzedania. Zgłosz. przyjmuje

P. Stachowski, Poznań, ul. Krasińskiego 2.

M. MINDYKOWSKI

Poznań, ulica Żydowska 33.

Nerwowi, neurastenicy

cierpiący na drażliwość, słabość woli braku energji, melancholję, przesyt życia, bezsenność, ból głowy, wrażliwość nerwów, śledzi nnicę, nerwowe zaburzenia serca i żołądka otrzymają bezpłatnie broszurę Dr. Weisego Słabość nerwów

Dr. GEBHARD i S-ka — GDAŃSK. Nr. 85.

Pw 6938 46.28

Przeprowadzki, zwózki kolejowe

i wszelki zwóz towarów, krótkie i dalsze tury, uskuteczniam

samochodem ciężarowym

Zgłoszenia: ul. Dąbrowskiego 83 85, w podwórzu składnica 10, telefon 7452 zw 21054

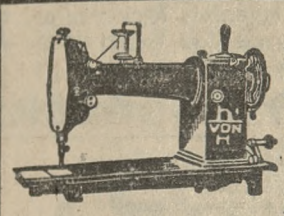

DOM MASZYN „Warta"

Poznań, Wielka 25, tel. 37-33

poleca Maszyny do szycia Rowery i Wirówki

Reparacje pod gwarancją.

Firma istnieje od 40 lat. Tw 751

Wydzierżawię z powodu choroby

przedsiębiorstwo zbożowe

od 10 lat zaprowadzone, dobrze prosperujące, w mieście powiatowem, śpichlerz obszerny, stajnie, garaż, śrutownia z elektrycznym zapędem. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Pozn pod zw 21 435

NASIONA

warzyw i kwiatów

wysoko gatunkowe, o wielkiej sile kiełkowania. Przywóz wolny. Cenniki na żądanie bezpłatnie. Pw 8808-8,120

H. JUNGCLAUSSEN,

Frankfurt — Oder 18.

Hodowla nasion — Szkółki drzew.

ZAKUPILIŚMY ZA 1/2 CENY GOTÓWKOWO WIELKĄ PARTJĘ FUTER

Znajduje się w tej partji **około 100 sztuk szlachetnych okazów, oryginalne skunksy, piżmowce i oposy, kołnierze naturalne wydry i karakuły** osiągnięta korzyść z zakupu przypada kupującemu, ponieważ także za **pół** ceny wyprzedajemy.

Proszę korzystać z niebywałej okazji.

Futra spacerowe — Futra sportowe — Futra do wyjazdu — Kożuchy szoferskie — Kurtki futrzane — Koce jedno i dwuosobowe — **Kamizelki futrzane — Kamizelki jelonkowe — Kapy i rękawice futrzane.**

PALTA - ULSTRY - RAGLANY - UBRANIA - BURKI - JUPY

NA

KARNAWAŁ

FRAKOWE garnitury z krepy w najwyższym gatunku . . . **250 złotych**

SMOKINGOWE garnitury z krepy w najwyższym gatunku . . . **200 złotych**

gotowe i na miarę, w nagłych wypadkach wykonanie w 24 godzinach.

ul. Fr. Rataiczaka 2 EDMUND RYCHTER ul. Wrocławska 14

ul. Wrocławska 15, przy ul. Wrocławskiej 15 po schódkach, wielkie masy skór baranich, kożuchy długie i krótkie, kalesony futrzane tak zwane skopiaki oraz różne rodzaje kożuchów surowych i poszytych, na które ustalono 20% zniżki.

F-a J. Zagrodzki i S-ka

Poznań, ul. Zamkowa 5 tuż przy St. Rynku

urządza:

10 tanich białych dni

dając korzyści **jakich jeszcze nie było.**

Oto dowody:

Płótna na bieliznę metr. . . .	0,95 zł	**Ręczniki** z metra	0,75 zł
Ludowe na bieliznę metr . .	1.15 zł	**Ręczniki** waflowe	0,68 zł
Krośniak na bieliznę metr .	1.20 zł	**Ręczniki** waflowe	1.15 zł
Ludowe Ia na bieliznę metr	1.40 zł	**Ręczniki** frotté	1.85 zł
Silesia na bieliznę metr . . .	1.65 zł	**Ręczniki** adamaszk.	1.55 zł
Nansuk, najlepszej jakości .	2.70 zł	**Pościelowe** w kratę	1.20 zł
Płótna prześcieradł. 140 cm.	2.40 zł	**Maglownikowe**	1.95 zł
Płótna na powłoki, 140 cm. .	2.25 zł	**Inlety** . . . . . od	1.65 zł
Płótna na powłoki, 160 cm. .	3.10 zł	**Drele** spodkowe, 110 cm.	2.80 zł
Płótna Silesia, 160 cm.	3.60 zł	**Kołdry** białe . . . . . od	7.30 zł
Surówka najlepsza, 72 cm. .	1.25 zł	**Kołdry** kolorowe . . . . . od	5.50 zł
Surówka najlepsza, 140 cm. .	2.50 zł		

Szczególną uwagę zwracamy na partję:

Crepe de chine w doskonałym gatunku . . . . . po **13.50**
Eolien niezrównanej jakości . . . . . po **3.60**
Aksamitów do prania, w wszystkich kolorach . . . . . po **2.95**

Ceny towarów zimowych na **suknie, płaszcze, ubrania, palta,** które polecamy w pierwszorzędnych gatunkach, **obniżyliśmy do ostatecznych granic. — Ceny nasze przeważają wszelkie ustępstwa rabatowe.** Kw 1527-28

Uwaga! W tym samym czasie będziemy sprzedawać **partję okazyjną nowości wełnianych** w najlepszym gatunku na letnie **płaszcze i kostjumy,** 140 cm. szer. po **12.50 zł** za metr. **Uwaga!**

KURS TEORETYCZNY

pod kierunkiem profesora Feliksa Nowowiejskiego.

Kompozytor Feliks Nowowiejski, otwiera z dniem 1 lutego, prywatny 6-miesięczny kurs teoretyczny następujących przedmiotów:

1. Nauka harmonji według systemu Thuillego, Riemana i Busslera.
2. Kontrapunkt pojedyńczy i podwójny, imitacja, kanon i fuga:
   a) ścisły według Bellermana i Hallera (Gradus ad Parnassum)
   b) swobodny według Noskowskiego, Busslera, Riemana i Schönberga.
3. Instrumentacja nowoczesna.
4. a) kompozycja świecka według szkoły mistrzowskiej w berl Akademji muz. (opera — Symfonja — oratorjum);
   b) kompozycja religijna według Akademji muzyki kościelnej w Ratyzbonie.
5. Analiza dzieł klasycznych.
6. Kurs improwizacji dla organistów, pianistów i kompozytorów, którzy skończyli naukę kontrapunktu.
7. Kurs kapelmistrzowski, obejmujący repertuar operowy i symfoniczny.

Zdolnych uczniów przygotowuje się do egzaminów w państwowych akademjach muzycznych Berlina, Wiednia, Lipska, Brukseli i Paryża. Młodzi kompozytorowie z dyplomami mają sposobność dalej się kształcić.

Już samo nazwisko wybitnego polskiego kompozytora, laureata szkoły mistrzowskiej berlińskiej, mającego za sobą rozległą praktykę i doświadczenie we wszystkich działach muzyki jest gwarancją powodzenia tej nowej placówki naszego wychowania muzycznego i niewątpliwie skupi około osoby zasłużonego artysty tych wszystkich adeptów i miłośników sztuki muzycznej, którym nadarza się niezwykła sposobność uzupełnienia i wzbogacenia swej wiedzy teoretycznej. zw 21 378

Zgłoszenia piśmienne można już skierowywać pod adresem kompozytora, **Poznań, Aleja Wielkopolska.**

Nauczyciel wiejski

z zdolnościami redaktorskiemi, umiejący popularnie pisać w kierunku politycznym i oświatowym dla narodowo myślącego ludu wiejskiego, **poszukiwany.** Zgłoszenia z dołączeniem życiorysu do ekspedycji niniejszego pisma pod zw 21 429/30. Oferty nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

Wykwalifikowanego

TOKARZA

wyłącznie do precyzyjnych robót, **poszukuje** poważne przedsiębiorstwo samochodowe na stałą pracę. Zgłoszenia do biura ogłoszeń **„PAR“,** Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 4,145 Pw 8838-4,145

Pewny

bilansista

zdolny organizator biurowości, który już zajmował kierownicze stanowiska w wielkich firmach, umiejący stawiać analizy bilansowe (20-letnia praktyka), posiadający kilka tysięcy złotych w gotówce — **poszukuje odpowiedniego stanowiska kierowniczego** w przemyśle lub handlu. Także przyjąć mógłbym udział w jakimkolwiek T z o. o. pod warunkiem otrzymania stanowiska kierowniczego. Of. do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 21 451

Zawsze się wesoło obawisz w Sołaczu, ul. SOŁACKA 1, wejście z ul. Śląskiej w DANCINGU RESTAURACJI

Lokal otwarty do rana.

Tel. 38-27

1 minuta od tramwaju. zw 21 350

Parkiet — Jazz-band — Winiarnia — separatki.

TELEGRAM

Znany jasnowidz grafolog J. Karten do Poznania już przybył

Karten wpada w trans, przenika w człowieku wszelkie organy i widzi wszelkie choroby. W chorobach udzielając bezpłatnych porad.

Karten widzi przeszłość, teraźniejszość i przyszłość, posiadając przeszło 12 tysięcy pism dziękczynnych z całej Polski oraz z zagranicy. Bada listy anonimowe. zw 21 440

Karten uznany również przez 3 profesorów uniwersyteckich — wykrywając nawet morderstwo.

Godziny przyjęć: przed poł. od 10—12, po poł. od 5—7, w niedziele od 5—7. **Strzelecka 3, parter prawo.**

Zastrzega sobie również nieprzyjęcia bez podania powodów. W wyższych sferach udzielam wszelkich porad i przychodzę na żądanie w dom.

Wielkopolska Hurtownia Szkła Sp. Akc.

Tel. 55-59. Poznań, Półwiejska 9. Tel. 55-59.

Filja Bydgoszcz, ulica Emila Warmińskiego 12.

poleca Pw 8729-8 96

SZKŁO OKIENNE

dachowe, meblowe, ogrodowe, sygnałowe, szyby do okien wystawowych, cegły, dachówki, posadzki szklane, kit szklarski, diamenty, listwy do ram obrazowych, obrazy marki F.F.

Własna fabryka luster i szlifiernia szkła wykonuje i odnawia lustra, dostarcza gotowe oszklenia kramnic, szyby gięte i t. p.

Wielki wybór.

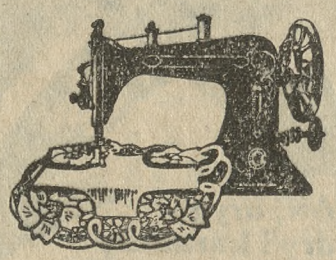

Haftowanie

cerowanie bez specjalnej płytki co wyklucza łamanie igieł i nauka darmo. Reparacje wszelkich systemów. Części na składzie, także do Singera. **TANIO** ponieważ w mieszkaniu i na raty. Jako doświadczony zawodowiec i z nakazu sumienia prowadzę maszyny tylko takie, które przewyższają maszynę amerykańską Singera. Pw 7235/6-47, 168/4

T. Konikiewicz, Poznań,

Plac Nowomiejski 1a (wejście z bramy).

---

20 jałowic

wysoko cielnych, czarno-białych z łąk nad Notecią

sprzeda

MAJĘTNOŚĆ JEŻEWO, NAD NOTECIĄ

poczta i telef. Łabiszyn 1, stacja kol. Brzoza.

zw 21 422

Książkowa - bilansistka

siła pierwszorzędna z praktyką **poszukuje odpowiedniej posady.** Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod **zw 21398**

Poszukuję

sekretarza adwokackiego

od dnia 1 lutego 1930 r., względnie 15 lutego 1930 r. Oferty piśmienne wraz z podaniem warunków należy przesłać pod adresem: dw 3970

Ferdynand Grzywacz, Adwokat i Notarjusz, Lidzbark (Pom.)

Pomocnik

z branży bławatnej

potrzebny od 1. 2. do hurtowni w Poznaniu. Oferty wraz odpisami świadectw i podaniem pensji do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 21 322

Dobry cholewkarz

do prowadzenia

pracowni cholewek

jako samodzielny na własny rachunek za złożeniem kaucji **potrzebny.** Zgłoszenia piśmienne do Kurjera **rw 8465**

Poszukuje się zdolnego, dobrze poleconego

podróżującego

z branży spożywczej. Zgłoszenia tylko piśmienne proszę skierować pod: zw 21 443

Jan Kajewski — Poznań — ul. 27 Grudnia 5.

AGENCI

trudniący się sprzedażą książek i innych artykułów na raty, mogą otrzymać kilka dodatkowych, dobrze opłacających się artykułów łatwego zbytu. Oferty do eksped. Kurjera Pozn. **pod nw 6469**

WINIAKI LIKIERY

WINKELHAUSEN

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE: WINKELHAUSEN T.A. STAROGARD-POMORZE ZAŁ. 1846

RUMY ARAKI

Nagrodzone na P. W. K. **Państwowym Złotym Medalem.**

Pw 6026-42 147

„TRYUMF" wypierze w ciągu kilku minut

Dyrekcja Kursów Gospodarczo-Zawodowych w Poznaniu

Mając go w użyciu mówi:

„W użytkowaniu aparat ułatwia wykonanie prania, spełniając zarazem zastosowanie organizacji pracy, by na mniejszym wysiłkiem przy użyciu najmniejszej ilości czasu spełnić swoje zadanie".

O prawdziwości przekonaj się na pokazach prania **ul. Półwiejska 5, wtorki, środy, piątki od 4—6 godz.**

Proszę o przyniesienie brudnej bielizny którą się czystą zwraca.

Telefon 56-95. Pw 8841-4,147

OSTRZEŻENIE: Chcąc nabyć proszki naszego wyrobu, należy przy kupnie akcentować i wyraźnie żądać oryginalnych proszków z „Kogutkiem" Gąseckiego znanych od lat trzydziestu. Zwracajcie uwagę i odrzucajcie uporczywie polecane naśladownictwa w podobnem do naszego opakowania. (w 6550

Wolnym od wszelkich

bólów reumatycznych, gośćcowych, nerwobólów stanie się ten kto używa systematycznie znakomite nacieranie p.n.

ICHTIOMENTOL

Wszędzie do nabycia.

Główny skład wysyłkowy na Polskę i Gdańsk:

Laboratorium chem. apteka

Mrn. zy nona Eoe mana

Lwów, Teatyńska 16.

Kawa tańsza

Wielka zniżka cen na wszelkie gatunki

KAWY

St. Milachowski

Poznań

ul. Fr. Ratajczaka 40

(narożnik ul. 27 Grudnia 1)

Pierwszorzędny magazyn kawy.

Pw 8814 4 126

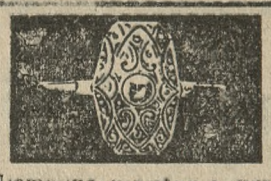

Niemodną biżuterię przerabiam podług nowszych mode i paryskich. **Reparacje** złotnicze i zegarmistrzowskie wykonuje szybko dobrze i tanio. Kw 1528

W. KRUK, jubiler,
Poznań, ul 27 Grudnia 6.

Poszukuje SKŁADU

w powiatowem mieście, nadającego się do prowadzenia konfekcji i artykułów męskich. Oferty z warunkami dzierżawy skierować do Kurjera Poznańskiego pod zw 21442

Elita Poznańska ubiera się

w Salonie Mód

przy własnej pracowni wykwintnych sukien

Maryli Singerowej,
Mickiewicza 9, parter.
telefon 79-21. nw 7813

Polecamy

MĄKĘ MIĘSNĄ

paszę skoncentrowaną, zawierającą ca 50% białka, 10% tłuszczu, 26% fosforanu wapnia, jako przymieszkę do karmu dla bydła, trzody chlewnej i drobiu. Zwierzęta karmione dłuższy czas mąką mięsną są odporne na wszelkie choroby zakaźne. Najrzetelniejszy środek do tuczenia bydła.

Poznańska Fabryka Mąki Mięsnej i Kostnej
Poznań, Małeckiego 21 — Telefon 68-35.
Na żądanie przesyłamy prospekty darmo.
dw 3901

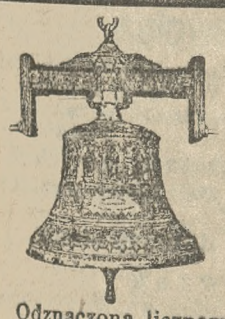

Największa w Polsce Odlewnia Dzwonów

Braci FELCZYŃSKICH

w Kałuszu, ul. Siwiecka 5
i w Przemyślu, ul. Krasińskiego 63 a.

Firma istniejąca przeszło 120 lat.

Odznaczona licznemi medalami i nagrodami na wystawach krajowych i zagranicznych a między temi:

Wielki Złoty Medal P. W. K. w Poznaniu 1929 r.
Grand Prix Liége (Belgja) W. M. 1928 r.
Złoty Medal Wilno W. Rol. Przem. 1928 r.
Grand Prix Paryż W. M. 1927 r.
Wielki Złoty Medal W. Kość. 1909 r.
Złoty Medal Stryj W. Rol. Przem. 1909 r.

Dostarcza dzwony wszelkich rozmiarów i tonów.
Przelewa stare nieużyteczne dzwony.
Wykonuje kompletne żelazne dzwonnice.
Posiada stale na składzie wielką ilość dzwonów gotowych.
Uwaga: Dzwony, które mają być dostarczone na Wielkanoc należy zamawiać przynajmniej sześć tygodni wcześniej. dw 3988

KAMIENICA

ładna, w rynku Jarocina zaraz **na sprzedaż.** Wolne mieszkanie i skład. Oferty Kurjer **zw 21458**

Ubikacyj fabrycznych

powyżej 700 kw. mtr., **poszukuję zaraz celem dzierżawy** ewtl. kupię budynek fabryczny o podanym rozmiarze. Zgłoszenia piśmienne do eksped. Kurjera Pozn. pod zw 21436

Wyjątkowo dogodna oferta
HACELE (Hufstollen)
pierwszorzędnej jakości

300 000 nowych haceli słupkowych lub piramidkowych do wkręcania (Klotzstollen 16 × 16 mm 50 000 haceli klinowych (Keilstollen) obydwa gatunki 13 mm., gwint w skrzynkach po 2 do 5000 sztuk przy kupnie najmniej 1000 kg mk. niem. **20,—** za kg.

Bacaler, Königsberg/Pr.
Postfach 346.
Tw 967

Kroju

praktycznie i szybko uczy rutynowana mistrzyni zw 2 438

B. Sobczak,
ul Kantaka 5.

Topoli

wagonowo i większe partje o średniej jakości od 50 ctm. średnicy **kupię.** Oferty do Kurjera Poznańsk. **zw 21413**

POŻYCZKI 15 tys.

na I hipotekę kamienicy, wartości 65 tys. **poszukuje**

Paweł Krawczyk,
Miejska Górka (Pozn.)
zw 21484

Dziewczynkę

zdrową, ładną od 2½—5 lat najchętniej zupełną sierotkę **przyjmie** bezdzietne, dobrze sytuowane małżeństwo za własną. Zgłoszenia (także zakładów sierot) uprasza się do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zw 21406**

Niniejszem **unieważniam podpisy moje na wekslach** podpisanych przeze mnie i mojego ojca a wręczone Szlachcie z Wolsztyna.

Józef Karpiński.
zw 21428

50.000,— zł w złocie

I. hipotekę za dwa miesiące płatną **sprzedam spiesznie — damno 20%.** Zgłoszenie do biura ogłoszeń **„PAR"**, Al. Marcinkowskiego 11 pod **nr. 53.147** Pw 8881-53.147

Karmelkarz

konfekciarz, obeznany z wszelkiemi wyrobami karmelkarskiemi **poszukuje zaraz lub później pracy.** Miejscowość obojętna. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod **zw 21431**

Ogrodnik - kierownik

Wielkopolanin, lat 37, inteligentny, władający językami polskim, francuskim, niemieckim, z ukończonemi kursami w Erfurcie, z 16-letnią praktyką zagraniczną, specjalista w kwiaciarstwie, goździki, cyclamony, warzywnictwie, pomologji, dobry handlowiec, przebywał na pierwszorzędnych stanowiskach zagranicą i w kraju, **zmieni posadę** na pierwszorzędną **od 1. 3.** lub **1. 4. 1930.** Zgłoszenia do ekspedycji **Kurjera Poznańskiego pod zw 21446**

Poszukuję SKŁADU

najmniej 60 kw. mtr., z przyległą ubikacją, zaraz w górnej części miasta, wprost od gospodarza ewentualnie jako **wspólnik,** świetny zysk gwarantuję. Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 21437

CYTRYNY

towar pierwszorzędnej jakości oddaje **zł 35 za skrzynię,** na prowincję wysyłka odwrotnie

Hurtownia owoców
Stefan Szaniawski
Poznań, ul Kozia 23 tel. 2-05. zw 21444

W mieście powiatowem, gdzie znajduje się gimnazjum

wydzierżawię lub sprzedam jedną z najstarszych

drogeryj

nowocześnie urządzoną. Ewentualnie sprzedam równocześnie **dom,** większe mieszkanie może być zaraz objęte. Reflektanci z podaniem gotówki, jaką dysponują, zechcą nadesłać swe zgłoszenia do biura ogłoszeń „PAR", Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 4.155 Pw 8846-4,155

Maszynę do pisania

CONTINENTAL

używaną, z polską tastaturą, w dobrym stanie, **kupię.** Oferty z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego pod **zw 21427**

Sprzedam dom

raz dobrze prosperujący **skład rzeźnicki** w centrum miasta Poznania z kompletnem urządzeniem i zapedem elektrycznem tylko mistrzowi. Bliższej wiadomości udzieli

M. Maserak, Stary Rynek 44.
pw 4429

Kocioł parowy

Kornwall dwupłomienny 96 m², 8 atm., Kornwall dwupłomienny 90 m², 6 atm., maszyna parowa 75 K. M., 20 wind (Lewar) 10, 12, 18 to. tanio do sprzedania Pw 8796-71 88

Inż. Latussek, Katowice, Rynek 6.

3-4 pokojowego mieszkania

poszukuje starsze małżeństwo w Poznaniu lub okolicy. Oferty do Kurjera pod **zw 21441**

„Wielki los"

Taki film kręcimy i tylko z pierwszorzędnemi siłami. **Poszukujemy udziałowców** z wkładką conajmniej 1 000 zł. Zapewniamy 35% zysk. Zgłoszenia Kurjer **zw 21 445**

Duża, zaprowadzona FABRYKA LAKU poszukuje

podróżującego

na miasto Poznań i województwo za stałą pensją i prowizją, mogącego się wykazać dobrem zaprowadzeniem w drogerjach i przemyśle. Zgłoszenia z życiorysem **tylko fachowców** uprasza się skierować pod **Tw 972** do ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

KURSY KIEROWCÓW SAMOCHODOWYCH WARSAM POZNAŃ JEŻYCKA 52

Szkolenie metodą amerykańską pod kierunkiem sił fachowych.
Komplety: zawodowe, amatorskie i dopełniające.

GWARANCJA GRUNTOWNEGO WYSZKOLENIA.

Nieograniczona ilość jazd i obszerna praktyka warsztatowa.

ZAPISY CODZIENNIE. Pw 8836/37-4,142/3

Informacje w Sekretarjacie Kursów: ul. Jeżycka 52 i w Poznańskiem Auto-Składzie, ul. 27 Grudnia 15, lub telefonicznie 39-09 i 54-07.

Poszukujemy

KIEROWNIKA ELEKTROWNI

dla centrali elektrycznej w Wielkopolsce, ze znajomością silników spalinowych oraz ruchu elektrycznego w centrali i sieci. Warunki według umowy. Zgłoszenia z życiorysem i odpisami świadectw pod nr. **4.138** do biura ogłoszeń **„Par“**, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11

zw 8899 4,138

Książkowy - bilansista

z długoletnią praktyką, ostatnio osiem lat z prokurą w przedsiębiorstwie przemysłowem, wład. językiem polskim i niemieckim w słowie i piśmie, obeznany w sprawach podatkowych, z pierwszorzędnemi referencjami, **poszukuje posady** w przedsiębiorstwie przemysłowem lub większem handlowem. Łaskawe oferty skierować do eksped. Kurjera Pozn. pod zw 21 454

POMOCNIK

rutynowany do składu żelaza **potrzebny.** Pisemne oferty z odpisem świadectw, curiculum vitae i pretensjami uprasza się do ekspedycji Kurjera pod **zw 21 357**

REPREZENTANT

poważnych Towarzystw Ubezpieczeniowych poszukuje

WSPÓLNIKA.

Panowie z lepszych sfer rolniczych lub kupieckich, zechcą się zgłosić do biura ogłoszeń **„PAR“**, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 4,136 Pw 8833-4,136

Urzędnika ubezpieczeniowego

dokładnie znającego prace biurowe, specjalnie w działach elementarnych, piszącego biegle na maszynie, **poszukuje zaraz** poważne towarzystwo ubezpieczeń. Dokładne oferty z świadectwami, życiorysem i podaniem referencyj oraz wymaganem wynagrodzeniem do biura ogłoszeń **„PAR“**, Al. Marcinkowskiego 11, pod 4,157 Pw 8847-4,157

Z dniem 24 stycznia 1930 r., zostałem ponownie mianowany

notarjuszem

na obwód Sądu Apelacyjnego w Poznaniu.

Bogdan Jańczak
adwokat i notarjusz
Gniezno, Tumska 14.

dw 3996

Zgubiono spinkę z brylantami

w pobliżu Domu Ewangelickiego, w czwartek po południu Uprasza się oddać za wynagrodzeniem nw 7819

W DOMU EWANGELICKIM, UL. WJAZDOWA.

Bonę II kl.

(freblankę)

możliwe muzykalną, do dwojga dzieci (3 i 8 l.) **poszukuję od 1. II.** Znajomość szycia i prasowania dla dzieci wymagana. Zgłoszenia z podaniem warunków, odpisem świadectw i możliwie załączeniem fotografji przyjmuje

Ł. Otmianowska,
Niechanowo, pow. Gniezno.
zw 21445

Monter samochodowy

obeznany z wszelkiemi typami **potrzebny zaraz**
Zgłoszenia
W. Mańkowski,
Gostyń. nw 7881

Oprawy książek
wszelkiego rodzaju
introligatornia
Drukarni Toruńskiej
T. A. w Toruniu
ul. św. Katarzyny 4.

Dla strojarki.

Duży skład stroju

w dużem mieście powiatowem przy głównej ulicy, duże okna wystawowe, ładne urządzenie oraz pracownia na korzystnych warunkach dzielnej strojarce **do wynajęcia.** Zgłoszenia do Kurjera pod **zw 21 456**

Powiatowa Kasa Chorych w Gostyniu

(woj. poznańskie), ogłasza niniejszem

KONKURS

na stanowisko

lekarza naczelnego kasy

Warunki przyjęcia:

1. obywatelstwo polskie,
2. prawo praktyki lekarskiej przyznane przez Państwo Polskie,
3. dłuższa praktyka kasowa, lub na stanowisku lekarza naczelnego, wzgl. na kierowniczem stanowisku w szpitalu,
4. nieprzekroczony 50 rok życia.

Pierwszeństwo mają lekarze specjaliści chorób wewnętrznych i obeznani z lecznictwem fizykalnem.

Stanowisko do objęcia od 1 kwietnia 1930 r.

Obszerne mieszkanie z wszelkiemi wygodami zapewnione.

Oferty wraz z odpisami świadectw uprasza się skierować do **Zarządu Powiatowej Kasy Chorych w Gostyniu** do 15 lutego 1930 r. dw 3990

Państwowa Wytwórnia Prochu i Materjałów Kruszących w Zagożdżonie ogłasza konkurs na:

PLAKAT REKLAMOWY

DLA PROCHÓW MYŚLIWSKICH DYMNYCH I BEZDYMNYCH

1. Do udziału zaprasza się wszystkich artystów polskich.
2. Plakat musi się nadawać do wykonania na blasze lub na papierze satynowym.
3. Wymiar projektu, wykonany na papierze rysunkowym, ma wynosić 50 × 70 cm.
4. Elementem zasadniczym projektu winno być zobrazowanie prochów dymnych i bezdymnych dla celów myśliwskich. dw 3943
5. Dobór barwy pozostawiony jest do uznania projektodawcy z tem, że naboje względnie kolor prochu, o ile będą one wchodziły w rysunek plakatu, winny być w kolorach naturalnych.
6. Projekt zasadniczy nie powinien przypominać w niczem jakiejkolwiek już istniejącej reklamy z tej dziedziny.
7. Projekty oznaczone godłem prosimy nadsyłać pod adresem Państwowej Wytwórni Prochu i Materjałów Kruszących w Zagożdżonie, pow. Kozienice, Dyrektor Administracyjno Handlowy.
8. Projekty należy nadsyłać niepodpisane, z uwidocznionem hasłem, w zapieczętowanych kopertach z napisem: **KONKURS NA PLAKAT.** Równocześnie załączyć należy w drugiej zapieczętowanej kopercie nazwisko i dokładny adres projektodawcy.
9. Jako nagrodę wyznacza się: nagroda I. — zł 1 000,—
   nagroda II. — zł 500,—
   nagroda III. — zł 300,—

   Prace nagrodzone przechodzą na wyłączną własność P. W. P. z nieograniczonem prawem reprodukcji. Poza tem P. W. P. zastrzega sobie prawo zakupienia pewnej ilości prac nienagrodzonych, na ogółem zł 1 000,—.
10. Jury powołuje Dyrekcja P. W. P. Wynik konkursu podany będzie do wiadomości w ciągu dni 14 po ostatecznym terminie nadsyłania projektów, w dziennikach, w których zamieszczone zostaje niniejsze ogłoszenie.
11. Ostateczny termin nadsyłania projektów do dnia 1 marca 1930 r.
12. Wszelkie informacje, których ewentualnie niniejsze ogłoszenie nie wyczerpuje, udzieli Państwowa Wytwórnia Prochu i Materjałów Kruszących w Zagożdżonie (pow. Kozienice). Wydział Sprzedaży

UWAGA: Wszelką korespondencję w tej sprawie należy zaopatrywać napisem „KONKURS NA PLAKAT“

Magistrat miasta Gdyni ogłasza, że termin do składania ofert na dostarczenie dla Straży Pożarnej

a) **samochodowego wozu rekwizytowego**
b) **samochodowej drabiny — mechanicznej**

przedłużony został do dnia 12 lutego r. b. włącznie.

Otwarcie ofert nastąpi nieodwołalnie dnia 13 lutego, o godz. 13, w Magistracie.

PREZYDENT MIASTA
w z. (—) J. Grubba
Członek Magistratu.

dw 3995

KONKURS

Wydział Powiatowy powiatu wrzesińskiego rozpisuje niniejszem **konkurs** na stanowiska:

dyrektora Lecznicy Powiatowej,
lekarza chirurga i ginekologa,
oraz **lekarza ordynatora (internistę)** — z uposażeniem według umowy.

Stanowisko dyrektora Lecznicy Powiatowej powierzone zostanie lekarzowi chirurgowi lub ordynatowi.

Wymagane kwalifikacje:

a) od **lekarza chirurga,** obywatelstwo Państwa Polskiego i wyznanie katolickie, doktorat wszechnauk lekarskich i prawo praktyki w Państwie polskiem, conajmniej 5-letnia praktyka chirurgiczna u specjalistów chirurgów i ginekologów, znajomość administracji szpitalnej, nieprzekroczony 45 rok życia, nieposzlakowana przeszłość; dw 3997
b) od **lekarza ordynatora,** obywatelstwo Państwa Polskiego i wyznanie katolickie, doktorat wszechnauk lekarskich i prawo praktyki w Państwie polskiem, conajmniej 5-letnia praktyka lekarska, znajomość administracji szpitalnej, nieprzekroczony 45 rok życia oraz nieposzlakowana przeszłość.

Podania wraz z uwierzytelnionemi odpisami świadectw naukowych i dotychczasowej praktyki oraz z życiorysem, należy wnosić bezpośrednio do **Wydziału Powiatowego we Wrześni,** najdalej do dnia 25 lutego r. b.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
(—) Chodakowski, starosta powiatowy.

Licytacja dobrowolna

Z powodu likwidacji interesu, sprzedam w poniedziałek, 27 stycznia, o godz. 12 przy pl. Wolności, narożnik ul. 3 Maja na odpowiedzialność interesowanych najwięcej dającemu: Pw 8827-4,133

pierwszorzędne urządzenie składu konfekcji
jak: duże szafy pod szkłem, regały, stół, lustro, postument
oraz
dwie maszyny do szycia w dobrym stanie.

Brunon Trzeczak
zaprzys. i ustanowiony publ. aukcjonator na Województwo Poznańskie, ul. Stolarska 2 — Telefon 63-26.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Ogniotrwałą
szafę i motocykl sprzedam bardzo tanio. Skarbowa 20. skład. zdw 93 142

Samochody
piękna limuzyna i otwarty niezwykle tanio sprzedam. Skarbowa 20, skład. zdw 93 141

Gospodarstwo
prywatne, 90 mórg, ziemia pszenna, z dobremi budynkami, dom masyw, 5 ubikacyj, z żywym, martwym inwentarzem, z powodu starości sprzedam spiesznie. Cena 38.000, wpłaty 25.000. Wojtkowiak, Opalenica, ul. 5 Stycznia 9. n 7823

Dom
willka i pół morgi ogrodu nowo budowanego, 7 ubikacyj, jedna stacja od Poznania, 30 minut od tramwaju 2 minuty od stacji przy wpłacie 13—15 tysięcy. — Adres wskaże Kurjer zdw 94 041

Wózki
dziecięce budki pociąga cerata, maluje kółka, gumy na składzie. Siodlarnia. Szewska 11. zdw 93 851-2

Harmonję
z nożną klawiaturą tanio sprzedam. Gościniak. Śródka. Warownia Reformatów. zdw 94 005

Maszyny
szewska długiem ramieniem. Singera damska. Kotowski. ul. Główna 116. zdw 94 001

Skład
towarów krótkich i stroju w rynku, w ruchliwem mieście do sprzedania zaraz lub od 1 3 30 roku. Do objęcia potrzeba najmniej 1 500 zł. Reszta podług umowy. Oferty Kurjer rwp 8 468

Okazyjnie
tanio sprzedam sypialnię jasny dąb, oraz dużą składaną kanapę, krytą gobelinem. Bydgoska 4a, budynek II zi. I. piętro. zdw 94 057

Składy
poleca także poszukuje. „Informator“, Ratajczaka 15. Pasaż. zdw 94 041

Młyn
motorowy na 120 ctr. przemiału, piekarnia parowa i skład kolonjalny bez konkurencji, świetna egzystencja, w pobliżu Poznania, sprzedam za 130 000 zł, wpłaty 80 000 zł. Zgłoszenia Kurjer St. Rynek rw 8 466

Sukienki balowe
śliczne modele z powodu żałoby tanio na sprzedaż. Obejrzeć 11 do 4. Wierzbięcice 13. III lewo. zdw 93 116

Sprzedam
udział w bardzo rentownym przedsiębiorstwie z powodu wyjazdu. Potrzeba do 10 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 098

Parcela
1 180 kwm, z drzewkami owocowemi i ogłotowaniem na sprzedaż w Dębcu. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 242

Platformę
25 ctr. sprzedam. Zwierzyniecka 28 jw 3 287-9

Baczność!
Dom ze składem bławatów, dobrze prosperujący, w mieście 3 500 mieszkańców, bogatej okolicy w Poznańskiem sprzedam lub wydzierżawię. Cena podług ugody. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod nw 7 837

Fortepian
Wolkenhauera jak nowy zaraz na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 94 058

Motor
Deutza 6 k. m. na gaz lub benzynę oraz motocykl 5 k. m., obojga jak nowe korzystnie sprzedam. A. Mańko Gostyń (Wlkp.). zdw 94 059

Mieszkanie
2 pokoje i kuchnia od gospodarza zł 2 500 w tym rok dzierżawy „Piast“, św. Marcin 47. zdw 93 221

Ogłoszenie
dot. sprzedaży domu zdw 86 881 interesentów upraszam zgłaszać się pod adresem Adelajda Rymaszewska Chełmońskiego 4 zdpw 92 102

Miód pszczelny
w każdej ilości kilogram 2.80 zł. wysyłam za zaliczką pocztą lub koleją. Koszta opakowania i przesyłki po cenach własnych. Karol Woś. Brzeżany zdw 90 452

Wózki
dziecięce używane sprzedaje Siodlarnia. Szewska 11. zdw 93 849-50

Kamienica III. ptr.
w centrum. Dochód roczny zł 55 000 zamienię na majątek. — „Piast“, św. Marcin 47. zdw 93 227

2 maszyny
damskie Singera i 1 kryta, okrągłe czółenka tanio sprzeda Warsztat Mechaniczny Kraszewskiego 5. zdw 93 901-2

Samochód
ciężarówka N. A. G. korzystnie do nabycia. Obejrzeć warsztaty Samochodowe. Rekowski - Górski Strzelecka 15. telef. 1779. rw 8 456-7

Pierze
świeże — darte, niedarte puch poleca — Stanisław Dyczkowski. Wierzbięcice 13. zdw 93 679-80

Trąbkę
flet koncertowy skrzypce, lornetkę wózek sportowy tanio sprzedam Poznańska 38 III. lewo. zdw 93 773-4

Gospodarstwo
55 mórg drenowanej ziemi budynki pierwszorzędne 10 minut od kolei szkoły kościoła 12 klm. od Poznania, inwentarz żywy i martwy nadkompletny. Zgłoszenia Kniat. Wodna 10. zdw 93 730/1

Kanarki
pilne śpiewaki nagrodzone złotemi medalami oraz samiczki do lęgu poleca tanio Felsz. (Wilda), Wybickiego 16, I. zdw 93 823-4

Parcela
budowlana za wpłatą 400 złotych do sprzedania. Białkowski. Wroniecka 18. zdw 94 014-5

Koncesję
stałą na dorożkę samochodową natychmiast oddam. Wiadomość telefon 2194. zdw 93 995-6

Sprzedam
morgę ziemi na Ratajach. Zgłoszenia do Kurjera zdw 93 308/9

2 kanarki
z klatką sprzedam Maraz, Kapelanska 14 zdw 92 661 62

Skład
papieru z towarem lub bez zaraz za gotówkę od objęcia. Oferty Kurjer zdw 94 049

Skład
w Starym Rynku najlepsze położenie 130 m² z urządzeniem za cenę 11 tysięcy zł. w tym za 3 miesiące dzierżawa zapłacona. — Oferty Kurjer zdw 94 046

Kiosk
ruchliwy punkt, dobrze prosperujący, okazyjnie zaraz do nabycia, powód, objęcie większego przedsiębiorstwa. Zgłoszenia reflektantów z gotówką M. Thiem, ulica Wjazdowa 7, obok domu Ewangelickiego. zdw 94 040

Klubowy
garnitur elegancki, jak nowy 340 sprzedam Kwiatowa 3, parter, lewo. zdw 94 034

Dom masywny
o 4 lokatorach, 3½ morgi ziemi, w tym skład kolonjalny, w dużej wsi kościelnej na sprzedaż. Cena 18 000 zł, wpłata zł 7 000. — „Piast", św. Marcin 47. zdw 93 225

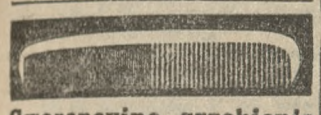

Gwarancyjne grzebienie
w wielkim wyborze! Drogerja Universum Poznań ul Fr Ratajczaka 38. Pw 7113 46.181

Futro
męskie, spód elki, kołnierz karakułowy, okazyjnie sprzedam. — Wierzbięcice 37 a, II., prawo. zdw 93 586

Smoking
i cutaway prawie nowy, elegancki na średnią, smukłą figurę, sprzedam. Matejki 1, II. zdw 90 031

Maszyny do szycia
wielki wybór, niskie ceny, dogodne warunki spłaty. „Titania", T. z o. p., Poznań ul. Gwarna 15. Pw 8626-3.35

„Fiat 501"
w dobrym stanie po remoncie gotów do jazdy sprzedam korzystnie. Marszałka Focha 35, III., prawo. zdw 92 705

Samochód
Landaulet 6 osobowy oraz 2 zegary dla taksówki tanio na sprzedaż. Kozłowski, św. Rocha 14. zdw 93 363

Segregatory
„Rekord" — poleca Kartonaż, Dąbrowskiego 79, telefon 7468. zdw 93 132

Dom
2 morgi ogrodu sprzedam w Żabikowie przy Poznaniu. Adres Kurjer zdw 94 026

Piec
żelazny w dobrym stanie sprzedam tanio. Zgłoszenia telef. 5186. rw 8 477

Meble!!!
Sypialnie i męskie gabinety pojerowane stylowe, używany pokój męski tanio, wykonuję wszelkie prace stolarskie szybko i tanio. Fabryka mebli stylowych, telefon 5627. Romuald Szubert, Poznań, Grobla 6, II, podwórze: rw 8 475

Pianino
dobrze utrzymane sprzedam za 1 350. Romana Szymańskiego 2, II., prawo. zdw 93 418

20 jałowic
wysoko cielnych, czarno białych, z jak nad Notecią, sprzeda Majętność Jeżewo nad Notecią, poczta i telefon Łabiszyn 1, stacja kolejowa Brzoza. zdw 93 495

Fortepian
(skrzydło) sprzedam 500 zł. Wały Jana III. 9. Gulski. zdw 93 419

Łóżka
składane z materacem dla służby 20 zł. Adamski. Piaskowa 6. zdw 93 460

Tanio
się ubierzesz, umeblujesz w Domu Komisowym, św Marcin 78a. Pw 7 418

Meble
na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryngacz Wielka 13. Klijenteli zamiejscowej odstawiamy własnym samochodem Pw 8313/14

Rzeźnictwo
na przedmieściu Poznania z urządzeniem motorem i dużemi udojkami na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 92 703/4

Wagę
z lustrem, wymagającą reparacji, sprzedam za 30 zł. Adres wskaże Kurjer zdw 93 692

Magiel
(Szamla) sprzedam. — Adres wskaże Kurjer zdw 93 682

Skład
2 pokoje z kuchnią sprzedam natychmiast. Adres Kurjer zdw 94 055

Motocykle
Rex Akme precyzyjne i najtańsze. Koszczyński, Pasaż Kino Apollo. zdw 91 851

Pończochy
piękne, dobre, tanie. — A. Szymański. Poznań św. Marcin 1, specjalny skład pończoch. Kw 1 494-5

Wóz
na resorach nadający do wszystkiego, nie używany tanio na sprzedaż u kołodzieja. Poznań, Górna Wilda 55. zdw 93 924

Tokarnia
nowa 1 m do metali, aparat do wulkanizowania, tłocznie do metalu, liwarki, żelazny basen na 1 000 ltr. sprzeda: Przemysłowa 33. zdw 93 922

Zakład fryzjerski
dobrze zaprowadzony w centrum miasta zaraz do sprzedania. — Oferty Kurjer zdw 93 997

Kompletne
urządzenie waflowe tanio na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 93 988

Ogródek
działkowy przy Rynku Wildeckim, 400 metrów kwadratowych do odstąpienia. Stefan Stachowiak, Wolnica 6, wejście z Małych Garbar. zdw 93 967

Ładny
koszykowy wózek dziecięcy, dobrze utrzymany, na sprzedaż. — Drewnik, Wspólna 37. zdw 93 951

Piekarnia
piec piersiowy, z składem, powiatowem mieście, objęcie 3.000, w tem kaucja — Nowak, Poznań, Górna Wilda 50, I. piętro. zdw 93 949

30 drzwi
200×94. — Stolarnia, Żurkiewicz, Wielkie Garbary 11. zdw 93 943

Skład
w centrum Leszna, wielkie okno wystawowe, dwa pokoje, kuchnia, z towarem lub bez, natychmiast za 3.000 zł na sprzedaż. — Zgłoszenia: Agentura Kurjera Poznańskiego, Leszno nw 7833

Sprzedam
skład kolonjalny towarem, urządzeniem za 3.500 zł, połączony mieszkaniem. — Dzierżawy 75 zł miesięcznie. Zgłoszenia: agentura Kurjera Poznańskiego, Leszno. nw 7832

Łóżko
wannę tanio sprzedam. Gen. Prądzyńskiego 43, I. piętro, prawo, front. zdw 93 980

Zegar
konstanter do gołębi z cyfrą do 30, marki Benzig, sprzeda korzystnie Modliński. Wierzbięcice 5. Obejrzeć można od 4—6. zdw 93 693

Sprzedam
dom nowowybudowany w Poznaniu, 4 mieszkania, cena 70 000 zł. Oferty do Kurjera zdw 93 740

Dwupiętrowy
dom z piekarnią w mieście powiatowem zaraz na sprzedaż. — wpłaty 25 000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 479

Ogrodnictwo
12 mórg jest zaraz na sprzedaż. Dalszej informacji udzieli Kaczmarek, Rudniki p. Opalenica, powiat grodziski. zdw 93 439

Wózki dziecięce
Wózki sportowe
największe wybór, najniższe ceny L. Krause, najstarszy i największy dom wózków dziecięcych w Polsce, Poznań, Stary Rynek 25-28. nw 7 835

Skład
z urządzeniem tanio sprzedam. Oferty Kurjer zdw 93 684

Sprzedam
korzystnie wyszynk wódek z towarem lub bez, dobrze zaprowadzony w śródmieściu. Zgłoszenia do Kurjera zdw 93 686

Sprzedam
prawo do majątku 500 morgowego w Poznańskiem. Oferty Kurjer zdw 93 673

Dolarówki
10 sztuk sprzedam. Łaskawe zgłoszenia z podaniem ceny do Kurjera zdw 93 658

Skład kolonjalny
bez mieszkania zaraz na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 93 663

Pas
transmisyjny, podwójny, 14 m. długi, 14 cm. szeroki, klejony, prawie nowy, sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer zdw 93 352

Młóckarnię
motorową (kompletną) 12 konną jak nową okazyjnie sprzedam. Basiński, Powidz, pow. Gniezno. rw 8442

Gospodarstwo
62 morg., w tem 7 mórg lasu, 3 morgi łąki, podkład gliniasty, domy masywne w dobrym stanie z żywym i martwym inwentarzem, 7 klm. od stacji Grodzisk na sprzedaż. Gustaw Bläsing, Rajewo, poczta Kąkolewo, pow. Nowytomyśl. zdw 92 022

Kilka ciężarowych
samochodów od ½—6 tonn, gotowych do jazdy, tanio sprzeda — „Komna" Sp. z o. p. Automobile, Dąbrowskiego 83-85. Tel. 77-67 i 54-78 nw 7746

Gdynia
skład rzeźnicki centrum miasta, w pełnym biegu z kompl. urządzeniem i maszynami zapędowemi zaraz korzystnie do wydzierżawienia. Zgłoszenia do ekspozytury Kurjera Poznańskiego w Gdyni pod 110. nw 7797

Składy
własne korzystnie odstąpię. Adres Kurjer zdw 94 075

Pianino
dobrze utrzymane 1 100 zł. Za Groblą 5. Pierunek. zdw 94 065

Parcele
różnych dzielnicach miasta, dogodnych warunkach poleca „Biuro Pracy", Plac Wolności 9, — telefon 12-47. zdw 94 060

Meble
wszelkiego rodzaju nowe i używane. Najdogodniejsze warunki spłaty. Stefan Pahl, ul. Marszałka Focha 29, magazyn mebli, tel. 64-25. Pw 6 186 41.75

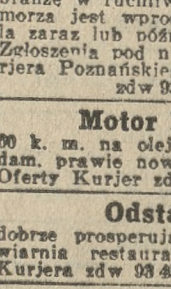

Rurki
do ondulacji, jak wzór 3.75 zł. niklowane trwały gatunek 5 zł. St. Wenzlik, Poznań, Al. Marcinkowskiego 19. dw 3921

Futra
męskie gotowe zł 135.—, jupy kożuchowe 42.—, skórki już od 7 50, blamy 40.— B. Hankiewicz, Wielka 9 wchód Szewska. Pw 8 640 3.52

Płaszczyki
dziecięce, podlotkowe i mundurki tanio Hurtownia Rybaki 10, II. Pw 8 662-3.33

Mieszkanie komfortowe
6 pokoi III. ptr. próżne, dzierżawa 400 zł. 2 lata zgóry. „Piast", św. Marcin 47. zdw 93 222

Gospodarstwo 92 morgi
żywy i martwy inwentarz na sprzedaż, wpłata 20 000. „Piast", św. Marcin 47. zdw 93 224

Sprężyny
do gramofonów osobno i ze wsadzeniem najtaniej oraz inne reparacje u Jarosza, ul. 27. Grudnia 3 zdw 93 236

Gospodarstwo 60 mórg
prywatne, ziemia pszenno buraczana, budynki twardo kryte, z żywym i martwym inwentarzem na sprzedaż. Wpłaty zł 18 000. „Piast", św. Marcin 47. zdw 93 232

Majątek 312 ha
ziemia średnia, przy szosie, z żywym i martwym inwentarzem na sprzedaż. Wpłaty zł 130 000. „Piast", św. Marcin 47. zdw 93 226

Skład
z urządzeniem i przyległem mieszkaniem, nadający się na każdą branżę w ruchliwem mieście Pomorza jest wprost od właściciela zaraz lub później do oddania. Zgłoszenia pod nr. 100, filja Kurjera Poznańskiego, Nakło. zdw 93 320

Motor Diesel
60 k. m. na olej gazowy sprzedam, prawie nowy, cena 13 tys. Oferty Kurjer zdw 93 351

Odstąpię
dobrze prosperujący interes kawiarnia restauracja. Oferty do Kurjera zdw 93 454

Półszorki
kompletne, 2 pary, jak nowe 3 tygodnie używane, para 180 zł, dwa wozy robocze w bardzo dobrym stanie, sztukę 250, jedną ciężką platformę na 100 ctr za 200 zł sprzeda Śledziński, Wroniecka 16, Poznań, telefon 1242. zdw 93 533

2 morgi
ziemi na sprzedaż pod budowę. Otto Rychling, Lasków, poczta Żabikowo. zdw 93 602

Skład
towarów krótkich i bielizny, dobrze prosperujący (przy ruchliwej ulicy Poznania) z przyległem 3 pokojowem mieszkaniem z powodu zmiany stosunków rodzinnych do sprzedania. Gdzie? wskaże Kurjer zdw 93 619

Karotki
(Nantes) sprzedam 200 ctr. Dokowicz — Rogoźno. zdw 93 746

Maszynę
Singera, słupek, dobrze szyjąca, 350 zł. 27 Grudnia 2, Górecki. zdw 93 716

Skład
z urządzeniem i mieszkaniem w mieście powiat. Kępnie z powodów rodzinnych odstąpię zaraz. Nadaje się na kawiarnię, restaurację, bławaty, kapelusze damskie, cukierki itp. — Zgłoszenia Kurjer zdw 93 661

Brylanty okazyjne
Najtańsze źródło zakupu Zygmunt Kutzner, św. Marcin 50. Narożni dom ul. Kantaka. zdw 93898

Maszynę
do pisania, mało używaną, korzystnie sprzedam. Ratajczaka 38, II. p., na prawo. zdw 93 646

Parcele pod budowę w Luboniu
w bliskości dworca i szosy są na sprzedaż. Zgłoszenia przyjmuje p. Antoni Gralla w Żabikowie kolonji. zdw 93 636

Młyn parowy
dobrze prosperujący, korzystnie na sprzedaż. Oferty do Kurjera zdw 93 714

Suknię
nową, czerwoną taft z powodu żałoby. Fielitzowa, Dąbrowskiego 24. zdw 93 786

2 parcele
po 1 250 metrów na Winiarach zaraz na sprzedaż. Nitschke, Poznańska 21. zdw 93 705

Pianino
sprzedam. Prusa 20, IV., prawo. zdw 93 803

Domek
7 lokatorów, ogród, Starołęka, sprzedam. Cena 28 000 zł. — Oferty Kurjer zdw 93 772

Willę
7 pokojową, ogród Swarzędz sprzedam. Cena 35 000 zł. — Oferty Kurjer zdw 93 771

Urządzenie
pracowni cukierniczej w pełnym biegu na sprzedaż. Dobra klijentela. Oferty Kurjer zdw 93 770

Radjo
3 lampowe tanio sprzedam. Mickiewicza 2 u portjera zdw 93 759

Motocykl
sztucer, kożuch sprzeda Gwarna 10, II. piętro, prawo. zdw 92 674

Dynamo Siemens
25 KW, 120 Volt, 210 Amper, 1.400 obrotów, prąd stały (gliechstrom) sprzedam zaraz. Cegielnia Stampka, Wielkie Piekary, Górny Śląsk. zdw 93 836

Kufer samochodowy
okazyjnie sprzedam, przyjmuję zamówienia na takowe. Oferty Kurjer zdw 93 883

Motocykl
350, nowy typ, tanio sprzedam. Oferty Kurjer zdw 93 881

Sprzedam
korzystnie kaszarnię w pełnym biegu wraz zaprowadzonym interesem zbożowym w Poznaniu. — Oferty Kurjer zdw 93 866

Taksówkę
samochodową z zegarem korzystnie sprzedam. Skarbowa 2, parter, lewo. zdw 93 857

Meble
salon, duży garnitur, biało lakierowany, cena przystępna. Piekary 12, parter, lewo, godzina 2—4. zdw 93 846

Majątek
600 mórg ziemi pszenno buraczanej sprzedam, zamienię na kamienice lub wydzierżawię. Do objęcia dzierżawy 70 000. Popławski Toruń, Wielkie Garbary 14. Pw 8828-64.30

Kopalnia złota
Plac materjałów opałowych i budowlanych z kompletnem urządzeniem (telefon, światło elektryczne) przy najruchliwszej ulicy miasta Poznania z powodu zmiany branży korzystnie na sprzedaż. Oferty do Kurjera Poznańskiego jw 3 286

Dom piętrowy
2 morgi ogrodu warzywno-owocowego, stodoła, chlewy w powiatowem mieście natychmiast korzystnie na sprzedaż. Niedziela, Mosina. zdw 93 825

Futra
damskie, różne poleca po cenach zniżonych. E. Palkowska, Masztalarska 7, I. zdw 93 893

Warsztat
mechaniczny kompletnie urządzony z maszynami korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 93 903

8½ złotego
serwis do kawy porcel., 39 złotych serwis obiadowy porcel., 28 złotych ½ tuz. noży i widelcy „Alpaka" lecz tylko w Hurtowni Porcelany, Wroniecka 24, w podwórzu. zdw 93 916

Samochód dorożka
ze stałą koncesją w dobrym stanie zaraz do sprzedania. Zgłoszenia do Kurjera zdw 93 999

5 KUPNA

Kupię skład
kolonjalny z mieszkaniem w Poznaniu lub na prowincji. Oferty zdw 93 050

Składu
poszukuję w centrum miasta, płace gotówką. Oferty Kurjer zdw 93 029

Kupię
pieska czystej rasy foxterjera. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 617

Emerytowany
podoficer — kupiec kupi wzgl. wydzierżawi w większym mieście pow. skład kolonjalny, połączony z wyszynkiem wraz z mieszkaniem. Koncesja nie konieczna. Oferty Kurjer zdw 93 753

Motory elektryczne
potrzebujące naprawy lub przepalone etc. kupię. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 92 629

Lorki
szyny kupi cegielnia. Oferty Kurjer zdw 93 272

Parcelę
budowlaną (okolica obojętna) 1 250 m² za gotówkę kupię. Oferty Kurjer zdw 92 335

Budynek
mały frontowy, nadający się na biura, w okolicach śródmieścia, ewentualnie cokolwiek dalej, z dużem podwórzem do 1 000 m² kupię na dogodnych warunkach. Szczegółowe oferty do Kurjera zdw 93 566

Dom kupię
z składem rzeźnickim, albo gdzie takowy można urządzić, tylko od właściciela. Wyczerpujące oferty Kurjer zdw 93 616

Kupuję
za gotówkę meble wszelkiego rodzaju rzeczy. Dom Komisowy Podgórna 2. Pw 8311

Kupię
kolonjalkę, średnie mieszkanie, powiatowem mieście, cena, dokładny opis. Kurjer zdw 93 726

Kupię
kamienice przy wpłacie 60 000 zł. Pośrednicy wykluczeni. Spieszne oferty Kurjer zdw 93 755

Skład kolonjalny
przy ruchliwej ulicy w Poznaniu kupię, podanie ceny i dziennego zbioru gotówki. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 702

Parcele
kupię około 1.000 m w Poznaniu za gotówkę. Oferty do Kurejra zdw 93 691

Maszynę do pisania
używaną, lecz w bardzo dobrym stanie kupię. Zgłoszenia do Kurjera zdw 93 690

Skład
kolonjalny, delikatesów przy — ruchliwej ulicy Poznania przyległem mieszkaniem jak również reflektuję na większy skład fryzjerski Poznaniu, gotówkę — poszukuję. Oferty z podaniem ceny do Kurjera zdw 93 637

Samochód
2—3 tonnowy, mało używany kupię. Oferty Kurjer zdw 93 713

Jadalnię
mniejszą kupię. Oferty Kurjer zdw 93 737

Camerę
30×40 lub 40×50 oraz objektyw kupię. Oferty Kurjer zdw 93 811

Pianino
kupię. Cena Kurjer zdw 93 805

Złoto, srebro, brylanty
kupuje stale Zygmunt Kutzner, św. Marcin 50. zdw 93 899

Dywan
kupię. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 045

Cegieł
większą ilość lub używanej kupię. Oferty Kurjer zdw 93 934

Skład
przy ruchliwej ulicy kupię. Płace gotówką. Musiał, Przemysłowa 28 a. Pośrednicy wykluczeni. zdw 93 969

6 KAMIENICE

Kamienica
komfortowa z wolnem mieszkaniem 8 pokojowem, do tego morga ogrodu, odpowiednie dla lekarza lub adwokata, dzierżawy 24 tys., w Bydgoszczy przy pl. Wolności do sprzedania. Bażański, Bydgoszcz, Gdańska 13. zdw 93 307

Kamienicę
zamienię komfortową dobrze się rentującą, przynosi 21 000 zł rocznie, położoną przy tramwaju na stosowną kamienicę z dopłatą 100—200 000 złotych. Spieszne zgłoszenia od właścicieli. Oferty Kurjer zdw 93 906

Kamienica
piętrowa, wolny ogród, garaż, stajnie i letnie mieszkanie, blisko tramwaju za 80 000 sprzedam. — Zgłoszenia do Kurjera zdw 94 003

7 PIENIĄDZ

Wspólnika
z wkładką, współpracą przyjmie dobre przedsiębiorstwo. Można także objąć. Skrzynka pocztowa 4, Kościan. zdw 93 328

100 000 zł
pożyczki dla spłaty innych pożyczek na pierwsze miejsce poszukuje się na folwark 126 ha I. kl., w bardzo wysokiej kulturze, na którem same budynki zabezpieczone na 200 000 zł od uczciwej osoby za miernem procentem. Pożyczka może być zabezpieczona w dolarach. Oferty Kurjer zdw 93 312

Wspólnika
do bezkonkurencyjnego przedsiębiorstwa poszukuje. Chojnacki, — Szamotuły Jastrowska. zdw 93 574

Wypożyczę
2—3 000 zł gwarancja, za otrzymanie posady woźnego. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdp 93 724

5 000 — 50 000 zł
wypożycze na I. hipotekę. Oferty Kurjer zdw 93 644/5

1 000 zł
pożyczki, dam 20 proc. rocznie i dobrą gwarancję. Oferty Kurjer zdw 23 082

100 tysięcy
ulokuję na I. hipotekę, procent bankowy. Oferty Kurjer zdw 93 678

Poszukuję
wspólnika (czki) z kapitałem 5 do 10 000 zł do założenia przedsiębiorstwa przemysłowego w Gdyni. Gwarancja zapewniona. Oferty pod „Przemysłowiec" do Ekspozytury Kurjera Poznańskiego w Gdyni. nw 7 798

15 000 zł
pożyczki na folwark blisko Poznania na hipotekę poszukuję. Oferty Kurjer zdw 93 642

Kino
stałe poszukuje wspólnika 3 000, także pensja za współpracę drugim kinie. Oferty Kurjer zdw 93 628

Tysiącpięćset
złotych poszukuję, gwarancja, 5 proc. miesięcznie. Oferty Kurjer zdw 93 665

30 tysięcy zł
poszukuje na I. hipotekę na dom czynszowy w Poznaniu. Oferty do Kurjera zdw 93 767

Dam pokój umebl.
frontowy w centrum za wypożyczenie 2—3.000 zł na skład. Oferty Kurjer zdw 93 844

2—3.000 zł
poszukuję na powiększenie składu, dam wysoki procent, ewtl. udział w zyskach. Oferty Kurjer zdw 93 845

16.000 zł
wypożyczę na pewną hipotekę. Znaczek na odpowiedź. Oferty Kurjer jw 3 288

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkania
poleca „Informator". Ratajczaka 15, (Pasaż). zdw 94 016

Mieszkanie
6 pokoi, komfortowe, w eleganckiej dzielnicy, za zwrotem kosztów i czynszu do oddania. — Zgłoszenia Kurjer zdw 93 741

Mieszkanie
komfortowe 8 pok. z wszelkiemi wygodami w najlepszej części miasta korzystnie do oddania. Zgłoszenia tylko poważnych reflektantów uprasza się do Kurjera Poznańskiego zdw 93 671

Czteropokojowe
mieszkanie wraz z lokalami suterenowemi jasnemi, suchemi, obszernemi w śródmieściu do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 93 668

Mieszkanie
pod Poznaniem, nadające się na skład kolonjalny zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 643

Instalator
blacharz, żonaty, młodszy polecony potrzebny zaraz jako stróż do kamienicy za oddaniem służbowego mieszkania. Zgłoszenia z świadectwami Kurjer zdw 93 804

Mieszkania
do wydzierżawienia w Junikowie. Chwirot. zdw 93 871

4 pokoje
łazienka, elektryka, I. piętro, śródmieście, słoneczne, piękne mieszkanie, częściowo z meblami zaraz do oddania. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 751

Mieszkanie
2 i 3 pokojowe kuchnią już wolne za czynszem zgóry spiesznie wydzierżawi „Pawilon". Marszałka Focha 15. zdw 93 879

Mieszkanie
6 pokojowe, komfortowe przy pl. Wolności. Do objęcia 10 000 zł w tym rok dzierżawy. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 044

2 pokoje
z ogródkiem owocowym w Bninie do wynajęcia. Cena 60 zł mies. i 1 200 zł kaucji, od Poznania 30 minut autobusem. Zgłoszenia Fr. Chwiłkowski, Śrem, Wlkp. zdw 94 019

Odstąpię
darmo pokój i kuchnię IV. piętro, St. Rynek, kompletnie umeblowane za pożyczkę 3 000 zł na 2 lata. Oferty do Kurjera zdw 94 022

Reflektanci
na mieszkania. Właściciel gruntu i zabudowań śródmieścia Poznania ma możność do oddania na wiosnę po przeróbce kilka mieszkań dwupokojowych i jednopokojowych za opłatą zgóry. Poważniejszych reflektantów proszę o zgłoszenie do „Par", Al. Marcinkowskiego 11, pod 4.149. Pw 8 844-4.149

Wynajmę
piwnice suche, jasne, nadające się na rozlewnię piw lub składnice ewentl. na przedsiębiorstwo przemysłowe z prądem elektrycznym, wolne zaraz. Zgłoszenia Nowa Drogerja, ul. Wrocławska 38. Pw 8 843-4.148

Mieszkanie
6 pokojowe, komfort, roczna dzierżawa. Zgłoszenia: Misiorny, św. Marcin 15, I., prawo. zdw 93 964

Mieszkanie
2 pokoje, kuchnia, dwuletnia dzierżawa, odda gospodarz. Zgłoszenia: Misiorny, św. Marcin 15, I., prawo. zdw 93 962

Mieszkania
składy, pokoje, umeblowane, — próżne poleca, poszukuje Czarnecki, Ratajczaka 13. zdw 94 038

Mieszkanie
dwupokojowe, kuchnia, entré wynajmie gospodarz. Warunek — udzielenie pożyczki 10.000 zł. — Zgłoszenia Kurjer zdw 93 953

Mieszkanie
jednopokojowe, meblami wydzierżawię, dzierżawa zgóry. Oferty Kurjer zdw 93 510

9 SZUKA MIESZK.

Dam umeblowanie
na dwa pokoje za odstąpienie próżnego pokoju z kuchnią. — Oferty Kurjer zdw 93 002

1 000 zł
dam za pokój i kuchnię wprost od gospodarza. Oferty Kurjer zdw 93 001

Poszukuję
2 lub 3 pokojowego mieszkania z kuchnią w okolicy centrum, za czynszem zgóry Oferty Kurjer zdw 93 124

Pokoju
i kuchni dla samotnego małżeństwa, miesięcznie 25-30 zł, w Poznaniu zaraz lub później, po zatem jednorazowe duże odstępne gotówką. Zgłoszenia do Kurjera zdw 91 024

Szukam
1 lub 2 pokoi z kuchnią zaraz Oferty Kurjer zdw 93 092

Rodzina
z trojgiem małych dzieci, zajmująca lokal piwniczny, warunki okropne, wilgoć, prosi błagalnie obywatela łaskawcę, o wynajęcie mieszkania za czynsz miesięcznie, ewentualnie za pół roku zapłaci. Łaskawe oferty Kurjer zdw 93 674

2 pokoje
z kuchnią bez mebli poszukiwane. Zapłacę 200 złotych miesięcznie. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 728

Pokój kuchnię
kto odda za miesięczną dzierżawę, otrzyma od stolarza gratis mebel pokojowy podług życzenia. Oferty Kurjer zdw 93 809

Jubiler
poszukuje 2—4 pokoi, kuchni, cena obojętna. Oferty Kurjer zdw 93 961

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Grudziądz — Poznań
trzy pokojowe komfortowe mieszkanie w Grudziądzu zamienię na mieszkanie w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 91 713

Zamienię
dwupokojowe mieszkanie — na większe z dopłatą lub za dzierżawę, trzy lata zgóry. Oferty Kurjer zdw 93 723

2 pokoje
z kuchnią zamienię 1 pokój z kuchnią za dopłatą. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 793

Zamienię
pokój, kuchnię, gazem, elektryką na 2 pokoje, kuchnię z dopłatą. Adres wskaże Kurjer zdw 93 814

Berlin — Poznań
Zamienię 4 pokojowe mieszkanie komforotowe na Poznań. Wiadomości Józef Frąckowiak, Poznań Różana 5. zdw 94 062

11 POKOJE UMEBL.

Miesięczne
pokoje odnajmie Hotel Francuski zdw 93 018

Pokój
elegancki frontowy, słoneczny wielkie z utrzymaniem i wszelkiemi wygodami. Plac Wolności 14 a, II. prawo. zdw 93 162

Pokój
do wydzierżawienia dla 1—2 osób. Gąsiorowskich 12, I., prawo. zdw 93 336

Śródmieście
pokój dla 2 solidnych panów. Wszystkich Świętych 5, III., lewo. zdw 93 311

Duży pokój
dla 2 panów od 1. 2. do wynajęcia. Światło elektryczne i telefon Długa 4. III. prawo. Pw 8817 4.123

Wielkie
wynagrodzenie otrzyma ten, kto odda mi 1—2 pokoje. Ul. Czesława 17a, IV. piętro, lewo, pokój 25. zdw 93 451

Pokój
na biuro z telefonem do wynajęcia. Kantaka 5. I., lewo. front. zdw 93 447

Pokoje
kompletnie umeblowane, stosowne także na mieszkania dla młodych małżeństw wynajmuje za opłatą miesięczną 95 do 180 zł. — Hotel „Polonja". Grunwaldzka nr 18 Pw 8343-1.112

Pokój
dobrze umeblowany, słoneczny z łazienką wynajmę solidnemu panu. Górna Wilda 13. III. prawo. zdw 93 257

Pokój
frontowy 1/2 panom zaraz wynajmę. Grunwaldzka 23. I prawo. zdw 92 639

Duży
ładnie umeblowany pokój dla 2 pań lub panów z utrzymaniem, okolica placu Wolności. Adres w Kurjerze zdw 93 006

Pokój
umeblowany inteligentnemu panu wynajmę. Kochanowskiego 4, parter, prawo. zdw 93 437

Pokój
oddam 1—2 osobom z utrzymaniem lub bez. Jackowskiego 40. II., lewo. zdw 93 554

Pokój
umeblowany, frontowy od lutego wolny. Sew. Mielżyńskiego 1. III. prawo. zdw 93 618

Pokój
umeblowany dla pana Wierzbięcice 46, III. lewo. front. zdw 93 622

Pokój
umeblowany, frontowy, elektr. światło od 1. II. do wynajęcia. Różana 12, I., lewo. zdw 93 720

Pokój
umeblowany forntowy, wynajmę 1 panu. Matejki 54. Ziółkiewicz. zdw 93 717

Pokój
bezwzględnie czysty dla solidnego pana. Żupańskiego 17 — parter, lewo. zdw 93 727

Pięknej
okolicy Opery pokój balkonem, ładny, 2 osobom wynajmę utrzymaniem 1 lutego Libelta 3, I., lewo. zdw 93 750

Lepszy
pokój wynajmę. I. piętro. Pyka, Górna Wilda 45. zdw 93 977

Pokój
komfort, wynajmę zaraz. Bukowska 1, II. piętro. zdw 93 956

Trzyosobowy
umeblowany pokój słoneczny do wynajęcia. Kanałowa 7. II prawo. zdw 94 066

Wspólny
pokój pani wynajmę. — Wielkie Garbary 50, front. III., prawo. zdw 94 067

Pokój
dwuosobowy. Śniadeckich 21. II. lewo. zdw 93 695

Elegancki
gabinet z telefonem lub 2 pokoje lepszemu panu wynajmę. Kreta 7, III., prawo. zdw 93 683

Niekrępujący
ładnie umeblowany pokój od 1. 2. 30 wynajmę panu. Wierzbięcice 51, parter, lewo zdw 93 677

Panienkę
ewentl. 2 przyjmę. Oferty Kurjer zdw 93 670

Pokój
frontowy z jednem lub dwoma łóżkami. Ul. Śniadeckich 11. II piętro, wprost. zdw 93 638

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Plac Wolności 9, dom ogrodowy, II. piętro. Grabowska. zdw 93 660

Pokój
1—2 panom. Grobla 19, I., prawo zdw 93 659

Pokój
dobrze umeblowany, czysty — Dąbrowskiego 36, dom ogrodowy I., prawo. zdw 93 647

Dwa
pokoje umeblowane wynajmę, ew. używanie kuchni. Chełmońskiego 2, parter. zdw 93 629

Pokój
przyjezdnym. 27 Grudnia 9, III. zdw 93 627

Pokój
małżeństwu. Maleckiego 27, I., prawo. zdw 93 710

Pokój
dla urzędnika lub kupca, wejście z sieni do wynajęcia. Ogrodowa 20, I., prawo. zdw 93 787

Pokój
inteligentnej osobie (elektryczność). Spokojna 25 a, II., prawo. zdw 93 784

Pokój
umeblowany dla pana do wynajęcia. Maleckiego 33, IV. piętro zdw 93 782

Pokój
dwuosobowy panienkom. Wrocławska 30. Masłowska. zdw 93 799

Na
dwie osoby pokój umeblowany. Kanałowa 8. III. piętro, lewo. zdw 93 796

Pokój
przejściowy dwuosobowy. Różana 10, I. zdw 93 974

Pokoik
maleńki lepszemu panu. Maleckiego 31. III zdw 93 777

Pokój
komfortowy. Fielitzowa. — Dąbrowskiego 24. zdw 93 776

Ziemiaństwu
wynajmę salonik i sypialnię, elektryczność, ogrzewanie centr., łazienka. Słowackiego - Prusa, parter. Oferty Kurjer zdw 93 765

Przyjmę
pana. Grobla 6. Winklerowa. zdw 93 763

Pokój
panu 1 lutego. Św. Józefa 9. III., prawo. zdw 93 791

Pokój
umeblowany, elektryczność, łazienka, wynajmę. Wały Królowej Jadwigi 11. I., lewo. zdw 93 760

Bezpłatna
stancja wspólna panienkom, utrzymanie dobre 85 Staszica 21, Fatum, suterena, bramie. jw 3282

Ładny pokoik
w centrum wynajmę inteligentnej panience. Adres wskaże Kurjer zdw 93 872

Pokój
wynajmę. Łąkowa 17, III., lewo zdw 93 875

2 pokoje
umeblowane, świeżo odnowione, wolne. Staszica 8, II., prawo. zdw 93 874

Pokój
wspólny panu. — Długa 8, I., wprost. zdw 93 877

Duży
ładnie umeblowany pokój 2—3 osobom wynajmę. Dąbrowskiego 82, II., prawo. jw 3 285

Pokój
w okolicy Głównej z utrzymaniem wynajmę bezdzietnemu małżeństwu wzgl. 2 osobom z korzystaniem ogrodu. Bliższych informacyj zasięgnąć można ul. Mickiewicza 7, parter, prawo. zdw 93 822

Pokój
umeblowany wynajmę. Tuliszkiewicz. Kilińskiego 9. III., Wilda. zdw 93 818

Pokój
frontowy od 1. 2. do wynajęcia. Poznańska 8-10, III., prawo. zdw 93 826

Pokój
wynajmę. Św. Józefa 6, parter, prawo. zdw 93 887

2 pokoje
ładnie umeblowane wynajmę. — Dąbrowskiego 52. I., prawo. zdw 93 896

Pokój
dwom panom. Cieszkowskiego 8, III., prawo. zdw 93 905

Elegancki
pokój solidnej osobie. Półwiejska 24, IV., lewo. zdw 93 911

Pokój
lepszemu panu, elektryczność. — Niegolewskich 1, II., prawo. zdw 93 910

Pokój
umeblowany 2 osobom. Św. Marcin 32, II., prawo. zdw 93 918

Pokój
wynajmę. Ul. Szamarzewskiego 26a, I. ptr., lewo. zdw 93 920

Dwie
do trzy panienki na pokój z pościelą lub bez. Staszica 24, podwórze, II., prawo. zdw 93 993

Niekrępujący
używaniem kuchni. Jeżyce. Polna 4, II., lewo. zdw 93 992

Pokój
dla solidnego pana z niekrępującem wejściem wynajmę. Strzałowa 7, II., prawo. zdw 93 990

Pokoje umeblowane
poleca „Informator", Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 94 012

Pokój
elegancki. Wielka 15, III., lewo. rw 8 472

Ładny
pokój, elektryczność, utrzymaniem solidnemu panu. Szewska 15, II., prawo. zdw 93 868

Pokój
duży elektryką. Wiadomość Kurjer zdw 93 869

Gwarna 8
III., prawo, pokoje wynajmę. zdw 93 870

Pokój
dwom panom. Półwiejska 33, I., lewo. zdw 93 867

Pokój
frontowy zaraz lub 1. 2. do wynajęcia. Długa 7, II. pr. zdw 93 860

Wspólny
pokój dla pana, elektryczność, centralne ogrzewanie. Szkolna 3, II., prawo, wchód prawo. zdw 93 960

Pokoik
mały wynajmę. 35 zł. Focha 27, IV. wchód, III., Granko. zdw 93 862

Pokój
umeblowany z utrzymaniem, światłem elektrycznem do wynajęcia. — Św. Marcin 66 67. III., prawo, front. zdw 93 861

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Popelińskich 5 a, II., lewo. zdw 93 848

Pokój
Łąkowa 15, III., prawo. zdw 93 853

Pokój
skromny dla panienek z własną pościelą. Św. Marcin 64, I., Grajewska. zdw 93 843

Gabinet
i sypialnię, łączne, oddzierżawią Chrzanowscy, Grunwaldzka 3. zdw 93 841

Pokój
wolny. Piasecki. Skryta 13. zdw 93 863

Inteligentną
panienkę na wspólny pokój przyjmę. Adres Kurjer St. Rynek rw 8 470

Pokój
elegancki, duży, elektryka, łazienka. Słowackiego 35, IV. zdw 93 982

Pokój
frontowy dla dwóch panów lub pań z utrzymaniem lub bez wynajmę. Walczak, Żupańskiego nr. 15, I. piętro. zdw 94 042

Gabinet
od 1. 2. do wynajęcia. Telefon w domu. Plac Nowomiejski 10a, III lewo. zdw 94 054

Pokój
wynajmę Żupańskiego 21, II., prawo. zdw 94 037

Ładny
pokój, wygodami, lepszej osobie na stanowisku oddam 1. 2. Adres Kurjer zdw 94 036

Słoneczny
pokój umeblowany wynajmę solidnemu panu od 1. 2. Wszystkich Świętych 3. II. ptr., wprost zdw 93 936

Pokój
dla pani wolny. Długa 13, parter lewo. zdw 93 933

Przyjmę
2 panny na wspólny pokój z utrzymaniem od 1. 2. Grzegorzewska. Zielona 3 zdw 93 932

Kantaka 6
I. piętro telefon. wynajmę pokój dwom osobom z utrzymaniem zdw 93 925

Pokój
duży balkonowy, frontowy, elektryczne oświetlenie, częściowo umeblowany dla małżeństwa, używanie kuchni lub całkiem umeblowanego dla 3 panów zaraz lub 15. Różana 13. II. zdw 93 986

Pokój
umeblowany niekrępujący, światłem elektrycznem 1 lub 2 osobom ewentl. pianinem zaraz wynajmę. Wielkie Garbary 43 II., prawo. zdw 93 983

Pokój
wspólny panienkom wynajmę zaraz. Jarmużkiewicz, Kopernika 8, I., prawo. zdw 93 968

Pokój wspólny
dla pana od 1 lutego, pożądana pościel. Cieszkowskiego 8, Perzyna. zdw 93 959

Duży
frontowy pokój 3 panom lub gimnazjastom z całem utrzymaniem wynajmę od 1. 2. 30. Św. Marcin 4, I. piętro, lewo. zdw 93 939

Pokój
dwuosobowy. Śniadeckich 9, II. zdw 93 976

Czysty
pokój z dwoma łóżkami, niekrępujący elektryczność, na Łazarzu, zaraz lub 1. 2 do wynajęcia. Graniczna 12, II., prawo. zdw 93 975

Pokój
umeblowany dwom osobom. — Wierzbięcice 26, III., prawo. zdw 93 973

Pokoik
bez pościeli od 1. 2. Szwajcarska 16, II., lewo. zdw 93 979

12 SZUKA POKOJU

Lekarz
poszukuje 2—3 pokoi, częściowo umeblowanych w śródmieściu. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 059

Poszukuje
pokoju skromnego dla dwóch panienek ewentualnie obiadami Oferty podaniem ceny Kurjer zdw 93 711

Pokoju
w śródmieściu z nowoczesnemi urządzeniami, pianinem, całkowitem utrzymaniem, przy inteligentnej rodzinie poszukuje osoba na stanowisku. Oferty Kurjer zdw 93 747

Pokoju
niekrępującego w śródmieściu, możliwie z możnością używania pianina poszukuje od 1 lutego. Oferty Kurjer zdw 93 667

Pokoju
poszukuje 2 solidnych panów do 60 zł. Oferty Kurjer zdw 93 701

2 panie
na stałej posadzie poszukują 1 lutego niekrępującego pokoju w śródmieściu, chętnie używaniem kuchni. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 699

Dwóch panów
poszukuje pokoju umeblowanego z światłem elektr., łazienką ewtl. z pianinem, przy całkowitem utrzymaniu w śródmieściu lub okolicy Łaskawe zgłoszenia z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdw 93 685

Małżeństwo
szuka pokoju w cenie 40 zł. Oferty Kurjer zdw 93 688

Bezdzietne
małżeństwo poszukuje dużego pokoju najchętniej bez mebli i w śródmieściu z używalnością lub możnością wstawienia własnego fortepianu. — „Dla Dyrektora". zdw 93 651

Małżeństwo
bezdzietne poszukuje skromnie umeblowanego pokoju od 1. II. Oferty do Kurjera zdw 93 704

Młode
bezdzietne małżeństwo poszukuje od 15 lutego słonecznego, czystego pokoju umeblowanego z elektrycznem światłem i używalnością kuchni. Zgłoszenia pod zdw 93 752

Pokoju
niekrępującego poszukuje pan od 1. 2. Oferty z ceną do Kurjera zdw 93 788

Studentka
poszukuje pokoju do 60 zł z opałem w centrum. Oferty Kurjer zdw 93 801

Nauczycielka
poszukuje pokoju umeblowanego. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 795

Pokoju
z używaniem kuchni poszukuje bezdzietne małżeństwo. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 756

Solidny
pan poszukuje niekrępującego pokoju. Oferty Kurjer zdw 93 842

Panienka
poszukuje skromnego pokoiku lub wspólnego. Pościel własna. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 921

Młode
małżeństwo poszukuje od 1 lutego pokoju umeblowanego z używaniem kuchni, najchętniej u samotnej osoby. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 994

Pokoju
umeblowanego używaniem kuchni poszukuje małżeństwo bezdzietne, możliwie śródmieście. — Oferty Kurjer zdw 94 006

Poszukujemy
pokoi umeblowanych. „Informator", Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 94 013

Pokoju
blisko zamku poszukuje dwóch od 1. Zgłoszenia z ceną do Kurjera zdw 94 010

Małżeństwo
bezdzietne, które do godz. 4 w zajęciu poszukuje pokoju umeblowanego z częściowem używaniem kuchni u spokojnych ludzi Oferty Kurjer zdw 94 051

Starszy pan
emeryt, wyższy urzędnik państw. poszukuje dla siebie i dorosłej córki 2 pokoi w spokojnym kulturalnym domu nie wyżej II. piętra z utrzymaniem i posługą. Oferty z opisem i podaniem ceny Kurjer zdw 94 052

Małżeństwo
bezdzietne poszukuje 1—2 pokoi słonecznych z światłem elektrycznem w centrum miasta. Oferty upraszam do „Par", 27 Grudnia 18. pod 58.40. Pw 8840 58.40

Pokoju
dobrze umeblowanego w śródmieściu, elektryczne światło, poszukuję natychmiast. — Zgłoszenia Kurjer zdw 93 940

Pani
poszukuje małego niekrępującego pokoju. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 031

Pokoju
z klatki schodowej poszukuje starszy pan. Oferty Kurjer zdw 94 064

13 LOKALE

Poszukuję
dużych ubikacyj suterenowych z wejściem frontowem wprost od gospodarza Adres wskaże Kurjer zdw 93 444

Garaż
do wynajęcia przy Marszałka Focha 65. Basiński, Górna Wilda 75. zdw 93 639

Za ubikację
na warsztat za miesięczną dzierżawę dam gratis mebel według życzenia od stolarza. Oferty Kurjer zdw 93 808

Ubikacja
15 mtr. kw. na warsztat lub mieszkanie za zwrot. remontu 1 500 zł. gaz i woda. Oferty do Kurjera zdw 93 989

Pokój
na biuro tel. zaraz lub od 1. 2. Św. Marcin 14. III., prawo. zdw 93 984

Biuro
centrum, parter, tanie komorne natychmiast do objęcia. Oferty Kurjer zdw 94 000

Dwa pokoje
centrum, jeden na biuro z telefonem, drugi na mieszkanie natychmiast potrzebne. Oferty Kurjer zdw 94 035

Ubikacje
w śródmieściu suche, z centralnem ogrzewaniem na parterze, nadające się na biura i cele przemysłowe, oddam tanio. Zgłoszenia, telefon 5186 rw 8 476

Cukiernia
połączona śniadalnią, restauracja koncesją do wyszynku wraz mieszkaniem śródmieście Poznania sprzedam Oferty poważnych reflektantów gotówką do Kurjera zdw 93 929 Pośrednicy wykluczeni.

Biuro
parterowe telefonem kompletnie urządzone wydzierżawię. Oferty Kurjer zdw 93 928

Pokój
obszerny, parterowy oddam na biuro. — Sew. Mielżyńskiego 28, parter, lewo. zdw 93 946

14 DZIERŻAWY

Skład
z przyległem 5 pokojowem mieszkaniem nadający się na każde przedsiębiorstwo do wydzierżawienia. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 063

Piekarnię
piec patentowy oddam w dzierżawę lub sprzedam z realnością. Duże miasto powiatowe Spieszne zgłoszenia przyjmuje Agencja Kurjera Poznańskiego, Jarocin. nw 7800

Garaże
do samochodów osobowych i ciężarowych przy ul. Dolna Wilda 78 (tuż przy ul. Półwiejskiej) zaraz lub później wydzierżawię. — Zgłoszenia tel. 3606 i 1062. dw 3 870

Fabryczny objekt
3 parterowe ubikacje, ca 200 m², okolica Łazarza, wprost od właściciela do wydzierżawienia Zgłoszenia „Biuro Agrarne" przy Biurze Pracy Plac Wolności 9. zdw 92 060

Dzierżawy
majątku od 500 do 1000 mórg dobrej ziemi poszukuje Oferty Kurjer Poznański 93 346

Gościńca
kolonjalką, mieszkaniem, ogrodem, poszukuję dzierżawy, dokładny opis, cena Kurjer zdw 93 725

Dzierżawa
składu kolonjalnego z mieszkaniem, 120 zł miesięcznie za rok zgóry, towar według faktury oraz parcela przy Poznaniu — morga 4.500. Na odpowiedź znaczek. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 641

Dzierżawy
poszukuje 70—110 mórg dobrej ziemi z inwentarzem. Zgłoszenia z podaniem ostatecznych warunków do Kurjera zdw 93 766

Poszukuję
dzierżawy dobrego interesu zbożowego w mieście powiatowem z mieszkaniem. Oferty Kurjer zdw 93 865

Stodołę
murowaną obszerną w Górczynie bliżej tramwaju na wszelki przemysł korzystnie spiesznie wydzierżawię. Nowak, ul. Sielska 36. zdw 93 878

Skład
w rynku z przyległem 3 pokojowem mieszkaniem, nadający się na każde przedsiębiorstwo do wydzierżawienia. Margonin, pow. Chodzież. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 . 5

2 ubikacje
suterenowe jasne na warsztat 75 zł mies., 2 lata zgóry. Ul. Kraszewskiego. Zgłoszenia Kurjer zdw 9. 018

Złotnikowi
z własnemi narzędziami dam ubikacje na warsztat i pracę w Poznaniu dzierżawa 75 zł mies., rok naprzód. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 017

Oddam
w dzierżawę domek mieszkalny, podwórze, ogród bez wjazdu w Poznaniu Zgłoszenia Kurjer Poznański rw 8 469

Ubikacja
na cele przemysłowe 10×5 z prądem elektrycznym, nadająca się na stolarstwo, kołodziejstwo lub tem podobne wydzierżawię zaraz. Stefaniak, Poznań, Rataje. rw 8 467

Inwalida
b. restaurator poszukuje dzierżawy bufetu na własny rachunek z kaucją do 1 500 zł Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Gniezno 24. nw 7 836

Dzierżawy
domku lub willki z ogródkiem w okolicy Poznania, wygodna komunikacja poszukuje zaraz — czynsz zgóry Biuro Bolfar, ul. Skarbowa 17. zdw 93 926

Skład
towarów łokciowych, konfekcji męskiej, z towarem lub bez, od 1 marca do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer nw 7830

Rzeźnictwo
oddam w dzierżawę w centrum Poznania Oferty Kurjer zdw 93 966

15 UZDROWISKA

Czerwony Dwór
luksusowy pensjonat w Zakopanem ciepłe pokoje wykwintna kuchnia ma wolne pokoje Zarząd zdw 92 143

Zakopane „Irusia"
komfortowy pensjonat murowany, odskonała kuchnia 12-14 złotych dziennie. zdw 91 815

16 OSOBISTE

Panią
wysoką, jadącą niedziele wieczorem z Obornik do Poznania w ciemnym przedziale 3 kl uprasza zainteresowany o łaskawe podanie adresu do Kurjera rw 8 429

Wiesława Antkowiakówna Józef Glumiński
zaręczeni. zdw 93 821

P. Maryleczko
Dlaczego tyle przykrości. Czekam bliższego wytłomaczenia jutro 4. „Opera". Z. zdw 93 915

Winia
Proszę 28. 1. 18.30. Tadeusz. zdw 94 020

Fryzjerka
poleca się w dom. Kurjer zdw 93 762

Dusieńko!
proszę adres — Kurjer zdw 93 835

Pana
szerni ubrany z protezą spotkany dnia 18 bm. godz. 10.30 przy kościele Matki Bolesnej przy kościele św. Marcina upraszam o podanie adresu do Kurjera zdw 93 991

21 ZGUBY

Unieważniam
zgubiony dokument wojskowy, wystawiony przez Okręgowy Zakład Gospodarczy Poznań. Stanisław Kaczmarek. zdw 93 476

Gołębie (mewki)
zginęły dnia 10 1. para żółtych tarczałych, jeden blady z obrączkami, proszę o łaskawe zgłoszenie za wynagrodzeniem. Wosiński, Grunwaldzka 22b. zdw 94 021

Zagubiłem
dokument wojskowy. Znalazcę proszę o oddanie. Czesław Wieczorek, Piaskowa 23. rw 8478

Bucik balowy
czarny, atłasowy znaleziono. — Odebrać: Górna Wilda 93, parter, prawo. zdw 93 952

22 ROZMAITE

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterji wykonuje sumiennie tanio firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami). Pw 4941

Czystopis
Wjazdowa 10 zdw 93 077

W administrację
z zastępstwem sądowem i gwarancją przyjmie jeszcze kilka kamienic Biuro Techniczno Agrarne, Plac Wolności 9. zdw 93 612

Podatkowe
ubezpieczeniowe i inne sprawy, wymagające opracowania, dla władz, sądów itp. załatwi szybko i sumiennie prawnik (mag. praw) z dłuższą praktyką. Oferty Kurjer zdw 93 543

Dekatyzowanie plisowanie
mereżkowanie wykonuje szybko, najtaniej. Św. Marcin 14. Pw 8467-53.42

Fotografje
portrety artystyczne wykonują Bracie Pęchersey, Aleje Marcinkowskiego 8, telefon 39-55. dw 3 835

Wypożyczam
krzesła na zebrania i wieczorki Teodor Kowalski Poznań Fredry 3, telefon 31-62 zdw 91 490

Bilansistka ustawia bilansy
także na prowincji. Oferty Kurjer zdwp 92 745

Fason sukni
balowej tylko 35 złotych. Galdyński, Pocztowa 33. zdw 92 719

Akuszerka
Kleinwächterowa w Poznaniu centrum miasta ulica Romana Szymańskiego 2 pierwsze piętro, lewo, drugi dom od Placu Świętokrzyskiego. zdw 93 169 70

Kto
tanio nastroi dwa pianina i wyreparuje pianolę wewnątrz. Oferty Kurjer zdw 93 623

Dziecko
na własne oddam. Oferty Kurjer zdw 93 378

Jarskich
obiadów wiejskich, bez jajek poszukuje. Oferty Kurjer zdw 93 745

Kto
udzieli wieczornych kursów kroju i szycia? Oferty Kurjer zdw 93 697

Obiady
kresowe, smaczne, obfite. Kantaka 8/9, III piętro. zdw 93 742

Pianino
do własnego mieszkania na miesiąc wynajmę. Zgłoszenia dla „W. O." — u portjera hotelu Polonia. zdw 93 676

Mereżki
plisowanie, hafty, dekatyzowanie mereżki wykonuje szybko i tanio Haftopolis, Woźna 10. Pw 8 674 4.71

Przyjmuję
wszelkie prace siatkowe (filiń). Ceny przystępne. Pl. Bernardyński 2. IV. piętro, prawo. zdw 93 657

Paryskie modele
z balowe suknie, raz używane, sprzedam korzystnie. Świętokrzyski 3. III., lewo. zdw 93 800

„Chic Parisienne"
Podgórna 12 b, parter, prawo, wykonuje podług najnowszych modeli suknie balowe i wszelką garderobę damską. Ceny przystępne. zd 93 465

Pensjonat
dla przyjezdnych Poznań, Gwarna 17, II. Pokoje umeblowane większe i mniejsze. Ceny przystępne T. Rowecka. zdw 93 768

Suknie
karnawałowe oraz stare modernizuję tanio. — Słowackiego 39, III., prawo. jw 3283

Piekarnię i kawiarnię
w mieście powiatowem zamienię tylko na piekarnię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 882

Egzystencja
Biuro prawnicze, długoletnie, dobrze zaprowadzone w Bydgoszczy oddam z urządzeniem i sprawami adwokatowi. Łaskawe oferty upraszam pod „Biuro" do „Par", Bydgoszcz, Dworcowa 72. Pw 8832 63.47

Krawcową
dzielną poleca poza dom. Rzeczypospolitej 2, III. zdw 93 855

Rewizor ksiąg
przeprowadza rewizje, zakłada książkowość, prowadzi takową w abonamencie. Wyjeżdżam także poza Poznań. Feliks Rączkowski, Poznań, ul. Łukaszewicza 35 zdw 93 858

Renowacje
malowanie, odnawianie mebli oraz gold a wykonuje czysto i tanio. Oferty Kurjer jw 3 284

Abażury
obciągam tanio. Szulczyńska, Niegolewskich 1, II., prawo. zdw 9 909

Radjoamatorzy!
Przyjmuję aparaty starszego typu i przerabiam takowe na nowsze selektywniejsze po cenie bardzo przystępnej. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 024

Salon mód „Zofja"
Bukowska 3, II. piętro. — szyje najładniej i najszybciej. zdw 93 958

Bieliźniarka
poleca się poza dom. Oferty Kurjer zdw 93 942

Ręczne robótki
pracownia Kwadraty, poduszki, serwety, torebki wykonuje najlepiej firma Siostry Streich, Poznań, Kantaka 4. zdw 93 941

Maskowe
kostjumy i suknie balowe wypożycza Salon Mód „Zofja", Bukowska 3, II. piętro. zdw 93 957

Piecownik
(zdun) przestawia, reparuje piece, kotliny. Malchrowicz, Piekary 10, parter. zdw 94 027

Obiady
smaczne abonament. Wielkie Garbary 18, wejście Woźna, II. piętro, prawo zdw 94 063

Przepisywanie
na maszynie przyjmuje „Biuro Pracy", Plac Wolności 9. Telefon 12 47. zdw 94 061

23 OŻENKI

Mrówka
Piotr. Ostrów (Wlkp.), Kościuszki 2, poważne partje dla pań i panów zdw 93 534

Dla
inżyniera kawalera lat 40 Wielkopolanina, człowieka sympatycznego, zdrowego i eleganckiego o szerokim światopoglądzie, posiadającego ca 100 000 zł gotówki, na wyższem stanowisku państwowem z emerytura i z mieszkaniem w Poznaniu, szukam sympatycznej i gospodarnej żony z większem majątkiem w gotówce lub realności. Pośrednictwo krewnych mile widziane. Dyskrecja zapewniona. Oferty Kurjer zdw 93 133

Inżynier
lat 33, Polak, przystojny, pragnie poznać z dobrej rodziny przystojną pannę, 25—28 lat, w celu matrymonjalnym. Fotografja konieczna. Anonimy bezcelowe. — Oferty Kurjer zdw 93 101

Dla
mej siostry, przystojnej, eleganckiej, idealnego charakteru, wspólniczki dobrego przedsiębiorstwa w Poznaniu, z własnem mieszkaniem, poszukuje znajomości pana kulturalnego, najchętniej wyższego urzędnika, lat 35—50 w celu matrymonjalnym. Kapitał pożądany, nie warunek. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 388

Pani
inteligentna, przystojna, lat średnich, z braku znajomości szuka męża na odpowiedniem stanowisku. Oferty z fotografją, która się zwraca Kurjer zdw 93 585. Dyskrecja zapewniona.

Pani
dobrej rodziny, lat 33, posiadająca ładną wyprawę i 3 000 zł, pragnie poznać towarzysza życia. Panowie dobrego charakteru i serca na stałej posadzie, wdowcy nie wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 93 435

Szatynka
gospodarna, muzykalna, pozna kulturalnego pana na stanowisku. Panowie 35—40 nauczyciele, urzędnicy kolejowi, którzy mają u siebie matki, mają pierwszeństwo. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 441

Tysiące
bogatych pań pragnie w tym karnawale wyjść zamąż. Jeżeli nie masz odpowiednich znajomości zwróć się natychmiast do największego biura matrymonjalnego „Postęp". Warszawa, Poznańska 22. Wysyłamy dyskretnie kilkadziesiąt ofert. aw 7 802

Urzędnik
etatowy, kierownicze stanowisko, 27 lat, przystojny, 14 tysięcy gotówki, szuka miłej towarzyszki życia. Posag pożądany. Oferty, fotografja, Kurjer zdw 93 396

Nawiążę kontakt
z przystojną i inteligentną panią, której zależałoby na pomyślnym marjażu. Zaznajomię z moim bratem, przystojnym kawalerem, samodzielnym kupcem, posiadającym świetną egzystencję i 80 tysięcy majątku. Liczy 30 lat. Majątek pożądany, lecz nie stanowi warunku. Sprawa na wskroś rzetelna. Dyskrecja zapewniona. Oferty możliwie z fotografją Kurjer Poznański zdw 93 571

Panna
lat 27, przystojna gospodarna, posiadająca wyprawę, pragnie wyjść zamąż. Pierwszeństwo mają urzędnicy. Oferty z fotografją za zwrotem Kurjer zdw 93 576

Panienka
przystojna inteligentna, posiadająca 30.000 gotówki, wyjdzie za pana na stanowisku. Zgłoszenia: biuro matrymonjalne „Rekord", Skarbowa 15, telefon 40-18. zdw 93 854

Panią
wysokiego wzrostu pełnej tuszy, z gotówką przyjmę do hurtowni tytoniowej jako wspólniczkę lub przystąpię jako wspólnik. Branża obojętna. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer zdw 93 729

Żony
panny w wieku do lat 30, z dobrej, zacnej rodziny, inteligentnej muzykalnej, posiadającej własne mieszkanie i cośkolwiek majątku, poszukuje kupiec samodzielny w Poznaniu, przystojny, lat 38, szlachetny o poglądach realnych i dzielny w swym zawodzie. Łaskawe zgłoszenia z fotografją, która się zwraca, uprasza do Kurjera zdw 93 698

Dwóch
panów inteligentnych pragnie poznać panie, w celu matrymonjalnym. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 694

Panna
lat 38, wyprawa w bieliźnie i gotówce 1.500 zł wyjdzie zamąż za kawalera lub wdowca na stałej posadzie. Oferty Kurjer zdw 93 736

Droguerzysta
poszukuje znajomości pań celem ożenku (lat 24). Gotówka wymagana dla wspólnego dobra. Panie od lat 18—23. Oferty wraz fotografją (która się zwraca), proszę składać do Kurjera Poznańskiego zdw 93 687

Panna
lat 27, brunetka, krawcowa samodzielna, wysokiego wzrostu Królewianka, inteligentna poszukuje odpowiedniego pana, celem ożenku. Oferty Kurjer zdw 93 715

Przyjaciółki
lat 23, 36, szukają mężów poważnie myślących. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 93 758

Kawaler
lat 30, przystojny, posiadający własne warsztaty, z majątkiem ponad 150.000 zł, w małem miasteczku, pozna panię w celu matrymonjalnym w wieku lat 20—28, posiadające posagu od 25.—30.000 zł, bez wyprawy, przystojne i zgrabne. Oferty nadsyłać do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zdw 93 830

Kawaler
lat 36, rzemieślnik pozna panią celem ożenku. Panie z własnem mieszkaniem raczą oferty złożyć do Kurjera Pozn. zdw 93 907

Mężczyzna
lat 28, któremu nieustanna praca społeczna zabrała możność zawarcia odpowiedniej znajomości, nawiąże korespondencję z panną do lat 25, która większą część posagu posiada w zaletach swego charakteru. Fotografja konieczna. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 970

Bezdzietna wdowa
przystojna, inteligentna, wysoka, blondynka, nawskroś uczciwa, szlachetnego charakteru, posiadająca 3 pokojowe mieszkanie i kilka tysięcy gotówki, pragnie poznać pana lat około 38—48, kulturalnego, uczciwego, na dobrem stanowisku. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia tylko poważne z fotografją do Kurjera zdw 93 935

Znajomości
matrymonjalne ułatwia dyskretnie „Wanda", Fabryczna 35 a, IV. zdw 91 804

Poszukuje
się dzierżawy lub kupna piekarni, nie wykluczając ożenku. Mam lat 27, brunet. Rzecz traktuje się poważnie i dyskrecja zapewniona. Zgłoszenia: agentura Kurjera Poznańskiego, Leszno. nw 7831

Panna
lat 37, inteligentna, przystojna, gospodarna, posiadająca umeblowanie i 14 000 zł pragnie poznać najchętniej nauczyciela lub urzędnika, dobrych zalet w celu matrymonjalnym. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 030

Złotowłosa
elegancka, panna lat 27, zawrze znajomość z panem kulturalnym, na wysokim stanowisku. Inteligentny i wykształcony nie powinien właściwie reagować na ogłoszenie, ale takiego właśnie pragnęłabym poznać. Dyskrecja bezwarunkowa. Nieanonimowe z fotografją proszę przesłać do Kurjera Poznańskiego zdw 94 074. Cel matrymonjalny.

Wielkopolanka
własne mieszkanie pozna inteligentnego poważnego pana od lat 38 na stanowisku. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer zdw 93 442

24 NAUKA

Kursy stenografji
pisania na maszynach Kantaka 1. II. piętro zdw 89 328

Szkoła Tańców Baletmistrza Szczurka 25/I. wracam z Belgradu (Jugosławja), gdzie byłem angażowany do kompletów
wyuczam bez względu na zdolności z gwarancją cały program nowoczesnych tańców 6 lekcjach Plac Wolności 14a. III piętro 4—9 zdw 92 673

Taniec najnowszy Sześć - Ósmych
wyuczenia w jednej lekcji Vala Jennings Ratajczaka 29 III. dw 3 898

Kursy
handlowe otwieram 4 lutego — Kromczyńska Ogrodowa 16 zdpw 93 462

Tani kurs tańców
Opaliński, Mielżyńskiego 1, II., 6.30—9. zdw 92 266

Szkoła tańców Stelli Kledeckiej
Pocztowa 29 telefon 33 29. Pw 8342 1.13

Szkoła tańców Antoszewskiego
Zielona 3. Pw 8354-2.29

Specjalistka
udziela włoskiego doskonały francuski 14 Ratajczaka III., prawo. 2—4 zdw 92 998

Vala Jennings
przyjmuje wpisy do nowo organizujących się zespołów Tańce najnowsze Lekcje prywatne Ratajczaka 29 III dw 3 886

Z polskiego na francuski
(względnie odwrotnie) tłomaczenia każdego rodzaju handlowe naukowe, teologiczne przekłady literackie przez siłę fachową Red. Zarembina, Przeczna 6 tel 66-85 od 2 5 dw 3 900

Akademja tańców Wituszkowskich
rozpoczyna kurs Przyjmie jeszcze kilka pań panów Skarbowa 14 Pw 8 359 2 166

Francuskiego
udziela młoda osoba dyplomowana w Paryżu od 2 złotych godzina Oferty Kurjer zdw 92 809

Kursy
stenografji polskiej niemieckiej, pisania na maszynach księgowość rozpoczynam 4 lutego. Tyran-Zaworska, Strzelecka 33. zdw 93 888-9

Angielskiego
towarzyskie komplety, początki, konwersacja towarzyska, korespondencja, literatura, tea-party, referaty. Nowoczesność metody, szybki postęp. Celem doboru odpowiednich kompletów uprasza się o składanie oferty zdw 93 398

Szkoła Języków Marji Romington
wpisy od godziny 18—20 Strzelecka 8. zdw 93 613

Kursy
stenografji pisania na maszynach, książkowości Tyran-Zaworskiej Strzelecka 33. zdw 91 840 1

Francuskiego
udziela nauczyciel. Francuz. Ul. Skryta 1, I. (Łazarz), godz. 8. zdw 93 732

Tańce! Londyn — Paryż — Wiedeń — Berlin — Warszawa — Belgrad już nie ciągnie!
Wróciłem z Żegrza. Wyuczam najmodniejsze tańce sezonu. Pod gwarancją. Tanio. Interes na prawdę rzetelny. W razie niezadowolenia wracam pieniądze. — Oferty Kurjer zdw 93 652

Poznańskie Kursy Budowlane
uruchomiają w lutym kursy: — przygotowawczy, pierwszy, drugi Zgłoszenia kierować: Kraszewskiego 17. III., prawo. Pw 8830 58.33

Student
tanio udziela lekcyj w zakresie gimnazjum lub innych szkół. — Oferty Kurjer zdw 93 890

Krawcowa
mistrzyni przyjmie panie, panienki w naukę kroju, szycia, także kursy wieczorne. Szulcówna, Górna Wilda 67. zdw 93 897

Pedagog
do wykładania języków potrzebny. Posada samodzielna. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 998

Kurs wieczorowy
dla amatorów kierowców samochodowych rozpoczyna się od środy dnia 29. 1. 1930. Kursy Kierowców Samochodowych I. Piątkowskiego, Poznań, ulica Piotra Wawrzyniaka 28/30. — Telefon 78-80. zdw 93 937

Szkoła tańców Stelli Kledeckiej
3 lutego rozpoczynam kurs uzupełniający, 10 lutego kurs początkujący. Lekcje prywatne każdego czasu. Pocztowa 29 telefon 33 29 Pw 8842-4,146

25 MUZYKA

Pianino
do ćwiczeń, lekcje muzyki. — Młyńska 3. III. zd 92 555

Pianistka
pierwszorzędna wolna zaraz. — Oferty Kurjer zdw 93 039

Pianista
(akordeon) skrzypek (jazztrabka) per kosista (kotły, banjo) sax sofonista (flecista) wolny od 1. 2 reflektuje tylko na pierwszorzędny zespół Zgłoszenia Matysiak Gdynia, św. Jańska 17 IV ptr. nw 7796

Pianista
przyjmie posadę tylko w pierwszorzędnych lokalach. Oferty Kurjer zdw 93 009

Fortepian
wolny do ćwiczeń miesięcznie 15 zł Tylkowski Strzałowa 4 parter. zdw 93 014

Lekcyj
gry fortepianowej udzielam gruntownie. Zgłoszenia od 1 5. Wały Zygmunta Augusta nr 1, II. piętro. zdw 93 744

Trio
wolne. Zgłoszenia Sylwester Wiśniewski, Inowrocław, Wiktoryjka 9. nw 7 791

Czelista
wolny. Zgłoszenia Malinowski, Inowrocław, Błonia 1. nw 7 790

Pierwszorzędny
Salonowo Jazzowy kwartet lub kwintet wolny zaraz Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 93 712

Leszczyńska Szkoła Muzyczna
w Lesznie przyjmuje na drugie półrocze wpisy uczniów początkujących i zaawansowanych. — Zgłoszenia kancelarja Marsz. Focha 2. zdw 93 779

Pianistka
rutynowana od 1 lutego wolna. Tylko w restauracjach. Zgłoszenia pod dw 3987

Lekcyj
gry mandoliny gitary udzielam. Patschowska Podgórna 13. zdw 93 944

27 SZUKA PRACY

(Zgłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej ceny drobnych)

Młynarz
samodzielny z dobremi referencjami i kaucją 2 3 000 zł poszukuje zaraz lub od 1. 3 30 posady Zgłoszenia Agencja Kurjera Kościan. nw 3394

Osoba
w średnim wieku, przyjmie posadę wyręczycielki, pielęgniwa nie starszej osoby, zajmie się dziećmi zna szycie. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 583

Starszy
pomocnik z branży kolonjalnej poszukuje posady. Zgłoszenia zdw 93 051

Dziewczyna
porządna i sumienna poszukuje jakiejkolwiek pracy. Zgłoszenia do Kurjera zdw 93 300

Wzorowa
młoda Niemka samodzielna, znająca sztywną bieliznę szuka posady kucharki, pokojowej lub do dzieci, tylko u inteligencji, najchętniej starszych osób. Dobre świadectwa Zgłoszenia Kurjer zdw 93 166

Cukiernik
młodszy poszukuje posady zaraz lub od 15. 2. 30. Lisiak, Krotoszyn, Kaliska. dw 3849

Kucharz
poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 93 191

Bufetowa
przystojna, uprzejma dzielna w swym zawodzie, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 93 568

Urzędnik
prawnik przyjmie administrację domów lub inne zajęcie. Oferty Kurjer zdw 92 810

Cukiernik
dobry fachowiec, szuka posady zaraz lub później. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 93 357

Czeladnik
kołodziejski poszukuje posady zaraz lub od 1. 4. 1930 r. Adres wskaże Kurjer zdw 93 356

Bilansista
pierwszorzędna siła poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia uprasza Kurjer zdw 93 348

Książkowa
samodzielna z kilkoletnią praktyką poszukuje od 1. II posady. Oferty Kurjer zdw 93 343

Bufetowiec
specjalista kanapek i sałat francuskich, który pracował w pierwszorzędnych firmach Małopolski i Wielkopolski poszukuje posady w Poznaniu. Łaskawe oferty kierować proszę do Kurjera zdw 93 306

Książkowy
rutynowany bilansista przyjmie godzinowo prowadzenie i zakładanie księgowości. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 93 449

Administrację
kamienic, will w Poznaniu przyjmie emerytowany administrator rachmistrz, właściciel kilku realności i własnego biura. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 153

Sierota
przyjmie zarząd domu, zajmie gospodarstwem samotnej osoby. Oferty Kurjer zdw 92 461

Ekspedjent - dekorator
z branży bławatnej i konfekcji męskiej poszukuje posady od 1. II., najchętniej w Poznaniu. — Oferty Kurjer zdw 92 995

Student
prawa poszukuje od 1 lutego posady u adwokata, względnie obejmie inną posadę. Oferty Kurjer zdw 93 099

Szofer
mechanik z dłuższą praktyką warsztatową poszukuje posady. Złoży kaucję. Zgłoszenia Kurjer rw 8458

Gospodyni
kucharka zmieni posadę od 1. 2. do samotnego pana lub na probostwo. Oferty Kurjer zdw 93 719

Ogrodnik
kawaler poszukuje posady samodzielnej zaraz lub od 1. 2. — dzielny w kwiaciarstwie, warzywnictwie i sadownictwie, z dobremi świadectwami. Zgłoszenia do Kurjera zdw 93 722

Studentka
poszukuje miejsca do dzieci, konwersacja francuska, angielska. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 93 721

Panienka
z ukończonym kursem handlowym, umiejąca pisać na maszynie i krótsza praktyką biurową poszukuje posady od 1. 2 lub później Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 754

Dziewczyna
długoletniem świadectwem poszukuje posady w lepszym domu od 1. 2. Oferty Kurjer zdw 93 743

Skromna
panienka z polskiem i niemieckiem szuka posady w jakimkolwiek składzie Oferty Kurjer zdw 93 734

Skromna
panienka szuka posady do jednej lub dwóch osób. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 93 733

Prośba
Młodzieniec lat 20, najstarszy syn wśród 6 nieletnich, posiadających chorą matkę wdowę, poszukuje jakiejkolwiek pracy. — Oferty Kurjer zdw 93 708

Praczka
czysta sumienna, okolica łazarska poszukuje pracy poza domem. Oferty Kurjer zdw 93 703

Bufetowa
początkująca poszukuje posady zaraz lub od 1 II Oferty Kurjer zdw 93 700

Szofer
kawaler, inteligentny, bardzo dobry fachowiec, poszukuje posady z pracą codzienną od godziny 16 do 24 w niedziele, święta, cały dzień za mieszkanie z utrzymaniem. Taksówki, ciężarówki, traktory nie wykluczone. Oferty Kurjer zdw 93 689

Poszukuję
posady pokojowej lub do dzieci. Kurjer zdw 93 739

Panienka
która pracowała dłuższy czas w cukierni, piekarni zna również obsługę szuka stosownej posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 735

Bufetowa
obecnie na prowincji poszukuje od lutego posady w Poznaniu. Kurjer zdw 93 738

Stenotypistka
znająca stenografję polską i niemiecką poszukuje posady. — Oferty Kurjer zdw 93 675

1 000 — 2 000 zł
wypożycze za udzielenie posady poważnem przedsiębiorstwie jako portjer lub woźny. Oferty Kurjer zdw 93 655

Panienka
ze wsi z dobrej rodziny szuka miejsca najchętniej do dzieci. — Oferty Kurjer zdw 93 653

Pielęgniarka
dla niemowląt i dzieci z kilkoletnią praktyką i dobremi świadectwami poszukuje posady zaraz względnie później. Zgłoszenia pod adr. Weber, Rawicz — Południowa 9. zdw 93 662

Ogrodnik
zakłada ogrody w mieście i poza miastem oraz przyjmie wszelkie prace wchodzące w zakres ogrodnictwa. Zgłoszenia Fr Nowak, Poznań, Mickiewicza 10, II. piętro. zdw 93 664

Panienka
początkująca biegła w stenografji i pisaniu na maszynach poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 650

Absolwent
Szkoły Handlowej, 5 klas gimnazjum, poszukuje posady ucznia w poważnym przedsiębiorstwie — branży żelaza. Zgłoszenia: Jan Palmowski, Pobiedziska zdw 91 070

Technik budowlany
absolwent Szkoły Budownictwa z jednoroczną praktyką, poszukuje posady od 1 lutego br. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 039

Dziewczyna
uczciwa, która samodzielnie gotuje szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 93 640

Bona - wychowawczyni
praktyką, robótkami, dobre polecenia. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 648

Młoda
posługaczka poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 93 635

Młodsza
służąca poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 634

Sierota
lat 25, była jako pokojowa zna gotowanie, prasowanie sztywnej bielizny prosi o posadę. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 649

Gospodyni
poszukuje posady z dobremi świadectwami zaraz. Kurtkowiak Anna, Dolsk, pow. Śrem. zdw 93 709

Ekspedjentka
z branży bławatów, tow. krótkich i konfekcji poszukuje posady od 1. 2. Oferty Kurjer zdw 93 707

Dziewczyna
starsza, znająca wszelką pracę domową szuka od 1. 2. posługi na cały dzień. Oferty Kurjer zdw 93 785

Cech kuchmistrzów
Pocztowa 30, szuka posady dla członków. zdw 93 783

Stenotypistka
biegła z praktyką adwokacką oraz biurową poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 781

Młodszy
ogrodnik, wykwalifikowany w hodowli kwiatów, pragnie zmienić posadę. Miejscowość obojętna. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 93 812

Bona - wychowawczyni
z praktyką poszukuje posady. — Oferty Kurjer zdw 93 810

Handlowiec
specjalność maszyny rolnicze i żelazo, poszukuje zaufanej posady jako sprzedawca, ekspedjent lub magazynier, branża obojętna, znajomość języka polskiego i niemieckiego. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 94 072

Służąca
umiejąca gotować, zna wszelką pracę domową, ma dobre świadectwa, szuka posady od 1. II. Oferty Kurjer zdw 93 806

Kucharka
posiadająca bardzo dobre świadectwa, znająca wszelkie prace, wchodzące w zakres gospodarstwa domowego poszukuje posady u lepszych państwa. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 802

Kucharka
z dobrem gotowaniem poszukuje posady od 1. II. Oferty Kurjer zdw 93 798

Ekspedjentka
z branży spożywczej szuka posady od 1. 2. Oferty Kurjer zdw 93 931

Poszukuję
posługi na cały dzień z gotowaniem lub bez do samotnej osoby. Oferty Kurjer zdw 93 963

Technik
melj. (rysownik) poszukuje posady, lub prac. Zgłoszenia pod zdw 93 947

Panienka
lat 19, szuka jakiejkolwiek posady od 1. 2. lub zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 950

Panienka
poszukuje posady do 1 lub 2 dzieci, z szyciem w lepszym domu. Oferty Kurjer zdw 93 948

Ślusarz
maszynowy tokarz poszukuje posady zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer nw 7773

Dziewczyna
umiejąca cośkolwiek gotować i prasować bieliznę sztywną, najchętniej do dwóch lub trzech osób poszukuje posady zaraz lub od 1 lutego. Zgłoszenia Kurjer pw 7829

Kucharka
z dobremi świadectwami, z dobrem gotowaniem, poszukuje posady do kasyna lub restauracji od 1. 2. lub 15. 2. 30. Oferty Kurjer zdw 93 978

Bufetowa
dzielna poszukuje posady do cukierni, ewent. do składu kolonjalnego. Miejscowość obojętna zaraz lub od 1. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 974

Bona - pielęgniarka
Wlkp. doświadczona z kilkoletnią praktyką przy starszych dzieciach i niemowlętach poszukuje posady. Piśmienne zgłoszenia Kowalska, Brodnica Pomorze ulica Wodna 14 dla M. K. zdw 94 032

Posługaczka
poszukuje posługi na po południu. Oferty Kurjer zdw 94 068

1.000 złotych
dam kaucji za stałą posadę woźnego, inkasenta lub magazyniera. Oferty Kurjer zdw 93 409

Początkująca
ekspedjentka z branży towarów krótkich poszukuje posady w Poznaniu lub na prowincji. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 797

Panna
lepszego domu szuka posady do dzieci oraz lekkich prac domowych od 1. 2. Oferty Kurjer zdw 93 778

Biuralistka
z 6 letnią praktyką w biurach adwokackich poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer rw 8 223

Maszynistka
początkująca z praktyką, szuka posady od 1. 2. 30., zna wszelkie prace biurowe. Łaskawe oferty proszę do Kurjera pod zdw 93 917

Posługaczka
uczciwa, szuka posługi zaraz. — Zgłoszenia Kurjer zdw 93 919

Służąca
ze świadectwami szuka posady od 1. 2. do wszystkiego z gotowaniem i prasowaniem chętnie na wieś. Oferty Kurjer zdw 94 008

Uczenicę
zdolną przyjmie zaraz Salon Mód „Zofja", Bukowska 1. II. piętro zdw 93 955

Podróżujący
potrzebny z kaucją 50 zł. Cukiernia, Polna 28. zdw 93 954

Potrzebna
uczenica do krawieczyzny. Marcinkowskiego 3 a. II. lewo. zdw 93 945

Stała
posada. Rozwożenie towarów samochodem, kaucja 3-4 000. — Zgłoszenia Wierzbięcice 37. zdw 93 749

Akwizytorzy
do lekkiej akwizycji potrzebni. Początkujących pouczamy. Śniadeckich 30 II 4—7 Kw 1479

Apteka
powiatowego miasta poszukuje dyplomowanego pomocnika aptekarskiego. Oferty zdw 93 672

Agenci
do zbierania fotografij do powiększeń potrzebni. Foto-Moderne, Jasna 12 zdw 93 656

Dwieście
złotych miesięcznie zarobi pan lub pani wkładem 1 500 zł. — Oferty Kurjer zdw 93 666

Fryzjer
damski zaraz potrzebny. Zjednoczeni Fryzjerzy Fredry 12. zdw 93 775

Techn.-dent.
niezawodny (a) w laboratorjum i gabinecie potrzebny (a). Zgłoszenia pod zdw 93 837 do Kurjera Poznańskiego.

Duet damski
ewentl. męski potrzebny zaraz lub od 1. 2. 30. Oferty z podaniem warunków płatności do Grand Café, Jarocin zdw 93 832

Służąca
potrzebna. Staszica 25 II., lewo. zdw 93 884

Służąca
uczciwa, pracowita z dobremi poleceniami, do wszystkiego potrzebna od 1. 2. Zgłoszenia Za Bramką 5 a. I. piętro. zdw 93 864

Chłopiec
do posyłek, z porządnej rodziny, potrzebny zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 856

Krawcowa
dobra potrzebna zaraz. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 93 817

200 zł
za wypożyczenie dam odpowiednią stałą posadę. Oferty Kurjer zdw 93 827

Służąca
uczciwa (najchętniej wiejska) z gotowaniem potrzebna. Gapski, Jezuicka 12. II. zdw 93 886

Służącą
młodszą przyjmę. Cieszkowskiego 8. III., prawo. zdw 93 904

Dziewczyna
do wyrobu sznurowadeł potrzebna. Wrocławska 7. I. piętro. zdw 93 923

Uczenica
potrzebna. Abramowicz, Strumykowa 1. zdw 93 987

Znana
firma handlowa w Poznaniu poszukuje na dobrą stałą posadę kilka rutynowanych stenotypistek we wieku ponad lat 20. Wymagana jest kilkoletnia praktyka kupiecka i dobra znajomość języka polskiego i niemieckiego i stenografji. Wyczerpujące oferty w obydwóch językach skierować należy do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 94 007

Retuszerka
zdolna potrzebna zaraz. Foto-Express, Bukowska 17 a. dw 9379

Służąca
do wszystkiego z dobrem gotowaniem i praniem zaraz lub 1 lutego potrzebna. Adres wskaże Kurjer zdw 93 241

Zdolne
krawcowe na suknie tylko pierwszorzędne siły mogą się zgłosić. P. Pawłowski, ul. Za Bramką 12 b. I. ptr., lewo. zdw 93 591

Posługaczka
na cały dzień może się zgłosić (Łazarz) Siemiradzkiego 2. II, środkowe drzwi zdw 93 595

Bona - wychowawczyni
inteligentna, zdrowa z praktyką nie niżej lat 20 potrzebna do chłopców 4, 6 i 7 letnich od 1. 2. Musi udzielać również lekcji do klasy wstępnej. Zgłoszenia osobiste lub piśmienne z odpisami świadectw. Adres wskaże Kurjer zdw 93 506

10 Tanich Białych Dni urządzam od 31 stycznia do 8 lutego r. b. włącznie **Stanisław Schulz**
Magazyn Artykułów Krótkich i Galanteryjnych — Poznań, Stary Rynek 80 82.

Kucharka
z dobremi świadectwami poszukuje posady do wszelkiej pracy domowej od 1. II. (w miejscu lub Warszawy). Oferty Kurjer zdw 93 807

Młodsza
panienka z praktyką i wyższem wykształceniem szkolnem poszukuje posady jako pomocnica lekarza. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 761

Krawcowa
rutynowana, władająca także językiem niemieckim, szuka posady także na wyjazd. Oferty Kurjer zdw 93 769

Kucharka
wiejska z prasowaniem sztywnej bielizny poszukuje posady. — Oferty Kurjer zdw 93 764

Poszukuję
posady od 1. II. jako kucharka do wszystkiego do 2 osób, lepszy dom. Oferty Kurjer zdw 93 757

Dyplomowany technik meljoracyjny
poszukuje posady zaraz. Oferty: Kurjer Poznański, św. Marcin 70 pod zdw 93 834

200 zł kaucji
złoży na żądanie wojażer podróżujący, kawaler, woźnica, za jakąkolwiekbądź posadę. Miejscowość obojętna. Łaskawe szczegółowe oferty Kurjer zdw 93 833

Córka
mistrza rzeźnickiego z prowincji, z ukończoną wyższą szkołą, z kilkoletnią praktyką, poszukuje w składzie rzeźnickim posady. Prowincja nie wykluczona. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 93 831

Czysta
silna praczka szuka pracy poza dom. Oferty Kurjer zdw 93 828

Bona
wychowawczyni z dobremi świadectwami, znająca szycie, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 873

Mistrz kowalski
obeznany dokładnie z maszynami rolniczemi, parowemi, kuciem koni, poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 93 876

Fotograf
kawaler poszukuje posady od 1. 2. T. Kwiecień, Lubicz Budowa, pow. Toruń. Pw 8831 64.31

Sierota
zupełna, pozamiejscowa, skromna, uczciwa, z lepszej rodziny, chętnie przyjęłaby posadę do dzieci w lepszym domu, umie cerowanie i haft. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 93 859

Stolarz
poszukuje pracy, także reparuje i poleruje meble, wyjedzie również do dworu. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 847

Córka
urzędnika, z lepszego domu, 4 klasy wydziałowej, rok handlowej, poszukuje posady biuralistki i maszynistki. Oferty Kurjer zdw 93 829

Syn
uczciwych rodziców pragnie wstąpić w naukę cukiernictwa. Łaskawe zgłoszenia do Kurjer pod dw 3 887

Młodzieniec
inteligentny, z dobrej rodziny, lat 25, posiadający 7 klas gimn., szuka posady inkasenta lub innej. Oferty Kurjer zdw 93 801

Kowal
mechanik, dobry fachowiec, poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Kurjer zdw 93 885

Panienka
sierota, intel., dzielna, biegła w rachunkach, szuka posady ekspedjentki, kasjerki, okolica obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 912

Krawcowa
szuka pracy w dom i poza dom. Kopernika 5. IV., front. zdw 94 002

Starszy
inteligentny ojciec większej rodziny obznajmiony z sprawami bankowemi, szuka jakiejkolwiekb. posady, możliwie inkasenta woźnego. Oferty Kurjer zdw 94 056

Biegły
korespondent polsko-niemiecki, dzielny organizator poszukuje zajęcia książkowego, rachmistrza, bilansisty, kontrolera i t. p. w przedsiębiorstwie handlowem lub przemysłowem. Zna ustawy skarbowe, samorządowe. Łaskawe oferty Kurjer zdw 94 004

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 94 009

Panienka
uczciwa, zupełnie sierota, w bardzo krytycznem położeniu, ma wykszt. seminarjalno-ochroniar., praktykę przy dzieciach i zamiłowanie do tychże, poszukuje do takowej odpow. posady. Wymagania skromne. Łaskawe zgłoszenia zdw 94 023

Zarządczyni
inteligentna zaufana, znająca dobrą kuchnię, gospodarstwo domowe, przyjmie posadę u samotnego pana, chętnie gdzie dzieci. Dobre świadectwa. Zgłoszenia Kurjer St. Rynek rw 8 473

Technik - rysownik
przyjmie odpowiednią posadę. W. Celejewski, Siemianowice Śląskie, ul. Michałkowicka 3. dw 3 908

Rysowniczka
Panienki z ukończoną szkołą wydziałową, które się chcą wyuczyć rysownictwa (robótki ręczne) a które mają do tego talent, mogą się zgłosić pod Tw 970

Bona - wychowawczyni
inteligentna, zdrowa z praktyką, do dwojga dzieci 7, 9 lat. Musi udzielać również lekcyj. Zgłoszenia z świadectwami przyjmuje Staszewska, Wyspiańskiego 15. zdw 93 972

Woźnego
z kaucją poszukuje zaraz. Oferty Kurjer zdw 93 965

Szofer
kaucja 2.000 potrzebny. Oferty Kurjer zdw 93 927

Służąca
uczciwa, czysta, może się zgłosić Chełmońskiego 8, parter. zdw 94 073

Nowy Bank
poszukuje zdolnych zastępców losowych, najwyższa prowizja, bilet kolejowy. Oferty „Bank" Reklama Polska, Poznań. Kw 1 515

Intel. osoba
zaufana, wszechstronnie obeznana, do kawalerskiego domu potrzebna. Zgłoszenia, dołączenie świadectw, fotografji, podanie wieku, warunków. Hamerski, Gostyń. dw 3975

BAL-
owe nowoczesne i humorystyczne zespoły orkiestrowe dostarcza tylko **Guziński, Aleje Marcinkowskiego 28.** Tel 39-27 Nowoczesne instrumenty! Najmodniejsze szlagiery! Wszędzie powodzenie! Setki poważnych referencyj i podziękowań
Temperament! Humor! Werwa! Śpiew!

Biuralistka
początkująca szuka bezpłatnej posady. Oferty Kurjer zdw 93 908

Inteligentna
lat średnich poszukuje posady do samodzielnego prowadzenia gospodarstwa u samotnej osoby lub księdza. Pisemne zgłoszenia do Kurjera zdw 94 053

Służąca
do wszystkiego z cośkolwiek szyciem potrzebna. Kwiatowa 8. III lewo. zdw 94 029

Ucznia
z dobrej rodziny poszukuje Szumnarski, mistrz krawiecki. Wielkie Garbary 6. Pw 8812 4.107

Pomocnik
ogrodniczy potrzebny zaraz ewentualnie od 1. II. Edmund Wolnowski, Września, Warszawska 23. zdw 93 654

Służąca kucharka
potrzebna do bezdzietnych państwa od 1 lutego. Zgłoszenia z dobremi świadectwami. Mickiewicza 15 I. prawo. Raczkiewiczowa. zdw 93 696

Dla
lepszego domostwa w małem mieście w Poznańskiem potrzebna od 15. 2. gospodyni, władająca językiem niemieckim i polskim, która jest doskonała w przyrządzaniu zimnej kuchni, gotowaniu, pieczeniu, zaprawianiu oraz znająca hodowlę drobiu. Wszelkie oferty wraz z odpisami świadectw oraz referencje nadesłać pod zdw 93 669 do Kurjera.

Apteka
prowincjonalna poszukuje zaraz biegłe taksującej siły pomocniczej żeńskiej. Zgłoszenia z podaniem pensji do Kurjera Poznańskiego dw 3 982

Panienkę
przychodnia na po południu dla towarzystwa 2 chłopców, pięć, siedem poszukuję. Stary Rynek 70. II., prawo. rw 8 474

Młoda
panienka biegła w liczeniu potrzebna do sprzedaży w mleczarni, prac biurowych, do pomocy pani domu i dzieci do małego miasta. Oferty Kurjer zdw 93 626

Fryzjer
damski, siła doskonała na stałe kierownicze stanowisko, charakter prawy, potrzebny zaraz albo później. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 625

Służąca
starsza, uczciwa, czysta z dobrem gotowaniem, dobremi świadectwami do wszelkich prac domowych, osób 3 starszych od 1. 2. pensja wysoka. Oferty Kurjer zdw 93 790

Kucharka
restauracyjna potrzebna Półwiejska 17, Janiak. zdw 93 789

Służąca
do wszystkiego, trochę szycia potrzebna od 1. Jakubowska, Słowackiego 35, wejście Prusa. zdw 93 813

Przyjmie
1. 2. 1930 na kurs ondulacji i manicure Zakład fryzjerski. — Zgłoszenia Kurjer zdw 93 780

28 WOLNE MIEJSCA

Agentów
do zbierania fotografji angażuje firma Diana, Rynek Łazarski 9. Wypłaca gotówkę zgóry. zdw 90 221

Osobę
do samodzielnego prowadzenia domu znającej się na gospodarstwie wiejskiem, poszukuje od 1 lutego majętność pod Poznaniem. Oferty Kurjer zdw 92 812

Poważna
instytucja wydawnicza poszukuje inteligentnego współpracownika w dziale akwizycyjno propagandowym. Posada do objęcia niezwłocznie, za stałą pensją i prowizją. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 127

Uczeń
piekarski może się zgłosić przed południem. W. Gardo, ul. Szewska 12, piekarnia. rw 8 471

Agentów
lub domokrążnych z kaucją celem sprzedaży dywanów poszukuję. Oferty Kurjer zdw 94 048

Lepsza służąca
dobrym gotowaniem do wszelkiej pracy domowej, uczciwa, pracowita, potrzebna do 3 osób 1 lutego blisko Poznania. Świadectwa wymagane. Adres wskaże Kurjer zdw 94 033

Poszukuję
zaraz lub od 1. 2. dzielnego i uczciwego pomocnika cukierniczego, który także obsługuje gości w lokalu Kawiarnia Wielkopolanka. Szamotuły. zdw 93 597

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem potrzebna. Zgłoszenia ul. Poznańska 43, parter, lewo. Pw 8830 4.141

Nauczycielki
poszukuje zaraz i rządowem pozwoleniem zdrowej, z niemieckim językiem i muzyką do 3 dzieci — Odpisy świadectw, życiorys z fotografją i warunki nadesłać pod adr.: Dr. Łukowiczowa, Chojnice, Pomorze. zdw 92 533

Dziewczyna
na wskroś czysta, sumienna, z dobrem gotowaniem, potrzebna do lepszego domu na prowincję. Obsługa trojga osób. Zgłoszenia podaniem pensji, wieku, odpisem świadectw Kurjer Poznański zdw 93 401

Wszelkie sprawy
sądowe (procesowe, karne itd.), oraz podatkowe, rentowe, mieszkaniowe także wszelkie wnioski i prośby do wszystkich władz i urzędów załatwia tanio, skutecznie nowootworzone Biuro Procesowe, Poznań, św. Marcin 66/67, dom frontowy II. piętro. zdw 93 815/6

Stałą pracę
w warsztacie fabrycznym w Poznaniu, dobrze płatną otrzyma za wypożyczenie od 2 do 3 tysięcy złotych pod zabezpieczenie i oprocentowanie. Zgłoszenia do Orędownika St. Rynek rw 8 461/2

Osoba
z dobrem gotowaniem do samodzielnego prowadzenia gospodarstwa domowego i małej restauracyjnej kuchni (gdzie pani domu brak), przy pomocy dziewczyny potrzebna od 1 lutego do miasta powiatowego. Oferty z podaniem warunków do Kurjera zdw 93 590

Młodszy
inteligentny mężczyzna do interesującej pracy może się zaraz zgłosić. Adres Kurjer zdw 94 070

Pw 6623-72,53

Humor zagraniczny

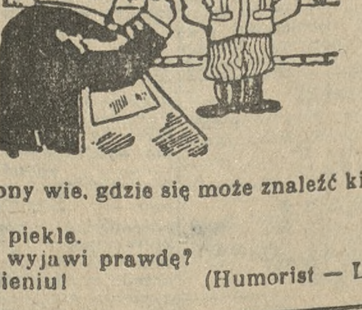

— Oskarżony wie, gdzie się może znaleźć kiedyś, nie mówiąc prawdy?
— Tak, w piekle.
— A o ile wyjawi prawdę?
— W więzieniu!

(Humorist — London) S. F.

Przedpłata na luty 1930 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w ekspedycji zł 4.00 w agencjach w mieście zł 4.50 z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70 z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94 kwartalnie zł 14.80 pod opaską w Polsce zł 9.00 pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie strajków i t. p., wydawn. nie odpowiada za dostarczenie pisma a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 30 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr, na stronie czwartej 120 gr, na stronie drugiej 150 gr, przed wiadomościami potocznemi 240 gr od 1 łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża. Do wydania wieczornego do godz. 10, w dn. przedświąt. do godz. 9 przed południem. Drobne ogłoszenia słowo napisowe (tłuste) 30 gr, każde dalsze słowo 20 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

Telefony do Redakcji i administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524 — P. K. O. Poznań nr 200 149